

VERTROUWEN OP GOD

ONDER HET OORDEEL

TIEN PREKEN

Door

John Owen

doctor in de Heilige Godgeleerdheid

STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2004

INHOUD

1^{ste} preek. God de Rotssteen van de heiligen.

Van het einde des lands roep ik tot U, als mijn hart overstelpt is. Leid mij op een rotssteen, die mij te hoog zou zijn. Psalm 61 : 3.

2^e preek. Nationale zonden en nationale oordelen.

Want Jeruzalem heeft aangestoten en Juda is gevallen, dewijl hun tong en handelingen tegen den Heere zijn, om de ogen Zijner heerlijkheid te verbitteren. Het gelaat huns aangezicht getuigt tegen hen, en hun zonden spreken zij vrij uit, gelijk Sodom, zij verbergen ze niet. Wee hunlieder ziel, want zij doen zichzelf kwaad.

Jesaja 3 : 8, 9.

3^e preek; op vastendag. Des christens plicht onder de verberging van Gods aangezicht.

Daarom zal ik den Heere verbeiden, Die Zijn aangezicht verbergt voor den huize Jakobs, en ik zal Hem verwachten. Jesaja 8 : 17

4^e preek; op vastendag. De roepende stem des Heeren door de roede

De stem des Heeren roept tot de Stad (want uw Naam ziet het wezen) hoort de roede, en Wie ze besteld heeft. Micha 6:9

5^e preek. De herderlijke zorg van Christus

Gij dan, weid Uw volk met Uw staf, de kudde Uwer erfenis, die alleen woont in het woud, in het midden van een vruchtbaar land. Laat ze weiden in Basan en Gilead, als in de dagen vanouds. Micha 7:14.

6^e preek. Wachten op de Heere; 1680

Ik stond op mijn wacht en ik stelde mij op de sterkte, en ik hield wacht om te zien wat Hij in mij spreken zou, en wat ik antwoorden zou op mijn bestraffing. Toen antwoordde mij de Heere en zeide: Schrijf het gezicht en stel het duidelijk op tafelen opdat daarin leze wie voorbij loopt. Enz. Habakuk 2:14

7^e preek. Het nut van geloof onder vervolging

"De rechtvaardige zal door zijn geloof leven." Habakuk 2 : 4.

8^e preek. Het oordeel van geestelijke onvruchtbaarheid.

"Doch haar modderige plaats en haar moerassen zullen niet gezond worden, zij zijn tot zout overgegeven." Ezech. 47:11 .

9^e preek. Vergankelijkheid een aansporing tot Godzaligheid.

"Dewijl dan deze dingen alle vergaan, hoedanigen behoort gij te zijn in heilige wandel en Godzaligheid." 2 Petrus 3 : 11.

10^e preek. Tekenen van het naderend gericht.

Dewijl dan deze dingen alle vergaan, hoedanigen behoort gij te zijn in heilige wandel en Godzaligheid. 2 Petrus 3 : 11.

1. GOD DE ROTSSTEEN VAN DE HEILIGEN

Van het einde des lands roep ik tot U, als mijn hart overstelpt is. Leid mij op een rotssteen, die mij te hoog zou zijn. Psalm 61 : 3.

Er zijn twee zaken in deze woorden.

- I. Ten eerste, de toestand, waarin de Psalmist was;
- II. ten tweede, hoe hij daarin handelde.

I. Zijn toestand wordt tweevoudig uitgedrukt.

1. Naar de plaats, waar hij zich bevond, "Van het einde des lands"; en
2. Naar de toestand, waarin hij verkeerde, "Zijn hart was overstelpt."

II. In zijn wijze van handelen zijn ook twee zaken:

1. Zijn manier van doen; "Hij riep tot de Heere."
2. De stof van dat geroep; "Leid mij op een rotssteen, die mij te hoog zou zijn."

I. Ten eerste. De staat, waarin hij was.

1. De eerste beschrijving daarvan (want beide delen zijn zinnebeeldig) is genomen van de plaats, waar hij zich bevond: "het einde der aarde." Dit kan op tweeërlei wijze genomen worden: óf *natuurlijk*, en dan is het een zinspelning op mensen, die ver verwijderd en verstoken zijn van hulp, onderstand en vertroosting; óf *kerkelijk*, in betrekking tot de tempel Gods, welke "in medio terrae", dat wil zeggen, "in het midden en het hart des lands was", waar God Zich openbaarde en tekenen gaf van Zijn genadige tegenwoordigheid en gunst. Alsof hij zei: "Ik ben aan het einde van de aarde, ver van enig teken, onderpand of openbaring van de liefde en gunst Gods, zowel als van uiterlijke hulp en bijstand."
2. De tweede beschrijving van zijn staat is, dat "zijn hart overstelpt was." Daarin zijn twee zaken:
 - a. Een samenvloeiing van rampen en ellenden.
 - b. De uitwerking, welke die op hem hadden; *zijn hart was overstelpt en bezweek er onder.*

Zolang het hart zich goed houdt, zijn zij te dragen. "De geest eens mans zal zijn krankheid ondersteunen", maar "wanneer de, geest gewond of verslagen is", en het hart bezwijkt, drukt een samenloop van rampen zeer ter neer. Wat door 'overstelpt' bedoeld wordt, verklaart hij zelf in een andere tekst, Psalm 102. De titel van die Psalm is: "Een gebed des verdrukten, als hij overstelpt is", en hij beschrijft die toestand in het 4^e en 5^e vers, aldus: "Mijn dagen zijn vergaan als rook; en mijn gebeenten zijn uitgebrand als een haard. Mijn hart is geslagen en verdord als gras, zodat ik vergeten heb mijn brood te eten. Mijn gebeente kleeft aan mijn vlees, vanwege de stem mijns zuchtens. Ik ben een roerdomp der woestijn gelijk geworden; ik ben geworden als een steenuil der wildernissen. Ik waak, en ben geworden als een eenzame mus op het dak. Mijn vijanden smaden mij al den dag; die tegen mij razen, zweren bij mij. Want ik eet als brood, en vermeng mijn drank met tranen, vanwege Uw verstoordheid en Uw grote toorn: want Gij hebt mij verheven, en mij weder nedergeworpen."

Overstelpt te zijn is onder een samenloop van allerlei benauwende rampen te zijn. In Psalm 142 : 4, 5 beschrijft hij weer wat het is overstelpt te zijn: "Als mijn geest in mij overstelpt was, zag ik uit ter rechterhand, en ziet zo was daar iemand, die mij kende,

daar was geen ontvlieden voor mij; niemand zorgde voor mijn ziel." De overstelping des harten is dus, onder een samenloop van menigte benauwdheden te zijn; met het oog op de gramschap Gods als de bron van die rampen, totdat de geest er onder wegzinkt en bezwijkt. Dit is zijn staat en toestand.

II. Ten tweede, de weg, welke hij inslaat in deze toestand is, zoals wij reeds opmerkten, ook tweevoudig uitgedrukt:

1. In de wijze, hoe. "*Ik riep*, zegt, hij, *tot U*." Dit woord wordt in deze toestand dikwijls in de Schrift gebruikt; en het drukt in zijn aard uit, de voornaamste werkingen van het geloof van iemand, die in een benauwde toestand is.

Er zijn vier dingen welke het geloof, in een benauwdheid in de gelovigen doen zal, welke alle begrepen zijn in deze uitdrukking: "ik riep."

- (1) Het zal het hart gevoelig maken, dat het verdrukt wordt. God verfoeit de trotsen en de weerspanningen, die menen, dat zij zichzelf onder de verdrukkingen door eigen geestkracht kunnen ondersteunen. Jer. XLVI : 12, "Hoort naar mij, u stijven van harte; gij, die ver van de gerechtigheid zijt." Zij, die menen, dat zij, wanneer God met hen handelt, zich door hun stijfhartigheid kunnen ophouden, worden, onder alle anderen, door God het meest veracht en verfoeid; zij zijn "verre van de gerechtigheid." Nu, *roepen* sluit in een gevoel van de kwaden en verdrukkingen, waardoor de ziel geoefend wordt, en dat wij God niet Versmaden, wanneer wij gekastijd worden, als ook, dat wij niet geheel bezwijken, maar tot de Heere roepen.
- (2) De volgende geloofsdaad is een heilig klagen bij God in zo'n staat en toestand. Dat zegt ons de Psalmist in Psalm 102: "Een gebed des verdrukten, als hij overstelpt is en zijn klacht uitstort voor het aangezicht des Heeren." Hij maakt dikwijls gewag van "zijn klagen; met zijn klacht tot de Heere te komen." Niets is Gode aangenamer, dan dat wij tot Hem komen met onze klachten; deze zonder morren voor de Heere uitstortende; als van Wie wij alleen hulp verwachten. Want hiermede verklaren wij, dat wij geloven, dat God in onze staat en toestand belang stelt. Niemand is zo dwaas, al lijdt hij nog zo zwaar, dat hij met zijn klachten gaan zal tot iemand, van wie hij veronderstelt, dat hij geen belang in hem stelt, noch enig medelijden met hem heeft. Het is een belijden voor God, dat wij geloven, dat Hij met onze toestand te doen heeft, wanneer wij tot Hem roepen, en onze klachten voor Hem uitstorten.
- (3) Er is een poging in, om tot God te naderen; evenals u doet, wanneer u iemand achterna roept, die u op een afstand ziet, en vreest, dat hij verder van u af zal gaan. Het is het grote werk des geloofs, om van ver God achterna te roepen, wanneer ge u bevreesd maakt, dat u Hem bij de eerste bocht geheel uit het gezicht zult verliezen. Het roepen tot de Heere veronderstelt, dat Hij zich onttrekt of weggaat.
- (4) Er is ernst in. Het drukt de grootste ernst van geest uit, die wij kunnen te werk stellen, wanneer wij in enige omstandigheid roepen. Zo gedraagt hij zich gedurende de omschreven toestand. Hij had een gevoel van zijn benauwdheid; hij komt met zijn klacht tot de Heere; hij roept Hem achterna, uit vrees, dat Hij zich zal onttrekken; en dat met grote ernst, opdat God komen mocht, om hem te helpen.

2. De inhoud van dat geroep is, dat God hem "op een rotssteen wil leiden"; dat is, dat God hem toegang tot Zich wil verlenen door Jezus Christus, in Wie God onze Rotssteen en onze Toevlucht is in al onze benauwdheden; dat Hij maar een weg wil ontsluiten door al zijn donkere en overstelpende verwarringen; dat hij tot Hem komen mag, om daar de zwaarigheden en moeiten, waardoor hij geoefend werd, uit te gieten.

Waarover ik met u wil spreken uit deze geopende woorden, is dit:
Lering. In de meest overstelpende, rampspoedige benauwdheden, welke een gelovige ziel kunnen overkomen, ziet het geloof nog een voorbehoud in God, en heeft het lust, door alles door te breken, om tot Hem te komen, hoewel het terzelfder tijd op God ziet als de Oorzaak van die rampen.

Ik heb u bij het openen van de woorden, gezegd wat ik onder deze overstelpende benauwdheden versta. Zij zijn tweeërlei, inwendig en uitwendig.

Ten eerste. Inwendig, veroorzaakt door ontsteltenis op de ziel en de consciëntie, vanwege de zonde; wanneer de ziel in duisternis is en geen bevassing heeft van enige grond, waarop zij bij God kan aangenomen worden; wanneer zij, door de schuld der zonde terneder gedrukt is, en daardoor in duisternis verkeert, en geen licht heeft.

Ten tweede. Uitwendig, en die zijn ook tweeërlei,

- Persoonlijk: in verdrukkingen, verliezen, ziekte, smarten, armoede, hetzij wat onszelf, betreft of die ons nauw verwant zijn, en waarin wij betrokken zijn. Deze kunnen soms zo snijdend scherp zijn, dat zij blijken overstelpend te zijn.
- Algemeen, in betrekking tot de Kerke Gods; wanneer zij in grote benauwdheid is; wanneer er geen uitzicht van verlossing, geen straaltje licht is; wanneer de zomer voorbij en de herfst gepasseerd is; wanneer de verwachtingen vergaan en er geen uitkomst komt. Dit is een overstelpende benauwdheid voor hen, wier harten Gods wegen volgen, en bekommerd zijn over Zijn eer, wanneer Sion in het stof zit en de beenderen der kinderen Sions verstrooid liggen als gekleefd hout op de aarde.

Deze zijn de bronnen van overstelpende benauwdheden. En ik zeg: het geloof beschouwt ze als voortkomende van God.

- Is de ziel in benauwdheid uit kracht der zonde? Het zijn Gods tuchtigingen, Gods pijlen; het is God, Die deze duisternis heeft veroorzaakt.
- Is zij verontrust of terneer gedrukt door verdrukkingen en gevaren? Het geloof zegt: "Uit het stof komt het verdriet niet voort; noch de moeite spuit niet uit de aarde; - deze dingen komen van God."
- Is het ten opzichte van de Kerk Gods: "Wie heeft Jakob tot een plundering overgegeven, en Israël de rovers?" Is het niet de Heere? Hij tegen wie wij gezondigd hebben? Daarom is het Zijn toorn en zijn gramschap in al deze dingen.

Echter, niettegenstaande dit, *zal het geloof door alles heen zien, en een voorbehoud stellen in God.*

- I. Ik wil hiervan enige voorbeelden geven.
- II. Er de gronden van aantonen.
- III. Komen tot het punt, dat ik voornamelijk op het oog heb, namelijk om te ontdekken, wat het is in God, dat het geloof in zo'n overstelpende toestand zien, en waaraan het zich vastklemmen kan, ter ondersteuning en verlichting.
- IV. Aantonen hoe dit verschilt van dat algemene voorbehoud, dat de natuur des mensen zo geneigd is te stellen in zijn gedachten over God, ten tijde van benauwdheid.

I. Ik zal enige voorbeelden geven.

Wij hebben een zeer opmerkelijk voorbeeld hiervan in Jona, die ons in Hfdst 2:2, zegt, dat hij in "de buik des grafs" (Eng. der hel) was. *Hel*, betekent in de Schrift, wanneer het op de dingen dezer wereld wordt toegepast, *de diepte van tijdelijke kwaden*; zoals

in Psalm 18: 5, (Eng. vert.) waar David - sprekende van de tijd zijner verdrukking en vervolging onder Saul - zegt: "Smarten der hel hadden mij omvangen." "De buik der hel" moet noodzakelijk de duisternis en verwarring zijn vanwege al die benauwende, ellenden. Waarheen wendde Jona het oog, als hij zich in deze toestand zag, om de oorzaak na te gaan, waar die uit voortkwam? Hij zegt ons in vers 3: ""Want Gij hadt mij geworpen in de diepte." Hij wist, dat de oorzaak lag in zijn eigen, zondige weerspanning; zijn vluchten van God, maar hij schrijft alles toe aan de eerste Oorzaak, God Zelf: "Gij hebt mij in de diepte geworpen." Welke invloed had dit op hem? (vs. 7) "Mijn ziel was in mij overstelpt." Welke ondersteuning had hij toen? (vs. 5, 6). "De wateren hadden mij omgeven tot de ziel toe; de afgrond omving mij; het wier was aan mijn hoofd gebonden: Ik was nedergedaald tot de gronden der bergen. De grendelen der aarde waren om mij heen in eeuwigheid." Op generlei wijze was hulp, verlichting of ondersteuning te verwachten. Wat deed hij in dit geval? Hij zegt het ons. "Mijn gebed kwam tot U." Dit zegt hij, ziende op God, als Degene, die hem in die toestand geworpen had; zijn oog was op Hem.

David geeft ons hiervan verscheiden voorbeelden in zichzelf. Ik moet bekennen, dat hij eens in zijn wijze van doen mistastte. Hij zegt het zelf. In Psalm 55 : 4-6 had hij de overstelpende toestand beschreven, waarin hij verkeerde. En welke weg sloeg hij toen in? (vs. 7) "Och dat mij iemand vleugelen als ener duive gave! Ik zou heen vliegen waar ik blijven mocht; (Eng. en tot rust komen). Ziet, ik zou ver weg zwerven; ik zou vernachten in de woestijn." "O, dat ik al die ellenden ontgaan was, - dat ik vrij was van die, welke op het punt zijn mij te overstelpen!" Hier sloeg hij een verkeerde weg in. Ik zou ontelbare voorbeelden van het tegenovergestelde kunnen geven.

Psalm 31:10, 11, enz. is een beschrijving van een toestand, zo droevig als ooit iemand kan overkomen, en die gepaard ging met een hevig gevoel van Gods ongenoegen, en van zijn eigen zonde. (vs. 11) "Mijn kracht is vervallen door mijn ongerechtigheid, en mijn beenderen zijn doorknaagd." Hoe gedroeg hij zich toen? (vs. 15) "Maar ik vertrouw op U, o Heere; ik zeg: Gij zijt mijn God." "Wanneer mijn kracht verviel door mijn ongerechtigheden, en mijn beenderen verteerden; wanneer niets dan benauwdheid mij omving, en dat van God, toen vertrouwde ik nochtans op U, en zeide: Gij zijt mijn God." Dit is het ook, waartoe God zelf ons nodigt.

In Jesaja 40: 27 klaagt Jakob: "Mijn weg is voorde Heere verborgen, en mijn recht gaat van mijn God voorbij." Er zijn maar twee dingen, waarbij wij in deze wereld, als belijders van het Evangelie, belang hebben, namelijk, bij onze weg en ons oordeel of recht. Onze weg, is eigenlijk ons levenskoers overeenkomstig de waarheid, als gelovende in Christus. Dit wordt een "weg" genoemd. "Mijn weg des geloofs, mijn weg van godsdienst, mijn weg van gehoorzaamheid is voor de Heere verborgen; God slaat er geen acht op", is, alsof wij zeggen: "Het is in de dingen Gods in alles met mij afgelopen; God let er niet meer op." Indien dit onze toestand was, dan waren wij waarlijk de ellendigste van alle mensen.

Doch er is ook nog ons "oordeel of ons recht", dat is, het oordeel, dat geveld zal worden over onze zaak en weg. Dit doet David zo dikwijls bidden of God hem wilde "recht doen naar zijn gerechtigheid." Nu zegt de Kerk hier: "God slaat er geen acht op, maar hij heeft mijn twistzaak aan de wereld overgegeven. Mijn recht gaat voorbij; Hij beslist voor mij niet meer, maar laat mij lijden onder het oordeel der wereld." En waarlijk, wanneer onze weg en ons recht voorbij gaan, - belijdenis en gehoorzaamheid als het ware voor God verborgen zijnde, - slaat God er geen acht meer op. En wanneer Hij het oordeel en de beslissing over onze twistzaak overgeeft, wat hebben wij dan nog in de wereld? Wat stelt God hen nu voor tot hun ondersteuning? Aan welke

beloften, welke bemoedigen wil Hij hen herinneren? Niets dan alleen Zichzelf (vs. 28) "Weet gij het niet? Hebt gij niet gehoord, dat de eeuwige God, de Heere, de Schepper der einden der aarde, noch moede, noch mat wordt? Er is geen doorgronding van Zijn verstand." God roept hen, om Hem te beschouwen in Zijn eigen natuur en Wezen, met die heerlijke werkingen, welke in hun toestand gepast zijn. Hij roept ons geloof alleen tot Hem op te zien om rusten. Het is onmogelijk, dat *uw weg* en uw recht van Hem dus zouden voorbijgaan, omdat Hij "de eeuwige God, de Heere, de Schepper is."

II. Wij zullen nu de gronden aantonen, waaruit voortvloeit, dat het geloof dit doet. Hiervoor is tweeërlei oorzaak:

1. Omdat het kan onderscheiden tussen de aard van het verbond en deszelfs uitwendige bediening.
2. Omdat het uit de aard van het geloof voortvloeit, dat te doen, en wel om twee redenen, zoals wij dadelijk zullen zien.

1. Het geloof doet dit, omdat het bekwaam is te onderscheiden tussen het verbond zelf, dat vast, onwankelbaar en onveranderlijk is, en de bediening van het Verbond, dat aan wisseling en verandering onderhevig is. Ik bedoel de uitwendige bediening. Dit leert God ons in Psalm 89: 31-35. "Indien zijn kinderen" - de kinderen van Jezus Christus - "Mijn wet verlaten, en in Mijn rechten niet wandelen; indien zij Mijn inzettingen ontheiligen, en Mijn geboden niet houden; zo zal Ik hun overtredingen met de roede bezoeken, en hun ongerechtigheid met plagen. Maar Mijn goedertierenheid zal Ik van Hem niet wegnemen, noch in Mijn getrouwheid niet feilen. Ik zal Mijn verbond niet ontheiligen, en hetgeen, dat uit Mijn lippen gegaan is, zal Ik niet veranderen." Het verbond Gods zal vast en onveranderlijk staan, dan, wanneer de roede en de slagen van mensen op onze rug neerkomen. Te midden daarvan, dat God de ongerechtigheid bezoekt, hetzij door inwendige, bestraffingen of door uitwendige kastijdingen, nochtans ziet het geloof de onwankelbaarheid van het verbond, en wendt zich op die grond tot God.

David geeft in zijn laatste woorden deze slotsom van alles, wat hij gezien had, dat het verbond onbeweeglijk was, doch. de uitwendige bediening wisselend. 2 Sam. 23: 5, "Hoewel mijn huis also niet is bij God, nochtans heeft Hij mij een eeuwig verbond gesteld, dat in alles wel geordineerd en bewaard is." "Hoe God ook met mijn huis handelt, welke ellende ook over ons gebracht is, het verbond is nochtans eeuwig; in alles wel geordineerd en vast." Welke ellende en benauwdheid ook een gelovige ziel overkome (en mijn bede is, dat God het mij zowel moge doen geloven als zeggen); met welke duisternis of verzoeking vanwege de zonde zij ook moge geoefend worden; welke druk in droefheid, vervolging of gevaar haar ook ter neder buige; zij alle behoren in Gods handelingen met haar, tot Gods verbondsbedeling. Want omdat God haar God is in het verbond, handelt Hij in alles overeenkomstig het verbond. Daarom zegt Hiskia in Jesaja 38.: 6: "Heere, bij deze dingen leeft men, en in alle deze is het leven mijns geestes." Wat zijn deze dingen? Wel, zegt hij: "ik stelde mij voor tot de morgenstond toe; gelijk een leeuw, also zal Hij al mijn beenderen breken; van de dag tot de nacht zult Gij mij ten einde gebracht hebben. Wat zal ik spreken? Gelijk Hij het mij heeft toegezegd; also heeft Hij het gedaan. Ik zal nu al zoetjes voorttreden, al mijn dagen. Heere. Bij deze dingen leeft men; en in alle deze is het leven mijner ziel."

mijner ziel." Men zou denken, dat de volgende woorden zouden zijn: "Bij deze dingen sterft men." Nee, maar: "Bij deze dingen leven de gelovigen, en in al deze dingen is het leven mijner ziel." Omdat zij alle toegediend worden uit het onveranderlijk

verbond, ten goede van de zielen van hen, die er door geoefend zijn. Nu, zoals het God belooft Zich te verklaren, zo moet de ziel God beschouwen in deze bedelingen van het verbond. Verbergt God Zijn aangezicht en laat Hij de ziel in duisternis, - dan moet zij in duisternis zijn. Job34: 29. "Als Hij stilt, wie zal dan beroeren? Als Hij het aangezicht verbergt, wie zal Hem dan aanschouwen, zowel voor een volk, als voor een mens, alleen?" Zij het voor één persoon, of voor de ganse Kerk Gods, wanneer Hij Zijn aangezicht verbergt, en duisternis verwekt, kan niemand Hem aanschouwen. Wanneer God ons kastijdt, kunnen wij Hem niet anders dan als toornig beschouwen; wanneer Hij ons in de handen der mensen overgeeft, kunnen wij dit niet anders aanmerken dan als een teken van zijn ongenoegen. Wanneer God dus handelt in zijn uitwendige bedeling van het verbond, zodat alle dingen duister zijn en niets dan ongenoegen aantonen, en wij Hem beschouwen moeten als een God, die zich verbergt, en over ons misnoegd is, en op ons toornig; - wat zal de ziel in zo'n dag doen? Wel, onder al die uitwendige tekenen van Gods ongenoegen zal het geloof, hoe zwak en kwijnend het is, tot God zelf trachten door te dringen, als onveranderlijk in zijn verbond, en in Hem een voorbehoud vinden, dat die alle te boven gaat Ps. 97: 2. "Rondom Hem zin wolken en donkerheid, maar gerechtigheid en gericht zijn de vastigheid zijns troons." Ik moet bekennen, dat wolken en donkerheid rondom mij zijn; kon ik maar door die wolken en donkerheid breken, die de gevolgen zijn van het verbergen van Gods aangezicht, en tot Zijn troon komen; daar is gerechtigheid en gericht; die gerechtigheid en dat gericht, waarin Hij zich mij ondertrouwd heeft krachtens het verbond, Hoséa 2: 19. Kon ik deze duisterheid in mijn gemoed, deze druk op mijn geest, dit gevoel van schuld maar te boven komen, en tot Zijn troon naderen; ik zou Hem daar vinden als getrouw en onwankelbaar in Zijn beloften, en onveranderlijk in Zijn liefde." Nu, veronderstelt, dat iemand al die dingen tegelijk overkomen, dat God hem overgegeven heeft aan een hevig gevoel van zonde, en dat zijn onrust zeer groot is (onze onrust toch over de zonde is niet overeenkomstig de grootheid onzer zonden, maar overeenkomstig hetgeen God er ons van doet gevoelen; ook moeten zij niet voor de grootste zondaars gehouden worden, die het meest over hun zonden onrust zijn); en dat het de Heere behaagt, hem in zijn voorzienige bedeling met grote verdrukkingen te oefenen, en dat tegelijkertijd zijn deel aan en betrekking tot Gods volk ook in duisternis ligt en hem benauwt, zodat ook daarin geen verlichting is; - voor zo iemand zijn er wolken en donkerheid rondom God. Wat zal het geloof dan doen in zo'n toestand? Wel, het ware geloof zal stilletjes door alles heendringen tot de troon van God, waar gerechtigheid en gericht zijn en waar aanneming bij Hem is. Zo luidt Jesaja 8: 17. "Ik zal de Heere verbeiden, Die Zijn aangezicht verbergt voor den huize Jacobs, en ik zal Hem verwachten." Het aangezicht Gods is Zijn liefde in Christus, en het licht van Zijn aangezicht straalt af in de beloften van het verbond, want de wijze, waarop God Zijn liefde aan onze harten mededeelt, is door Zijn beloften. Nu, wanneer de ziel zich geen mededeling of belofte van liefde bewust is, dan wordt God gezegd Zijn aangezicht te verbergen. Wat zal het geloof in zo'n toestand doen? Zich tot iets anders begeven om hulp? "Nee", zegt hij, "ik zal de Heere verbeiden, die Zijn aangezicht verbergt." Evenals een reiziger, wanneer de hemel vol wolken en donkerheid, stormen en onweer is, die op het punt zijn overal over hem los te breken, nochtans gedenkt, dat die maar tussenkomende zaken zijn, en dat de zon nog op haar plaats staat; dat; wanneer hij maar schuilen kan, tot de storm over is, de zon weer schijnen zal en zijn stralen hem verkwikken zullen; zo is het ook in dit geval met de ziel. Ze gedenkt, dat God nog is, waar Hij was. "Al zijn er wolken van binnen, en moeiten van buiten, - zorgen en angsten en vrees rondom ons; al is het, dat de vijand tot binnen in de ziel komt, toch is de zon nog,

waar zij was; God zal ons verbergen, waar wij blijven mogen, tot zijn gramschap over is, en Zijn aangezicht weer over ons doen lichten." Het geloof onderscheidt God te midden van al Zijn verscheiden bedelingen, en vindt zo een weg ter ondersteuning.

2. Het geloof zal uit zijn aard zo werken, daar het 't grondbeginsel is van de nieuwe natuur in ons, die van God kwam, en zich tot Hem zal neigen, welke moeilijkheden ook in de weg liggen.

Evangelisch geloof zal een verborgen, tweërlei neiging tot God hebben.

- (1) Uit die noodzakelijke betrekking, welke het onontbeerlijk en onbedwingelijk op Jezus Christus heeft. Want daar het door Christus verworven, en door zijn Geest in ons gewrocht is, en het het voortbrengsel en de arbeid zijner ziel is, heeft het een natuurlijke neiging tot Hem. 1 Petrus 1 : 21. "Gij Die door Hem gelooft in God", - door Christus, als Middelaar, als onze Borg. Zodat de ziel, wat haar ook overstelpt, als er maar het minste geloof is, hierin ondersteuning zal hebben, dat Christus in haar plaats gesteld is tegen alle wezenlijke gramschap en toorn Gods. De vader der gelovigen werd eens in grote benauwdheid gebracht, toen hij zijn mes opgeheven had tegen de keel van zijn enige zoon; toen echter de verdelging zo na aan de deur lag, riep een stem tot hem van de hemel, die hem tegenhield, en hij omziende, zag een ram in de struiken verward, om die Gode te offeren. Wanneer een arme ziel het mes ziet op de keel van al zijn vertroosting, en die op het punt van te versterven, hoort hij een stem achter zich, welke hem doet omzien, om Christus te zien, als verzorgd voor hem, als een plaatsbekledende offerande in zijn plaats.
- (2) Het nieuwe schepsel is het kind van God, waarvan het grondbeginsel het geloof is. Het is door God gebaar; naar zijn wil; daarom strekt het zich onder alle tussenkomende omstandigheden en moeilijkheden naar Hem uit.

III. Ik zal nu verder aantonen waar het geloof in zo'n overstelpende toestand, als ik beschreven heb, op ziet in God, om het zoveel ondersteuning en verlichting te schenken, dat het niet geheel verzvolgen en overstelpt wordt.

1. De eerste zaak, welke het geloof in zo'n toestand overweegt, is de natuur van God en zijn uitnemende eigenschappen. God stelt die in de eerste plaats voor tot onze ondersteuning. Hoséa 11 : 9, "Ik zal de hittigheid Mijns toorns niet uitvoeren; Ik zal niet wederkeren, om Efraïm te verderven." Welke reden geeft Hij, om ons te verzekeren, dat Hij het niet doen zal? "Want", zegt hij "Ik ben God en geen mens, de Heilige in 't midden van u." Hij stelt Zijn natuur voor aan ons geloof, om ons te bevestigen, dat, wat ook onze verwachting is, Hij de hittigheid Zijns toorns niet zal uitvoeren. Hij berispt hen, die hun betrouwen stellen op iets, dat van nature geen God is. Zo ook in Deut. 32: 21. "Zij hebben Mij tot ijver verwekt door hetgeen, dat geen God is." En Hij vloekt hem; "die op een mens vertrouwt, en vlees tot zijn arm stelt." Jer. 17:5. Maar Hij stelt ons Zichzelf voor om op te vertrouwen, als zijnde oneindig in goedheid, genade, weldadigheid en geduld.

Nu, er zijn twee wegen, waardoor God Zijn natuur en de overweging ervan voorstelt, tot ondersteuning van het geloof in overstelpende benauwdheden.

(1) *Door Zijn Naam.* De Naam van God is God zelf. Psalm 9:11. "Die Uw Naam kennen, zullen op U vertrouwen", dat is: "Die U kennen." Wat ook het woord zelf betekent, toch is het de natuur van God, die door Zijn Naam verklaard wordt. U weet, hoe Hij ons nodigt en aanmoedigt, om op de Naam van God te betrouwen: "De Naam des Heeren is een sterke toren: de rechtvaardige zal daarheen lopen, en in een hoog

vertrek gesteld worden." Spr. 8 : 10; Jesaja 50: 10. "dat hij betrouwe op de Naam des Heeren, en steune op zijn God". Hij verklaart zelf, dat Hij de Naam des Heeren is: "Heere HEERE", God, barmhartig en genadig, lankmoedig en groot van weldadigheid en waarheid, die de ongerechtigheid en overtreding en zonde vergeeft. Ex. 34: 6, 7. Hier openbaart en verklaart Hij Zijn Naam. God stelt Zijn Naam en deszelfs verklaring voor, tegen de werking van het ongeloof, hetwelk Hem voorstelt als gestreng en toornig, dat Hij acht neemt op ons hinken; dat Hij elke misslag en elke zonde als een schat oplegt, om zich aan ons te wreken, en dat Hij dat doen zal in grimmigheid. Nee, zegt God: "Grimmigheid is bij Mij niet." Jesaja 37:23. De Heere is goed en genadig, zoals blijkt uit Zijn Naam, in het bijzonder zoals die geopenbaard is in Christus; zodat het geloof er heimelijke bemoediging in vinden zal in alle benauwdheden.

In het voorbijgaan kunt u hieruit opmerken, dat God in vroegere dagen; terwijl de openbaring aan het opkomen was, en Hij zich stuksgewijze openbaarde, Zijn Naam nog dat vereiste; omdat Hij hen riep, om op Zijn Naam te vertrouwen. Hoe openbaarde Hij Zich aan Abraham? Hij zegt in Exod. 6 : 2: "Ik openbaarde Mij aan Abraham als God, de Almachtige." In Gen. 17:1 zegt Hij tot hem: "Ik ben God, de Almachtige", en Hij verklaart die Naam in Gen. 15 : 1, "Ik ben u een schild, uw loon zeer groot." Abraham was in een staat en toestand, waarin hij bescherming in de wereld nodig had, want hij was een vreemdeling, die heen en weer zwierf onder vreemde volkeren, die sterker waren dan hij; volkeren, van wie hij elke dag verdelging te vrezen had. "Vrees niet", zegt God, want "Ik ben God de Almachtige; Ik ben u een schild." In het geloof hieraan reisde Abraham onder die volkeren. Te dien tijde had hij nog geen kind. Waartoe diende dan al zijn arbeid en zijn heen en weer trekken? "Wel", zegt God: "Ik ben uw Loon".

In Gen. 14 wordt gehandeld, hoe de volkeren der wereld tot afgoderij begonnen te vervallen, en dat Melchizédek "een Priester des Allerhoogsten Gods" genoemd wordt. God openbaarde zich toen, als een Hoge God, om verachting te werpen op hun drekgoden. Toen Abraham met de koning van Sodom sprak, zeide hij: "Ik heb gezworen bij de Allerhoogste God." Zo, toen God zijn volk uit Egypte zou uitvoeren, openbaarde Hij zich aan hen bij Zijn Naam Jehovah. "Tevoren", zegt God, "heb Ik Mij zo niet geopenbaard, maar nu openbaar Ik Mij zo, omdat Ik gekomen ben, om mijn belofte te vervullen." Zo handelde God met hen, toen God Zijn gemeente nog onderhield door trapsgewijze openbaringen. Maar nu openbaart God zich bij Zijn ganse Naam. Wij mogen gebruik maken van die, welke het meest gepast is voor onze ellende, in het bijzonder van die, waarin al het overige begrepen is: "De God en Vader van onze Heere Jezus Christus."

(2) God doet dit door Zich te vergelijken bij zulke schepselen, die uit een natuurlijke goedheid handelen: "Kan ook een vrouw haar zuigeling vergeten? Zo zal Ik toch uwer niet vergeten."

Nu, er zijn drie redenen, waarom het noodzakelijk is, dat het geloof, in een toestand van overstelpen, tot zijn ondersteuning, op de natuur van God en op de wezenlijke eigenschappen van Zijn natuur moet zien.

1. Vanwege de omstandigheden onzer benauwdheden.
2. Vanwege de aard der benauwdheden.
3. Vanwege de natuur van het geloof.

1. Vanwege de omstandigheden van onze benauwdheden. Er zijn drie of vier omstandigheden, welke ons in onze benauwdheid kunnen overkomen, waartegen het

geloof geen andere ondersteuning kan krijgen, dan uit de wezenlijke eigenschappen van Gods natuur.

- (1) De eerste is *de plaats*. De gelovigen kunnen in alle plaatsen der wereld in benauwdheid gebracht worden; met Daniël in een leeuwenkuil; met Jeremia in een modderkuil; zij kunnen naar de einden der aarde verbannen worden, evenals Johannes naar Patmos, of zij kunnen in de woestijn gedreven worden, evenals de vrouw door de grimmigheid van de draak. De ganse Kerk kan in plaatsen geworpen worden, waar geen oog haar kan zien, en geen hand haar kan helpen, - waar niemand weet, of zij onder de levenden of onder de doden is. Nu, welke ondersteuning kan er tegen deze omstandigheid der benauwdheid zijn, welke Gods volk kan overkomen? Geen andere dan die, waarvan Jeremia spreekt in hfdst. XXIII : 23: "Ben Ik een God van nabij, spreekt de Heere, en "niet een God van Uw aangezicht? Tot de uiterste einden der aarde?" Het is alles te vergeefs. De wezenlijke alomtegenwoordigheid Gods kan alleen de zielen van gelovigen opbeuren tegen deze grote omstandigheid, dat zij naar verscheiden plaatsen verdreven kunnen worden, om benauwd te worden tot overstelpen toe. Kon de wereld hen maar uitwerpen naar een plaats, waar God niet is, waarheen Hij zijn bemoeienis niet uitstrekt, hoe zou zij zegevieren. Het was vanouds een deel van hun dienstbaarheid en grote moeilijkheid, dat de plechtige dienst van God gebonden was aan een zeker land en een bepaalde plaats, zodat de vijanden der Kerk, wanneer zij hen daaruit konden werpen, als het ware tot hen zeiden: "Gaat; dient andere goden." God heeft die dienstbaarheid weggenomen; de hele wereld kan ons niet in een plaats drijven; waar wij God niet dienen kunnen. Overal, waar een heilig volk is, is ook een heilig land, en wij kunnen in geen plaats gedreven worden, waar God niet is. Indien wij gedwongen zouden worden ons land te verlaten, behoeven wij niet te vrezen, dat wij onze God achter zullen laten. Gods wezenlijke alomtegenwoordigheid is een grote ondersteuning tegen deze omstandigheid in de benauwdheid, in het bijzonder voor zielen, die uitgeworpen zijn in een plaats; waar geen oog medelijden met hen kan hebben. Al werden zij, als Jeremia, in kuilen geworpen, toch kunnen zij zeggen: "God is hier."
- (2) Het is ook zo ten opzichte van *de tijd*. Het lijden van de Kerke Gods is niet aan een eeuw of een geslacht verbonden. "Wij kunnen een kleine vertroosting en hulp zien, die wij in onze dagen kunnen hebben: maar wat zal van onze nakomelingen in volgende tijden worden?" Wel, Gods onveranderlijkheid is dezelfde door alle tijden heen. De enige ondersteuning tegen deze benauwdheid is, dat, zoals de Psalmist zegt: "Zijn goedertierenheid niet zal ophouden." Helaas, indien iemand heden ten dage een overzicht kon nemen van de zaak van Christus in de wereld, en bezien, welk een vloed van goddeloosheid over alle delen der aarde opkomt, hij zou wel denken: "Wat zal God met zijn grote Naam doen? wat zal in een .andere eeuw van het Evangelie van Christus worden? Maar God is dezelfde, door alle tijden en eeuwen heen.
- (3) Er is ondersteuning in God te vinden, wanneer wij *alles verliezen*, - wanneer er niets overblijft, en alleen in Hem. Al zou iemand zijn landerijen verliezen; als zijn huis overblijft, heeft hij nog iets om hem op te beuren; hij weet, waar hij onder al zijn zorgen zijn hoofd kan neerleggen. Maar wanneer alles weg is; wat kan hem dan ondersteunen? Niets dan God en zijn algenoegzaamheid. Dit was Hábakuk tot vertroosting; wanneer hem alles zou ontvallen, "dan", zeide hij: "zal ik nochtans in de Heere van vreugde opspringen; ik zal mij verheugen in de God mijns heils."
- (4) De laatste omstandigheid in de benauwdheid is *de dood*. De weg waarin, en de manier, waarop hij tot ons kan komen, weten wij niet. Wanneer deze gehele staat

en vorm der dingen zal verdwijnen en het blijken zal, dat wij niet het minste belang hebben bij de dingen hier beneden; wanneer het gordijn op zij geschoven zal worden, en wij in een andere wereld zullen zien, dan ligt de ondersteuning der ziel in Gods onveranderlijkheid, - dat wij zullen bevinden, dat Hij voor ons dezelfde in de dood is, als Hij in dit leven was, ja, nog veel meer.

3. Vanwege de aard der benauwdheden.

Er zijn sommige benauwdheden, welke uit hun aard elke ondersteuning, welke men ze wil toedienen, weigeren aan te nemen, behalve die ontleend is aan de fontein zelf, - namelijk aan de natuur van God. Van die aard was Sions benauwdheid in Jesaja 49: 14. Doch Sion zegt: "De Heere heeft mij verlaten." Zo ook in Hfdst. 40: 27: "Mijn weg is, voor de Heere verborgen, en mijn recht gaat van mijn God voorbij." Sion was in een benauwdheid, waarin niets dan de natuur van God het opbeuren kon. Daarom stelt God die ook voor: "Weet gij het niet, hebt gij niet gehoord, dat de eeuwige God, de Heere, de Schepper der einden der aarde, noch moede, noch mat wordt?" (vs. 28). Iemand zou soms denken, dat, het niet moeilijk is om die tegenwerpingen te beantwoorden, welke gelovige zielen, ja zulke, waarvan wij goed en troostrijk overtuigd zijn, dat zij gelovigen zijn, tegen zichzelf opwerpen.

Doch het komt dikwijls heel anders uit, en niets zal hun bezwaren oplossen, dan de overweging van de oneindige goedheid en genade, welke in God is. Ja; er kunnen zelfs tijdelijke benauwdheden zijn, die krachtens haar aard, geen andere ondersteuning kunnen aanvaarden. Zoals wanneer de gehele Kerk van God op aarde in de uiterste ellende verkeert, welke door niets kan worden weggenomen, dan door oneindige kracht, goedheid en wijsheid. u weet hoe Mozes er voor stond, toen God hem zei, dat Hij Israël uit Egypte zou verlossen. Hij beschouwde dit als onmogelijk, en wierp tegenwerpingen op, tot het op dit punt kwam dat hij zeide: "Indien het zijn moet, noem mij dan Uw Naam." (Exod. 3: 13). En God openbaarde Zijn Naam: "IK ZAL ZIJN, DIE IK ZIJN ZAL." Mozes kon geen mogelijke weg ontdekken, hoe de Kerk kon verlost worden, totdat God hem met Zijn Naam, dat is met zijn natuur versterkte. En het gaat ons als Mozes. Zolang God niet verscheen, meende Mozes, dat hij hen zelf moest verlossen, en hij ging en doodde de Egyptenaar; doch toen God verscheen, kon hij zelfs niet geloven, dat God het doen kon, totdat Hij Zijn Naam noemde.

Iemand zou kunnen tegenwerpen: *"Wanneer het geloot zich tot God wendt om ondersteuning, volgens hetgeen Hij in Zijn Naam verklaart te zijn, zal het nog andere dingen in God vinden, behalve Zijn goedheid, genade en ontferming; er is ook gestrengheid, rechtvaardigheid en gerechtigheid in God, en deze zullen enerzijds zoveel ontmoediging geven, als anderzijds de andere eigenschappen zullen bemoedigen. Tot God te naderen, en Hem te beschouwen als heerlijk in heiligheid, en oneindig in gestrengheid en gerechtigheid, zal hier ontmoedigend zijn."*

Ik zal deze tegenwerping kort beantwoorden, en dan verdergaan.

1^e. Het is waarachtig, dat God zodanig is. Hij is niet minder oneindig heilig, dan oneindig geduldig en neerbuigend; niet minder oneindig rechtvaardig, dan oneindig barmhartig en genadig, maar God zal deze eigenschappen van Zijn natuur niet onmiddellijk verheerlijken aan hen, die tot Hem gaan en zich in het geloof tot Hem wenden, al zal Hij dat aan anderen wel doen. Niets dan het geloof kan God recht beschouwen. Der goddelozen gedachten van God zijn vervat in deze twee hoofdzaken: Ten eerste, "zij menen goddeloos, dat God ten enenmale is gelijk zij." Psalm 50: 21. Zolang zij onder, de macht van hun verdorvenheden en verzoeken zijn; zolang zij hun begeerlijkheden najagen, hebben zij ook zulke gedachten van God. Dat wil

zeggen, dat Hij niet zeer misnoegd is over hetgeen zij doen, maar dat Hij in hun zondige koers evengoed voor hen zorgt, als voor de heiligste op aarde.

Ten tweede. Hun andere gedachten zijn, (gewoonlijk wanneer het te laat is en God Zijn verschrikkingen over hun zielen doet komen) wat de Profeet Jesaja zegt: "Wie is er onder, ons, die bij een eeuwige gloed wonen kan?"

2°. God heeft de gelovige verzekerd, dat Hij niet met hen doen zal naar de striktheid van Zijn heiligheid en de gestrengheid van Zijn rechtvaardigheid. Zo spreekt Job in Hfdst. 23:3, 4: "Och of ik wist, dat ik Hem vinden zou! Ik zou tot Zijn stoel komen; ik zou het recht voor Zijn aangezicht ordelijk voorstellen, en mijn mond zou ik met verdedigingen vervullen." Maar weet hij wel over wie hij spreekt, en wat die grote en heilige God spreken zal wanneer Hij verschijnt? Ja, zie vs. 6, "Zou Hij naar de grootheid Zijner macht met mij twisten? Nee, maar Hij zou acht op mij slaan." (Eng. vert.: nee, maar Hij zou mij sterkte bijzetten). "God zal niet met mij twisten naar Zijn vreeslijkheid, verschrikking en grote gestrengheid, maar Hij zal mij sterkte geven." Daarom nodigt Hij hen in Jesaja 27: 5, om "Zijn sterkte aan te grijpen." Wie zou het wagen, Gods sterkte aan te grijpen? "Of hij moest Mijn sterkte aangrijpen; hij zal vrede met Mij maken; vrede zal hij met Mij maken." Arme schepselen zijn bevreesd tot God te gaan, vanwege Zijn macht, maar: "Grimmigheid is bij Mij niet", zegt God.

3°. Het is voor het geloof onmogelijk ooit de natuur van God. anders te beschouwen, dan zoals zij een verborgen betrekking heeft tot Jezus Christus, als de Scheidsman of Scheidsrechter tussen God en de ziel, en als degene door wie - in alles, wat deze eigenschappen van Zijn natuur aangaat - Zijn strengheid en rechtvaardigheid reeds geopenbaard en verheerlijkt zijn.

3. Er is nog een reden waarom de ziel zich zo in overstelpende benauwdheden, tot de natuur van God zal wenden; zoals die in Zijn Naam geopenbaard is; welke reden ontleend is aan de natuur van het geloof. De formele reden van het geloof is de waarachtigheid van Gods Woord. Wat Wij, met goddelijk geloof, geloven; geloven wij op deze grond, dat God het geopenbaard en gesproken heeft. Het uiterste voorwerp van het geloof is Gods algenoegzaamheid. Wat het ook zij, waar u geloof in oefent, het zal niet rusten en voldaan zijn, tot het, als het ware, ingedompeld wordt in de algenoegzaamheid van God, zoals een rivierstroom die met grote snelheid loopt en voortstuwt, tot die in de oceaan komt en daarin verzwolgen wordt. Er staat in 1 Petrus 1 : 21, dat wij "door Christus geloven in God." Christus is het onmiddellijk Voorwerp des geloofs, maar God in Zijn algenoegzaamheid is het uiterste voorwerp des geloofs. Wederom: het geloof werkt dus, omdat God het grote grondbeginsel van die goddelijke natuur in onze zielen heeft gelegd, en geschapen, waarvan Hij de Vader is, want "naar zijn wil heeft Hij ons gebaard door het Woord der waarheid." Daarom heeft het geloof, daar het het kind van God is, (de nieuwe natuur, die God ons ingeplant heeft) een natuurlijke neiging tot God, zodat het in en onder alles werkzaam is tot God, die zijn Vader is. Dit is de eerste zaak, welke de ziel in God beschouwt en die het geloof zich toepast ter ondersteuning.

2. In een overstelpende toestand vindt het geloof ondersteuning in soevereine genade; dat is, in genade, zoals zij volstrekt *vrijmachtig* is. Wat ik hiermede bedoel, wordt vermeld in Exod. 33:19. "Ik zal genadig zijn, die Ik zal genadig zijn, en Ik zal Mij ontfermen, diens Ik Mij ontfermen zal." De dingen, die voor ons onmisbaar zijn, zijn genade en ontferming; het beginsel, waar zij uit voortvloeien en geschonken worden,

is de soevereine wil en het welbehagen Gods. God schrijft de bedeling van alle genade en ontferming alleen toe aan zijn soevereine wil en zijn vrijmachtig welbehagen. Nu, wanneer de ziel niets kan vinden in de belofte, niets in enig blijk van de liefde Gods, of in vroegere ondervinding, dan wendt het zich tot de soevereiniteit van genade. In soevereine genade zijn twee dingen:

Dat God machtig is ons te verkwikken in de staat en toestand, waarin wij verkeren; wat wij ook behoeven, - ontferming, leven, zaligheid. Ten tweede dat God machtig het te geven; wat Hij *wil* doen, *kan* Hij doen. De Schrift stelt dit tot een grote bemoediging, om in God te rusten. Zo in Dan. 3: 17, Toen Sadrach, Mesach en Abednego in die grote en overstelpende benauwdheid waren, waarmede beurden zij zich op? "Zal het zo zijn", zeiden zij, "onze God, die wij eren, is machtig ons te verlossen uit de oven des brandenden vuurs, en Hij zal ons uit uw hand, o Koning, verlossen. Maar zo niet, u zij bekend, o Koning, dat wij uw goden niet zullen eren, noch het gouden beeld, dat u hebt opgericht, zullen aanbidden."

"Indien God niet wil." Het is niet "Indien God niet kan"; want Hij kan doen, wat Hij doen wil. Indien Hij niet machtig geweest ware, zij zouden Hem niet geëerd hebben.

Niets schijnt nu al zestienhonderd jaren moeilijker uitgewerkt te kunnen worden, dan de roeping der Joden. ***De Apostel geeft ons echter deze grond, om er onze hoop en verwachting op te blijven vestigen:*** "Zij zullen ingeënt worden, want God is machtig dezelve weder in te enten." Rom. 11:23.

De macht van God - dat Hij machtig is te doen, wat Hem behaagt - is een fundament voor het geloof, om er mede te werken, en er door opgebeurd te worden. Daarom voert God het nadrukkelijk aan in Jesaja 50: 23, waar Hij zegt, dat Zijn hand niet verkort is, dat zij niet zou kunnen verlossen, maar dat Hij nog daartoe de Machtige is. "Is mijn hand dus gans kort geworden", zegt Hij, "dat zij niet verlossen kan? of is er in Mij geen kracht, om uit te redden? Ziet, door Mijn schelding maak Ik de zee droog; Ik stel de rivieren tot een woestijn; Ik bekleed de hemel met zwartheiden stel een zak tot zijn deksel."

In deze bevatting van het geloof, dat God machtig is te helpen, wat onze toestand ook zij, zijn vier dingen ingesloten.

[1] Er is niets in, dat strijdig is met Zijn natuur. Er zijn dingen, welke in strijd zijn met Gods natuur, en die dingen kan God niet doen. "God kan niet liegen." Tit. I : 2, Hebr. 6: 18. Het behoort tot Gods oneindige volmaaktheid, dat Hij niets kan doen, dat in strijd is met Zijn natuur. Wanneer ik dus geloof, dat iets uit Gods soevereine genade voortvloeit, en dat Hij machtig is dit te doen; dan geloof ik ook, dat er niets in is, dat strijdig is met Gods natuur. Welke bevattingen wij ook hebben van de vergeving der zonden; altijd sluiten die een verzoening in; want God is niet machtig onze zonden te vergeven zonder een verzoening. God kan het niet doen zonder voldoening aan zijn rechtvaardigheid. In de bevatting, die een ziel heeft, dat er soevereine genade bij God is, waardoor Hij machtig is haar te ondersteunen en te helpen, is het geloof in een verzoening ingesloten, zonder welke God het niet doen kan. "Hij kan zichzelf niet verloochenen." Het is het recht Gods dat, die de zonde doen, des doods waardig zijn."

[2] Indien God machtig is, is er niets in, dat strijdig is met enig besluit van God. Er zijn veel dingen, die in strijd kunnen zijn met Gods besluit; die in zichzelf niet strijdig zijn met Gods natuur. Het besluit Gods is een vrije daad van zijn wil, welke kon zijn, of niet zijn, maar wanneer het besluit genomen is, kan God niet doen, wat er mede in strijd is, want Hij is niet veranderlijk.

Nu, het besluit Gods kan op tweeërlei wijze verstaan worden.

- Als zijn eeuwig voornemen omtrent deze of die persoon of zaak. Doch dit bedoel ik niet.
- Het besluit Gods betekent "een beslist vonnis", dat God uitgesproken heeft tegen zeker persoon of zekere zaak; in strijd waarmede God niets doen wil. Zo worden wij in Zef. 2: 2 genodigd "de Heere te zoeken, eer het besluit bare"; dat is, voor God een volstrekt en beslist vonnis uitgesproken heeft in die zaak en dat geval. Wanneer Daniël Nebukadnézar van zijn oordeel wilde verzekeren, zeide hij hem, dat het het besluit des Allerhoogsten was. Hfdst. 4: 24. Zo ook in de zaak van Saul, zegt Samuël: "De Heere heeft u verworpen." 1 Sam. 15: 26. Maar zal Hij dit vonnis niet herroepen? Nee. Hij, die de overwinning Israëls is, liegt niet, vs. 29. Het vonnis is uitgesproken en het zal standhouden. God verwierp het huis Eli van het priesterschap. 1 Sam. 2. Maar zal Hij er niet van terugkomen? Nee. "Zo de ongerechtigheid des huizes Eli tot in der eeuwigheid zal verzoend worden, door slachtoffer of door spijsoffer." Hfdst. 3: 14. Zo stond het ook met hen omtrent wie God "zwoer in Zijn toorn, dat zij niet in Zijn rust zouden ingaan." Waar nu geloof is in Gods soevereiniteit daar is hoop, indien er in dat geval niet zo'n besluit is. Maar indien God zo'n besluit genomen en zijn eed gedaan had, zou Hij mijn geloof niet hebben opgewekt, om naar souvereine genade uit te zien, hetwelk verklaart, dat God machtig is het te doen.

[3] Het sluit ook in, dat er niets in is, strijdig met de ere Gods; dit is de maatstaf van alles, wat God doet; in al zijn handelingen met ons; Hij heeft in alle dingen de openbaring zijner eer op het oog. Wij mogen niets begeren, dat in strijd is met de eer Gods. Wij mogen niet begeren, dat God om onzentwil niet heilig en rechtvaardig zou zijn; om zalig gemaakt te kunnen worden in onze zonden, en terwijl wij daarin hardnekkig voortgaan; dat is te begeren, dat God geen God zou zijn, opdat wij mochten leven. Maar het is niet onbestaanbaar met zijn eer, een nederig, verbroken, verslagen zondaar - een arm, schuldig schepsel, dat, om ontferming smekende, aan zijn voeten ligt - zalig te maken; om arme verdrukte gelovigen van ondergang en verdrukking te verlossen. God kan dit doen ter bevordering zijner eer. Ik kan getuigen, dat het goed gegaan is met sommige arme zielen, wanneer zij dáár konden komen, dat zij mochten geloven, dat het niet in strijd was met Gods natuur, besluit en eer, hen zalig te maken en hun vergeving te schenken.

[4] Dit ligt er ook nog in opgesloten, dat, indien er behoefte is aan macht, God die kan te werk stellen; die macht, welke Abraham door alle moeilijkheden heenbracht. Gen. 18:14. "Zou iets voor de Heere te wonderlijk zijn?" Wat is uw bezwaar? Is het een overstelpende zondesschuld? "Zou iets voor de Heere te wonderlijk zijn?" Wat is uw benauwdheid? een goddeloze, overwinnende verdorvenheid? "Zou iets voor de Heere te wonderlijk zijn?" In uitwendige verdrukkingen, welke de Kerk Gods ondergaat, is er deze ondersteuning met het oog op souvereine genade: "Zou iets voor de Heere te wonderlijk zijn?" Alles is ons te wonderlijk, maar Gode is niets te wonderlijk. Dit is de eerste zaak, in souvereine genade, - dat God machtig is.

Is dit zo, dan is alles, wat wij te doen hebben, besloten in de wil van God; zodat alles, wat ik op aarde te doen heb is, tot God te gaan, evenals de melaatse tot Christus: "Heere, indien Gij wilt, Gij kunt mij reinigen." Indien God wil, Hij kan mij vergeven, heiligen en zalig maken. Indien God wil, Hij kan Zijn Kerk en Zijn volk verlossen. Hier ligt de gehele kwestie; het is alles ingesloten in Zijn wil. Hieruit vloeien twee

dingen voort, wanneer eens een arme ziel al haar bekommernissen is kwijtgeraakt in de wil van God.

- a. Dat zal een einde maken aan alle verstrikkende redeneringen en sombere gedachten, welke het gemoed overstelpen. "Nu, zegt de ziel, staat het zo, dan hangt mijn hele toestand af van Gods vrijmachtig welbehagen. David klaagt ergens dat hij in de modder gezonken was. Een ellendig mens zit in de modder. Hoe meer hij wurmt, hoe vaster hij erin raakt. Wanneer een ziel in deze toestand is, zegt God: "Laat af (Eng. wees stil) en weet, dat ik God ben." Psalm 46: 11. Nu is alles overgegeven aan de wil van God.
- b. Wanneer wij onze voorwaarden maar volstrekt, zonder tegenspreken, kunnen kwijtraken in de wil van God, zullen ontelbare argumenten oprijzen, om de ziel te overreden, dat God gewillig zal zijn. Ik zal er enige opnoemen:

1e. Een argument wordt ontleend aan die goedheid en genadigheid van Zijn natuur, die wij tevoren overwogen en u voorgesteld hebben, en ons nu eigenlijk in deze plaats voorkomt. Veronderstelt, dat iemand onzer iets te doen heeft met een man, van wie wij geloven mogen, dat hij een goed man is, - iemand, die iets van het beeld Gods vertoont, - en dat de zaak, waarin wij hem nodig hebben van groot gewicht is, iets, dat ons zoveel waard is als ons leven; dat hij het gemakkelijk doen kan zonder voordeel, en dat er niet de minste kans is, dat hij er schade door kan lijden, met één woord: kunnen wij die man meer beledigen, dan door te denken, dat hij niet gewillig zijn zal om het te doen? Dat hij, alleen, om ons nadeel te berokkenen en te plagen, zijn aard geweld aandoen en tegen zijn eigen beginselen handelen zal? Zullen wij dan de goedwilligheid Gods in twijfel trekken? Zullen wij, wanneer wij alles aan Zijn wil hebben overgegeven, nog betwijfelen, of Hij het ons, in tijd van nood, wel uit genade en in ontferming geven wil? Onze Zaligmaker legt de nadruk op dit argument in Luk. 11 : 11-13 en in andere plaatsen, waar Hij de zaak zo na mogelijk oplost, als Hij zegt, dat het niet te verwachten is, dat een kind, dat niets in de weg kan staan dan zijns vaders wil, wantrouwen zal, of hij het wel brood zal geven. "Indien dan gij, die boos zijt", zegt Hij, "weet uw kinderen goede gaven te geven, hoe veel te meer zal de hemelse Vader de Heilige Geest geven degenen, die Hem bidden?" Wanneer wij de belangen van Gods Kerk en volk maar tot zijn wil kunnen brengen, dan zal zijn eigen natuur ons genoeg bewijsgronden verschaffen, om onze verwachting te bevestigen, dat Hij het doen wil.

2e. Nog een ander krachtig argument; wanneer alles aan Gods wil is overgegeven, vinden wij in Rom. 8: 32. "Die ook Zijn Eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven; hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken?" Zal ik nog betwijfelen, of God dit doen wil of niet, wanneer ik dit grote voorbeeld van zijn wil overweeg? Het was Zijn wil Jezus Christus te zenden, om voor arme zondaars te sterven. Hij zond Hem niet, om te vergeefs te sterven, zodat Zijn dood nergens toe diende. Indien God niet gewillig was, om genade en ontferming aan zondaren te betonen, waartoe zond Hij dan Jezus Christus? Waarom gaf Hij dan Zijn Eigen Zoon uit Zijn schoot? Waarom spaarde Hij hem niet, maar deed Hij onze ongerechtigheden op Hem aanlopen? Kan God een groter bewijs geven van Zijn bereidwilligheid om zondaren te sparen, dan Zijn handeling met Jezus Christus? Dat is de tweede zaak, waarop het geloof ziet, wanneer het zich tot God wendt om hulp in een overstelpende toestand, - soevereine genade, God is machtig, en alle dingen liggen besloten in Zijn wil.

3e. Het geloof overweegt in deze zaak die een bijzondere eigenschap van de genade Gods in Christus, die vermeld wordt in Eféze 3: 8 "de onnaspeurlijke rijkdom van Christus." Het geloof zegt: Er is meer genade en meer ontferming in God, (want deze zijn de rijkdom Gods, die hier bedoeld wordt), dan ik met mogelijkheid kan zien en naspeuren. Zal de ontferming, die mij verklaard is, zullen de beloften, die mij ontdekt en geopenbaard zijn, mij voldoening schenken? Nee dat zullen zij niet. Ik kan niet voldaan zijn, met hetgeen ik ontvangen heb, welke ontdekkingen mij ook gedaan zijn van de genade Gods." "Maar", zegt de ziel, "daar liggen nog onnaspeurlijke rijkdommen van genade achter, die ik op generlei wijze bevatten kan; die de hele wereld en alle engelen in de hemel niet kunnen naspeuren." Dit is één grote ondersteuning in een overstelpende toestand.

4e. Nog eens: het geloof leert in zo'n toestand vroegere bevindingen vast te stellen, niet in zijn tegenwoordige toestand, maar, in de onveranderlijkheid van God. In deze ene zaak verstandig te handelen; is genoeg om onze ziel te ondersteunen, onder veel overstelpende benauwdheden, welke ons overkomen. De Psalmist deed zo in Psalm 77. Hij had bevinding van God, vs. 6, "Ik dacht aan mijn snarenspeel in de nacht." Vergelijkt dit met Job35:10. "Waar is God mijn Maker, die psalmen geeft in de nacht?" Asaf doelt op zo'n zalige ontdekking van de liefde en goedwilligheid, dat zij hem gedurende de nacht met blijdschap vervulde. Maar in welke staat is hij nu? Hij zegt in vs. 3, dat het "een dag van benauwdheid voor hem was"; "zijn hand was des nachts uitgestrekt, en liet niet af; zijn ziel weigerde getroost te worden." En in de verzen 8, enz. is het: "Zal dan de Heere in eeuwigheden verstoten, en voortaan niet meer goedgunstig zijn? Houdt Zijn goedertierenheid in eeuwigheid op? Heeft de toezegging een einde van geslacht tot geslacht? Heeft God vergeten genadig te zijn? Heeft Hij Zijn barmhartigheden door toorn toegesloten?" Waar vindt hij ondersteuning in deze grote en overstelpende benauwdheid? Hij komt met zijn bevinding tot de onveranderlijkheid Gods, vs. 11. "Dit krenkt mij, maar de rechterhand des Allerhoogsten verandert." (Eng. vert. Dit is mijn zwakheid, maar ik zal de jaren van de rechterhand des Allerhoogsten gedenken). "Hij, die mij voormaals in de nacht deed zingen, Hij is nog dezelfde, al ben ik nu enkel duisternis, en vol vrees, dat zijn goedertierenheid ophoudt, Hij zal mij weder dezelfde bevinding geven; al ben ik veranderd, Hij is het niet."

Ik moest nu verder aantonen, welk opzicht het geloof in zo'n toestand op het genadeverbond heeft, maar ik kan dit nu niet behandelen.

IV. Mijn voornemen was ook u in de laatste plaats het verschil aan te tonen tussen het geloof der Godzaligen en der ongelovigen; dat geloof in God, dat de snoodste der mensen in de tijd zijner benauwdheid hebben zal, en die ondersteuning, welke het waar Evangelisch geloof vindt in een overstelpende toestand.

Maar ik zie dat dit te veel tijd zou nemen; daarom nog alleen een woord van toepassing.

Gebruik.

Deze tijd is een overstelpende tijd; een tijd, waarin velen letterlijk en anderen overdrachtelijk gesproken, aan het einde des lands, of aan de einden der aarde zijn; een tijd en een gelegenheid, waarin de meesten van hen, die God vrezen, de een of andere overstelpende benauwdheid onderhevig zijn. Veronderstelt, dat er heden ten dage niet velen zijn, die God onder een overstelpend gevoel van schuld brengt; - dat er

niet vele verzochten, gewonden en ware bekommerden zijn; (hoewel er sommigen zijn, die wij elke dag ontmoeten) toch heb ik grote reden te vrezen, dat, indien wij allen recht ontwaakt waren, een overstelpende benauwdheid ons zou bevangen vanwege ons gemis van nederigheid, heiligheid, vruchtbaarheid, geloof en liefde, die wij somtijds hebben genoten, en ons zijn voorgesteld, en waartoe de voorbeelden van hen, die voor ons geweest zijn, ons opwekken, om er naar te vragen. Zijn niet velen overstelpt met verharding des harten, met onbestendigheid hunner geesten; overgroeid met een zorgeloze, ledige, lichtzinnige en wereldse gesteldheid? Waarlijk, wij hebben allen, min of meer, reden om overstelpt te zijn, en wij hebben u enigermate aangetoond, waar onze hulp ligt in deze staat en toestand.

Zijn wij op het punt overstelpt te worden vanwege de droevige toestand van Gods volk over het rond der aarde, en van onszelf, onze goederen, onze persoonlijke aangelegenheden, of wat ons ook na of dierbaar is?

Ik bid God, dat Hij er onze harten bekommerd over make, in het bijzonder van hen, die gerust zijn in hun gezondheid en voorspoed. Wanneer God anderen van zijn volk in de smeltkroes werpt, hebben dezulken grote reden, bekommerd te zijn, of Hij niet gestrenger met hen handelen zal dan met de armste heilige, die gebrek heeft aan een bete broods. Wel, u ziet ook in dit geval, waar ondersteuning is. Het is God alleen, tot wie wij ons moeten wenden. Hij is gewillig ons te ontvangen, vanwege de goedheid zijner natuur, en Hij is machtig ons zalig te maken uit de overvloed van Zijn genade en macht.

2. Nationale zonden en nationale oordelen.

Want Jeruzalem heeft aangestoten en Juda is gevallen, dewijl hun tong en handelingen tegen den Heere zijn, om de ogen Zijner heerlijkheid te verbitteren. Het geelaat huns aangezicht getuigt tegen hen, en hun zonden spreken zij vrij uit, gelijk Sodom, zij verbergen ze niet. Wee hunlieder ziel, want zij doen zichzelf kwaad.
Jesaja 3 : 8, 9.

In onze tekstwoorden vinden wij een opeenstapeling van zonden, waarin de mensen zich vermaken. Hier horen wij ook van een samenkomst van verscheiden oordelen, waarop de mensen geen acht slaan.

In het negende hoofdstuk van deze profetie, vanaf vers 13 tot het einde van het kapittel, telt de profeet alle soorten van oordelen op, en wijst hij aan dat het ongenoegen Gods voortduurt. Hij zegt: *"Om dit alles keert Zijn toorn zich niet af, maar Zijn hand is nog uitgestrekt."* Hij verklaart dat het zal eindigen in een uiterste verwoesting. Ons wordt hier voorgesteld welke de aanleidende oorzaken zijn van de verwoesting van Jeruzalem en Juda, en om welke redenen zij zouden vergaan. In het derde kapittel worden vijf redenen genoemd, waaruit wij kunnen zien dat er niet alleen oorzaken, maar ook voorbereidingen waren tot het oordeel dat God over hen zou brengen.

1. De eerste reden is, dat God de vromen, het ernstig en verstandig deel van een volk wegneemt en Hij een volk overlaat, waaronder zeer weinige godvrezende mensen voorkomen. "Want zie, de Heere HEERE der heirscharen zal van Jeruzalem en van Juda wegnemen de stok en de staf, alle stok des broods en alle stok des waters; de held en de krijgsman, de rechter en de profeet," Jesaja 3 : 1, 2. Wanneer God slechts weinige van dezulken onder een volk overlaat, zo is dat een bewijs dat er een gesteldheid onder hen heerst die een voorbereiding tot hun ondergang betekent.
2. Ten tweede is zwakheid in hun regering een andere ongesteldheid en voorbereiding, die zal leiden tot hun ondergang. "En Ik zal jongelingen stellen tot hun vorsten en kinderen zullen over hen heersen." En bijzonder ten opzichte van de Kerk wordt gezegd: "De drijvers Mijns volks zijn kinderen en vrouwen heersen over hetzelfde. O mijn volk! die u leiden, verleiden u, en de weg uwer paden slokken zij in," Jesaja 3 : 12.
3. Een derde reden is een vreselijke verwarring in de gedachten der mensen en een verachting van de ordinantiën Gods, die onder hen zal heersen. "En het volk zal gedrongen worden, de één zal zijn tegen de ander, en een iegelijk tegen zijn naaste; de jongeling zal stout zijn tegen den oude, de verachte tegen de geëerde," Jesaja 3 : 5.
4. Een vierde oorzaak van naderende oordelen is onderdrukking. "De Heere komt ten gerichte tegen de oudste Zijns volks en deszelfs vorsten; want gijlieden hebt deze wijngaard verteerd, de roof des ellendigen is in uw huizen. Wat is ulieden, dat u Mijn volk verbrijzelt en de aangezichten der ellendigen vermaalt? spreekt de Heere HEERE der heirscharen." Jesaja 3 : 14, 15. In vers 12 wordt gezegd dat kinderen hun verdrukkers zijn, en dat vrouwen over Zijn volk heersen.
5. En ten laatste is er de verschrikkelijke hoogmoed van ijdele en dwaze vrouwen, waarbij de profeet stilstaat van het zestiende vers tot de laatste woorden van het kapittel. Hij verklaart wat eindelijk hun lot zal zijn: "Uw mannen zullen door het

zwaard vallen en uw helden in de strijd, en haar poorten zullen treuren en leed dragen, en zij zal ledig gemaakt zijnde op de aarde zitten."

Hier ziet u wat het einde zal zijn van alle die zonden. In ons teksthoofdstuk worden de oorzaken opgeteld waarom God in Zijn Woord verwoesting en verdelging aankondigt over volken en steden, zelfs wanneer zij in hun eigen gedachten niets te vrezen hebben, doch in grote gerustheid leven.

Na deze inleiding hebben wij te onderzoeken hoe het met ons volk en met ons persoonlijk staat. Ik heb u gezegd dat ik bij deze gelegenheid niet meer dan enkele woorden over deze dingen wilde spreken. Doch wat ik zal zeggen, dat zijn zaken die ik geloof. En indien u het ook gelooft, mag het zijn tot uw behoud. Het is moeilijk te geloven dat ons land zijn ondergang tegemoet gaat, terwijl wij vrede hebben en wij alle voorrechten van dit leven genieten. Wanneer wij op deze dingen vertrouwen, en er ons op verheffen, zal het een oorzaak zijn van onze verwoesting.

Ten eerste. *Er worden vele zonden onder ons gevonden, die het oordeel inroepen.* Er worden onder ons zonden op zonden gestapeld, waardoor ons volk zich grote schuld op de hals haalt en wel bijzonder zonden, waarom God een volk met verdelging bedreigt. Zulke zonden zijn godloochening, godslastering, bloed en doodslag, overspel en onreinheid en hoogmoed. Wanneer deze zonden heersen onder een volk, dat over het algemeen belijdenis doet van de kennis van God, dan zegt God Zelf, en wij moeten het ook zeggen dat zo'n volk nabij de ondergang is. Deze zonden hebben onder ons de overhand verkregen.

Laten wij treuren over deze zonden, want dat behoren wij te doen. Hebben wij daarover getreurd in deze gemeente? Is dit gedaan in enige gemeente in ons land. gelijk het betaamde? Hebben wij persoonlijk getreurd, in de eenzaamheid, over die stroom van zonden die over ons de overhand heeft verkregen en die zich verspreid heeft over het volk, zodat het er tot de hals toe in staat? Tot op de dag van heden hebben wij er niet over getreurd. Er is niet de minste poging gedaan tot reformatie. Of menen wij soms dat in zulke dagen als wij beleven een weinig handvrouwen genoeg is om een stervend volk te redden? Er is niets in ernst ondernomen om de reformatie uit te werken, zonder dewelke onze steden zullen verwoest worden en ons land zal verzinken, terwijl er niemand zal zijn om ons te verlossen. Het is alles hetzelfde of u het wilt geloven of niet, maar houdt er rekening mee dat Gods Woord zal bestaan.

Het tweede dat wij genoemd hebben, was een reeks van oordelen, een vloed van gerichten, waarop de mensen geen acht zouden slaan, hoewel zij getroffen zouden worden door de slaande hand van God. Eén van de oordelen is dat het mensdom leeft onder dreigende oordelen.

Er zijn twee soorten van oordelen, - natuurlijke en geestelijke.

1. Natuurlijke of lichamelijke oordelen zijn tweeërlei. Zij zijn *vermanende* tekenen van Gods ongenoegen, of zij zijn *wezenlijke* straffen. Al deze onderscheidende oordelen zijn reeds over ons hoofd gegaan.

(1.) Wij hebben *vermanende* tekenen van Gods ongenoegen gehad. Wij hebben gezien tekenen in de hemel boven en op de aarde beneden, tekenen waarop wij hebben te letten, en die niet licht geacht mogen worden. Christus heeft ons gewaarschuwd dat wij ze hadden te verwachten en dat wij ze hebben te beschouwen als voorboden van de voleindiging. Het waren vermanende tekenen en oordelen onder ons.

Wij hebben gezien dat God de ouden, de getrouwen, de raadsliden, de wijzen wegnam. Hij dreigt in Zijn Woord dit te zullen doen, wanneer een volk zich niet bekeert van zijn boze wegen. Zulke personen, die de stok en de staf van een volk zijn, worden zeldzaam gevonden. "God neemt de rechtvaardige weg vóór de dag des kwaads," en daarom is het een vermanend oordeel, en zo wordt het ons volk voorgesteld in ons teksthoofdstuk.

Wij zien en horen in onze dagen van vreemde en onverklaarbare verschillen en verdeeldheden in de gedachten en in het streven der mensen. Menigten onder ons volk staan in deze dagen met het zwaard in hun hand, met begeerte hun naaste te doorsteken. Efraïm tegen Manasse, en Manasse tegen Efraïm; het ene gedeelte van het volk tegenover het andere, en weer anderen tegenover hen, alsof ze elkander wilden vernielen. Daarbij hebben wij gezien dat de waarschuwingen die God ons gegeven heeft, ons laag en veracht hebben gemaakt. Deze vermanende oordelen hebben wij reeds gehad.

(2.) Wij hebben oordelen gehad welke bestonden in *straffen*, zoals de pestilentie, het vuur, het zwaard, grote ellende en armoede, die over ons volk gekomen zijn. Het was genoeg om de harten der mensen te doen beven, maar wij zijn hard geworden als de onderste molensteen, en wij zijn ongevoelig geworden onder elk oordeel. Ik zeg u, dat deze oordelen en waarschuwingen van God over het algemeen zijn veracht, en dat men er over heen gelopen is.

Ik wil nu slechts *twee dingen vragen*, om te zien of er iemand te vinden is, die blijken geeft van het tegendeel, die besef heeft van de betekenis van het gewicht der oordelen.

- Ten eerste, wie is de man, waar is de persoon, die enige zelfverloochening vertoont? Wie heeft enigszins afscheid genomen van de wereld, van liefde tot de wereld, van gelijkvormigheid aan de wereld, van het najagen van de begeerlijkheden? Wijs mij de persoon aan, die wegens de oordelen en wegens de dreigende oordelen zich enigszins bedwingt in zijn liefde tot de wereld.
- Ten tweede, wijs mij de persoon aan die bij ervaring weet, wat het is door het geloof bevreesd te worden en een ark te bereiden voor zichzelf en voor zijn huisgezin. Wie heeft een ark toebereid anders dan tegenwoordige weelde, aards genoegens, vrede en gerustheid? Wie is de persoon die de ark der behoudenis heeft gezocht en gevonden? Laten wij praten wat wij willen, zo wij niet een zichtbare afsterving vertonen van gelijkvormigheid aan de wereld, zo wij niet arbeiden om een ark toe te bereiden, zo hebben wij nog geen acht geslagen op de oordelen Gods.

2. Er zijn ook geestelijke oordelen, en zij worden onder ons gevonden.

- (1) Het eerste is, dat God zovele getrouwe arbeiders uit de wijngaard van ons wegneemt. Zij worden weggenomen in het midden van hun dagen en kracht, gelijk Hij in de laatste jaren gedaan heeft.
- (2) Het tweede is, dat het overblijfsel van Zijn trouwe dienaren, namelijk velen van hen, in een hoek worden gedreven, waardoor zij geen gelegenheid hebben de zaak van Christus te dienen, en zij verhinderd worden het volk aan te sporen om tot God weder te keren. Het gevolg is, dat wat de grootste weldaad had mogen zijn, namelijk dat het volk had mogen deel hebben aan het voorname middel van een waarschuwende prediking, tot afwending van hun verwoesting, nu geworden is tot een oorzaak van hun ondergang, want het tegenstaan van bekwaamheden en

genaden tot verkondiging van het Evangelie, is oorzaak dat die genaden worden ingehouden, en Gods ongenoegen wordt opgewekt.

- (3) Het derde geestelijke oordeel is, een algemene ongevoeligheid en gerustheid die gevallen is op alle soorten van mensen, in onderscheidene mate, daar het volk wordt afgeleid door de tegenwoordige dagelijkse verzoeken. Deze oordelen zijn over ons gekomen, terwijl de meesten het niet bemerken en er achteloos onder leven.

Wij zullen nu een weinig spreken over de kennelijke bewijzen die onder ons zijn waar te nemen, dat er een gesteldheid onder ons heerst, die een voorbode is van onze verwoesting. Doch ik zal niet veel zeggen over die kwade gesteldheid, want die is zichtbaar en aan allen bekend.

Maar u zult zeggen: *Wanneer God in Zijn Woord verklaart dat een volk door zulke oorzaken is gevallen en verdelgd, is er dan geen hoop dat onze verwoesting zal worden afgewend?*

Ik antwoord:

1. Er is niet de minste hoop wanneer het volk voortgaat in zulke wegen en zonden, als waarvan God verklaart dat Hij daarover bezoeking zal doen. Een volk kan niet behouden worden wanneer het voortgaat in wegen, waarvan God heeft gezegd dat het wegen des doods zijn. Laten dan mensen verwachtingen hebben van vrede, laten zij zichzelf vleien, ik voor mij, kan niet bidden om voorspoed, ik kan geen bescherming verwachten voor een volk dat verhardt in zonden waarover God oordelen uitspreekt.
2. Ik erken dat het dikwijls voorkomt dat God een volk schuldig verklaart in opzicht van hun verdienste, en evenwel hun ondergang voorkomt ten opzichte van het gevolg. Het mag zijn dat zij verlost worden uit hun kwade staat en toestand, en zo gered worden: Zo'n geval wordt in Jer. 18 : 7, 8 genoemd: "In een ogenblik zal Ik spreken over een volk en over een koninkrijk, dat Ik het zal uitrukken en afbreken en verdoen; maar indien datzelfde volk, over hetwelk Ik zulks gesproken hebt, zich van zijn boosheid bekeert, zo zal Ik berouw hebben over het kwaad dat Ik hetzelfde dacht te doen." God verklaart wat wij verdienen, doch het mag zijn dat zij het niet gevoelen zolang zij de gevolgen van hun zonden niet gewaar worden. Daarom is het niet zonder reden dat wij deze dag hebben afgezonderd om den Heere te zoeken. Er is nog ruimte gelaten om God aan te roepen voor deze stad, voor de inwoners van dit land, hoewel duidelijk in het Woord verklaard wordt, dat wij op een weg zijn, die zal leiden tot onze ondergang.

Doch deze dag zal niets uitwerken zonder deze drie dingen:

- Er moet een zichtbare reformatie komen. Ik wil niet zeggen een bekering, maar een zichtbare reformatie, welke met alle kracht moet worden begonnen door het volk in zijn geheel.
- Zij die waarlijk God vrezen moeten gedurig treuren over die zonden welke in ons land bedreven worden.
- Er moet een vurig gebed opgaan om onze verlossing. Het is niet bestaanbaar met de eer van God, met de heerlijkheid van Zijn rechtvaardigheid, heiligheid, woord en waarheid, een volk te redden zonder deze dingen. De Heere zal Zijn verbolgenheid niet afwenden zonder een poging tot zichtbare reformatie in kerk en staat; zonder dat Gods volk treurt over de nationale zonden; zonder dat zij aanhouden in vurig gebed om verlossing. Zonder deze dingen zal het zijn, gelijk Jeremia zeide tot de joden: "Want al sloegt gijlieden het ganse heir der Chaldeeën

die tegen u strijden, en daar bleven van hen enige verwonde mannen over, zo zouden zich die een iegelijk in zijn tent opmaken, en deze stad met vuur verbranden," Kap. 37 : 10. Zo zeg ik van onze vijanden op deze dag: Indien de helft van hen op deze dag in de strijd zou vallen, en de andere helft zou gewond worden, zo zouden ze opstaan en deze stad slaan, tenzij wij ons tot God bekeren.

Wij worden geroepen om de nationale zonden te beschouwen, en over de staat en toestand van het land te treuren vanwege deze zonden. Dat is ons tegenwoordig werk. God heeft mij op deze duidelijke dingen gewezen toen ik de tekstwoorden koos. Ik wil er nog iets aan toevoegen. In de woorden vinden wij een korte inhoud van de oorzaken van onze staat en toestand.

"Dewijl," zegt Hij, **"hun tong en handelingen tegen den Heere zijn, om de ogen Zijner heerlijkheid te verbitteren."** U kunt alle zonden onder deze twee uitdrukkingen, onder deze twee dingen bevatten: *De tongen der mensen en hun handelingen.* Want hun tong en handelingen zijn tegen den Heere.

Er is een bijzondere terging, die tot verwoesting moet leiden, in gelegen, wanneer de tongen der mensen tegen den Heere zijn. Het is een duidelijk tellen van de naderende ondergang van een land en volk, wanneer mensen hun tong tegen den Heere zetten. God zet daarop een bijzonder merkteken. Ik zal slechts enkele dingen noemen waarin de tong der mensen tegen den Heere is. Het zal zekerlijk blijken dat het de weg is tot verwoesting, wanneer men in zulke wegen voortgaat.

Er zijn twee wegen waarin de tong der mensen tegen den Heere is.

- (1) Ten eerste, door godslasterlijke taal. Daarin kunnen wij twee takken onderscheiden, namelijk vervloekte eden en godloochenende gesprekken. Laat ieder uit zijn eigen ervaring nagaan of deze godtergende zonden onder ons worden bedreven of niet. Mensen zetten inzonderheid hun tong tegen de Heere door de Geest van Christus en het Evangelie te lasteren. Ik merk op dat dit een zonde is welke onze Heere Jezus Christus als het ware afzonderlijk stelt van alle andere zonden, en waaraan Hij verbindt een geestelijk en eeuwig oordeel. Doch deze zonde wordt ook gevolgd door tijdelijke oordelen.
- (2) Ten tweede, door het spotten met alle deze oordelen. Er wordt gespot met de oordelen wanneer men zegt: "Waar is de belofte Zijner toekomst?" Wat is geworden van het spreken van een toekomend oordeel, waarover de profeten het reeds zovele jaren gehad hebben? "Want van die dag dat de vaders ontslapen zijn, blijven alle dingen alzo gelijk van het begin der schepping." Zij spotten met het Woord van God onder tergende uitdrukkingen.

Indien dit de dingen zijn, waarin de tongen der mensen tegen God aangaan, dan zal het verstandig zijn te onderzoeken of dit grote kwaad ook onder ons voorkomt. Ik spreek nu niet over de zonde der tong in het algemeen, maar over die zonde waarin de tong op een bijzondere wijze tegen den Heere is. Ik zal nu niets meer zeggen van dit kwaad, maar alleen enkele verzwarende omstandigheden noemen.

a. De eerste verzwarende omstandigheid van deze zonde, welke zeer ernstige gevolgen meebrengt, is, dat ze zo'n hoogte bereikt, **"dat ze de ogen Zijner heerlijkheid verbitteren."** Met de uitdrukking "de ogen van Gods heerlijkheid," worden twee zaken bedoeld.

- Ten eerste en voornamelijk, Zijn heiligheid. "Gij zijt te rein van ogen dan dat u het kwade zoudt zien, en de kwelling kunt u niet aanschouwen," Hab. 1 :13. Met de ogen van Gods heerlijkheid wordt Zijn vlekkeloze heiligheid bedoeld.

- Ten tweede moeten wij er door verstaan Gods alwetendheid en alomtegenwoordigheid. Zijn ogen zijn niet gelijk de ogen van een mens zijn. Hij ziet en weet alle dingen door de oneindige onmetelijkheid van Zijn eigen tegenwoordigheid. Zonden welke op een bijzondere wijze worden bedreven tegen de ogen van Gods heerlijke heiligheid en alwetendheid, zullen leiden tot de verwoesting van land en volk.

b. Indien gevraagd wordt welke de zonden zijn, die op een bijzondere wijze de ogen Zijner heerlijkheid verbitteren, voor zover Zijn vlekkeloze heiligheid met die woorden bedoeld wordt, zo antwoord ik dat het de volgende zonden zijn.

- (1) Alle soorten van onkuisheid, - overspel en hoereri. Onkuisheid is op een bijzondere wijze in strijd met de heiligheid Gods. Wij hebben te onderzoeken of het land waarin wij leven, overstroomd is door zulke gruwelen. Indien het zo is, zo zijn de wegen van Gods heerlijkheid verbitterd. Elke onreine lust in het hart verbittert de ogen van Gods heerlijkheid. Elke onkuisheid, waarmee het land vervuld is, is een godtergende zonde, omdat ze lijnrecht staat tegenover de vlekkeloze en heilige natuur van God.
- (2) Een onbeschaamdheid in het zondigen, welke met zich meebrengt een verachting van Gods alwetendheid en alomtegenwoordigheid. Dit is een verbitteren van de ogen van Gods heerlijkheid.

Er zijn twee wegen waarin mensen zich openbaar maken als te zijn onbeschaamd in het zondigen.

- Door bewijzen te geven van uitwendige hoogmoed, terwijl zij van binnen vol zijn van alle onreinheid en beladen met schuld. Dit is een zaak die God grotelijks verfoeit. De Heere zegt in Zijn Woord, dat "hun aangezicht tegen hen getuigt." Wij leven in een tijd, waarin het volk ligt onder een zware schuld van zonden, en het land vervuld is van ongerechtigheid en onreinheid. Evenwel komen zij voor de dag in een gewaad van hoogmoed.
- Zij verwerpen de wil van God. Zij verachten God en mensen, terwijl er zo'n zware schuld op hen rust.

c. De laatste verzwareing van de zonden, waardoor mensen de ogen van Gods heerlijkheid verbitteren, is dat zij **"hun zonden vrijuit spreken gelijk Sodom."** Wat betekent het, dat "zij hun zonden vrij uitspreken, gelijk Sodom?"

- (1) Het betekent ten eerste, dat mensen tezamen overleggen en spreken over de vuilste zonden en goddeloosheid. Zo deden zij in Sodom. Zij kwamen samen om goddeloosheid te bedrijven. Toen was het een tijd dat onheiligheid en godloochening nog niet zo'n hoogte hadden bereikt als nu. Zij bedekten hun zonden enigszins, maar tegenwoordig komen mannen en vrouwen samen om over hun zonden te spreken, en elkander raad te geven, hoe en op welke wijze zij ze bedrijven zullen.
- (2) Het betekent ten tweede, dat mensen zo onbeschaamd worden, dat ze niet alleen met elkander te rade gaan over de wijze waarop zij hun zonden zullen bedrijven, maar dat zij er een zaak van maken waarmee zij lachen en spotten.

Laten wij onderzoeken of niet ook onder ons deze gruwelen worden gevonden, waarover de toorn van God geopenbaard wordt van de hemel. Ik heb de verzwarende omstandigheden genoemd die de profeet noemt van de zonden van Jeruzalem en Juda. Hij zegt in onze tekstwoorden dat vanwege deze omstandigheden "Jeruzalem is aangestoten," en "Juda is gevallen." Het wil zeggen dat zij vervallen zijn van hun

schoonheid en kracht. Het oordeel is over allen gekomen. "Wee hunlieder ziel, want zij doen zichzelf kwaad."

Ik zal met enkele woorden besluiten.

- Ten eerste. Indien dit de betreuenswaardige staat en toestand van het volk is, in welker midden wij leven, laat ons dan pogingen in het werk stellen, met alle macht die in ons is, en door alle middelen die onder ons bereik zijn, om het volk op te heffen uit deze droevige staat en toestand. Een ieder behoort tot het uiterste van zijn kracht zijn talenten aan te leggen, om de mensen van hun boze wegen terug te brengen, opdat God berouw moge hebben van het kwaad dat Hij gesproken heeft ons te zullen doen. Misschien mocht Hij zich wenden van de hittigheid Zijns toorns dat wij niet vergingen.
- Ten tweede. Indien ons volk niet genezen wil worden, laten dan onze zielen in de eenzaamheid over hen treuren, en laat ons alzo iets doen om dit arme stervende volk te helpen. Er is niemand onder u of hij mag veel doen tot redding van dit land en volk, door in de binnenkamer te treuren vanwege de gruwelen die in dit land bedreven worden, waardoor wij "de ogen van Gods heerlijkheid verbitterd hebben."
- Ten derde. Hoedt uzelf dat u geen deel neemt in enige van hun zonden, maar houdt u ver daarvan, opdat u geen deel met hen ontvangt in hun plagen en oordelen. Er rust in deze dagen geen groter plicht op mensen die den Heere vrezen, dan deze éne, dat zij geen gemeenschap hebben met personen of met een volk, van wie God verklaart, dat Hij een twist met hen heeft.
- Ten vierde. Bereid uzelf om den Heere te ontmoeten in de weg Zijner oordelen. God is rechtvaardig in alle Zijn wegen, wanneer Hij de roede Zijner verbolgenheid over dit volk brengt, en wanneer het zal zijn gelijk Hoséa getuigt: "Daarom zal er een groot gedruis ontstaan onder uw volken, en alle uw vestingen zullen verstoord worden, gelijk Salman Beth-Arbel verstoorde ten dage des krijgs." Kap. 10 : 14.
- Ten vijfde. Geeft eer en heerlijkheid aan Hem, Die door betoning van Zijn vrijmachtige goedheid en ontferming ons verlost heeft uit grote gevaren, die ons kortgeleden bedreigd hebben. Wij zijn bewaard omdat God ons uitkomst heeft gegeven. Indien God zich niet over Zijn Kerk had ontfermd, zouden wij zeker allen verslonden zijn geworden.

3. Een preek op vastendag

Des christens plicht onder de verberging van Gods aangezicht.

Daarom zal ik den Heere verbeiden, Die Zijn aangezicht verbergt voor den huize Jakobs, en ik zal Hem verwachten. Jesaja 8 : 17

Het doel van onze samenkomst hier op deze dag is, indien God ons helpen wil, te treuren over de verberging van Gods aangezicht voor ons, en te bidden om tot ons weder te keren. Het gaat niet over een persoonlijke of geringe zaak, maar het gaat over een zaak van het allergrootste belang. Het gaat over de verheerlijking van God en over het welzijn van onze eigen ziel, en er zijn geen dingen van meer belang, waarin wij bezig kunnen zijn in deze wereld. Wij hebben te overwegen of onze ziel geschikt én bereid is om den Heere te ontmoeten in zo'n werk als dit.

U kunt zich wel herinneren dat mijn gewoonte bij gelegenheden als deze is, enige duidelijke woorden tot, u te spreken, welke niet alleen van bijzonder belang voor u zijn, maar welke op heden van belang voor u zijn. Daarom zal ik nu niet het verband, waarin de tekstwoorden voorkomen, voor u openen, maar ik wil u er op wijzen, dat de tijd waarop de profeet deze woorden sprak, was een tijd van grote zonden, van grote duisternis en van groot gevaar, en dat er evenwel een belofte van Christus was, die onder alle deze omstandigheden het leven in de Kerk onderhield.

Tot opening van de tekstwoorden wil ik onderzoek doen naar de volgende dingen:

1. Wie zijn het voor wie God Zijn aangezicht verbergt?
2. Wat is het voor God Zijn aangezicht te verbergen?
3. Hoe kunnen wij weten wanneer God Zijn aangezicht verbergt?
4. Wat zijn de redenen waarom God Zijn aangezicht verbergt?
5. Hoe zullen wij onderscheiden tussen de verberging van Gods aangezicht voor ons, en Zijn verlaten van ons?
6. Wat is onze plicht in zo'n staat en geval, wanneer God Zijn aangezicht verbergt?
Het antwoord op deze vraag vinden wij in onze tekstwoorden: "Ik zal den Heere verbeiden, Die Zijn aangezicht verbergt voor den huize Jakobs, en ik zal Hem verwachten."

Ik zal vrijuit over deze dingen spreken; doch ik vrees dat ik wat korter zal moeten zijn dan ik voornemens was, vanwege mijn zwakheid.

1. Ten eerste. Wie zijn het voor wie God Zijn aangezicht verbergt?

Het is "het huis van Jakob." God verbergt nooit Zijn aangezicht voor de wereld, omdat het nooit over haar geschenen heeft. Wel verandert het aangezicht van Gods voorzienigheid jegens de wereld. Het vertoont de ene tijd meer afkeuring en toorn dan op een andere tijd, en Hij geeft grote verwisselingen omtrent haar, maar er kan niet gezegd worden dat het aangezicht van Gods genade verborgen wordt voor de wereld, daar het nooit over haar geschenen heeft. God verbergt Zijn aangezicht voor "het huis van Jakob."

Hieruit zijn twee zaken op te merken.

- (1) Het is de ware Kerk van God die bedoeld wordt.

(2) Het is de Kerk van God in een bijzondere staat en toestand, die verklaard wordt door de naam "Jakob."

(1) Wij willen voorop stellen dat door de uitdrukking "het huis van Jakob" bedoeld worden zij, die in het verbond met God staan. Zij zijn de ware Kerk van God. Het was Jakob die de beloften ontving, aan wie de toezegging was gedaan: "Gij zult Jakob de trouw, Abraham de goedertierenheid geven, die u onze vaders van oude dagen af gezworen hebt," Micha 7 : 20. Jakob was degene met wie God in het verbond was getreden, en die het verbond had aanvaard.

(2) Er is een tweevoudige omstandigheid van de Kerk begrepen in de naam "Jakob."

- Met deze naam wordt aangeduid dat de Kerk verkeert in een lage, arme, droevige toestand. Zo was het met Jakob alle zijn dagen. Hij was een man van diepe smart, een man van ellenden, een man van beproevingen. "Weinig en kwaad waren de dagen zijns levens." De Kerk wordt nergens "Jakob" genoemd, dan in betrekking tot haar lage staat. "Vrees niet u wormplee Jakobs, u volksleer Israëls," Jesaja 41 : 14. Wanneer de Kerk is als een verachte worm, wanneer er slechts weinigen zijn, die er toe behoren, dan wordt zij "Jakob" genoemd. De Kerk in een lage, aangevochten, onderdrukte, droevige en dorre toestand, is "het huis van Jakob."
- Met die naam wordt aangeduid dat de Kerk in een worstelende toestand is. Dit was het bijzondere merkteken van Jakob boven alle aartsvaders. Hij was een groot worstelaar met God, en hij verkreeg niets dan in de weg van worstelen door grote moeilijkheden. u allen die de geschiedenis van Jakob kent, weet dit van het begin tot het eind. Zo wordt de Kerk van God "het huis van Jakob" genoemd, wanneer zij strijdende haar weg vervolgt, worstelende met God en met de mensen om de zegen. Hij werd menigmaal afgeslagen, en kwam ten laatste kreupel uit de strijd; met een ontwrichte heup.

U ziet dan wie hier bedoeld wordt. Het is de ware Kerk van God in een lage, zwakke, smartelijke toestand. En toch zijn er tenminste sommigen onder haar, die sterk worstelen met God en sterk worstelen met mensen om de grote zegen van Jezus Christus en van het Evangelie te verkrijgen of te behouden.

Ik bid u; sla er acht op, dat God somtijds Zijn aangezicht voor de Kerk verbergt in deze staat en toestand. Nu mogen mensen denken, dat indien het ooit tijd voor God is om Zijn aangezicht te laten schijnen over het huis van Jakob, het wel onder zulke omstandigheden moet zijn. Maar het kan wezen dat God zulke gebreken in Zijn zwakke en worstelende Kerk vindt, dat Hij gedwongen is Zijn aangezicht voor haar te verbergen.

Ik wil nu de vraag stellen, of de bijzonderheden, die ik genoemd heb, onder ons gevonden worden of niet. Ik vraag of wij dit "huis van Jakob" zijn. Of wij, hoewel in een lage staat, evenwel door oneindige, vrije genade, door God in het verbond met Hem zijn gebracht. Ik spreek niet uitsluitend in betrekking tot onszelf, maar over alle gelovigen in de wereld, die in een lage, droevige, aangevochten, onderdrukte toestand verkeren. Doch dit weet ik, dat er in de Kerk nog sommigen zijn, die met God worstelen, ook onder ons, zodat ook wij bij de tekstwoorden betrokken zijn.

2. Ten tweede. Onze tweede vraag was: "*Wat is het voor God, "Zijn aangezicht te verbergen?"*"

Om dat te weten, moeten wij er onderzoek naar doen wat het is dat God Zijn aangezicht over ons doet schijnen. U kunt opmerken, dat wanneer wij in de Schrift lezen dat God *Zijn aangezicht over iemand doet schijnen*, dat betekent dat Hij Zijn ontferming en zegen over zo'n persoon uitstort. Ik zal slechts één tekst noemen, waar

wij de zegen vinden, die God schenkt wanneer Hij Zijn Naam over Zijn volk uitroept. "De Heere zegene u en behoede u! De Heere doe Zijn aanschijn over u lichten en zij u genadig! De Heere verheffe Zijn aangezicht over u en geve u vrede!" Genade, bewaring en vrede, zijn de som van alle weldaden die wij in deze wereld van God ontvangen, Van waar komen deze zegeningen? Het is de Heere Die Zijn aangezicht over u doet lichten, en u genadig is; het is de Heere Die Zijn aangezicht over u verheft en u vrede geeft; het is de Heere Die u zegent en behoedt. In één woord, *het lichten van Gods aangezicht* is daar, waar de genade en gunst van God in Christus Jezus blijkbaar is en waar zij wordt meegedeeld aan de Kerk en aan de zielen van mensen.

Er zijn vier dingen die altijd het schijnen van Gods aangezicht op een volk of op een persoon vergezellen. De mededeling van genade en gunst, welke het schijnen van Zijn aangezicht is, heeft deze vier vruchten.

1. Het eerste gevolg is dat zij licht en leiding geeft. De psalmist zegt: "In Uw licht zien wij het licht", Psalm 36 : 9. Dat wil zeggen *in het licht van Gods aangezicht*. Wanneer het aangezicht Gods over mensen schijnt, zullen zij niet verlegen zijn hun weg te vinden. Het is als de zon in de natuur. Wanneer iemand op weg is, wanneer hij de weg weet, met welk een genoegen gaat hij voort, terwijl de zon over zijn pad schijnt! Maar wanneer hij in dezelfde weg is, en de zon gaat onder en de duisternis komt, in welk een verlegenheid komt hij dan! Nu, ik weet dat sommigen vermaak, vrijmoedigheid en voldoening hebben gevonden in wegen waarin zij later zijn gestruikeld, zodat zij nauwelijks wisten hoe zij de ene voet voor de andere moesten zetten. De zon was ondergegaan! Wanneer Gods aanschijn over ons licht, zullen wij geen moeite hebben onze weg te vinden, zelfs niet wanneer het in de natuur duister is.
2. Het tweede is, dat wanneer Gods aangezicht op ons schijnt, zo wordt ons geestelijke kracht meegedeeld. Want, gelijk ik u gezegd heb, het aanschijn Gods is Zijn genade en gunst, welke is de fontein van al ons geestelijk leven, van alle geestelijke kracht, van alle geestelijke sterkte. Al ons geestelijk leven komt voort uit de fontein van Gods genade en gunst. Het schijnen van het aangezicht Gods is de dadelijke mededeling van geestelijke kracht uit die genade en gunst. Wanneer Gods aangezicht schijnt, zullen wij hebben geestelijk leven, kracht, bekwaamheid, verlevendiging tot alle plichten en onder alle omstandigheden, tot alle beproevingen en lijden, tot alles waartoe wij geroepen worden, wat het ook zij.
3. Het derde gevolg van het lichten van Gods aanschijn, is op een bijzondere wijze een overvloed van geestelijke blijdschap en verkwikking. Want door het schijnen van Zijn aangezicht geeft Hij ons onderpanden in onze harten dat Hij is een verzoende God en Vader. Geestelijke blijdschap is een meest bijzondere vrucht en een meest onfeilbaar bewijs van het lichten van Zijn aanschijn over ons. Waar die vruchten worden gesmaakt, daar schijnt Gods aangezicht. Waar zij niet worden gevonden, daar verbergt God Zijn aangezicht.
4. Als vierde gevolg van het verheffen van Gods aangezicht over ons noemen wij verlossing van moeite en onrust. Het gebed van Asaf was: "O God! breng ons weder, en laat Uw aanschijn lichten, zo zullen wij verlost worden," Psalm 80 : 4. Deze vier vruchten vergezellen altijd het verheffen van Gods aangezicht over ons.

Doch wanneer Hij Zijn aangezicht verbergt dan zal men licht en leiding, geestelijke kracht, blijdschap en verlossing missen.

1. Bij de verberging van Gods aangezicht ontbreekt licht en leiding, In Hosea 5 : 6 lezen wij dat zij zullen gaan om den Heere te zoeken, maar dat zij Hem niet zullen

vinden. En wat is de oorzaak daarvan? "Hij heeft Zich van hen onttrokken,." Dat wil zeggen dat God zich verbergt, wat hetzelfde wil zeggen als dat God Zijn aangezicht verbergt. "Voorwaar u zijt een God, Die zich verborgen houdt," Jesaja 45 : 15. En wanneer God Zich onttrekt en verbergt, kan een mens de weg niet vinden. In Hosea 5 : 6 staat dat zij den Heere zullen zoeken "met hun schapen en met hun runderen," wat betekent met hun kerkvergaderingen en met alle hun belangen, en dat zij de weg tot God niet konden vinden. Wanneer God Zijn aangezicht verbergt, zullen wij in de kerken, in onze wegen en wandel, in duisternis verkeren.

Laten wij nu onderzoeken of het met ons zo is of niet. Onderzoek deze enkele dingen in de vreze des Heeren:

- (1) Ziet u de schoonheid en de heerlijkheid van de wegen Gods? Ziet u de heerlijke gangen van de Koning in het heiligdom, indien u ze ooit gezien hebt? Ziet u een aangenaamheid en een schoonheid in de wegen van de dienst Gods in de kerk? Of zijt u in een sleur geraakt? u moogt dan op de rechte weg zijn, maar is de zon niet ondergegaan? U bent dan in dezelfde weg als vroeger, maar heeft uw hart er nog zo'n vermaak in, wordt u er zo door verkwikt en opgewekt? Zien wij wezenlijk een schoonheid en heerlijkheid in de dienst van God en Zijn huis? Ik vrees dat wij dit nauwelijks kunnen zeggen. En indien er een verval is ingetreden, zo is dit een gevolg van het gemis van Gods vriendelijk aangezicht. Wij zijn nog in dezelfde weg als vroeger, maar nu is duisternis rondom ons. Wij zien de schoonheid en de heerlijkheid van de wegen en van de dienst van God niet meer. Onze wandel, ons gedrag, de koers die de meesten van ons volgen, ten opzichte van de kerk, maken de eerberging van Gods aangezicht openbaar. Wij moeten daaruit besluiten dat God zo ver het licht Zijns aanschijns van ons onttrokken heeft dat wij geen heerlijkheid meer zien in dezelfde weg als waarin wij ze vroeger zagen.
- (2) Raken wij bij de kleinste moeilijkheid niet in verwarring. Brengt men de tijd niet door met het maken van allerlei onderscheidingen, met het inbrengen van onbeduidende uitzonderingen, die reeds honderdmaal beantwoord zijn? Zulke gesprekken brengen ons van de rechte weg af, en houden ons terug van het volbrengen van onze plicht, en van de weg waartoe God ons roept. God verbergt daarom Zijn aangezicht, en laat ons veel in het duister. Wanneer wij onze plicht willen volbrengen, zijn de zaken ons niet helder en klaar, en kunnen wij de weg niet vinden die wij gaan moeten.
- (3) Verkeren wij niet in de duisternis ten opzichte van de weg van liefde? De liefde is het leven, het cement, de ziel van de kerkgemeenschap, zonder welke de besten onder ons niets anders zijn dan "een klinkend metaal of een luidende schel." Welk liefelijk geluid maken wij in onze wandel, zonder de praktijk van liefde? Is er in het algemeen die liefde onder belijders die er is geweest, of die er behoort te zijn? Ik had nooit gedacht dat ik de dag zou moeten beleven waarop ik zou zien dat in de Kerk van Christus zo weinig belangstelling voor elkander was. Die onderlinge liefde die er behoorde te zijn, is er niet. Treuren de paden der liefde niet, omdat er zo weinigen zijn die er in wandelen? Verrijst de blijdschap in ons hart, en de vreugde in ons oog, wanneer wij elkanders aangezicht zien? Waarom moeten sommigen klagen dat bijna niemand hen bezoekt, helpt, vertroost, ondersteunt, en bijna niemand onderzoek doet naar hun geestelijke of uitwendige toestand? Wie onder ons zoekt een voorbeeld van liefde te zijn? Wie onder ons poogt in zachtmoedigheid, in minzaamheid, in zelfverloochening, in klein te zijn in eigen ogen, zich te maken tot een navolgenswaardig voorbeeld van liefde? En toch heeft de orde en de gemeenschap in onze kerk geen waarde zonder die vruchten van de

liefde. Iemand die vervuld is van liefde, welke een mededeelzame genade is, zal indrukken hebben van zijn eigen geringheid, zal bescheiden zijn in de omgang met anderen en zal afstand doen van de verzoeking om aan anderen het leven moeilijk te maken. Wie onder ons geeft hierin een voorbeeld? Of wie tracht een voorbeeld te mogen zijn? Wie daarnaar oprecht staat zal meer eer en heerlijkheid aan Christus toebrengen, en meer nut doen in de wereld in het navolgen van de voetstappen van Christus, dan duizend die zich hierin slap aansteller. De wegen van God zijn voor al Zijn volk dezelfde, de voorschriften voor de dienst van God zijn voor allen dezelfde, de heiligen van God zijn allen dezelfde, en wel een gezelschap van arme verzochte zondaren. Doch zij hebben niet allen hetzelfde licht, niet dezelfde naarstigheit, niet dezelfde liefde. Wij leven op saven, en niet op genade. Daarom verbergt God Zijn aangezicht voor ons.

2. Wanneer God Zijn aangezicht verbergt zo zal er een verval zijn van geestelijke krachten, van het bloeien en groeien in genade. Ik heb in deze plaats reeds zo veel en zo dikwijls tot u gesproken over deze dingen, wanneer wij onderzochten wat de redenen waren dat de Heere het hart van Zijn volk verhardt, dat het Heen. niet vreest, dat wij daarbij op heden niet langer zullen stilstaan. Wij hebben daarvan genoeg gezegd, om aan te tonen dat wij kennelijke blijken dragen van de verberging van Gods aangezicht, dat er een verval van geestelijke kracht is ingetreden, en dat er geen toenemen in genade onder ons is. Ik zei tot allen die horen dat ik overtuigd ben, dat indien God ons dit niet doet verstaan, door Zijn Woord, Hij het ons zal doen verstaan door het zwaard, door Zijn oordelen, die zullen volgen totdat wij verteerd zijn.

3. Wanneer God Zijn aangezicht verbergt, zo zal er verval zijn van geestelijke blijdschap. Geestelijke verlustiging in God is de onmiddellijke vrucht van het schijnen van Zijn aangezicht over ons. Blijdschap in God is het meest zekere bewijs van Zijn gunst in ons hart. En hoe staat het met ons? Herinnert u mijn doel om gemeenzaam met u te spreken, en verdraagt daarom mijn wijze van spreken zoals ik nu doe. Hoe staat het met ons ten opzichte van de geestelijke blijdschap? Zij is een weldaad die gekocht werd door het bloed van Christus. Zij is meer waard dan de gehele wereld. Zonder haar zullen wij God nooit op het hoogst verheerlijken, zolang wij in deze wereld leven of wanneer wij er uit gaan.

Ik kan niet over uw hart oordelen, en ik weet niet hoeveel geestelijke blijdschap u hebt, maar ik wil u enkele uitwendige tekenen geven, en iets zeggen tot inwendig onderzoek, waardoor wij er achter mogen komen of er niet een verval van geestelijke blijdschap onder ons is, en wat nog erger is, of wij er niet ongevoelig onder zijn.

(1.) Dit is zeker, dat vleselijk genoeg nooit kan samengaan met geestelijke blijdschap. Waar vleselijke blijdschap overheerst, laten mensen beweren wat zij willen, en laat hen spreken de taal der mensen en der engelen, daar is geen geestelijke blijdschap. Door vleselijke blijdschap versta ik de heersende voldoening in het gemoed der mensen in tegenwoordige genoegens, hetzij in hun betrekkingen, of in hun uitwendige staat en toestand, of in succes in zaken. Vaar een overheersende voldoening in deze dingen is, daar is geen geestelijke blijdschap, "Velen zeggen: Wie zal ons het goede doen zien? Verhef u over ons het licht Uws aanschijns, O Heere. u hebt vreugde in mijn hart gegeven, meer dan ter tijde als hun koorn en hun most vermenigvuldigd zijn," Psalm 4 : 7. Deze dingen staan absoluut tegenover elkander. De blijdschap des harten die verrijst uit het lichten van Gods aangezicht is tegengesteld aan het goede dat men vindt

in de vermenigvuldiging van koorn, wijn en olie. Een overheersing van vleselijke blijdschap en voldoening in de dingen die beneden zijn is onbestaanbaar met geestelijke blijdschap.

- (2.) Aardse zorgen die de overhand over ons hebben zijn niet bestaanbaar met hemelse vreugde. God heeft velen van ons in zodanige staat en toestand gebracht dat zij kunnen zeggen: Wij hebben op aarde niets waarin wij ons kunnen verblijden; wij zijn arm, wij zijn noodlijdend, hulpbehoevend en in ellende. Welnu, maar hebben wij aan de andere zijde geen aardse zorgen en begeerten die over ons heersen? Wij zijn niet rijk, maar wij zouden gaarne rijk zijn; wij hebben geen voedsel om onze begeerten te voeden, maar wij zouden het gaarne hebben. Waar zo'n gesteldheid des geestes is, daar is geen geestelijke blijdschap.

Ik wil u nu twee dingen noemen waaraan u kunt onderzoeken of u geestelijke blijdschap hebt of niet.

Het eerste kenteken van geestelijke blijdschap is het ontvangen van overvloeiende verversing, waardoor de ziel verrast wordt. De bruid zegt dat haar ziel werd verrast: "Eer ik het wist, zette mij mijn ziel op de wagens van mijn vrijwillig volk," Hoogl. 6 : 12. Hebben wij niet dikwijls ondervonden dat wij verrast werden door de toenadering van God, door bezoeken van Christus, met geestelijke ontroering, zodat wij verblijd waren in de geest, en ons hart opgeheven werd boven onszelf en buiten onszelf? Werden wij niet nabij God gebracht, en ondervonden wij niet die vrede welke alle verstand te boven gaat? Wanneer dat geestelijk buiten zichzelf raken menigvuldig voorkomt, zo wordt uw hart naar boven getrokken, en zult u weten dat die bewegingen voortvloeien en opborrelen uit de Fontein des levens. Het hart wordt dikwijls verkwikt met deze liefdesuitlatingen, waardoor geestelijke blijdschap wordt gewerkt.

Ik vraag aan hen die mij heden horen: Hoe staat het met u? Wordt u deze bewegingen dikwijls gewaar? Of kunt ge u nauwelijks de tijd herinneren dat God u zo'n blijdschap in uw geest geschonken heeft? Toen de moeder van Jezus tot de moeder van Johannes de doper kwam, sprong het kindeke van blijdschap in haar op. Wanneer Christus komt om de ziel te bezoeken, zal het hart van vreugde in u opspringen. Indien dit ons niet dikwijls gebeurt, indien ons hart niet dikwijls verrast wordt met deze uitlatingen, zo is de bron van geestelijke blijdschap niet in ons geopend.

Het tweede middel tot inwendig onderzoek is de vraag wat zich het eerst aan u voor doet bij het toetsen van uw staat en toestand. Ik twijfel er niet aan, dat u allen u dikwijls afzondert tot ernstig, geestelijk onderzoek naar uw staat en toestand. Wat doet zich dan het eerst aan u voor? Indien u omringd bent door duisternis, zodat u niet kunt werken door geloofsdaden en niet tot licht kunt komen ten opzichte van uw geestelijke staat en toestand, dan hebt u geen geestelijke blijdschap. Uw staat kan goed zijn ten aanzien van het geloof, maar ik spreek tot u over geestelijke blijdschap als vrucht van de dadelijke oefening des geloofs. Wanneer het hart met die blijdschap vervuld is, zo zult u bij zelfonderzoek gewaar worden het licht, de schoonheid en de heerlijkheid van de weg der genade. Hoewel er geloof is, doch er geen geestelijke blijdschap is, zo zal bij zelfonderzoek de eerste indruk wezen, dat wij duister en verward zijn; en wij zullen veel moeite moeten doen om enige blijk van Gods gunst te vinden.

Nu, hebben wij uit het vervallen van de geestelijke blijdschap geen bewijs dat God Zijn aangezicht voor ons verbergt? Wanneer vleselijk genoeg de ruimte

krijgt; of de wereldse zorgen verstikken het goede zaad, wanneer wij niet verrast worden met verheuging in de geest, zo hebben wij een kenteken waaruit wij kunnen weten dat God Zijn aangezicht voor ons verbergt. Doch wanneer iemand als bedolven is in allerlei ellende, beproevingen en smarten, wanneer de wortel van geestelijke blijdschap aanwezig is, zo zal hij verrast worden door geestelijke opwekking en verheuging. Wij lezen van Jezus, de Man van smarten: "Te dier ure verheugde zich Jezus in den geest," Lukas 10 : 21.

- (3.) Wanneer wij in het donker zitten, en wij als in duisternis naar bewijzen van genade tasten, dan zijn wij vervallen van geestelijke blijdschap. God verbergt Zijn aangezicht voor ons.
- (4.) God verbergt Zijn aangezicht wanneer Hij geen verlossing geeft. Ik zal nu niet spreken over dit kenteken, maar ik zal het laten aan het oordeel van u allen of wij niet moeten besluiten dat God Zijn aangezicht verbergt, zolang Hij niet opstaat om de Kerk te verlossen uit de banden.

2. Wij zouden de vraag: *Wat is het voor God Zijn aangezicht te verbergen?* Zoeken te beantwoorden.

Wanneer God Zijn aangezicht verbergt, dan is er een onttrekking van licht en besturing in de wegen van Zijn eigen dienst, in het ingaan en in het uitgaan van Zijn huis. Dan wordt geestelijke sterkte aan ons hart onttrokken, en de geestelijke kracht der genade in onze wandel ons onthouden. Ik vrees dat velen onder ons vreemdelingen zijn van geestelijke blijdschap, en dat velen daar gerust onder zijn. Ook is er niet dat ernstig verlangen en uitzien naar verlossing. Nu alle deze verschijnselen zijn een gevolg van de verberging van Gods aangezicht. Doch mocht het Hem behagen Zijn aanschijn over onze ziel te doen lichten, zo zullen die genaden, waarin wij nu zo gebrekkig zijn, weder versterkt worden.

3. De derde vraag is, *hoe kunnen wij weten dat God Zijn aangezicht voor ons verbergt?*

Want het kan zijn dat er vele gebreken onder ons gevonden worden, wat nog geen bewijs is van een bijzondere verberging van Gods aangezicht. Daarom vragen wij: Hoe zullen wij weten, dat gebreken en afwijkingen, die onder ons voorkomen, een gevolg zijn van de verberging Gods?

Ik zal slechts twee dingen noemen.

Het eerste is dit: Wanneer in zo'n staat en toestand God onze gebeden schijnt buiten te sluiten, zodat wij geen antwoord ontvangen, dan kunnen wij zeker zijn dat het een tijd is. waarin God Zijn aangezicht verbergt. De Kerk klaagt daar over: "Ook wanneer ik roep en schreeuw sluit Hij de oren voor mijn gebed," Klaagl. 3 : 8. Hoe staat het met ons? Wij hebben enkele bededagen gehouden, en wij hebben overvloedige tijd en gelegenheid gehad en zijn met onze gebreken voor den Heere gekomen. Het is de hoop van mijn ziel, dat u persoonlijk, een ieder van u, God gezocht hebt in deze zaak. Waar is de vrucht van ons gebed? Wat grond hebben wij gekregen, welk bewijs van Gods wederkeren hebben wij ontvangen? Zijn wij opgewekt en is het geestelijk leven in ons vernieuwd? Is het niet duidelijk dat God alsnog onze gebeden buitensluit? Meent niet dat het een gewone zaak is, die ons is overkomen. Het is een gevolg van de verberging van Gods aangezicht, want anders zou hij onze gebeden niet afwijzen, en wij zouden niet zo weinig vrucht op zovele pogingen zien.

Het tweede is dit: God verbergt Zijn aangezicht, wanneer onze pogingen tot verlevendiging vruchteloos zijn. Wij lezen dit in de Schrift: "Met hun schapen en met

hun runderen zullen zij dan gaan om den Heere te zoeken, maar niet vinden. Hij heeft Zich van hen onttrokken," Hosea 5: 6. Het is een tijd van verberging wanneer pogingen tot herstel vruchteloos zijn.

Zij zijn vruchteloos om twee redenen.

1. De eerste reden is deze: Wij zitten in duisternis, en kunnen de rechte weg niet vinden. Er ligt iets voor ons, dat wij gaarne zouden bereiken, maar wij kunnen de weg daartoe niet vinden. De profeet vertelt u de redenen waarom het zo is: "Wij tasten naar de wand gelijk de blinden, en gelijk die geen ogen hebben, tasten wij; wij stoten ons op de middag als in de schemering, wij zijn in woeste plaatsen gelijk de doden," Jesaja 59: 10. Ik ben overtuigd dat velen die mij heden horen, mij met hun ganse hart kunnen verzekeren, waar zij gaarne zouden zijn. Zij wensen te zijn in een geest van geloof en liefde; zij wensen te zijn in zelfverloochening en onderwerping aan de wil van God; zij wensen te zijn in, bijzondere vruchtbaarheid, en een ontdekking te hebben van de schoonheid en heerlijkheid die op de Kerk rust. Doch zij kunnen de weg niet vinden. Zij tasten in de duisternis wanneer zij die gewenste dingen zoeken. Zij kunnen ze niet bereiken. Het is omdat God Zijn aangezicht verbergt.
2. De tweede reden is deze: Wij worden zwak en traag onder onze pogingen. Het mag zijn dat God onze gebeden afwijst, en dat wij de weg niet kunnen vinden, doch er zal geen verandering komen, wij zullen Gods aangezicht niet vinden, tenzij wij voortdurend aanhouden in gebeden en worstelingen.

Nu, het is een teken dat God Zijn aangezicht verbergt, wanneer wij koud en traag worden in onze pogingen. "Dan zullen wij kennen, wanneer wij vervolgen om den Heere te kennen," Hosea 6. Wij worden koud in ons zoeken, de ene dag warm en de andere dag koud, de ene dag verruimd in het gebed, en de andere dag laten wij het na. Wij verwarmen elkander niet, hoewel het gaat om ons leven, om onze zielen, om de eer van God. Ons hart is zwak en mat en dat is een bewijs dat God Zijn aangezicht verbergt. Wij wachten niet op Hem gelijk wij behoren te doen, doch zij die Hem verwachten zullen niet beschaamd worden. Het wachten is moeilijk, doch hoeveel te meer wanneer wij elkander niet ondersteunen gelijk het behoort. Wij gaan niet naar elkander toe, en wij overleggen niet met elkander hoe wij de weg zullen vinden. Bovendien worden wij traag, wanneer wij ons in de weg gesteld hebben. De wereld maakt ons hart koud, en wij denken dat wij genoeg gedaan hebben, wanneer wij ons een weinig hebben ingespannen. Doch wij zullen den Heere niet kennen, indien wij niet vervolgen Hem te kennen.

4. Wij willen nu de vierde vraag behandelen, welke deze is: *Waarom verbergt God Zijn aangezicht van de verdrukte Jakob, van de worstelende Jakob, van Zijn eigen volk?* Waarom verbergt God zo dikwijls Zijn aangezicht voor hen, in alle die zaken die wij genoemd hebben, als besturing, sterkte, blijdschap en verlossing?

De redenen waarom God zo met hen handelt zijn zeer duidelijk.

De **eerste** reden is hun liefde tot de wereld. "Ik was verbolgen over de ongerechtigheid hunner gierigheid, en sloeg ze. Ik verborg Mij en was verbolgen," Jesaja 57: 17. Onze liefde tot de wereld en onze gelijkvormigheid aan de wereld is de oorzaak waarom God zich voor ons verborgen houdt. Ik dank God dat Hij in het hart van sommigen onder ons een verlangen gegeven heeft om samen te komen om te bespreken welke middelen wij moeten aanwenden om ons te genezen van die grote

gelijkvormigheid aan de wereld, die onder ons is gegroeid. Ik wil aan de gemeente voorstellen een tijd vast te stellen om onze gebreken te overwegen, daar ons verval ons in grote mate terughoudt van getuigen te zijn tegen de wereld, hetwelk Christus ons heeft bevolen. Er is niemand onder ons die hierin niet schuldig staat, en die Gods onderwijzingen niet heeft afgewezen door liefde tot de wereld, die onder ons heerst. "Ik was verbolgen over de ongerechtigheid hunner gierigheid, en sloeg ze. Ik verborg Mij en was verbolgen." Ik wil niemand oordelen, en niemand iets verwijten, maar ik vrees dat de liefde tot de wereld een grote zonde onder ons is, waarom God met Zijn Kerk twist tot aan de einden der aarde en waarom Hij Zijn aangezicht verbergt, gelijk het ten dezen dage is. Hun harten hebben de wereld te veel nagelopen, zijn er te veel aan verkleefd, en Gods Woord kan niet gebroken worden. Wanneer Jakob de wereld wit liefhebben, wanneer de ongerechtigheid der gierigheid in hem gevonden wordt, dan zal God zeker Zijn aangezicht verbergen. Dan kan Gods Woord geen nut doen. Het is tevergeefs zich in te beelden dat Gods aanschijn over ons zal lichten, wanneer wij leven in een wereldse, vleeselijke gesteldheid.

De **tweede** reden is, weerspanning in onze wandel. Dit is een reden waarom God Zijn aangezicht van Zijn volk verbergt. God klaagt over Israël, dat zij "weerspannige kinderen" zijn en een "verkeerd geslacht." Daarom zegt Hij dat ze Hem niet zullen vinden. "Alsdan zullen zij roepen tot den Heere, doch Hij, zal ze niet verhoren, maar zal Zijn aangezicht te dier tijd voor hen verbergen, gelijk als zij hun handelingen kwaad gemaakt hebben," Micha 3 : 4. Wanneer wij onze handelingen kwaad maken, wanneer wij weerspannig zijn in onze wegen, zal God Zijn aangezicht voor ons verbergen.

Wat is het, onszelf weerspannig te gedragen in de wegen Gods?

Het is met onwilligheid instemmen met de voorzienigheid Gods. Het is een ongestadigheid, een onvastheid in onze omgang met de wereld. Wanneer God klaagt over weerspanning in Zijn volk, zo verwijt Hij hen dat zij onwillig zijn zich aan Zijn voorzienigheid te onderwerpen. Wij willen niet doen waartoe God ons roept. Wij willen niet komen waar God ons hebben wil. Zie een voorbeeld in Jesaja 22 : 12-14, waar wij lezen: "En te dien dage zal de Heere, de Heere der heirscharen roepen tot gewezen en rouwklage en tot kaalheid en tot omgording des zaks, maar zie, daar is vreugde en blijdschap met runderen te doden en schapen te kelen, vlees te eten en wijn te drinken, en te zeggen: Laat ons eten en drinken, want morgen zullen wij sterven. Maar de Heere der heirscharen heeft Zich voor Mijn oren geopenbaard, zeggende: Indien ulieden deze ongerechtigheid verzoend wordt totdat u sterft, zegt de Heere, de Heere der heirscharen." Hier is de grote weerspanning. God roept tot gewezen en tot vernedering. Doch in plaats daarvan worden runderen gedood en schapen gekeeld. Iedereen verblijdt zich zoveel als hij kan, men eet en drinkt en pronkt zoveel als hun behaagt -, en dat in een tijd waarin God roept tot gewezen.

Nu zeggen velen: "Maar het is nu zo'n tijd. niet." Doch ik zeg u, indien het nu de tijd niet is, dan is er nooit zo'n tijd in de wereld geweest. Alle tekenen van Gods mishagen zijn op ons. Het is er en het komt nader en wel bijzonder tot ons persoonlijk. Alle twisten die God ooit met ons volk gehad heeft, als honger, zwaard en pestilentie, bedreigen ons elke dag. Indien dit geen roeping is tot gewezen, dan is er nog nooit een roeping geweest tot rouwklagen, niet door het Woord van God en niet door de omstandigheden.

Evenwel in deze dagen, wie vraagt niet: Wat zullen wij eten, wat zullen wij drinken en waarmede zullen wij ons kleden? Wie zoekt niet zijn genoeg en vermaak in wat hij

bezit, van de hoogste tot de laagste, bijzonder zij die groot en rijk zijn, zelfs onder een zuivere belijdenis? Dit is weerbarstigheid tegen God, dit is een strijd tegen Zijn voorzienigheid. Ons uiterlijk, ons aangezicht, ons voedsel, onze kleding, niets in of aan ons getuigt dat wij ons onderwerpen aan de roepstemmen Gods. Het is een vreeslijk woord, dat volgt: "De Heere der heirscharen heeft Zich voor mijn oren geopenbaard: Indien ulieden deze ongerechtigheid verzoend wordt; totdat u sterft." En op een andere plaats: "Indien u met Mij in tegenheid zult wandelen, zo zal Ik ook met u in tegenheid wandelen, en Ik zal u zeventvoudig over uw zonden slaan," Lev. 26: 24.

De **derde** reden is lauwheid en sleur in geestelijke plichten en in de godsdienst. Daarom verbergt God Zijn aangezicht voor ons. De mensen vervullen een menigte van plichten. Ik heb in mijn leven nooit belijders, die leefden onder licht en overtuiging, gekend, die niet hun plichten vermenigvuldigden, terwijl zij hadden voorgenomen hun begeerlijkheden te bevredigen. Geboden plichten moeten worden nagekomen, maar lauwheid en sleur in de plichten zijn onbestaanbaar met geestelijkheid in de plichten, evenmin als de duisternis kan samengaan met het licht. En wanneer het zo met ons is, zal God Zijn aangezicht voor ons verbergen.

Een **vierde** reden, waarom God Zijn aangezicht voor ons verbergt, is, dat wij niet getuigen tegen de wereld, gelijk Hij ons bevolen heeft. God heeft ons geboden dat wij voor Christus, en voor de heerlijkheid en voor de eer van Zijn wegen een groot getuigenis zullen geven tegen de wereld. Hij ziet van de hemel hoe wij ons gedragen. Nu, wij hebben de zaak van God in de zuiverheid van Zijn dienst, waartoe wij zijn verbonden, zo schandelijk verraden, dat Hij van ons gezegd heeft: "Laat ze varen; Ik zal Mijn aangezicht voor hen verbergen."

Zo hebben wij genoemd enige van de oorzaken waarom God Zijn aangezicht voor ons verbergt, namelijk: liefde tot de wereld, weerspanning, strijd tegen de roepstemmen van Zijn voorzienigheid, sleur in geestelijke plichten en laksheid in ons getuigen tegen de wereld. En wij kunnen nauwelijks tijd vinden om te zuchten over onze afwijkingen, en nog veel minder te weklagen tot ons hart er onder breekt, omdat wij God niet méér verheerlijken in deze wereld. Daarom verbergt God Zijn aangezicht van ons.

Over de twee andere vragen, die ik nog dacht te beantwoorden, zal ik slechts enkele woorden zeggen.

5. De vijfde vraag was: *Hoe zullen wij onderscheiden tussen de verberging van Gods aangezicht en Zijn vertrek van ons?*

De Heere zegt: "Wee hen, wanneer Ik van hen zal geweken zijn!" Indien God van ons vertrekt, en de heerlijkheid des Heeren wijkt meer en meer van ons, dan is het wee ook over ons uitgesproken. Hoe zullen wij nu weten of het een verberging is of een vertrek? Ik heb daarover deze gedachten:

- (1) Het is slechts een verberging, indien wij achter den Heere aankomen, omdat Hij Zich verborgen houdt. Indien wij dit ernstig doen, in ons huis, in onze binnenkamer en zuchten: "Wanneer zal de Heere tot Zijn volk wederkeren?" Dan is Hij nog niet vertrokken.
- (2) Het is slechts een verberging, indien niets ons kan tevreden stellen dan dat God tot ons wederkeert. Indien God ons vrede en voorspoed zou geven en de overwinning over onze vijanden, indien wij daarmee tevreden zouden zijn, zo is God van ons vertrokken. Doch indien wij kunnen zeggen: Niets kan ons voldoen, tenzij wij een gevoel hebben van Gods wederkeren tot ons, van het lichten van Zijn aanschijn

over ons, van de verlevendigende kracht van de Geest der genade in onze harten, vervullende onze ziel met blijdschap, dan kunnen wij ons verheugen, maar nooit zonder dat, - dan is het slechts een verberging.

- (3) Wanneer wij geen rust kunnen vinden in enige van die wegen, die de oorzaak zijn, waarom God Zich voor ons verbergt; wanneer wij ons hart onderzocht hebben, en moesten zeggen: Deze of die zonde heeft bijgedragen tot verberging van Gods aangezicht van deze gemeente, van de Kerk van God, en wij kunnen niet rusten in iets waardoor Gods aangezicht voor ons verborgen wordt, dan is het slechts een verberging, en er is een bestemde tijd waarop God zal wederkeren.

6. De zesde en laatste vraag was: *Wat is onze plicht onder zulke omstandigheden?*

Het antwoord vinden wij in onze tekstwoorden: "Daarom zal ik den Heere verbeiden, Die Zijn aangezicht verbergt voor den huize Jakobs, en ik zal Hem verwachten."

Wat is dat verbeiden en verwachten?

Hem verwachten is een aanhouden in het vervullen van geestelijke plichten, tegen alle moeilijkheden en moedbeneming in. Het is een standvastig komen tot de troon der genade om aan te houden in de plicht, waarin wij zoeken en smeken of God tot ons wil wederkeren. Moedbenemingen, moeilijkheden, beproevingen en aanvechtingen zullen bij verschillende gelegenheden in ons hart oprijzen, doch indien wij op God willen wachten moeten wij daarin aanhouden en volhouden. Wij moeten dit werk, waartoe wij heden opnieuw geroepen worden, niet laten varen, maar wij moeten het voortzetten. Dan zal de Heere wederkeren tot het huis van Jakob, waarvoor Hij Zijn aangezicht verborgen heeft.

4. De roepende stem des Heeren door de roede

De stem des Heeren roept tot de Stad (want uw Naam ziet het wezen) hoort de roede, en Wie ze besteld heeft. Micha 6:9

Aandachtige toehoorders!

Het is een sierlijke spreuk, die ons de wijste van de aardse koningen heeft nagelaten, Spreuken 1 : 7: "De dwaze verachte wijsheid en tucht." Woorden waarmede de wijze spreukleraar wilde leren, dat het een vrucht van de rechte wijsheid was, welker beginsel hij in de vreze des Heeren gesteld had, de kastijdingen wel in acht te nemen, om daarmede zijn voordeel te doen; maar integendeel de uiterste dwaasheid die te verwerpen, en zich daartegen te verharderen. Wat hij dit daarom nog meer als eens aan ons toeroept, cap. 12 : 1, 13 : 1 en 15 : 5. Voorwaar geen wonder want zo een toont dat hij het rechte doel verstaat, waartoe de kastijdingen gebruikt worden, Spr. 3: 11, 12 en 6:23. Zo iemand zal door de tucht behouden worden, daar ze hem anders eindelijk ten verderve brengt; Spr. 5 : 23 en 15 : 10, 32. Zoals dit waar is in alle menselijke tucht en kastijdingen, zoo is dit inzonderheid waar omtrent de tuchtiging en kastijding die God Zelf gebruikt om de mens te tuchtigen.

Als het ooit tijd is, ... nu is het tijd om deze wijsheid te bekomen. Dus zijn wij geleerd hoe wij ons onder des Heeren oordelen moeten gedragen, cap. 7 : 9. Nu zal ons dezelve profeet leren aannemen acht en onderwijzing uit deze zelfde roede. Wie dan oren heeft om te horen, die hore.

Tot nader verstand van dit ons tekstkapittel, weet dat het zich in drieën verdeelt: in vs. 1-5 betuigt de profeet in Gods Naam, dat de oorzaak van al haar kwaad te wijten was alleen aan haar eigen trouweloosheid, tegen zoveel heerlijke weldaden, die de Heere aan hen en hun vaders bewezen had. In vs. 6, 7, 8, onderricht hij haar op welke wijze dat ze echter de Heere nog kon te voet vallen, om vergeving te krijgen. In vs. 9, gaat hij verder met de bedreiging van Gods zware oordelen, die hen zouden genaken, én aan het einde de verschrikkelijkheid van de zonden, die Gods wraak nog over hen riepen.

De profeet had betuigd aan Israëel, Gods overtuigende weldaden, die hen hadden behoren te verplichten om den Heere te dienen, en haar aangewezen wat zij doen moesten om Zijn gunst weder te verkrijgen. Zij moesten niet blijven hangen aan uiterlijke schaduwdiensten, maar de Heere eens in waarheid dienen. Eer hij overgaat om hen Gods verdere oordelen te verkondigen, zoo wekt hij Israëel op in onze tekst, om hen tot het rechte gebruik daarvan naar behoren te bereiden, als hij aldus spreekt: ***"De stem des Heeren roept tot de Stad; want Uw naam ziet het wezen, hoort de roede en wie ze besteld heeft."***

Waar ons te letten staat op twee dingen.

- I. Op de zeldzame voorrede die de profeet gebruikt: *de stem des Heeren*, enz.
- II. Op de inhoud van deze ernstige opwekking zelf : *hoort de roede en Wie ze besteld heeft.*
- III. Hier omtrent wijst de Profeet hen aan hoedanig hun gedrag wezen moest; als hij hen vermaant: *hoort de roede!*

I. De voorrede zelfs is tweeledig, want eensdeels is ze gericht in de Naam van God tot het volk, en anderdeels van de profeet tot de Heere Zelf. 't Gedeelte van de voorrede

dat in de Naam van God tot het volk gericht wordt, is dit, de stem des Heeren roept tot de Stad. Door "de stem des Heeren" wordt verstaan: soms de donder van Gods mogendheid, waar door de Heere zich als de sterke God boven in de hemel laat horen, tot verschrikking van de mensen, Job37 : 4, 5. Psalm 104 : 7. Of ook wel de oordelen in 't gericht, van de oordelen welke de Heere laat komen over een volk. Jesaja 30: 31 en 66 : 6. Soms een zeker groot en geweldig geluid, waar mede zich God pleegt te openbaren aan de mens, Ezech. 1 : 24, 25. Dan. 4: 31. Ook zegt de stem des Heeren wel de boodschap en het woord des Heeren, door de stem en mond van Zijn dienstknechten, Spr. 8 vs. 4.

Hier mogen wij door des Heeren stem verstaan: *de gerichten van de verschrikkelijke oordelen, die de Heere in dit kapittel aan Israël bedreigde; maar inzonderheid de boodschap en predikatie die de profeet in Gods Naam aan hen doen moest.* De reden waarom de prediking van de profeet genaamd werd, de stem des Heeren, is omdat al wat de profeet sprak, alleen was op last en op bevel des Heeren, in de Naam des Heeren, als Zijn mond tot het volk, Ezech. 33: 7.

Deze stem des Heeren, daarvan zegt de profeet, dat ze roept tot de stad. Door dit roepen mag en moet men verstaan, volgens de ruime zin en betekenis van dit woord in de Schriften van het Oude Testament.

- De openbaring en bekendmaking die de Heere door de profeet deed, van Zijn nakende oordelen, alom aan al het volk, Jozua 8: 34, 35. Jesaja 58: 1.
- De bijeenroeping, die de Heere wil dat op het prediken van de profeet geschieden zou, moettende het volk bijeen verzamelt, en geroepen worden als een enig man, om het woord des Heeren, en de verkondiging van zijn oordelen, en van hun plicht aan te horen, Psalm 50 : vs. 1. Joël 3. Joh. 1 : 13.
- De stem des Heeren roept, dat is ook te verstaan van de nodiging, waarmee hen de Heere ook ditmaal nog wilde nodigen, om te horen wat tot haren vrede en zaligheid diende. Spr. 9 : 3.
- Door de roepende stem des Heeren, moet verstaan worden, van ernstige betuiging en waarschuwing, waarmee de Heere hen betuigde, indien zij nu niet hoorden, dat het hen eigen schuld was, en hen oordeel des te zwaarder wezen zoude. Daarom roept de Heere dit met alle kracht en ernst, Jer. 34 vs. 17. Amos 7 vs. 4. Zach. 7 vs. 7.

Zodat dan in dit roepen klaar kan gezien worden:

- De ontsteking van des Heeren toorn, en gramschap over het volk.
- En evenwel de ingewanden van des Heeren barmhartigheid, welke nog over hen rommelden; zodat de Heere hen nog zo ernstig liet betuigen,

Dit roepen nu van de stem des Heeren geschiedde *tot de stad* (zoals er staat). Door de stad kan men hier in de eersten opslag verstaan:

-De hoofdstad, gelijk Jeruzalem van Juda en Benjamin was, en Samaria van de andere tien stammen Israëls, volgens Jesaja 29 vs. 1. 2. Maar hoewel dit eerste de twee hoofdsteden raakte, voor zoveel de regering van het land, de troon der Koningen, en de hoogste richterstoele daar waren, nochtans moet men, hier door de stad nog verstaan, alle de andere steden van Israël, en Juda. 3. Ja 't is wel opgemerkt -naar ons oordeel - van de grote CALVIJN, en andere Godgeleerden, dat men hier door de stad moet verstaan alle vergaderingen en 't samen wonen van mensen, hetzij in de steden, hetzij ook op het platteland, in alle dorpen, buurten, van al 't volk des lands, zonder onderscheid.

En ziet, tot deze stad riep des Heeren stem, hén raakte deze boodschap; want:

- Zij waren dat volk dat de Heere in die steden geplant had, en in dat hele land, andere volken daaruit gedreven hebbende.
- Zij waren dat volk dat zich zo zwaar tegen de Heere, de God van hun Vaderen, en zijn Heilig Verbond, bezondigd hadden.
- Ja 't was ditzelfde volk over 't welke al deze oordelen en plagen van God bedreigd waren.

Dit was dan de voorrede die de profeet in des Heeren Naam, gebruikt tot het volk: "De stem des Heeren roept tot de stad", om hen daarmee te tonen:

- dat hij deze verkondiging van Gods oordelen, en komende roede, niet deed uit eigen beweging of macht maar dat het de Heere HEERE en Zijn Geest is. Jesaja 40: 16. Micha 3 : 8.
- Ook om hen op te wekken tot heilige aandacht en eerbied, na de waarschuwing die hen in des Heeren Naam gedaan waren.

Tot dusver van het eerste deel der voorrede. Daarbij voegt de profeet bij manier van pauze, een uitschietende rede tot God Zelf, als hij zegt, "*want Uw Naam ziet het wezen.*" 't Is niet nodig, en ook zou het ons van ons tegenwoordig oogmerk afleiden, zo wij al de verscheiden gedachten wilden gaan ophalen, waar door de geleerde uitleggers deze woorden verscheiden vertalen. Onze wijze en doorgeleerde vertalers hebben buiten tegenspraak gevolgd de eenvoudigste en beste overzettingen, die ook van andere wijze en oude Godgeleerden nagevolgd was.

- Wat dan aangaat de zin dezer woorden; de profeet spreekt van des Heeren Naam waardoor God Zelf moet verstaan worden, zoals Zich de Heere vertoonde, nog tegenwoordig te zijn in het midden van Zijn volk Israël en Juda, en Zijn stem nog in het midden van hen verhief.
- *Uw Naam*, zegt hij. De Heere ziet het wezen. Door *het wezen* kan men zeer goed verstaan de toestand, het wezen en gelegenheid aller zaken, onder Israël en Juda, de geschapenheid der zaken, hoe het gesteld was.
- Dit ziet (zegt hij) *Uw Naam*, dat is: Gij Heere weet het, het is voor U niet verborgen; geen wonder, want de Heere overal tegenwoordig zijnde, weet en kent de meest verborgen dingen, Jer. 23. In het bijzonder was de Heere tegenwoordig nog bij Zijn volk, wel wetende, en ziende wat daarom ging, Zach. 9 : 1. Maleáchi 3. Dit zien geeft ook te kennen, een zien van ongenoegen en mishagen, dat de Heere daarover toonde, Hab. 1 : 13, Jer. 7 : 4 en 13 : 27.

De reden nu waarom de Profeet in deze uitschietende gedachten valt, en deze woorden tussenbeide voegt, is:

- Om aan de ene kant te aanbidden Gods grote Majesteit, en Zijn eerbiedwaardige Hoogheid. Ezech. 9:9, Zoals Jehovah Zich zo heerlijk vertoonde in Zijn alomtegenwoordigheid.
- Aan de andere kant, om Israël daar een indruk van te geven, op dat ze deze waarschuwing des te ernstiger zou opmerken.

Tot hiertoe de voorreden

II. Nu volgt de ernstige vermaning en opwekking zelf, welke hierin bestaat: ***hoort de roede, en wie ze besteld heeft.*** De profeet spreekt van de roede, en van Die ze besteld heeft.

- Door de roede verstaat hij Gods oordelen en gerichtten welke de Heere over Zijn volk dreigde te zullen doen komen, in vervolg van dit tekstkapittel. Het

Hebreeuws woord komt van een stam, dat zoveel zegt als: uitsteken of uitstrekken; en dit komt met de aard van een roede goed overeen, die om te kastijden uitgestrekt is in de hand.

- 't Is nu niet zonder reden waarom Gods oordelen en bezoeken de naam dragen van een roede.
 - (1) want zoals een roede zich van zelf niet bewegen kan, als ze niet gevat en opgeheven wordt in iemand hand, zo ook de oordelen, en ellenden die de mens overkomen; deze komen geenszins van zichzelf, of bij geval, maar worden van de hand Gods opgeheven en uitgestrekt. Jesaja 15 : 2.
 - (2) En zoals een roede waarmee men geslagen wordt uit toorn en gramschap werd opgeheven, zo ook deze oordelen Gods, worden als bliken van Gods toorn en ongenoegen, gebracht over de mensen, Jesaja 10 : 5.
 - (3) Zoals een roede die opgeheven wordt tot slagen, smartelijk en pijnlijk valt, dengenen die daarmee geslagen worden, zo ook de oordelen Gods, brengen pijn en smarten aan dengenen die daarmee bezocht worden. Hebr. 12 : 11. Micha 6 : 13.
 - (4) Zoals het doel van de roede moet zijn de beterschap des mensen, zo is dit altijd het einde en oogmerk, dat de Heere voor heeft in Zijn oordelen, om de mens tot bekering te brengen Ezech. 33 : 11.

Behalve deze roede, spreekt de Profeet ook van Hem, die deze bestelt heeft.

- Daardoor verstaat hij God de Heere Die als de opperste rechtvaardige Rechter, deze oordelen over hen brengen zou. Klaaglied 3 : 37, 38.
- De Heere had deze roede bestelt, dat is besloten en bestemt deze roede over hen te zullen brengen.
- Ja de Heere had ze bestelt en met er daad over hen gebracht door Zijn hand, zodat het geen mensen waren daar hen dit kwaad vandaan kwam, maar Gods wrekende en slaande hand zelf.

III. Hier omtrent wijst de Profeet hen aan hoedanig hun gedrag wezen moest; als hij hen vermaant: *hoort de roede!* Waarmee hij van hen vordert deze bijzondere navolgende plichten.

- Dat ze zoude leren weten en verstaan, van wie dat deze oordelen afkwamen, namelijk alleen van Gods hand, Spr. 3.
- Dat ze zouden letten en merken, wat de reden was waarom hen de Heere dus kwam bezoeken.
- Dat ze zouden vlijtig zoeken te verstaan wat de Heere daarmee voor had, met hen dus te slaan, en tot wat einde de Heere dit deed. Spr. 3 : 11.
- Dat ze zichzelf ootmoedig en gewillig onderwerpen zouden aan deze roede, om die te dragen. Micha 7: 9.
- Dat ze de hand des Heeren kussen zouden, Zijn Goddelijke Majesteit te voet vallen, om Zijn toorn af te bidden, en zich met God te bevredigen. Jesaja 26: 16 en 27 : 5.
- Ja dat ze de roede zó zouden horen, dat ze daaraan gehoor gaven, en beterschap daardoor leren zouden, Jer. 6 : 8.

Dit wil de Profeet dat ze zullen doen. En met groot recht.

- Immers waren deze oordelen roeden in de hand Gods, dan moest God daar de eer van hebben, of het zou de Heere tot jaloersheid verweken.
- Dit was ook het doel van deze roede, om het volk tot gehoorzaamheid te brengen.

- Deden zij het niet, dan stond het te vrezen dat deze roede hen zou slaan tot verdervens toe, zonder dat er hoop van genade gevonden zou worden, Psalm 28: 5. Jeremia 2: 30 en 5: 3. Welke teksten, evenals de vorige, kunnen nagezien worden, en onze zielen toegepast.

ONDERZOEK

Mijn vrienden, wat konden wij wederom gepaster woorden uitvinden als deze? Immers is de roede die de Heere over u opgeheven heeft, nog niet ingetrokken, maar hij blijft nog uitgestrekt tot op deze dag toe.

Nu zullen wij onderzoek doen waarom dat de Heere zo in tegenheid met ons handelt. O, 't is alleen hierom, omdat des Heeren Naam het wezen van dit Land en haar inwoners kent! Dit mag ieder trouw leraar en oprecht bidder de Heere betuigen, en zeggen in hun gebeden: "*Uw Naam o Heere, kent het wezen van dit zondig Land, dat zo ellendig en jammerlijk is,*" enz.

Want ziet men op de Overheden van 't land, en van elke plaats; ziet men op de leraars en voorgangers in de gemeente, of kerkenraad. Ziet men op de Godsdienst in 't openbaar, en onze Gereformeerde kerk. Ziet men op de huisgezinnen en slechte voorbeelden van ouders. Ziet men op 't gedrag der mensen, behalve de verborgen én minst geachte zonden, het land is zowel als met een zondvloed van allerlei goddeloosheden overstroomt, als de eerste wereld.

En dit wezen van dit Land, zou des Heeren oog dat niet zien? Mal. 3. 1. De Heere heeft het al lang gezien, en laten betuigen door Zijn getrouwe dienstknechten. En nu toont de Heere metterdaad dat Hij 't gezien heeft, en heeft deze roede over u opgeheven zonder dat ze nog weggenomen is.

Vraagt men dan wat er te doen is?

1. Dit is het woord des Heeren dat ik tot u heb: "O land, land, land, hoort des Heeren woord!" De stem des Heeren roept tot dit land: *hoort de roede!!* Weet dan nog eens, en geloof dat deze roede van des Heeren hand, over u opgeheven en besteld is, om uw overtredingen in 't algemeen en in 't bijzonder. De Heere alleen heeft ze bestelt, u slaande en verwoestende om uw zonden, elk de zijne, zowel van zijn huis, als van zijn hart en wandel.
2. Verhardt u toch niet tegen deze roede, zet er uw rug niet meer tegenaan, zoals ge tot noch toe hebt gedaan, of ge zou u jammerlijk bedriegen. Want wie heeft zich tegen de Heere verhard, en vrede gehad? Het zal u gewis hart vallen de verzenen tegen de prikkels te slaan.
3. Luister liever naar de raad, die ik u met des Heeren trouwe knecht Micha geef in deze ure: *hoort de roede!* Onderzoeken elk zijn wegen, Klaagl. 3. Laat ons onze wegen onderzoeken. Bid de Heere om wijsheid en verstand, hoe u Zijn roede gebruiken zult, en op u ziel heilzaam toepassen.

Toont eens metterdaad dat ge gehoor wilt geven en nu door deze roede u wilt laten tuchtigen, Jesaja 55 : 7.

- (1) Aardsgezinde mens, die uw akker, uwe beesten, en u schatten hebt gediend. O, verlaat eens die afgodendienst, en ontsteelt uw hart niet langer aan God uw Schepper en weldoener.
- (2) Uiterlijke kerkgangers, die gesteund hebt op de uiterlijke plichten, leert God eens dienen in geest en waarheid, en gebruik de middelen beter.

- (3) Verachters van Gods Woord, en schenders van des Heeren dag, hoort toch de roede des Heeren die u bezoekt, en leert toch nu eens meer eerbiedigheid en hoogachting.
- (4) Vloekers en misbruikers van des Heeren Naam, hoort u dit ook, en gedenkt dat des Heeren Naam dit schandelijk wezen ook wel ziet, en leer eens vrezen de hoge en ontzagwekkende Naam des Heeren onzes Gods.
- (5) Ontrouwe en meinedige ouders, die uw kinderen in de Doop beloofd hebt, de Heere te zullen toeheiligen, maar hen aan de wereld gegeven hebt, ... hoort de roede, en Wie ze bestelt heeft over u, en over uwe kinderen, en leert hen in tijds God dienen en vrezen.
- (6) Nijldige en twistgierige doodslagers, die in haat en vijandschap met elkaar geleefd hebt, (ik verschoon niemand) want die de Heere zoeken die zijn allen mijn vrienden, en die dat niet doet, verklaar ik mijn vijanden), verlaat eens die boze wegen, en gedachten, uw haat en nijdigheid en bekeert u nu tot de Heere.
- (7) Ontuchtige mensen, wie u zijt, die de Tempel Gods geschonden en tegen uw eigen lichaam gezondigd hebt, zal het nu nog geen tijd zijn de roede te horen en wie ze besteld heeft? Hoort 't dan, en bekeert u van uw zondige wegen.
- (8) Onrechtvaardige bezitters van u naastens goed, achterklappers en leugenaars, hoort samen de roede.

Dit is het werk dat u te doen staat. Vraagt u hoe u dit beginnen zult?
Wel gebruik deze middelen.

- Onderzoekt op nieuw elk u eigen hart en de huisgezinnen.
- Valt de Heere in de roede; met ootmoedige belijdenis en smeking.
- Vergeet deze roede niet, ofschoon de Heere die genadig wegnam; denkt dat ze u genoeg drukken zal of haast wederkeren.
- Bid de Heere vurig om wijsheid hoe en op wat wijze ge uzelf zult gedragen om van Zijn kastijdingen recht gebruik te maken en voordeel te doen.

Die dit ernst wezen zal, voor hen alleen zal dit oordeel en deze roede nog veel troost uitwerken.

En zou u dit niet doen inwoners van deze stad en van dit land? Zult u niet horen, maar uwen rug verharden tegen des Heeren roede en slaande hand aan? Zou u dan de Heere geen rechtvaardige redenen geven, om over u te klagen als over Israël: *Ik heb ze geslagen, maar zij hebben geen pijn gevoeld?* Hoe zou u dan denken dat het met u gaan zou? Als de Heere een watervloed wegneemt en weer laat drogen, kan dezelfde dijk met haast weer erger doorbreken. Of heeft de Heere buiten deze niet duizend andere middelen om u te bezoeken? Ja als u door de oordelen en roede des Almachtigen niet gebeterd noch bekeerd wordt, dan zult u daardoor vergaan, en ten verderve gebracht worden. Kiest dan nu een van twee. Zou u liever verloren gaan, en ten verderve komen door des Heeren roede? O, dat zij verre! Zoekt er liever door behouden te worden; *hoort liever de roede, en Wie ze besteld heeft.*

En dan is de Heere machtig om deze roede hoe scherp ze ook nijpen mag, haast te veranderen in nieuwe zegeningen. Want Hij doet smarten aan en Hij geneest. Ja dan zal deze roede u meer goed als kwaad, meer voordeel als nadeel toegebracht hebben, wanneer ze daardoor eens tot God bekeert zult zijn. O, dit is mijn enige bede en wens tot God voor uw behoud, terwijl de stem des Heeren nog roept tot dit volk, *zoals de profeet tot de Stad.*

Evenals in de grote steden grote personen en heren leven, en dat daar een groot aantal mensen zijn, zo worden de kleine steden en dorpen hun kinderen en dochters

genoemd. Dus zijn de grote steden een voorbeeld van goed en kwaad, van die hun exempel volgen. De Profeet Jeremia bestraffende het hele Joodse land, begreep daaronder Jeruzalem dat de grootste stad was. Hij werd belast Jer. 5 : 1 een heilige inquisitie of onderzoek te doen, hoe weinig vromen hij daar in vinden kon, om ook de andere te behouden. Jeruzalem was een grote stad die in tweeën was verdeeld, en genaamd de hoge, en lage stad. Een stad die gebouwd was op vier bergen, waarin meer als honderd en twintig duizend mensen woonden. Daar onder waren weinigen Godvruchtige, waarom Jeruzalem nog veertig jaren bleef bestaan; maar als de maat van de zonde des volks vol was, kwam de Heere dit tehuis zoeken. Hierom zegt Christus: Jeruzalem, Jeruzalem! Hoe dikwijls heb ik u willen vergaderen, als een hen haar kiekens, maar gij hebt niet gewild; ziet uw huis worde u woest gelaten. Matth. 23: 34, 38.

In het roepen tot de Stad moeten onze gedachten geen ander oogmerk hebben, als op 't leven van de mens. De Filosoof Diogenes ging op de middag met een lantaarn over de straat, en als hem gevraagd werd wat hij zocht, antwoordde hij: *ik zoek een vroom mens*. Zo wordt van God gezegd, Psalm 34 : 33 en Zach. 4: *Dat de ogen des Heeren doorwandelen de ganse aarde*.

En de Engelen zien op de vromen om hen te helpen. Zelfs de duivel ziet op de vromen, maar 't is om hen te bestrijden, Job 1. Hij kwam om te doorwandelen de ganse aarde. Hoe moest dan al onze begeerte en lust zijn tot de heiligen in het land, en de heerlijken in welke God lust heeft, omdat ze met David verstandelijk handelen, volgens Psalm 101. David riep uit: "O Heere behoud, want de goedertieren ontbreekt, de getrouwen zijn weinig in het land." Voor de verwoesting van een volk, gaat de schaarsheid van vrome en Godzalige mensen, zie Micha 7. En als de eerste wereld met de Zondvloed gestraft werd, hoe weinig Godvruchtigen gingen in de Ark! Wanneer Sodom verdorven werd, waren er geen tien rechtvaardigen binnen. Uit alle kinderen Israëls die uit Egypte optrokken, waren maar twee die in 't land Kanaän kwamen. De ware Israëlieten in welke geen bedrog is, die moeten volgens Johannes' vruchten voortbrengen die de bekering waardig zijn. Matth. 3. Er zijn maar weinig vromen die een grote kracht hebben in 't behouden van een heel land. Salomo zegt : "Ik zag een kleine stad, maar daar woonde een arm wijs man in, en daar kwam een machtig Koning met sterke bolwerken tegen die stad, doch werd behouden door de wijsheid van dien arme man, schoon hij veracht was om zijn armoede. Toen zag ik dat wijsheid beter was als sterkte." Op een andere plaats werd niemand gevonden die in de bres wilde staan. Toen stortte God Zijn toorn over hen uit. Indien Mozes de breuk niet geheeld had, door hem in de bres te stellen, God zou Israël verdelgd hebben. Alleen om de Godzaligen, wil God een land weldoen, en de inwoners behouden. Des Heeren goedheid is te bespeuren in alle Zijn werken, maar ook Zijn toorn en rechtvaardige oordelen. Wil men tegen God opstaan, Hij zal ons aan stukken stoten, sprinkhanen zenden om ons te verteren. De toorn des Heeren werd van de hemel openbaar. Alle schepselen ondervinden Zijn genade of ongenade, alles is voor of tegen u, zowel het zwaard, als het water. Hoe nodig heeft de mens het vuur, en nochtans verslond het Nadab en Abihu, de zonen van Aäron. De aarde die een moeder is van alle dingen, en daar de mens zijn onderhoud en voedsel van heeft, opende zijn mond en verslond Korach, Dathan en Abiram. Zo wordt de Heere van al de geschapen dingen bediend, en al Zijn grote werken dienen tot Zijn eer en lof. Wee het land dat de Heere niet vreest, want het zal verdorven en verwoest worden! Hij zegt, *Ik zal het huis Israëls zijn gelijk een mot en een made*. 't Is waar wij hebben de vrede, en dat zoete met bitterheid vermengt, zegen en straf, ... vertelt het uw kinderen, dat het niet komt uit

oosten of westen, maar dat het de Heere is die alles doet, ons zo wel als onze voorvaders verlossende uit grote benauwdheid. Leest maar eens Joël 1 en Amos 4 en zie hoe onze gelegenheid met de hunne overeenkomt. Op de sterfte van 't Rundvee, kan dure tijd, en pestilentie, ons haast overkomen.

Het volk des Heeren moet gevoelig zijn voor de slagen die de Heere ons toezend, want God is een verborgen God, en zo moeten wij zorgvuldig wezen om Zijn openbaring waar te nemen. Zie de zottigheid van Efraïm Jesaja 7, het ene verderf kwam op 't andere, zonder dat ze daar recht acht op gaven. Daarom wordt ze *een botte duif* genoemd, omdat de genegenheden niet kunnen bewogen worden, of er moet eerst kennis wezen.

Wij moeten naarstig onderzoeken wat de Heere met ons voor heeft, of het goed staat met ons land en kerk. Wanneer men dan zulke wegen des Heeren ziet, dat hij op ons vergramd is, wie zal dan niet bij Hem hulp zoeken? Dat zal onze harten gedwee maken, als ons de Heere zo begint te slaan, dan zullen wij hem moeten in de roede vallen.

1. Mij dunkt ik zie een grote roede gereed om gelegd te worden op de rug van deze Natie, en daarom wil ik u berichten wat de stem van deze roede is: *des Heeren stem roept tot de stad.*

- Er is een roede van macht en heerschappij. *Hij zal Zijn scepter uit Sion zenden.* Psalm 110.
- Een roede van gunstbewijzen, Ezech. 20: 37. *Ik zal u onder de roede doen doorgaan, en u brengen onder de band des verbonds.*
- Een roede van besturing, Psalm 23. *Uw stok en staf vertrooste mij.*
- Een roede des verderfs, Psalm 2: 9. Gij zult ze in stukken slaan met Uw ijzeren staf, als een pottenbakkers vat.
- Maar de Heere bezoekt de overtreding van zijn volk met een roede van kastijding, en hij slaat niet eerder voordat Hij gewaarschuwd heeft.

God zend een minder oordeel, om een groter voor te komen; en hij schiet eerst af zijn stuk van waarschuwing, eer hij Zijn moordgeschut afschiet, God zal de overtreding van Zijn bondsvolk met de roede bezoeken Psalm 89. en Job. 9:34. *Laat hij zijn roede van mij wegnemen.* God gebruikt Zijn roede over Zijn eigen volk, omdat ze Zijn kinderen zijn. Hebr. 12:7, 8. Indien gij de kastijding verdraagt, zo kastijd u God als Zijn kinderen, anders was u bastaarden en geen zonen. God bemint hen en die de roede spaart haat zijn kind, maar God kastijd ieder zoon, die Hij lief heeft. Een schoolmeester gebruikt de roede om het kind beter zijn les te doen opzeggen. Indien het zonder dat wilde leren, hij zou de roede niet gebruiken. Zo ook de Heere gebruikt de roede om hen lesjes te doen leren. Het is waar de roede is ook voor de rug der dwazen. God kastijd ook wel de Godzalige, door de goddeloze, die zijn een roede in Gods hand. En somtijds straft God de bozen door de goede en dan zijn de heilige een roede in Gods hand, Jer. 51 : 19, 20, "Jakobs deel is niet gelijk die, want hij is de Formeerder van alles, en Israël is de roede van Zijn erfenis. Heere der heirscharen is Zijn Naam. Gij zijt mij een voorhamer en krijgswapen; en door u zal ik volken in stukken slaan, en koninkrijken verderven." De roede der zondaars is ter verbreking, maar de roede der vromen is tot verbetering, en dan wordt ze weggeworpen, wanneer zij tijdig, en in liefde is gebruikt. God zal de roede of scepter niet laten rusten op de rug der rechtvaardigen.

2. Het is een lerende roede, om hen dezelfde lessen te leren die Gods woord voorschrijft. Zijn roede leert een nieuwe lering, en geeft lessen aan bekeerde, en onbekeerde. Als u onbekeerd bent, de roede leert u hoe ge u tot God moet keren, om uw dronkenschap te verlaten. Als de verloren zoon was gebracht tot ellende en armoede, toen zei hij: *ik wil tot mijn Vader wederkeren, want in zijn huis is brood genoeg*. Dan is de les, *hoort en uw ziel zal leven*. Maar als u de slaande roede niet wilt horen dan zult u voelen de verbrekende roede.

- Maar voor de bekeerde dient de roede, om de zonde meer en meer te doden en ten onder te brengen, Jesaja 27: 9. Hierdoor zal de overtreding Jakobs gezuiverd en vergeven worden, door verdrukking der tuchtroede, als die roept: *gedenkt uw eerste werken en bekeert u!*
- Gods roede leert Zijn kinderen hun geruste woning te waarderen en daarvoor dankbaar te zijn.
- Of, ook leert u de roede, uw eigen genade te erkennen. Rom. 5:3. Wetende dat de verdrukking lijdzaamheid werkt, bevinding en hoop, dewijl die niet beschaamt, omdat de liefde Gods in 't hart is uitgestort.
- Zo kan Gods volk hun verzekering opmaken, zodat zij in de donkere nacht van verdrukking, licht mogen hebben, om hun genade te lezen.
- Het leert u ook medelijden te hebben met anderen die in verdrukkingen zijn.
- En ook u te voorzien voor uw grootste en laatste verandering bij de dood. Mozes verstond dit, als hij bad, Psalm 90: 12. *Heere leer mij mijn dage also tellen, dat ik een wijs hart bekomen mag.*

3. De roede leert u niet alleen kennis hebben van haar kracht, maar de Geest des Heeren in de roede, Die zegt: *welgelukzalig is de mens die Gij kastijd, en leert uit Uw wet*. Psalm 94 : 12. Nu ziet hij dat eerst voor zijn oog verborgen was, namelijk een gezicht van zonde is de eerste stap tot bekering. Door de roede word men vernedert en verbroken, als, men bekwaam word om onderwijs te ontvangen. U moet eerst de aarde ploegen, en dan uw zaad zaaien. Als de roede het harte verbreekt en verootmoedigd, dan kan het ontvangen het goede zaad van Gods woord. Dan loopt de ziel naar de belofte om zich daarmee te troosten.

4. Zoals de roede een boodschap tot lering met zich brengt, zo wordt die bijzonder gezonden tot grote steden, en plaatsen van een land en volk. Des Heeren stem was tot de Steden Jeruzalem en Samaria. De roede kwam om te wreken de schending van Gods woord, en dat men met de middelen der genade niet genoeg voordeel heeft gedaan, doordat zij daar meer gelegenheid had, om dagelijks Gods woord te horen en Zijn instelling waar te nemen. Wee u Kapérnaüm dat tot den hemel verhoogd zijt, in betrekking van de middelen, en nochtans niet bekeerd zijt. Matth. 11 : 23. Daarom wee u, boven alle andere plaatsen rondom u! O, Jeruzalem Ik moet over u wenen, want ik zocht u te vergaderen, maar u wilde niet. Grote steden geven aan de kleine een groot voorbeeld, en werden daardoor te samen verdorven. Wanneer de Heere bezoekt de overtredingen van Zijn volk met een roede, het is tot hun voordeel. Als hij hoort en ziet de stem en roede over de stad, en die ze besteld heeft, gadeslaan, het is hun meeste voordeel, en beste wijsheid zo te doen. Wij moeten onze oren dicht aan de roede leggen, om te horen wat zij zegt, en de boodschap niet te verwerpen. De roede is een gezant, en komt van de hemel, van welke Salomo zegt, Spr. 3 : *11 Mijn zoon veracht niet de kastijding des Almachtigen*. Wij moeten de onderwijzing horen en tucht aannemen.

5. Wij moeten ook aanmerken Hem, Die de roede besteld heeft, niet alleen horen het instrument maar ook de Auteur die de roede bestuurt. Daardoor eert men God in Zijn handelingen. Job zei: *de Heere heeft gegeven en genomen*. Dit kan ons geloof versterken, en ons bekwaam maken om ons zoetelijk te onderwerpen, de scherpste toorn van Gods handelingen, Psalm 39 : 9. *Ik was verstomd, en deed mijn mond niet open, want Gij hebt het gedaan*. Hierdoor werd men ook geleid tot het gebed, dat ieder past, als hij legt onder Gods slaande hand en tuchtroede. Valt neer voor de Heere en bid dat Hij u wil sparen en verschonen. Zie op God, en aanmerkt Zijn hand en roept tot Hem om hulp. Hierin bestaat ons voordeel en wijsheid, omdat het is de weg om andere slagen voor te komen. Indien wij onder de slagen hardnekkig blijven, en weigeren te horen Gods roede, en Wie ze besteld heeft, dan zal Hij beproeven Wie e Meester is, en het eerst zal gewonnen geven. Immers het is onze beste wijsheid en koers te horen de roede en Wie ze besteld heeft.

Ach dat de mensen wijs waren, en verstonden, in hun dag van genade, wat tot hun vrede dient. O Engeland, de roede is over uw steden, dorpen, huizen en op uw straten! Er hangt een zware roede over deze natie. O, Englands inwoners, hoort de roede, en Wie ze besteld heeft. Daarom, o land, hoort des Heeren woord en de stem die over ons land is!

Hoort de roede en Wie ze besteld heeft! Want zo doende zult u God eer geven, uw geloof versterken, en stil zwijgen in de kwade dag. U zult meer bekwaam zijn om te bidden, en de roede zal te eerder van u genomen worden. Wij moeten belijden dat er een smartende wond is, door een slaande roede, op de rug van deze Natie, en onze huisgezinnen. En daarom staat op en ziet op de roede, en daarin zult u vinden:

1. uw zonden,
 2. Gods oogmerk.
1. Zie wat zonden het is welke God houdt voor uw aangezicht en consciëntie, al de tijd dat Hij u slaat met de roede om uw zonden. Want zonden zijn het die de roede over u brengt, en deze meest gelijk zijn. Waarom werden wij mager en uitgeteerd? Zegt de roede niet om dat wij de Heere verlaten hebben. en van hem zijn geweken, en gevallen om onze afval, en ongerechtigheid; weet en ziet dat het kwaad en bitter is de Heere te verlaten, en dat zijn vrees niet bij ons gevonden word.
 2. Beschouw Gods oogmerk in de roede. God geeft zelden een barmhartigheid aan een volk, of Hij stelt hen eerst in een geheel tegenstrijdige staat. Als God voor heeft u te geven verzekering van Zijn liefde, hij mag u eerst laten vallen in verzoeking, en duisternis, om daaruit het licht te scheppen. Indien God u wil verheffen tot eer in de wereld, hij zal u eerst klein en veracht maken, om u bekwaamer daardoor te maken. En zo als God voor heeft een Natie te verhogen, hij wil hen eerst brengen in verlegenheid, en benauwdheid, om ons te heerlijker te redden en te bevestigen. En daarom voelt en ziet de roede van God op dit volk en u families, of op de rug van uw eigen persoon. Want Gods roede leert ons deze les. Daarom zeg ik tot uw en mijn ziele: *hoort de roede, en Wie ze bestelt heeft!*

Het is verderfelijck voor een volk, wanneer zij zich niet bekeren, op de plaag des Heeren; waarover de Heere klaagt in Jesaja 1. "Te vergeefs heb ik uw kinderen geslagen, want zij hebben zich niet bekeert; waarom zoudt gij meer geslagen worden? Gij zoudt den afval des te meer maken." De reden is omdat dan de Heere Zijn kracht tevergeefs toebrengt, en omdat de mens nog meer verhard wordt, in plaats van dat wij over die plaag zijn vernederd geworden, niettegenstaande al de klachten van getrouwe leraren over onze zonde. Overdenk eens of u nu onder de straf van Gods slaande roede

minder hebt gezondigd als tevoren, en of u nu meer ijverig en vurig van geest bent. Of de Overheden nu meer het boze straffen en 't kwade weren. Of het kwaad spreken en lasteren nu minder is, en of wij des Heeren rustdag nu beter hebben gehouden als tevoren, toen de Heere ons meer zegende. Of Gods Naam niet meer word misbruikt, zo wel als Zijn schepselen op brasmalen. Of wij van die goede gaven de armen hebben meegedeeld en de naakte leden gekleed, in plaats van onze naasten te verongelijken. Helaas is God hard geweest in 't straffen, wij nog harder in 't tegenstaan, en onze nek tegen hem te verharden. Heeft God ons geslagen met een stalen bijl, wij hebben een staal voorhoofd daar tegen gesteld.

Hoe dikwijls zijn wij vermaand de pracht en hovaardij te laten varen! Maar men komt in de kerk als tot een komedie. De Heere mag wel tot ons zeggen: Ik heb u de *Reformatie* gegeven om die te handhaven, maar u hebt er een *deformatie* van gemaakt, en die maar genomen tot een dekmantel om het gewone volk in de toom te houden; mijn oprechte gezanten hebt u vervolgd, gehaat en gesmaad. En omdat u Mijn stem niet wilde gehoorzamen, gaat dan voort in uw kwade wegen zoals u wilt, en wandelt naar het goeddunken van uw boze hart; pronkt dan zoveel u wilt, want u hebt het toch zo gaarne! Maar ziet toe, het einde zal haast over u komen. Ik heb totnogtoe met u maar geschermtseld, maar haast wil Ik zowel mensen als beesten door de pestilentie wegvegen als 't slijk der straten, gelijk de eerste wereld door de Zondvloed.

Wanneer de mens veracht des Heeren kleine plagen, dan komt ten laatste het verderf. Israël had zolang de voorboden van Gods gedreigde oordelen veracht en bespot, tot zij eindelijk van Assur gevankelijk werden weggevoerd. Juda maakte hun overtredingen zolang, totdat de Koning van Babel kwam om hen te verderven en uit te roeien.

Door tegenspoed komt de mens tot bekentenis van zijn zonden, en tot aanmerkingen van Gods oordelen, en die daarom de mens dikwijls komt te straffen, of veel eer bezoeken opdat hij daardoor zou afstaan van zijne boze wegen; en niet te zeer op zijn geluk vertrouwen. Waarom, de Profeet Jeremia in zijn Klaagliederen, Cap. 3:32 ons nu ook nog tegenwoordig vermaant, dat wij als de Heere komt met Zijn beproevingen, dat wij dan stil zijn, onze mond in 't stof steken, wij ons bekeren, opdat des Heeren toorn maar een ogenblik zij. Want de Heere verstoot niet eeuwig. Zodat in de bezoeking geduld en lijdzaamheid moet geoefend worden, met verwachting van des Heeren genade, want Hij toorn niet eeuwig over de vrome, maar wel over de onbekeerlijke zondaar. Hij wacht dikwijls wel te komen maar toont evenwel eindelijk Zijn goedheid.

Na vierhonderd jaren vervulde Hij eerst de belofte aan Abraham gedaan, dat Hij zijn zaad het land Kanaän tot een bezit geven zou. Hoe dikwijls gaf Hij Zijn volk over in de hand van hun vijanden; maar heeft Hij hen wel eeuwig vergeten? Altijd verwekte Hij hen nog een heiland. Toen zij zeventig jaren in de Babylonische gevangenis geweest waren, laat hij ze eindelijk weer uitgaan door Kores Koning van Perzië. In Jesaja 54, zegt God: "Gij zijt een verlatene, en nochtans zijt gij de vrouw Mijner jeugd; Ik ben een klein ogenblik toornig geweest, maar in eeuwigheid zal Ik Mij uwer ontfermen, en u tot Mij vergaderen. Bergen mogen wanken, en heuvelen mogen wankelen, maar het verbond Mijns vredes zal niet wankelen, spreekt de Heere, uw Verlosser." Zo moeten wij leren hopen op de Heere, ook in onze meeste zwarigheid, want de Heere wil ons genadiglijk aanzien, na de veelheid Zijner goedertierenheden, en onze bedroefde harten, onder Zijn tuchtroede opbeuren.

Wij weten allen wel door ondervinding wat droefheid is, die ligt de mens als een ballast op 't hart, dat daardoor wordt bedeesd en toegesloten. Ze ontstaat uit een

natuurlijke complex of uit nood en zwaarigheid, die de mens overkomt. Saul was bedroefd omdat hij van de bozen geest gekweld werd, die hem God toegezonden had. Of ook uit een kwade consciëntie of uit berouw en leedwezen over zijn zonden, of uit Gods straffen en plagen. Zo moeten wij zorg dragen dat ons de droefheid niet overkomt van mensen, maar van God uit de hemel alleen, Die zich ontfermt en medelijden kan hebben, en verlichting geven in onze ellende. God straft de mens ongaarne, en niet van harte, maar als gedwongen wordt dit te doen, tot des mensen zaligheid. God is het die de mens bedroeft, want er geschiedt niets zonder Hem. Er is geen geluk of ongeluk dat niet van de Heere komt. Hij scheidt het licht en de duisternis, en Hij doet alles. David zei in zijn nood: *ik wil de hand op de mond leggen, Heere, want Gij hebt het gedaan.*

Wij voelen de schade van de oorlog en het verlies van vele duizenden vette beesten. 't Is waar het gaat de particulieren meest aan, maar de nadruk van dit kwaad neemt het hele land in, en de inwoners schijnen nochtans overgegeven te zijn aan de verharding van hun hart, mogelijk om hen ten laatste zélf door de pestilentie te verderven, wanneer de maat der zonden vol is. Doch wij willen niet zeggen dat de Heere dit nu ook zou willen doen, ofschoon Hij ons beproefd, opdat wij onze zonden zouden laten, en het goede leren doen. Daar is bij ons geen trouw, waarheid, weldadigheid, nog vreze Gods. In plaats van alle deugden, gaan bij ons in zwang, liegen, bedriegen, overspelen, vloeken en zweren; de kinderen leren het van hun ouders, waaruit wij zien wat voor rechtvaardige oorzaken God heeft om ons te straffen. Bidt dan God met droefheid dat hij Zijn vriendelijk aanschijn weer wil laten lichten over ons verdorven vaderland. Want het is in de aard en nature Gods niet eeuwig te toornen en bedroeven, maar in een ogenblik ontfermt Hij zich weer over hen. Hij is vol genade, de Vader aller genade, en rijk in barmhartigheid. Psalm 57, *Wees mij genadig, Heere naar de veelheid Uwer ontferming.*

Dat de Heere zo genadig is, zien wij ook in de exempelen van Abraham, David, Job, en andere, die de Heere als een schouwspel voor anderen stelde in de wereld, en daarna weer zo gezegend heeft. Indien wij maar boetvaardige harten hebben, dan zal de Heere ook zo met ons doen. Want de Heere laat kwade mensen dikwijls geluk hebben, opdat ze daarna verdorven worden. Zo is 't gegaan met de stam van Benjamin, die verdelgd werd op zes honderd mannen na. Wij hebben wel geen kwade zaken, maar onze zonden staan nog tussen ons en tussen God, om een scheiding te maken, en van dat kwaad moeten wij eerst gezuiverd worden.

Laten wij dan tot God ons bekeren met gebeden, en tranen van berouw, zo mogen wij verzekerd zijn dat des Heeren toorn maar een ogenblik zal zijn, en dat Hij Zijn zegen weer zal uitstorten over ons vaderland, en op een ieder in 't bijzonder, die wil afstaan van ongerechtigheid.

In de zonde is dat het zwaarste, dat die zich eens tot de zonde begeeft, die maakt zijn werk van zondigen, en die hem vermanen van die zonden afstand te doen, die veracht en bespot hij. Wanneer de profeten de kinderen Israëls ernstig van hun zonden vermaanden, noemden zij het een verdrukking, en last, het was hen moeilijk zulks te horen. Dat nam God zó kwalijk, dat Hij liet zeggen door Zijn profeten, dat Hij hen wel verlossen zou van die last, maar door hun uitroeiing en verderving. Het gaat tegenwoordig zo onder ons toe, dat men degenen die altijd wat goeds prediken voor wijze en verstandigen houdt; maar degenen die het volk van hun zonden bestraffen en vermanen, die worden *melancholieke en uitzinnige mensen* genaamd.

Maar ik wilde wel dat mij iemand eens zo'n man kon aanwijzen, die eens een rechte verslagenheid onder 't volk kon maken, dat zij beleden dat alle heil van de Heere

komt, en dat ons kwaad overkomt omdat wij en ons land zijn vol zonde en gruwelen, dronkenschap, vloeken, schending van des Heeren Naam en dag. Dat het de Heere is die ons land plaagt, dat de zonden oorzaak zijn van deze plagen, en dat indien wij daarvan niet afstaan Hij ons nog zwaarder zal bezoeken. Dat dit nog maar zijn beginselen van plagen; dat wij eens op onze zaken letten, en ons om 't gevaar te ontgaan, bekeerden. Indien dit geschiede, wij zouden haast verandering zien, dat de Heere met Zijn hulp bij ons was.

Nu, wij moeten onze consciëntie kwijten, opdat Hij uit de duisternis het licht moge te voorschijn brengen. God laat Zijn aanschijn over iemand lichten, wanneer Hij bij hem is met Zijn hulp. David zei: "Heere verlicht Uw aanschijn over mij." Als de Heere Zijn aanschijn verbergt, dan zeggen de bozen: *waar is de Heere?* En de goddeloze, het vleselijk Israëel, beginnen hun hoofden op te steken, en God, - alsof Hij er niet meer was, - te verachten, en van Hem kwalijk te spreken, en oordelen naar hun vleselijke gedachten van degenen die in Gods gunst en genade zijn, Exod. 2. De Heere zag op Zijn volk hoe zij verdrukt werden door de Egyptenaren, en ontfermde Zich over hen, en wilde hun vijanden straffen en verderven. Hij had ze met harde plagen gestraft, nochtans zij waren daarom niet weker geworden, maar in hun zonden voortgegaan. En zo komen op kleine plagen groter te volgen. Men leest van Abimelech, dat God hem een boze geest gaf, om zijn schelmstukken die hij bedreven had, en daarop volgde een grote twist, die tussen hem en Zijn volk zeer hoog rees, Richt. 9, God werd toornig tegen Zijn volk, die niet te stillen was. Hoséa 2. God heeft het gezien, Hij zal ze plagen, en zij zullen verwoest worden. Zach. 2. De Heere heeft gezworen, Hij zal 't niet ongewroken laten, maar Hij zal ze verderven, en hun steden vermorzelen.

Eindelijk, als een mens vermaak scheidt in de zonden, geeft God hen daaraan over. Als de mens meent dat hij wel doet, dan doet hij dikwijls kwalijk. Juda om zijner zonde wil, werd overgegeven in de handen van Israëel, die ook gruwelijk zondigde. Daar de zonden veel zijn, daar zijn ook de straffen veel.

Hierdoor is onze val nabij, want indien het rijk van de satans niet kan bestaan, als ze tegen elkaar verdeeld zijn, hoe zal 't onze dan bestaan, als vrienden tegen vrienden, en die één van Religie zijn, zó verdeeld leven en elkaar zoeken te verteren? Daardoor missen wij Gods genade. 't Is een verschrikkelijke zaak, dat wij nog zo weinig gevoel daarvan hebben, en wij niet letten op 't geen dat deze beginselen der plagen voorzeggen, namelijk, indien wij zo voortgaan, meerdere plagen volgen. En dat dit niet alleen is een Vaderlijke kastijding, maar een voorbode van een geheel verderf en ondergang. God wil ons daarvan bewaren, maar het zal ons makkelijk overkomen als wij menen in vrede te zijn, en als wij 't minst daarom denken.

Och of wij wijs waren en op ons einde merkten, en wisten wat tot onze vrede dient! Dan zou de Heere Zijn belofte goed maken, volgens 2 Kron. 7 : 14. *Indien Mijn volk, over de welke Mijn Naam genoemd wordt, zich verootmoedigen, en bidden, en Mijn aangezicht zoeken, en zich bekeren van hun boze wegen, dan zal Ik uit de Hemel horen, en hun zonde vergeven, en hun land genezen. Amen.*

5. DE HERDERLIJKE ZORG VAN CHRISTUS

"Gij dan, weid Uw volk met Uw staf, de kudde Uwer erfenis, die alleen woont in het woud, in het midden van een vruchtbaar land. Laat ze weiden in Basan en Gilead, als in de dagen vanouds." Micha 7:14.

Ik zal niet breed over deze woorden uitweiden. Ik kan u echter geen juist inzicht van de zin Gods hierin geven, of er mijn doel mee bevorderen, zonder het hoofdstuk van het begin af kort door te lopen. *"Ai mij! want ik ben, als wanneer de zomervruchten zijn ingezameld"*, enz. (vs. 1). Sommigen zeggen, dat, wanneer de Profeet zegt: "Ai mij!" hij in de naam der áárde spreekt, zoals die de zetel van de Kerk Gods is. Ik houd het er voor, dat het in de naam van de Kerk Gods is; van hen, die waarlijk daartoe behoren, te midden van een goddeloos, doch uitwendig belijdend volk. Deze klacht slaakte hij met een blik op de zonde van het volk, en met het oog op de ellende, welke over hen begon te komen. Deze beide zijn altijd een stof van klacht geweest voor allen, die waarlijk God vrezen. Zij kunnen de zonden en ellenden van een uitwendig belijdend volk niet beschouwen, of een iegelijk van hen behoort uit te roepen: *Ai mij!* o, mijn smart; mijn hart is bedroefd! In betrekking tot de zonde zegt David in Psalm 119: 136 : "Waterbeken vlieten af uit mijn ogen, omdat zij Uw wet niet onderhouden." En ziende op de ellende en de oordelen, drukt Jeremia zijn gevoel aldus uit in hfdst. 9: 1: "Och, dat mijn hoofd water ware, en mijn oog een springader van tranen! Dan zou ik dag en nacht bewenen de verslagenen der dochters mijns volks." De Profeet deze beide voorziende, - een vloed van zonde, en een vloed van oordelen, - had wel reden, om uit te roepen: "Ai mij!" - "het is mij een stof tot klagen."

Hij geeft een beschrijving van de staat der belijdende, zichtbare Kerk, welke hij vergelijkt bij een veld, of een wijngaard, nadat de oogst voorbij, en de wijnoogst over is. "Ik ben als wanneer de zomervruchten zijn ingezameld, als wanneer de nalezingen in de wijnoogst geschied zijn. Er is geen druif om te eten; mijn ziel begeert vroegrijpe vrucht." Zijn gebed was, dat zij Gode een vruchtbare wijngaard zijn mocht, maar zegt hij: "wij zijn juist als na de wijnoogst; er zijn nog enkele druiven, enkele trosjes onder de bladeren overgebleven, maar de voornaamste zijn weggenomen." En dit niet alleen, maar wanneer een veld afge oogst, of een wijngaard geplukt is, verlaat de eigenaar die voor een tijd; hij neemt de omheining weg, zodat de wilde dieren des velds er inkomen, totdat de tijd van bebouwing en bewerking weer aanbreekt. God verlaat nooit een belijdende Kerk zo, dat zij een wildernis wordt, dán op de uiterste afvalligheid, maar Hij geeft een Kerk dikwijls over, zodat zij wordt als een veld na de oogst, of als een wijngaard na de wijnoogst. God zal *Babel* overgeven, om als een woestijn te worden, die nooit weer bebouwd zal worden; waarop geen regen zal vallen; die door geen omheining zal beschut worden, waar geen ploeg weer zal doorgaan, maar zijn *Kerk* zal Hij nooit zó verlaten, tenzij zij tot de uiterste afval komt. Zo ook, wanneer iemand zijn koren van het veld binnengehaald heeft, schijnt het wel, of hij het al zijn zorg heeft onttrokken; de heiningmuur is afgebroken en de beesten des velds komen er in; het ligt voor een ieder open; de mensen rijden er in en vertreden het, en hij laat het aan zichzelf over. Maar als de tijd van bebouwing weer aanbreekt, omheint hij het weer en drijft het vee eruit; hij bewerkt de grond weer, en bezaait het met goed zaad, opdat het goede vrucht voortbrengt. Zo handelt God dikwijls met Zijn Kerk. Zo ook handelt Hij hier met haar. Hij neemt de omheining weg; Hij laat het wilde gedierte inkomen; - geeft personen naar hun lust ten roof, maar er zal weer een tijd komen van bebouwing, wanneer Hij wil, dat zij vrucht voortbrengt tot Zijn lof.

In vers 2 schrijft de Profeet het kwaad, waarover hij klaagt, aan twee hoofdzaken toe. Ten eerste, dat de goeden zeer weinig waren, en ten tweede, dat de bozen zeer slecht waren. "De goedertierene is vergaan uit het land, en er is niemand oprecht onder de mensen; zij loeren altemaal op bloed; zij jagen een iegelijk zijn broeder, met een jachtgaren." Deze spreekwijze, 'de goedertierene, is vergaan uit het land', wil niet zeggen, dat de goedertierene verloren gaat, maar dat hij weggenomen is, en dat de aarde de weldaad en het voordeel welke zij door hem had, verloren heeft. Dezelfde uitdrukking wordt gebezigd in Jesaja 57: 1: "De rechtvaardige komt om, en er is niemand, die het ter harte neemt, en de weldadige lieden worden weggeraapt." En in Psalm 12: 2: "de goedertierene ontbreekt, want de getrouwen zijn weinig geworden onder de mensenkinderen."

Wij mogen daarom hieruit opmerken, dat wanneer de goeden zeer weinig zijn, en de bozen zeer boos zijn, onvermijdelijk verderf aan de deur ligt van die plaats of dat volk. Indien het met een van beiden anders is, is er nog hoop. Indien er maar tien goeden in Sodom geweest waren, zou het gespaard geworden zijn. Indien de zonde der Amoriëten niet vol geweest was, zouden zij niet ten ondergegaan zijn. Indien, daarom, de goeden niet zeer weinig of de bozen niet zeer boos zijn, is er nog hoop, maar wanneer deze beide samenkomen in een belijdend volk, en dat de zichtbare Kerk van God zó geworden is, dan ligt onvermijdelijke ondergang aan de deur; dan is er geen hoop; dan is geen herstel meer mogelijk.

Daarom trachten zij, die mensen tot goede mensen pogen te maken, die het getal der goeden trachten te vermeerderen, niet alleen hun eigen zielen zalig te maken, maar ook het land voor ondergang te bewaren. In de zaak, waarin wij in deze wereld in strijd gewikkeld zijn met de wereld, en hen die ons smaden, zullen wij dit tot onze verwerping stellen, dat ons doel is de natie te redden, zover wij daartoe in staat zijn; het getal der goeden te vermeerderen; mensen tot God te bekeren, waarvan het gevolg, het behoud van de natie is. Dit zal tenslotte blijken, dat zij, die hiertoe dienstbaar zijn, meer doen voor het behoud van de natie, dan legers of vloten doen kunnen. Wanneer de Profeet zegt: "de goedertierene is vergaan uit het land, en er is niemand oprecht onder de mensen", is dit een hyperbolische of overdreven spreekwijze, welke te kennen geeft, dat er maar weinig zijn, die goed of oprecht zijn.

Uit het andere gedeelte van de beschrijving over deze mensen kunnen wij twee dingen opmerken:

- Ten eerste, hoe hun zonde begon, en
- ten tweede, hoe zij die voortzetten.

De aandrang tot hun zonde was bloed; dit woord bevat in zich alle geweld, onderdrukking, wreedheid en vervolging. De wijze, waarop zij dit kwaad met veel ijver en krachtige pogingen voortzetten, was: "Zij loeren altemaal op bloed; zij jagen, een iegelijk zijn broeder, met een jachtgaren", of, zoals het in vs. 3 wordt uitgedrukt: "om met beide handen wel dapper kwaad te doen." Waar de mensen al hun wijsheid, vlijt en kracht gebruiken, om de zonde na te jagen, daar ligt de verwoesting aan de deur. Wanneer de mensen in alle andere dingen traag, zorgeloos, onachtzaam, en zinnelijk, doch alleen in het kwade ijverig zijn; dit verklaart de Profeet een zeker teken te zijn van naderend verderf.

Tot zover over het volk in zijn geheel gesproken hebbend, verdeelt hij het in twee delen; de regeerders, en het overige deel van het volk. De regeerders verdeelt hij weer in drie soorten: de vorst, de rechter en de grote. Want aldus zegt hij: "zo eist de vorst,

en de richter oordeelt om vergelding, en de grote, die spreekt de verderving zijner ziel." (Eng. vert.: spreekt zijn verlangen uit, om kwaad te doen) Ik zal deze woorden niet in het bijzonder openen. De Profeet wil er ons dit door leren, dat, wanneer er, als het ware, een samenzwering is onder alle soorten regeerders, om dezelfde ongerechtigheid te begaan, en de gehele zaak met onderling goedvinden, (met hunwoorden) dicht ineen te draaien, zodat er geen voorspraak meer is. Niemand om in de bres te staan; niemand om anders te handelen; dat dit zeker leidt tot die oordelen, welke hij later verklaren zal.

Zo was in die tijd de stand van zaken. Deze profetie toch werd gedaan in de dagen van Achaz. Er was toen een grote overeenkomst én samenzwering onder allen, die met gezag bekleed waren, om te onderdrukken en hun begerige verlangens, om kwaad te doen, zoveel in hun vermogen was, uit te voeren. Zij waren het onderling eens, en draaiden ze dicht in een.

In vers 4 spreekt hij over het overige van het volk. Hij zegt: "De beste van hen is als een doorn; de oprechtste is scherper dan een doornheg." De Profeet schijnt, nadat hij zo'n zware beschuldiging tegen hen ingebracht heeft, zijn verwijt te richten tot sommigen, die zich uitgaven voor vrienden van Gods Kerk, voorwendende, dat zij haar tot een heg en heining zouden zijn, maar, zegt hij: zij blijken "doornen en een doornheg" te zijn. "Dit huichelachtige deel van het volk, dat zo schoon spreekt en zo'n krachtige schijn van vriendschap aanneemt, blijkt wanneer iemand er mee in aanraking komt, hem te scheuren en te verscheuren, en geeft hem niets dan moeite en ergernis. Er is, wat het ook voorwendt, niets van te verwachten, dan wat men verwacht van doornstruiken en doornen.

Ik merk op, dat de Profeet, nu hij met dit huichelachtig deel van het volk handelt, een bedreiging invoegt, alsof het oordeel meer op deze mensen zal neerkomen, dan op hen, wier openlijke goddeloosheid hij eerst beschreven had, als hij zegt: "De dag uwer wachters, uw bezoek is gekomen"; dat is: de dag, waarvan de wachters zo dikwijls verklaard hadden, dat hij over hen komen zou, om hun vals en huichelachtig handelen met God; "nu zal hunlieder verwarring wezen." Wanneer valse belijders met schoonschijnende woorden voorwenden de Kerk tot steun te zullen zijn, maar wezenlijk niets anders voor haar bedoelen, noch uitwerken, dan verdere ergernis en scheuring, - dan is de dag der wachters niet ver af.

In het 5e en 6e vers toont hij aan dat dit algemeen bederf onder het volk zich tot alle soorten betrekkingen uitgebreid had; dat er geen vertrouwen zelfs onder betrekkingen overgebleven was. "Geloof een vriend niet; vertrouwt niet op een voornaamste vriend; bewaart de deuren uws monds voor haar, die in uw schoot ligt. Want de zon veracht de vader, de dochter staat op tegen haar moeder, de schoondochter tegen haar schoonmoeder; eens mans vijanden zijn zijne huisgenoten. "Het is een teken van de uiterste verwarring, wanneer er wanorde komt onder deze betrekkingen, en alle grond van vertrouwen onder hen weggenomen worden. Doch deze plaats wordt door onze Zaligmaker bijzonder toegepast op de tijd van vervolging om het Evangelie. (Lukas 12: 23; Matth. 10: 35, 36. Geen goddeloosheid maakt de natuur van de mens zó losbandig, en verbreekt zó alle vertrouwen onder de naaste en dierbaarste betrekkingen, als vijandschap tegen Godsvrucht, en ze daarom te vervolgen. "Wanneer zij daar eenmaal in bezig zijn, dan", zegt onze, Zaligmaker, "zal het zo en zo gaan."

Dit de staat en toestand van het volk van het land zijnde, wendt de Profeet zich in naam van de Kerk, ten eerste, tot God in vs. 7; ten tweede, tot haar vijanden in vs. 8 en 10; ten derde, tot zichzelf in vs. 9.

Ten eerste. Met het oog op deze staat en toestand, wendt hij zich tot God, zeggende: "Maar ik zal uitzien naar de Heere; ik zal wachten op de God mijns heils; mijn God zal mij horen" (vs. 7). Wanneer alle dingen in verwarring en als verloren zijn, is het volk van God niet ontmoedigd, om tot God op te zien, ja, dan worden zij er juist toe bemoedigd; dan wordt het hun noodzakelijk om het te doen. Onder zulke omstandigheden niet bijzonder tot God op te zien is een blijk van een hart, dat ongevoelig is over de staat en toestand van Gods Kerk.

Ten tweede. De Profeet wendt zich in de naam van de Kerk tot haar vijanden: "Verblijd u niet over mij, o mijn vijandin; wanneer ik gevallen ben, zal ik weder opstaan; wanneer ik in duisternis zal gezeten zijn, zal mij de Heere een licht zijn. En mijn vijandin zal het zien, en schaamte zal haar bedekken, die tot mij zegt: "Waar is de Heere uw God?" Mijn ogen zullen aan haar zien; nu zal zij worden tot vertreding, als slijk der straten" (vs. 8 en 10).

Wij kunnen hier opmerken:

- Wie deze vijandin is. "Zij is mijn vijandin." Sommigen zeggen dit, anderen weer dat, doch dit is zeker, dat het de ene of andere valse Kerk is; het kan Babel zijn, of Samaria, of de valse belijders onder Zijn eigen volk. Daar echter Samaria nog niet gevankelijk weggevoerd was, vind ik het waarschijnlijkste, dat de valse aanbidders van Dan en Bethel worden bedoeld; de valse Kerk, die met hen in hetzelfde land woonde. Er is geen vijandin van de ware Kerk, als de valse kerk.
- Waarin haar vijandin haar vijandschap toonde. Hij spreekt niet van die vijanden, die haar uitwendig verwoestten en vernielden, maar van die vijandin, die tot haar zeide: "Waar is de Heere uw God?" - die vijandin, die haar smaadde wegens haar belijdenis van het geloof in God, haar nauwe betrekking tot God, en haar aanneming door God; waarmee de valse kerk altijd de ware Kerk smaadt. Anderen, die openbare heidenen zijn, denken daar zoveel niet over, maar het smaden van de valse kerk is gewoonlijk: "Waar is de Heere uw God?" - "Waar zijn nu uw gebeden en uw verwachting van God, waar is nu uw vertrouwen op Hem?"
- Zij geeft te kennen, dat aan haar vijandin, door de voorzienigheid; Gods, in haar tegenwoordige staat en toestand wel enige aanleiding gegeven was, om haar te smaden, als zij zegt: "Verblijd u niet over mij, o mijn vijandin, wanneer ik val." Er is een val, welke haar vijandin aanleiding geeft, om haar te smaden. Maar tegenover al deze smadingen stelt zij haar vertrouwen op God: "Mijn God zal mij verlossen." Zij vertroost zich ermee, dat de tijd nadert; dat God zeker deze vijandin van Zijn Kerk verderven zal. De vijandin; dat is de een of andere kerk van valse aanbidders, welke de Kerk Gods smaadde, onder haar engten en moeilijkheden, over haar vroeger geloof in en vertrouwen op God.

Ten derde. Hij spreekt zichzelf aan als vertegenwoordigende de Kerk van God, in vers 9 zeggende: "Ik zal des Heeren gramschap dragen, want ik heb tegen Hem gezondigd", enz. Hier is een zeer gepaste gestalte in de tegenwoordige staat van verdrukking; - een diepe vernedering over de zonde, en een stille onderwerping aan de tuchtigen van Gods hand. Hier wordt tegelijkertijd het vaste besluit des geloofs uitgedrukt; om te wachten, totdat God haar twist twisten en haar recht uitvoeren zou

over haar vijanden. Er schijnt in dit geval het hoogste vertrouwen te zijn: "Hij zal mij uitbrengen aan het licht; ik zal mijn lust zien aan Zijn gerechtigheid."

Deze gehele profetie eindigt met de verlossing der Kerk, en dat herstel, dat gedeeltelijk vervuld werd, toen dit volk lange tijd daarna uit de ballingschap bevrijd werd. "Ten dage als Hij uw muren zal herbouwen; te dien dage zal het besluit verheengaan. Te dien dage zal het ook komen tot u toe, van Assur af", enz. Al het volk, dat verstrooid geweest is, zal te Sion vergaderd worden, om God te aanbidden in Zijn tempel. (vs. 11, 12). Wanneer hij dit gezegd heeft, bestraft of verbetert hij, als het ware zichzelf: "Och, wacht even, dat zal nog niet geschieden", vs. 13, "maar dit land zal worden tot een verwoesting zijner inwoners halve, vanwege de vrucht hunner handelingen." Alsof hij zeide: "Niettegenstaande dit alles; hoewel God gedachten en een voornemen heeft, om zich over Zijn verborgen volk te ontfermen, nochtans is er een tijd, waarin Hij de oordelen geenszins zal afwenden, welke de terging van de grote hoop der belijders verdienen. God zal waarlijk op de bestemde tijd al deze dingen aan zijn Kerk doen, "maar" het land zal een verwoesting worden; daar is niets tegen te doen. De tevoren beschreven dingen zijn zodanig, dat die zeker zullen uitlopen op de verwoesting van het land vanwege de goddeloosheid zijner inwoners, vanwege de vrucht hunner handelingen.

Ik heb deze korte aanmerkingen over dit gedeelte van het hoofdstuk gemaakt, om u een kort overzicht te geven van de staat van zaken, welke hier wordt voorgesteld. Het land was vol zonde tegen, en verschrikkelijke terging van God onder allerlei mensen, van de aanzienlijkste af tot de geringste. Het volk van God klaagt hierover in het verborgen, en draagt het als zijn last, en beeft bij de gedachten aan de naderende oordelen. God had onherroepelijk en onherstelbaar de verwoesting van het ganse land besloten. De dingen stonden zo, dat, welke ook de ontferming en de goedheid Gods, en zijn gedachten over Zijn volk waren; het land toch tot een verwoesting zou worden. In deze staat en toestand zendt de Profeet deze smeekbede op: ***"Gij dan weid Uw volk met Uw staf (Eng. roede), de kudde Uwer erfenis, die alleen woont in het woud, in het midden eens vruchtbaren lands; (Eng. van Karmel) laat ze weiden in Basan en Gilead, als in de dagen vanouds."***

De aanmerking, welke ik uit deze woorden zal maken, is deze:

"In de rampspoedigste tijd, in de grootste overstroming door zonde en oordeel, wanneer algemene oordelen onvermijdelijk zijn, is er nochtans grond voor het geloof, om bij God te pleiten, om de bewaring, veiligheid en verlossing van Zijn volk."

Al deze dingen worden hier opgenoemd: een jammerlijke tijd, een vloed van zonde en oordeel, en een onherstelbaar voornemen Gods, om het land te verwoesten. Nochtans, zeg ik, heeft het geloof grond, om in deze staat en toestand bij God te pleiten, om de bewaring en bescherming van zijn verborgen volk. U zult zeggen: "Dit is niets bijzonders. Het kan zijn, dat wij bewijsgronden hebben gehoord, dat God het bewaren en verlossen zal; dat wij de tijd hebben horen berekenen, wanneer God het verlossen zal, en dat wij er "Amen" op konden zeggen, doch het dient nergens toe verder te gaan in het onderwijzen dan in pogingen, om ons geloof en ons geloven op te wekken."

Ik moet bekennen, dat ik niet verder gaan kan dan dit, dat ik de grond aanwijs voor de plicht, om verder alles aan de vrijmacht Gods over te laten. Al zou God onvermijdelijk besluiten, deze natie te verwoesten, dan hebben wij nochtans grond, om bij God te pleiten, om de bewaring en verlossing van Zijn erfenis.

Ik zal alleen de tekst nemen, om het te bewijzen, want de opening van de tekst en het bewijs van het leerstuk zijn een en hetzelfde.

In de woorden hebben wij:

- I. Wáárom gebeden wordt; waar de Profeet om pleit; namelijk: "Gij dan weid Uw volk met Uw staf."
- II. De pleitgronden van het geloof, waarop de Profeet in deze toestand pleit, wanneer God onvermijdelijk de verwoesting van het ganse land besloten heeft, en deze zijn vier.
 1. Dat het Gods volk is: "Gij dan weid Uw volk."
 2. Dat het de kudde Zijner erfenis is. "De kudde Uwer erfenis"
 3. Dat het alleen woont in het woud, in het midden van de Karmel.
 4. Dat God het in vorige dagen "geweid had in Basan en Gilead."

Ik zal deze dingen kort afhandelen, en u zowel aantonen wat het is, waar om gebeden wordt, als welke pleitgrond er in zo'n toestand voor het geloof is. Want hoewel God aangaande een natie zeggen kan: "Bidt er niet meer voor", zo zegt Hij dit nooit in betrekking tot Zijn eigen volk.

I. Wij zullen overwegen, waar de Profeet om bidt, namelijk, of God Zijn volk met Zijn staf wil weiden. "Weid Uw volk met Uw staf."

God wordt hier vergeleken bij een herder. Hij stelt Zich, in de Schrift dikwijls in die betrekking voor. U weet, wat een uitgestrekt veld ik hier zou kunnen doorwandelen, wanneer ik over de zinspeling breed wilde uitweiden. God is een Herder, en Christus is een Herder, daarom zegt hij: "Weid Uw volk met Uw staf." Het woord, dat hier in de grondtaal gebruikt wordt, wordt soms overgezet door "een scepter", waarmee koningen regeren; "soms door "een staf"; soms door "een roede." Het was een werktuig, wat het dan ook was, dat de herders in die dagen gebruikten. Het wordt gemeld in Psalm 23, welke een brede beschrijving is van God als een Herder: "Uw roede (Eng. vert.) of, Uw stok en Uw staf," hetzelfde woord, dat hier gebruikt wordt.

God, als Herder, regeert Zijn volk met een roede, welke gebruikt werd, zowel tot besturing als tot tuchtiging. Hij wil Zijn schapen niet slaan met grote en krachtige werktuigen, om hun beenderen te breken, en om hen te vernielen, maar Hij doet hun weten, dat Hij een roede in Zijn hand heeft. Ik denk echter, dat deze roede voornamelijk was tot besturing van de kudde. De profeet bidt, dat God haar "wil weiden met Zijn staf."

Waarlijk, wij hebben wel reden, om te overwegen, wat dit woord inhoudt, omdat hier, naar mijn mening, een regel gegeven wordt voor het geloof, wat wij, in zo'n dag als hier beschreven is, voor Gods volk moeten bidden. De grote zaak, waar wij nu om bidden moeten "is of God zijn volk wil weiden. Niet of God Zijn kinderen tot koningen en regeerders en groten wil maken, of, dat Hij hen op de nek van hun vijanden wil doen treden, en dergelijke dingen, "maar", zegt hij, "wanneer de zaken zo staan, laat dan uw gebed zijn, dat God hen wil weiden."

In dit weiden van Gods volk zijn drie dingen begrepen:

1. Dat God de geestelijke en tijdelijke behoeften van Zijn volk moge vervullen, opdat het bewaard mag worden voor grote benauwdheid. Zo lezen we in Openb. 12: 6: "En de vrouw vluchtte in de woestijn, en God weidde of voedde haar aldaar." Terwijl de vrouw in de woestijn was, werd zij verzorgd met zulke geestelijke en tijdelijke benodigdheden, als genoegzaam waren, om haar voor verwoestende

benauwdheden te bewaren. Hier mogen wij om bidden; hiervoor hebben wij een regel wanneer wij vrezen, dat onvermijdelijke verwoesting over een natie komen zal. God vergunt ons te bidden, en geeft ons een geloofsgrond om te bidden, dat Hij Zijn volk wil voorzien van alle geestelijke en tijdelijke benodigdheden, zodat zij bewaard mogen worden voor grote benauwdheid.

2. In dit weiden van Zijn volk, als een herder, is begrepen, dat God hen in die staat, waarin zij gebracht worden, onderpanden, zonderlinge onderpanden van Zijn goedertierenheid en liefde zal geven. Zo wordt van Christus, onder dezelfde gelijkenis, gezegd in Jesaja 40:11 : "Hij zal Zijn kudde weiden gelijk een herder." Hoe doet Hij dat? "Hij zal de lammerkens in Zijn armen vergaderen, en in Zijn schoot dragen; de zogenden zal Hij zachtkens leiden." Dit hebben wij te dezen dage tot een regel des geloofs voor het gebed, dat God met alle gelovigen, van elke soort, moge handelen naar hun zwakheid, en overeenkomstig al hun behoeften; dat Christus zich, bij wijze van weiden, wanneer de dag der bezoeking en de dag der benauwdheid over de wereld komt, moge schikken naar eens ieders toestand. Sommigen hebben meer geschiktheid, vooruit gedreven te worden, anderen moeten in Zijn armen en in zijn schoot gedragen worden. Daarom moeten wij bidden, dat Hij met een ieder hunner wil handelen overeenkomstig hun staat en toestand.
3. Met weiden wordt regering, bescherming en verlossing bedoeld; - dadelijke regering, bescherming en verlossing op Gods gezette tijd. Een herder moet zijn schapen niet alleen in een goede weide voeren, maar hij moet ook zorg dragen, dat zij voor alle kwaad bewaard worden, waaraan zij blootgesteld zijn. David, die grote herder, die een voorbeeld van Christus was, geeft dit verslag van zichzelf: "Uw knecht weidde de schapen zijns vaders, en er kwam een leeuw en een beer, en nam een schaap van de kudde weg. En ik ging uit hem na, en ik sloeg hem en redde het uit zijn mond; toen hij tegen mij opstond, zo vatte ik hem bij zijn baard, en versloeg hem, en doodde hem." (1 Sam. 17 : 34, 35) . Dit was een deel van Davids herderlijke zorg voor zijn schapen. In het hier gebezigde woord is weiden, regeren, en in hfdst. 5: 3, betekent het klaarblijkelijk regering en bescherming: "En Hij zal staan en zal weiden (of regeren) in de kracht des Heeren, in de hoogte des Naams des Heeren zijns Gods, en zij zullen wonen." Het is zo'n weiden door Christus, in de hoogte en in de kracht Gods, waardoor Zijn volk zal bewaard worden. Daarom bevat onze regel in het bijzonder dit; zover mogen wij gaan: noodzakelijke mededeling van geestelijke en tijdelijke, inwendige en uitwendige ontfermingen; genade en ontferming over allen, naar hun staat en toestand vereist; bescherming en krachtige verlossing op Gods tijd voor zwakken, zieken en zogenden.

Dit is ons eerste punt; - wat wij tot een regel voor ons gebed hebben, zelfs in de droevigste tijd, wanneer onvermijdelijke verwoesting besloten is over een plaats of natie.

II. Laat ons nu de pleitgronden des geloofs, welke onze tekst verschaft, overwegen, waarop wij in deze omstandigheden mogen pleiten. Deze zijn, zoals ik gezegd heb, vier in getal. Laat mij eerst in het algemeen van deze pleitgronden aanmerken, dat niet één. van hen ontleend is aan enige waarde, verdienste of enig goed, ja, zelfs niet van de genade, die het volk heeft, maar zij zijn alle ontleend aan God, en aan de betrekking, waarin zij tot God staan, en aan hetgeen God eertijds voor hen gedaan heeft. Welke pleitgrond of redeneringen wij ook in ons gemoed met God mogen hebben om veiligheid en bescherming, indien er heimelijk gedachten onder lopen, dat wij goed

zijn en beter dan anderen, dan is er in het minst geen geloof in onze redeneringen. God weet, dat alle genaden en vruchten van alle gelovigen en belijders in deze natie op zichzelf beschouwd, niet één pleitgrond kunnen opleveren. Maar om voort te gaan.

1. De eerste pleitgrond, welke de Profeet hier gebruikt, is, dat het Gods volk is: "Weid uw volk." Zij waren het volk van God om drieërlei reden, waarvan elkeen pleitgrond bevat.

(1) Zij zijn Gods volk uit kracht van verkiezing. Christus gebiedt de Apostel het Evangelie te blijven prediken op deze grond: "Ik ben met u; en niemand zal de hand aan u leggen, om u kwaad te doen, want Ik heb veel volk in deze stad." (Hand. 18: 10). Het was het volk van God door verkiezing. God heeft het van eeuwigheid uitverkoren, en bestemd, dat het door het Evangelie, door de dienst der prediking bekeerd zal worden. Zal dit enige pleitgrond verschaffen, om met God te pleiten? Ja; Luk. 18 : 7, 8, "Zal God dan geen recht doen Zijn uitverkorenen, die dag en nacht tot Hem roepen, hoewel Hij lankmoedig is over hen? (hoewel Hij lang vertoeft? (Eng. vert.) Ik zeg u, dat Hij hun haastelijk recht doen zal." De pleitgrond om recht is genomen uit de verkiezing van Zijn volk. "Zal, Hij geen recht doen Zijn uitverkorenen?" Er is iets in Gods besluit der uitverkiezing en van de verkiezing van Zijn volk, waarop wij bij Hem pleiten mogen, om het verhevenste deel van dat weiden van Zijn volk; dat is, hun recht te doen tegen hun vijanden.

(2) Het is het volk van God door koop en verwerving. Dit was de grote pleitrede onder het Oude Testament: "Het volk des Heeren, dat Gij door een hoge hand, en door een uitgestrekte arm verlost hebt"; "dat Gij uit de wereld genomen, en voor Uzelf geplant hebt." Hij maakte het zijn pleitgrond bij God, omdat zij Zijn volk waren door koop en verwerving, "door een hoge hand, en door een uitgestrekte arm." Deze pleitgrond is veel krachtiger geworden onder het Evangelie, omdat Zijn volk gekocht is door het bloed van Zijns Zoon. (Rom. 8: 32). "Die ook Zijn Eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven, hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken?" Het volk, waarvoor wij pleiten, is Gods uitverkoren volk, en Hij zal Zijn uitverkorenen haastig recht doen; het is Gods gekochte volk, duur gekocht door het bloed van Zijn Zoon. En zal Hij hen met Hem niet alle dingen schenken; alle noodzakelijke dingen; alle dingen, die betrekking hebben op het leven en de Godzaligheid? Hier is grond voor het geloof, om in zo'n omstandigheid bij God te pleiten.

(3) Het is Gods volk krachtens Verbond. Dit voltooit hun betrekking, welke voorbereid is in verkiezing, verwerving, koop en verlossing. Doch de uitdrukkelijke benaming vloeit voort uit het verbond. Jer. 32: 38-40. "Ik zal een verbond met hen maken, en zij zullen Mij tot een volk zijn, en Ik zal hun tot een God zijn." Dat volmaakt de betrekking Hoséa 2: 22, drukt ook dezelfde zaak uit. Welke pleitgronden ontstaan hieruit, dat zij Gods verbondsvolk zijn? De som van alle pleitgronden, welke groot en veel zijn, waarom men op die grondslag pleiten mag, zijn alle neergelegd in Luk. 1: 68, enz. "Geloofd zij de Heere, de God Israëls, want Hij heeft bezocht, en verlossing teweeggebracht Zijn volke, en heeft een hoorn der zaligheid ons opgericht", enz. "Gelijk Hij gesproken heeft door de mond zijner heilige profeten, die van de beginne der wereld geweest zijn, namelijk, een verlossing van onze vijanden, en van de hand van allen, die ons haten. Opdat Hij barmhartigheid deed aan onze vaders, en gedachtig ware aan Zijn heilig verbond, en aan de eed, die Hij Abraham onze vader gezworen heeft, om ons te geven dat wij, verlost zijnde uit de hand onzer vijanden, Hem dienen zouden zonder vreze,

in heiligheid en gerechtigheid voor Hem, al de dagen onzes levens." Hier is alles, waar wij vrij om bidden mogen; alles, wat begrepen is in Gods weiden van ons. Wat is de pleitgrond daarvoor? God zal "gedachtig zijn aan Zijn heilig verbond, aan de eed, die Hij gezworen heeft"; waar het mee bevestigd is, - en daarom zal Hij ons vaststellen, opdat wij Hem "dienen zouden zonder vreze, in heiligheid en gerechtigheid, al de dagen onzes levens." Het is een grote pleitgrond, dat zij, voor wie wij pleiten, Gods verbondsvolk zijn! "Heere, weid Uw volk; hen, die de Uwen zijn door verkiezing, verwerving en koop; hen, die de Uwen zijn krachtens verbond; - dat volk, dat met U een verbond gemaakt heeft."

2. De volgende pleitgrond is: "Zij zijn de kudde Uwer erfenis." In deze pleitgrond zijn twee dingen, waarop wij bij God mogen pleiten.

(1) Dat het "een kudde" is.

(2) Dat het "de kudde van Gods erfenis" is.

(1) Het is "een kudde", - dat is: zij zijn schapen. Hierin zijn deze drie dingen vervat, waarop wij bij God mogen pleiten.

[a] Zij zijn hulpeloos. [b] Zij zijn oprecht. [c] Zij zijn nuttig. Zodanig is een kudde schapen.

a. Zij zijn hulpeloos. Schapen zijn arme, hulpeloze schepsels; hoe meer er zijn, des te meer zijn zij blootgesteld aan allerlei roof en vernieling. Aan zichzelf overgelaten, zijn zij arme, hulpeloze schepsels. En werkelijk, zo is Gods volk ook, tenzij Christus; hun Herder, met hen is. Zij zijn, overal in de ganse wereld, een arm hulpeloos volk, en dat zijn zij altijd geweest. Ik weet wel, wanneer Christus, hun Herder, voor hen uitgaat, zullen zij grote zwaarigheden doorkomen, maar van zichzelf zijn zij gans en al hulpeloos.

b. Zij zijn oprecht. Zo zijn schapen, en het wordt van al Gods heiligen vereist, dat zij ook zo zijn. (Filip. 2 : 15), "Zijt oprecht in het midden van een krom en verdraaid geslacht." Laten wij de wereld geen kwaad doen, noch algemeen, noch bijzonder, doet haar geen kwaad of onrecht, opdat wij hieruit een pleitgrond mogen hebben, om bij God te pleiten.

c. Schapen zijn nuttig. Hoewel ik er niet van houd gelijkenissen uit te werken, zal ik toch, drie dingen opnoemen, waarin Gods volk nuttig is in de wereld.

- In de verborgen zegen, die hen vergezelt.
- In het goede voorbeeld, dat zij geven.
- Door hun nijverheid in de wereld.
- Zij brengen een verborgen zegen mee, zoals u hier zien kunt in hfdst. 5: 6 van deze profetie: "Jakobs overblijfsel zal zijn in het midden van vele volken, als een dauw van de Heere, als druppelen op het kruid, dat naar geen man wacht, noch geen mensenkinderen verbeidt." Dit arme overblijfsel Jakobs, dat in het midden van het volk is, deelt hun verborgen zegeningen mee; dit overblijfsel is als de dauw, welke hen doet opspringen. Alles, wat zij hebben, hebben zij door dit overblijfsel Jakobs, dat in het midden van hen is. Maar wie ziet het? Nee, zegt hij, "zo'n dauw is het niet; deze dauw wacht op geen man." Niemand kan de verborgen weg zien, waarlangs de dauw valt, noch ook die verborgen wegen, langs welke zegeningen aan de gehele natie worden meegedeeld, door dit verborgen overblijfsel Jakobs, dat in het midden van hen is.
- Zij zijn nuttig door het goede voorbeeld, dat zij geven; door hun wandel in de wereld, zoals het schepselen betaamt, die tot Gods eer gemaakt zijn. Tit. 3: 8, "Dit is een getrouw woord, dat degenen, die aan God geloven, zorg dragen om goede werken voor te staan; deze dingen zijn het, die goed en nuttig zijn de mensen."

Niet alleen degenen, die door hen geholpen worden, maar voor alle mensen zijn deze dingen nuttig. Wanneer belijders ijverig en vruchtbaar zijn in goede werken, doen zij alle mensen nut door hun voorbeeld.

- Zij zijn tot voordeel en nuttigheid in de wereld, door hun nijverheid, Tit. 3: 24. "En dat ook de onzen leren goede werken voor te staan" (door een eerlijk beroep uit te oefenen) "tot nodig gebruik, opdat zij niet onvruchtbaar zijn"; nuttig zijn in de wereld door hun "nijverheid in hun eerlijk beroep." Zo kunnen de woorden ook overgezet worden; de kanttekening van uw Bijbel geeft dit ook aan. Vele anderen helpen slechts de vruchten der aarde in weelde en wellust te verteren, maar God geeft dezen nijver te zijn in hun eerlijk beroep. Hier ligt een pleitgrond in, dat deze kudde hulpeloos, oprecht, vruchtbaar en nuttig is.

(2) Het voornaamste van deze pleitgrond ligt in het. toevoegsel: "Uwer erfenis." Deze kudde is Gods erfenis. Deut. 32: "Want des Heeren deel is Zijn volk; Jakob is het snoer zijner erve." Waarom het lot (Eng vert.) Zijner erve?" Wanneer het volk kwam, om het land in bezit te nemen werd het allen toebedeeld door het lot God heeft Zijn lot in de wereld. Dat, wat, als ik het zo eens uitdrukken mag, aan God ten deel gevallen is, is deze kudde, en Christus verheugt er zich in. Psalm 16: 5, 6. "De snoeren zijn Mij in liefelijke plaatsen gevallen, ja, een schone erfenis is Mij geworden." Zijn lot was in Kanaän geworpen; in een goede en vruchtbare plaats. Christus neemt een overzicht van Zijn Kerk, en is er over voldaan. "Ik verlang niet meer", zegt Hij, "de snoeren. zijn Mij in liefelijke plaatsen gevallen, dit Mijn lot is een schone erfenis."

Om de volgende zaken mogen wij pleiten, op die grond dat het "de kudde van Gods erfenis is."

- a. Omdat het Gods erfenis is, zal niemand er zorg voor dragen, als Hij het niet doet. Een ieder zorgt voor zijn eigen erfenis, voor hetgeen het zijne is; indien God niet voor het Zijne zorgt, dan is er niemand; die er voor zorgen zal. Dikwijls wordt het zo uitgedrukt; dat niemand voor hen zorgt, of naar hen vraagt. Waarom? Omdat het hun erfenis niet is. Gods volk is de erfenis niet van de prinsen en de groten der wereld, - van de Turk of de Paus. Daarom; daar het Gods erve is, is het tevergeefs te verwachten, dat iemand er voor zorgen zal, wanneer Hij het niet doet.
- b. Het is de erfenis van Hem, die de gehele wereld als haar grootste vijand beschouwt. De gehele wereld is in een staat van vijandschap tegen God, en u ziet, hoe het in de wereld gesteld is; ieder heeft het er op gemunt de erve van zijn vijand te verwoesten. Zo lang de wereld in deze staat van vijandschap tegen God voortgaat, is haar grote doel Zijn erve te vernielen. Bezie het drijven van alle natiën; het is haar hoofddoel Zijn erfenis te verwoesten, omdat zij van God is; tegen haar blijven de mensen in vijandschap in hun harten, in hun godsdienst en in hun wegen. Daarom, indien God niet voor Zijn eigen erfenis zorgt, zal zij zeker verwoest worden, omdat, zij de Zijne is.
- c. Dit is ook een pleitgrond: Indien deze kudde het lot van Gods erfenis is; dan is de hele wereld een hel, als u haar wegneemt. Indien Gods lot wordt uitgeroeid; indien dit overblijfsel vernield wordt; laten dan de mensen de dingen zo mooi maken als zij willen, en hun kerkers versieren naar hun believen; dan is alles slechts hel.

Op deze pleitgronden mogen wij bij God pleiten, uit dit "Weid uw volk" en "de kudde uwer erfenis"; het is een arme, hulpeloze, oprechte kudde, nochtans dienstbaar tot verheerlijking Gods, en tot het goede voor de mensen. Het is Gods erfenis; indien Hij er geen acht op geeft, zal niemand het doen; indien zij van de aarde wordt

weggenomen, zal die dadelijk een hel worden. Dit is de tweede pleitgrond in de tekst, waarop het geloof bij God mag pleiten.

3. De derde pleitgrond is ontleend aan haar staat en toestand, - dat zij "alleen woont in het woud, in het midden van de Karmel."

De eerste grond bepleit Gods eer, Zijn liefde en getrouwheid. "Uw volk", krachtens verbond. De tweede grond bepleit Gods belang: "de kudde uwer erfenis"; deze derde grond bepleit Gods meedogen en medelijden: "die alleen woont, in het woud, in het midden van een vruchtbaar land", of volgens de Engelse vertaling: "in het midden van de Karmel." Elk woord levert een grond op, om er in deze toestand, bij God op te pleiten.

- (1) Zij "woont alleen", dat is, ongetroost. Het is een arme, ongetrooste kudde, die van hulp verstoken woont. Dit houdt twee dingen in: inwendige treurigheid uit henzelf en hun vrezes en benauwdheden voortkomende; en uitwendige hulpeloosheid. Gods kinderen zijn daar, waar niemand bij hen komt, om hen te ondersteunen. Het is een krachtige pleitgrond: de eenzaamheid van Gods kudde, met het meedogen en de ontferming Gods tot haar hulp. Het kan zijn, dat wij, wegens onze vrede en overvloed, en zulke dingen, die wij genieten geen recht gevoel hebben van de kracht van deze pleitgrond, maar de Heere weet, en velen van de Zijnen verstaan het, wat een krachtige pleitgrond dit bij God is: "Wij zijn een arm, eenzaam volk; van binnen zonder troost, en van buiten zonder hulp."
- (2) Zij wonen niet alleen eenzaam, maar ook "in het woud", dat is, in een duistere en verwarde toestand. Zij zijn niet alleen eenzaam, ongetroost en hulpeloos, maar zij zijn ook in het duister, zodat zij hun weg niet zien en in gevaar zijn, om te verdwalen, en indien zij uit de rechte weg geraken, zijn de wilde dieren des wouds gereed hen te verslinden. Niets is heden ten dage moeilijker voor Gods volk, dan dat zij in het woud zijn, waar zij bezwaarlijk hun weg kunnen vinden. De Heere make ze zorgvuldig, en doe hen de voetstappen zien van hun Herder, die voor hen heengaat" opdat zij niet dwalen, en ten prooi worden van de wilde dieren, die gereed zijn te verslinden!
- (3) Een andere pleitgrond doet zich op uit de plaats, waar dit woud is; het is "in het midden van vruchtbaar veld." Hoewel er een bijzondere plaats was, die zo heette, toch is het woord een algemene naam voor een vruchtbaar veld ter weiding. Het land, waarin zij woonden was zodanig. Sommigen denken, dat dit betrekking heeft op Babel, dat zeer vruchtbaar was, doch het arme overblijfsel woonde in het woud, in het midden van de Karmel. De Joden woonden daar. Nehemia geeft ons een alleraandoenlijkste beschrijving van hun staat in hfdst. 9: 36, 37, "Ziet, wij zijn heden knechten; ja het land, dat Gij onze vaderen gegeven hebt, om de vrucht ervan, en het goede ervan te eten; ziet, daarin zijn wij knechten. En het vermenigvuldigt zijn inkomst, voor de koningen, die Gij over ons gesteld hebt, om onzer zonden wil; en zij heersen over onze lichamen, en over onze beesten naar hun welgevallen; alsoo zijn wij in grote benauwdheid." Dit volk "woonde in het woud, in het midden van de Karmel", een goed en aangenaam land; nochtans waren zij in een benauwde toestand.
- (4) Er is nog een pleitgrond in om ontferming; dat zij niet maar voor een tijd alleen zijn, in het woud, maar, dat zij in die eenzame toestand wonen; dat zij er lang in geweest zijn, en dat het nog lang zo kan blijven. Het betekent een blijven of voortduren in die staat. Deze pleitgrond heeft, zoals ik zei, betrekking op het meedogen, op de ingewanden Gods; op Zijn ontferming en tederheid, wanneer Zijn arm volk lang alleen zal blijven en wonen, in een verwarde, ontstelde

toestand, als in een woud, te midden van een vruchtbaar land, dat God hun vaders gegeven had. Zo is het te dezen dage met velen van Gods volk gesteld, en het is een grote pleitgrond om ontferming en meedogen.

- (5) Er is nog een pleitgrond in de woorden, die ik slechts zal noemen, om daarmee te eindigen. "Laat ze weiden", zegt hij, "in Basan en Gilead, als in de dagen van ouds." Basan en Gilead waren plaatsen met zeer vruchtbare weiden. De kinderen van Ruben en Gad begeerden daarom van Mozes, dat zij hun bezitting mochten hebben in Gilead en in het koninkrijk Basan. Want zeggen zij: "dat is een land voor vee, en uw knechten hebben vee." Het was een vruchtbare plaats, waar hun kudden goede weide en voedsel vonden.

Waar ligt hier de pleitgrond? Hij is genomen uit de vroegere ondervindingen, wat God gedaan had, - uit Gods getrouwheid, gegrond op vroegere ervaringen. "Wij hebben gezien, wat God doen kan; hoe Hij Zijn volk, uit engten verlost, hen door moeilijkheden heen gebracht, uit bezwaren gered, en in Basan en het land Gilead geweid heeft." Dit wordt tot een pleitgrond gesteld, of Hij hen weer zo wilde weiden.

Ik kon deze pleitgrond verder uitwerken, maar ik zal het voor ditmaal hierbij laten. Wat ik gezegd heb, dunkt mij niet ontijdig te zijn. Wij hebben de staat van zaken gezien, die ons voorgesteld is; dat wij een regel voor het geloof hebben, wat wij in zo'n dag moeten bidden: "*dat God Zijn volk wil weiden.*" Wij hebben u aangetoond, wat dat inhoudt, en hebben kort die pleitgronden behandeld, waarop in zo'n toestand bij God gepleit mag worden, onder voorbehoud, dat tijd en gelegenheid. aan Zijn vrijmacht worden overgelaten.

6. Gelovig wachten op de Heere

Gepreekt in het jaar 1680

Ik stond op mijn wacht en ik stelde mij op de sterkte, en ik hield wacht om te zien wat Hij in mij spreken zou, en wat ik antwoorden zou op mijn bestraffing. Toen antwoordde mij de Heere en zeide: Schrijf het gezicht en stel het duidelijk op tafelen opdat daarin leze wie voorbij loopt. Want het gezicht zal nog tot een bestemde tijd zijn, dan zal Hij het op het einde voortbrengen en niet liegen. Zo hij vertoeft, verbeid Hem want Hij zal gewisselijk komen, Hij zal niet achterblijven. Zie zijn ziel verheft zich, zij is niet recht in hem; maar de rechtvaardige zal door zijn geloof leven.

Habakuk 2:14

Het is nodig dat ik begin met enkele opmerkingen over het eerste kapittel. Het begint met de woorden: "De last welke Habakuk de profeet gezien heeft." *De last* is een zware profetie, die zou drukken op hen die er in begrepen waren. Het is de last welke Habakuk zag. Naar mijn gedachten is Habakuk een eigennaam en betekent "worstelaar" of "strijder."

Hij was ongetwijfeld een zeer groot worstelaar met God, een groot pleiter bij God. Een ieder kan dat bespeuren, als hij slechts het eerste en het derde kapittel leest, waarin wij vinden een sterk geestelijk strijden en worstelen, zó sterk als wij ergens in het hele boek van God ontmoeten. Hij mag zo genoemd zijn, omdat hij een krachtig worstelaar met God was, gelijk Jakob in vroegere dagen. En het zijn dezulken aan wie God gezichten geeft. God geeft gezichten van oordeel en van vrede aan hen die grote worstelaars met Hem zijn. Ik wil hier niet te veel op staan, hoewel ik het zou kunnen bewijzen.

De last en het gezicht dat hij had was een smartelijke last, een smartelijk gezicht aangaande de verwoesting van Jeruzalem en de volken daar omheen, door de Chaldeeën. God wikkelt Zijn Kerk dikwijls in tegenspoeden. Doch daarmee heeft Hij altijd een bijzonder doel met haar.

Helaas! Nebukadnézar voerde de Chaldeeën en de volken die rondom hen woonden, aan. Zij zagen niet meer kwaad in de vernieling en verwoesting van Jeruzalem dan in de verwoesting van Egypte en de landen daar omheen.

God wikkelt Zijn Kerk in algemene rampen met bijzondere doeleinden, want ij weten welk bijzonder doel God in die tijd met Zijn volk had. Dat volk was te dier tijd het rad in het midden van een rad, en was de oorzaak van de ondergang van alle volken rondom. Jeruzalem werd niet verwoest omdat de volken rondom haar moesten verdelgd worden, maar die volken werden verdelgd omdat Jeruzalem moest verwoest worden.

Het was een gewichtig en vreeslijk tijdsgewricht. God had Zijn kerk gevestigd en ze had nu voor vier- of vijfhonderd jaren in stand gehouden. Doch zij had zovele breuken en spleten, en het verval was zo erg, dat Hij zag dat er geen behandelen meer aan was, dan alleen het hele gebouw tegen de grond te werpen. Het was reeds dikwijls hersteld. In Josia's en Hiskia's dagen was het gebouw van de Kerk vernieuwd en versterkt. Doch God zag nu dat het zo vervallen was, dat het tegen de grond moest. Daarom bracht Hij die algemene verwoesting door de Chaldeeën over Jeruzalem, waardoor het hele volk en de kerkstaat uiteengeslagen werd, en het volk in gevangenschap weggeleid en de tempel met vuur verbrand.

Ik vergelijk deze toestand dikwijls met de handelingen Gods met de eerste christelijke kerk. Toen ze ongeveer vier- of vijfhonderd jaren had gestaan, zag God dat het nodig was haar neer te halen. Hij verwekte de Gothen en Vandalen, die barbaarse volken, die de afvallige Kerk over de gehele wereld verwoestten.

God liet de Kerk van Juda slechts zeventig jaren liggen eer Hij ze herstelde. Maar Hij liet de christelijke Kerk zeven maal zeventig jaren in puin liggen, voor dat er enige krachtige poging werd gedaan tot haar herstel.

Ik wil alleen opmerken dat het een bijzondere tijd was toen Habakuk zijn visioen zag. Hij beschrijft de zaken die hij in het visioen zag in de verzen 6-11: "Want zie, Ik verwek de Chaldeeën, een bitter en snel volk, trekkende door de breedten der aarde, om erfelijk te bezitten woningen die de zijne niet zijn. Schrikkelijk en vreeslijk is hetzelve; zijn recht en zijn hoogheid gaat van hemzelf uit. Want zijn paarden zijn lichter dan luie«arden, en zij zijn scherper dan de avondwolven, en zijn ruiters verspreiden zich; ja zijn ruiters zullen van ver komen, zij zullen vliegen als een arend zich spoedende om te eten. Het zal geheellijk tot geweld komen: wat zij inslorpen zullen met hun aangezichten, zullen zij brengen naar het Oosten; en het zal de gevangenen verzamelen als zand. En hij zal de koningen beschimpen, en de prinses zullen hem een belaching zijn, hij zal alle vesting belachen; want hij zal stof vergaderen, en hij zal ze innemen. Dan zal hij de geest veranderen, en hij zal doortrekken, en zich schuldig maken, houdende deze kracht voor zijn God."

Waarlijk, men zou dit kunnen beschouwen als een beschrijving van een ander volk in onze dagen. Indien ik daarvan bijzonderheden wilde geven, zou ik kunnen aantonen, hoe alles wat van de Chaldeeën wordt gezegd, toepasselijk is op een ander volk in onze tijd. Er is overeenkomst in de haast, de woede, de hoogmoed, in de menigte van ruiters, in hun roof en in hun gevangenen en in het nemen van sterkten. Ook in hun bijgeloof en afgoderij, houdende hun kracht voor hun God. Doch ik zal daarbij niet langer stilstaan.

Onder het overdenken hiervan, dat zo'n groot en machtig volk zou komen en hen zou opslorpen, terwijl niemand voor hen zou kunnen bestaan, en bij het beschouwen van het vreemde van dat volk dat zou komen, valt de profeet in een dubbel diepe aanvechting. En wat onszelf betreft, laten wij doen wat wij willen of kunnen, wij zelf bevinden dat iets van zulke aanvechtingen ons gemoed bezig houden bij een dergelijke verwachting.

- De eerste aanvechting was, dat God Zijn Kerk en hen die Zijn Naam en waarheid beleden, niet zou sparen en dat Hij andere mensen in de wereld meer zou beschermen dan hen. Hij zegt in vers 13: "Waarom zoudt Gij aanschouwen die trouwelooslijk handelen? Waarom zoudt u zwijgen, als de goddeloze dien verslindt die rechtvaardiger is dan hij?" Het is waar, dit arme volk is een zondig volk, maar zij zijn rechtvaardiger dan de Chaldeeën. Hierin was iets, dat hij niet kon begrijpen. Zo zegt hij in vers 4: "De goddeloze ,omringt de rechtvaardige, daarom komt het recht verdraaid voort." Dit was zijn eerste aanvechting.
- De tweede aanvechting ging verder. Het is alsof hij zegt: Ziet God geen van deze dingen? Zal in de wereld de sterkste het winnen? In vers 14 zegt hij: "Gij maakt de mensen als de vissen der zee." Daarmee zegt hij, dat de grote de kleine verslindt. "Gij maakt alle de inwoners der aarde als de vissen der zee." De profeet wil zeggen, dat hij niets anders ziet, dan dat zij die sterk, machtig en groot zijn, de kleinen verslinden. Deze tweevoudige aanvechting is buitengewoon geschikt om

zich vast te zetten in het hart der mensen, in de tijd van zulke verschrikkelijke oordelen.

Hierop volgt een tweevoudig besluit, dat de profeet maakt in vers 4.

- Het eerste is: "Daarom wordt de wet nagelaten." Dit is een wanhopig besluit. Het is alsof hij zegt: Het woord en de wet hebben opgehouden. Er is een einde gekomen aan de wet. Het schijnt dat de wet niet meer bestaat, dat is, het gehele verbond van God. En de ordinantiën en de tegenwoordigheid van God bij Zijn volk schijnen opgehouden te hebben. Het schijnt alles afgelopen te zijn, want de goddeloze verslindt hem die rechtvaardiger is dan hij, en wanneer hij het heeft uitgevoerd, "houdt hij deze kracht voor zijn God." Zo is de profeet tot het besluit gekomen, dat de wet, het verbond en de inzettingen opgehouden hebben.
- Ten tweede zegt hij: Er is geen Voorzienigheid meer in de regering van de wereld, en "het recht komt nimmermeer voort." Waarlijk vreeslijke besluiten waartoe de profeet werd verzocht, of waarmee hij werd verzocht, op het zien van dat wonderlijk visioen van de Chaldeeën, dat snelle en wrede volk, dat de' Kerk van God zou verwoesten, met de volken rondom hen, omdat zij vreeslijk, sterk en velen waren.

Maar de profeet komt tot zichzelf en krijgt andere gedachten, en maakt twee algemene besluiten, waardoor hij, temidden van deze grote schokken en indrukken die op hem waren, tot zichzelf wordt gebracht.

1. Het eerste besluit is, dat niettegenstaande dit alles, God heilig is en getrouw, en altijd Dezelfde blijft. Hij zegt: "Zijt Gij niet van ouds af de Heere, mijn God, mijn Heilige?" Hab. 1 : 12. Hij is de Heere onze God, onze heilige God, niettegenstaande alle rampen die Hij over ons brengt.
2. Het tweede besluit dat hij maakt is dit, dat kastijding noodzakelijk is voor de kerk van God, maar dat het niet zal zijn tot haar vernietiging. Wij lezen dat in vers 12: "Wij zullen niet sterven, o Heere! tot een oordeel hebt Gij hem gesteld, en o Rots! om te straffen hebt Gij hem gegrondvest."

Deze twee algemene besluiten legt hij neer. Ik wil daarbij alleen opmerken, dat het goed voor ons zal zijn sommige algemene beginselen vast te houden, opdat ons geloof ongeschokt mag blijven onder de beschikking Gods over ons, onder welke bijzondere, persoonlijke dreigingen wij ook mogen leven. Wij hebben vast te houden aan beginselen als deze: Dat God van eeuwigheid tot eeuwigheid Dezelfde is, de Heilige God bij Wien geen verandering is. En, dat hoewel de Kerk van God oordelen en bestraffing nodig heeft, zij evenwel niet zal sterven, daar God ze nooit ten uiterste zal overgeven.

Nadat de profeet deze beginselen had vastgesteld, wist hij dat dit niet genoeg was. Hij gaat voort en brengt deze dingen tot persoonlijke beoefening. Dit doet hij in het begin van het tweede kapittel, in de woorden van onze tekst.

Er zijn vier zaken in de woorden.

- I. Ten eerste, wat hij zou doen aan alle zijn wankelingen. "Ik stond op mijn wacht en ik stelde mij op de sterkte."
- II. Ten tweede, tot welk einde hij dat wilde doen. Hij zegt: "Ik hield wacht om te zien wat Hij in mij spreken zou, en wat ik antwoorden zou op mijn bestraffing."

- III. Ten derde, zien wij het gevolg van zijn wachten. God toont hem een nieuw visioen. "Toen antwoordde mij de Heere en zeide: Schrijf het gezicht en stel het duidelijk op tafelen opdat daarin leze wie voorbij loopt."
- IV. Ten vierde, zien wij het besluit, dat God naar Zijn eigen wil werkt, en dat Hij Zijn volk niet beschaamd zal doen uitkomen. Hoewel de ziel van de vijand zich verheft en niet recht in hem is, "zal de rechtvaardige door zijn geloof leven," vers 4.

I. Wanneer ik de woorden zal openen hebben wij te bedenken dat de profeet in tweeërlei opzicht moet worden beschouwd, en wel (a) als een openbaar leraar in de kerk, als een profeet, en (b) daarbij als een gelovige die werkzaamheden met God over deze dingen had.

a. Wij moeten hem dan beschouwen als een openbaar leraar in de kerk, en dat hij in die hoedanigheid een gezicht van God had ontvangen. Het was zijn plicht om waar te nemen wat de uitslag zou zijn, wat er van worden zou.

Het is de plicht van alle leraars, hetzij gewone of buiten gewone, om uit te zien naar de afloop en de uitslag van de gezichten die zij van God ontvangen en welke zij hebben door te geven, als van Hem ontvangen. Zo doet de profeet hier. Hij zegt als het ware: Ik kan niet doorzien wat het einde van deze dingen zal zijn, doch ik wil op de wachttorens gaan, waar God de wachters zet. Dat is, hij stelt zich in de weg om gedurig Gods handelingen en Gods werken te beschouwen. In deze gestalte zijner ziel heeft hij een gezicht.

Daarin mogen wij beschouwen:

1. Het gezicht zelf, en
2. De aard daarvan.

1. Een gezicht zelf wordt verklaard in Jesaja 21 : 6-10. Het gezicht dat Jesaja had en dat van Habakuk, verklaren duidelijk wat het gezicht was. "Want aldus heeft de Heere tot mij gezegd: Ga henen, zet een wachter." Zet deze Habakuk, "en laat hem aanzeggen wat hij ziet. En hij zag een wagen, een paar ruiters, een wagen met ezels, een wagen met kemels, en hij merkte er zeer nauw op, met grote opmerking. En hij riep: Een leeuw! Heere, ik sta op de wachttorens geduriglijk bij dag, en op mijn hoede zet ik mij ganse nachten, en zie nu, daar komt een wagen met mannen en een paar ruiters." Dit vertelt de wachter aan God. "En God antwoordde en zeide: Babel is gevallen, het is gevallen, en alle gesneden beelden zijner goden heeft hij verbroken tegen de aarde. O mijn dorsing en de tarwe mijns dorsvloers! wat ik gehoord heb van de Heere der heirscharen, de God Israëls, dat heb ik ulieden aangezegd." God zet hem op de wachttorens in een gezicht; en hij ziet alle soorten van schepselen komen met tijdingen dat Babylon is gevallen, dat God Zijn oordeel heeft uitgevoerd over de Chaldeeën.

Allen brengen tijdingen dat Babylon gevallen is en dat de Chaldeeën verstrooid zijn. Het was voorzeggd, zoals wij lezen in de verzen 5-8: "En ook dewijl hij trouwelooslijk handelt bij de wijn, een trots man is en in zijn woning niet blijft; die zijn ziel wijd opendoet als het graf, en gelijk de dood is die niet zat wordt, en tot zich verzamelt alle heidenen en vergadert tot zich alle volken. Zouden dan niet allen dezen van hem een spreekwoord opheffen, en een uitlegging der raadselen van hem? En men zal zeggen: Wee dien die vermeerdert hetgeen het zijne niet is, hoe lang? en dien die op zich laadt dik slijk. Zullen zij niet onvoorziens opstaan die u bijten zullen, en ontwaken die u zullen bewegen? en zult u hun niet tot plundering worden? Omdat gij vele heidenen beroofd hebt, zo zullen alle overgeblevene volken u beroven, om het bloed der

mensen, en het geweld aan het land, de stad en haar inwoners." Dit is het gezicht dat God de profeet gaf over de Chaldeeën.

Laten zij dan het volk nog verdrukken voor een tijd. De wachter op de toren ziet uit, tot de tijdingen tot hem komen dat Babel is gevallen. De Chaldeeën zijn verslagen door de volkeren welke zij hadden verwoest. en geplunderd. De Chaldeeën zijn verslagen omdat zij begerig zijn geweest gelijk de hel en het graf, en omdat niets hen kon verzadigen zolang zij niet alle volken aan zich onderworpen hadden. Dit is het gezicht.

Temidden van de grootste ellende is er een gezicht van de vernietiging van alle vijanden van Christus en van de Kerk; hetwelk duidelijk wordt verklaard in hetgeen de profeet zag. En kort daarop zal hij vertellen dat het gezicht vervuld is. Dan zullen wij wagens zien komen, het ene bericht na het andere, die ons vertellen dat God wraak oefent tegen Babel en de Chaldeeën.

2. Er worden bijzonderheden van het gezicht gegeven, welke ik slechts noemen zal.

- Het is zeker. "Schrijf het." Het zal zeker vervuld worden.
- Het is klaarblijkelijk. "Schrijf het gezicht en stel het duidelijk op tafelen, opdat daarin leze wie voorbij loopt."
- De tijd is bepaald. "Want het gezicht zal nog tot een bestemde tijd zijn." u moogt niet begeren dat het verhaast wordt.
- Er zullen eerst vele tussenkomende gebeurtenissen zijn, die de mensen zullen doen vrezen dat het gezicht niet zal worden vervuld. Doch ons wordt de raad gegeven: "Zo Hij, vertoeft, verbeid Hem, want Hij zal gewisselijk komen, Hij. zal niet achterblijven." De mensen zullen denken dat het een vals gezicht was, dat het bedrog was. Doch wacht, want het zal niet achterblijven, langer dan de bestemde tijd.

b. Wij hebben Habakuk te beschouwen niet alleen als een leraar in de kerk, maar ook als een particulier gelovige. Wij moeten hem nu beschouwen als een gewoon gelovige, en dan kunnen wij in dit geval drie dingen leren uit zijn gedrag.

1. In alles waarin wij met God te doen hebben, hebben wij te vrezen en te verwachten, dat wij rechtvaardig door Hem bestraft zullen worden. Habakuk had werkzaamheden en onderhandelingen met God en zegt: "Ik zal wachten om te zien wat Hij in mij spreken zal, en wat ik antwoorden zal op mijn bestraffing." Ik bid u, onthoudt dit, dat in alles waarin wij met God te doen hebben, wij moeten vrezen dat wij rechtvaardig door Hem bestraft zullen worden.

Laten wij onszelf beschouwen als *mensen*, arme schepselen, laten wij onszelf beschouwen als *zondige* mensen en dat wij daarom redenen hebben, bestraffing van God te verwachten.

- Laten wij onszelf beschouwen als *mensen*. "Zoude een mens rechtvaardiger zijn dan God? Zou een man reiner zijn dan zijn Maker? Zie, op Zijn knechten zou Hij niet vertrouwen, hoewel Hij in Zijn engelen klaarheid gesteld heeft; hoeveel te min op degenen die lemen huizen bewonen,, welker grondslag in het stof is! Zij worden verbrijzeld voor de motten." Job 4: 17-19. Wat kunnen arme sterfelijke mensen verwachten, die lemen huizen bewonen, die verbrijzeld worden voor de motten? Toen Abraham tot God sprak en zag wat hij was, zeide hij: "Zie toch, ik heb mij onderwonden te spreken tot de Heere, hoewel ik stof en as ben." Gen. 18 : 27. Het is alsof hij wilde zeggen: Laat Gods toorn toch niet ontsteken dat ik, die slechts stof en as ben, tot. Hem durf te spreken.

- Wij moeten op deze overweging, maar nog veel meer op de overweging dat wij *zondige* mensen zijn, verwachten dat Hij ons zal bestraffen.

Wij mogen wel eens de redenen naspeuren waarom wij in een gedurige verwachting behoren te zijn, dat God ons zal bestraffen. Ik zal drie redenen noemen.

- (1) De eerste reden is Gods eigen heiligheid. De profeet noemt deze oorzaak in Hab. 1 : 13, "Gij zijt te rein van ogen dan dat u het kwade zoudt zien, en de kwellung kunt u niet aanschouwen." Daarom moest hij, zoals wij in onze tekst zien, op de wacht staan om te zien wat hij antwoorden zou op zijn bestraffing. Zo groot is de oneindige reinheid en heiligheid van God, dat wij niet anders kunnen verwachten dan dat wij zullen vallen onder bestraffing, wanneer Hij, met ons zal richten. De reden waarom de mens denkt dat hij niet bestraft zal worden is, dat hij meent dat God ten. enenmale is gelijk de mens is, zonder rechte kennis van de heiligheid Gods. Doch de Heere zegt: Ik zal u straffen, en Ik zal tonen dat Ik een heilig God ben.
- (2) Ten tweede, moeten wij verwachten rechtvaardig bestraft te zullen worden vanwege alle onze zonden. en gebreken, die ons in onze beste plichten aankleven. De arme Habakuk was een groot worstelaar met God. Evenwel waren zijn beste plichten zo bezoedeld, dat hij daarom bestraffing van God verwachtte. In Jesaja 64: 6 lezen wij: "Doch wij allen zijn als een onreine, en alle onze gerechtigheden zijn als een wegwerpelijk kleed." Hebben wij geen bestraffing te verwachten, daar de beste gerechtigheid die wij hebben, niet meer dan een wegwerpelijk kleed is?
- (3) Ten derde, wij hebben redenen om te vrezen vanwege onze zonden. De psalmdichter zegt: "Zo Gij, Heere, de ongerechtigheden gadeslaat, Heere, wie zal bestaan?" Psalm 130 vers 3. En in Psalm 143 : 2 zegt hij: "Ga niet in het gericht met Uw knecht, want niemand die leeft, zal voor Uw aangezicht rechtvaardig zijn." Ik zeg dan, het is goed een diep besef te hebben van de heiligheid van God, van de onvolmaaktheid van onze beste plichten en van onze menigvuldige zonden. Dan zullen wij niet verwonderd zijn wanneer God ons bestraft. Daarom: Welgelukzalig is hij die geduriglijk vreest.

II.

Merk ook op, dat het goed is om voorbereid te zijn, om een antwoord te kunnen geven wanneer wij bestraft worden. De profeet zei: "Ik hield wacht om te zien wat Hij in mij spreken zoude, en wat ik antwoorden zou op mijn bestraffing." Het zal goed zijn een antwoord gereed te hebben, hetwelk wij aan God mogen geven. Job dacht er zo over: "Och of ik wist dat ik Hem vinden zoude! Ik zou tot Zijn stoel komen; ik zou het recht voor Zijn aangezicht ordelijk voorstellen en mijn mond zou ik met verdedigingen vervullen."

Gij weet dat het arme schepsel dat tot de bruiloft kwam, niets had te antwoorden, toen hij bestraft werd. Christus kwam en bestrafte hem: "Vriend, hoe zijt u hier ingekomen, geen bruiloftskleed aan hebbende?" Het arme schepsel had geen antwoord, - hij verstomde. Wat toen? "Bindt zijn handen en voeten, neemt hem weg, en werpt hem uit in de buitenste duisternis." Dit zal de afloop zijn voor een ieder van ons, indien wij niets hebben te antwoorden, wanneer God ons bestraft.

Er zijn vier antwoorden waarvan mensen zich gaarne bedienen, wanneer zij onder Gods bestraffing zijn.

- (1) Sommigen behelpen zich met het antwoord van Adam. God bestrafte hem en zeide: "Hebt u van die boom, gegeten van welke Ik u gebod dat u daarvan niet eten zoudt?" Wat was Adams antwoord? "De vrouw, die u bij mij gegeven hebt,

die heeft mij van die boom gegeven, en ik heb gegeten." Mensen menen God te kunnen antwoorden door verontschuldigen in te brengen. God wil hen bestraffen en zij willen zich verontschuldigen in hun eigen hart. Hun antwoord komt hierop neer dat er deze of die aanleiding was tot hun overtreding. Zo'n antwoord kan voor God niet bestaan.

- (2) Anderen komen met Jona's antwoord. God zegt tot hem: "Is uw toorn billijk ontstoken?" De Heere bestraft hem vriendelijk met die woorden. En wat antwoordt Jona? "Billijk is mijn toorn ontstoken ter dood toe." Dit was een vermetel antwoord, want Jona rechtvaardigt hier zichzelf midden in zijn zonde. En dat doen velen met hem, evenals de man in Deut. 29 : 19, die, toen hij de woorden van de vloek hoorde, evenwel zeide: "Ik zal vrede hebben, ofschoon ik naar mijns harten goeddunken zal wandelen." Niettegenstaande alle deze bestraffingen van God zal ik voortgaan in de weg waarin ik ben. Dit antwoord zal ook niet kunnen bestaan.
- (3) Weer anderen komen met Israëls antwoord: "Als Hij ze doodde, zo vroegen zij naar Hem, en keerden weder, en zochten God vroeg, en gedachten dat God hun rotssteen was, en God de Allerhoogste hun verlosser." Maar wat volgde? "En zij vleiden Hem met hun mond, en logen Hem met hun tong." Psalm 78 : 34-36. Dit waren valse belijders op Gods bestraffing, zij vernederden zich voor een tijd, en doen valse beloften van verbetering: Dit is het gewone antwoord dat de mensen geven op de bestraffing des Heeren. Dit antwoord zal ook niet worden aangenomen.
- (4) Dan hebben wij nog het antwoord van de mensen in de laatste dag. "Velen zullen te dien dage tot Mij zeggen: Heere, Heere, hebben wij niet in Uw naam geprofeteerd, en in Uw naam duivelen uitgeworpen, en in Uw naam vele krachten gedaan?" Matth. 7 : 22. God komt en bestraft hen, en zij pleiten op het doen van hun plichten en van hun werken. Doch het zal niet helpen. Christus zal tegen hen zeggen: "Ik heb u nooit gekend; gaat weg van Mij, u die de ongerechtigheid werkt."

Deze zijn de gewone antwoorden die mensen geven in hun ziel en in hun consciëntie, wanneer God hen bestraft. Al deze antwoorden zullen niet baten, want zij verontschuldigen zich met Adam, of zij rechtvaardigen zich met Jona, of beloven beterschap met het valse, vleierende Israël, of zij pleiten op goede dingen die zij gedaan hebben.

Er is slechts een antwoord waarmee wij zullen kunnen staan voor God, er is slechts één goed antwoord waarmee wij bij God mogen komen wanneer wij door Hem bestraft worden, en dat is dit: *Vrije rechtvaardigmaking in het bloed van Jezus Christus.*

De profeet Habakuk zeide: "Wat zou ik antwoorden op mijn bestraffing?" Het is dit antwoord: *"De rechtvaardige zal door zijn geloof leven."* De apostel bewijst in drie of vier verschillende plaatsen dat dit besluit van de profeet betekent het geloof, hetwelk is het middel van onze vrije rechtvaardigmaking in het bloed van Jezus Christus. Dit is het grote en enige antwoord dat arme zondige zielen kunnen geven wanneer zij door God bestraft worden.

Ik zal nu trachten aan te tonen, hoe God ons bestraft, en wat de oorzaak is, dat wij geen ander antwoord kunnen geven dan dit: "De rechtvaardige zal door zijn geloof leven."

God bestraft ons op vier wijzen.

- (1.) In het algemeen, door de vloek van de wet. "Vervloekt is een iegelijk die niet blijft in alles wat geschreven is in het boek der wet om dat te doen." Dit is Gods grote bestraffing van alle zondaars. Onder deze bestraffing liggen wij allen. In waarheid, wie niet kan antwoorden op deze goddelijke bestraffing zal uitgeworpen worden, verstomd zijnde.
- (2.) God bestraft ons door persoonlijke toepassing van het woord der wet, wanneer Hij onze persoonlijke zonden ons voorstelt, evenals toen de profeet tot David kwam en tot hem zeide: "Gij zijt die man." Wanneer in de prediking des Woords iemands ziel getroffen wordt door overtuiging dat hij de persoon is die schuldig staat, dat is een bijzondere bestraffing van God. De algemene beschuldiging geschiedt door de vloek van de wet. De persoonlijke beschuldiging geschiedt door de toepassing van het Woord aan de consciëntie.
- (3.) God bestraft ons in algemene oordelen. "O Heere, wanneer. Uw oordelen op aarde zijn, leren de inwoners der wereld gerechtigheid." Alle vreeslijke en verschrikkelijke daden Gods in de wereld behoren door een ieder van ons aangenomen te worden als bestraffingen om onze zonden. Daarom moeten wij de kwade dag niet ver stellen, en wij moeten niet menen dat de roepstemmen die van de richterlijke daden Gods op aarde uitgaan, ons persoonlijk niet betreffen.
- (4.) God bestraft ons door persoonlijke rampen en beproevingen, kastijdingen in onze personen, in onze betrekkingen, in ongevallen die ons in de wereld overkomen. Het voornamelijk doel van God is, om ons daardoor te bestraffen. De taal waarmee de bezoeking over een persoon of over een familie de consciëntie begint aan te spreken, is: "Gij zijt een zondaar." Het gaat daar toe, gelijk bij de vrouw welker kind stierf, en die tot de profeet. zeide: "Gij man Gods, zijt u bij mij ingekomen om mijn ongerechtigheid in gedachtenis te brengen, en om mijnzoon te doden?" 1 Kon. 17 : 18. Toen de broeders van Jozef in benauwdheid kwamen, zeiden zij: "God heeft de ongerechtigheid Zijner knechten gevonden." Eén groot einde van beproevingen is, ons te bestraffen vanwege onze zonden.

Nu, er kan geen ander antwoord gegeven worden, wanneer wij in onze consciëntie bestraft worden over onze zonden, dan de enige pleitgrond om vergeving van onze zonden en om vrije rechtvaardigmaking van onze zielen door het bloed van Jezus Christus. De apostel zegt het in deze woorden: "Wij weten nu dat al wat de wet zegt, zij dat spreekt tot degenen die onder de wet zijn, opdat alle mond gestopt worde en de gehele wereld voor God verdoemelijk zij," Rom. 3 : 19. God bestraft door de wet. Wat is de uitkomst? Iedere mond wordt gestopt; de gehele wereld wordt verdoemelijk voor God. En vragen wij nu, indien het zo met de ganse wereld gesteld is, is er dan geen hulp, is er geen antwoord dat aan God gegeven kan worden? Neen, zegt de apostel, maar "wij worden om niet gerechtvaardigd uit Zijn genade door de verlossing die in Christus Jezus is," vers 24. Hierdoor mag de mond van de zondaar geopend worden, hier is een grond om op te pleiten. Maar daarbuiten zal onder Gods bestraffing door de wet, iedere mond gestopt worden tot in eeuwigheid, en dat onder een gevoel van schuld. De gehele wereld ligt verdoemelijk voor God.

De reden hiervan is deze, dat er geen ander antwoord kan gelden dan het antwoord des geloofs.

1. Omdat in elk ander antwoord de ziel des mensen zich verheft. De profeet beperkt in onze tekstwoorden alles wat tot God gezegd kan worden onder onze bestraffing, tot twee dingen. Het ene is: "zijn ziel verheft zich, zij is niet recht in hem," en daar wordt het andere tegenover gesteld: "Maar de rechtvaardige zal door zijn geloof

leven." Dit is het enige antwoord, dat wij aan God mogen geven wanneer wij door Hem bestraft worden. Anders is er in onze ziel een verheffing, welke verfoeilijk is in de ogen Gods.

2. Omdat, in waarheid, de Heere Jezus Christus wezenlijk dit antwoord voor ons verkregen heeft. De hele beschuldiging van God bestaat in de vloek van de wet, en in ons persoonlijk schuldenaar te maken. Indien Jezus Christus op deze beide geantwoord heeft, waar zullen wij dan een ander antwoord vinden? Hij heeft de vloek van de wet beantwoord. "Christus heeft ons verlost van de vloek der wet, een vloek geworden zijnde voor ons," Gal. 3 : 13. Hij heeft gegeven wat de wet eiste. "Want hetgeen der wet onmogelijk was, dewijl zij door het vlees krachteloos was, heeft God, Zijn Zoon zedende in gelijkheid des zondigen vlezes, en dat voor de zonde, de zonde veroordeeld in het vlees, opdat het recht der wet vervuld zou worden in ons," Rom. 8 : 3, 4. God bestraft niet dan door de wet. Hij spreekt in het gebod en de vloek der wet, en bestraft in beide. Christus heeft aan beide beantwoord. "Hij is een vloek geworden," en heeft daarmee de vloek beantwoord. Hij vervulde alle gerechtigheid der wet, en beantwoordde daarmee aan het gebod, "betalende wat Hij niet had geroofd." God bestraft ons in de persoonlijke toepassing van de wet aan onze ziel, vanwege onze persoonlijke zonden. Nu, "de Heere heeft onzer aller ongerechtigheid op Hem doen aanlopen," en dit is de tweede reden, waarom dit het enige antwoord is, omdat Christus in waarheid dit antwoord voor ons verkregen heeft.
3. Omdat in alle gevallen waarin wij door God bestraft worden, Christus op zich heeft genomen onze Voorspraak te zijn. "Indien iemand gezondigd heeft, wij hebben een Voorspraak bij de Vader, Jezus Christus de rechtvaardige," 1 Joh. 2 :1. Het is vanwege onze zonden dat wij bestraft worden. God komt ons te bestraffen, en wij beklimmen de wachttorens om te zien "wat wij antwoorden zullen op onze bestraffing." Want God moet beantwoord worden wanneer Hij bestraft. Nu wij hebben een Voorspraak of Advocaat. Een advocaat verschijnt voor iemand en pleit voor hem. Zullen wij de pleitredenen uit Zijn mond nemen, en zeggen: Wij kunnen beter voor onszelf antwoorden? Ik denk dat het onze wijsheid zal zijn op onze Voorspraak te vertrouwen. Hij pleit op Zijn eigen verworven gerechtigheid, want Hij is een verzoening voor onze zonden. Hij pleit op Zijn verzoening onder alle bestraffing Gods. Wanneer iemand om niets anders pleit dan om vergeving van zonde door vrije rechtvaardigmaking in het bloed van Christus, zo spreekt hij niets anders tot God, dan wat Jezus Christus voor hem pleit.
4. De laatste reden is, omdat wij niets anders hebben om op te pleiten, omdat wij geen ander antwoord kunnen geven. Onze mond is gestopt, wij zijn schuldig verklaard, en hebben niets op enige bestraffing van God te antwoorden. Wij zijn geneigd ons tot verlossing te begeven tot verontschuldigen of tot beloften. Doch deze antwoorden kunnen niet bestaan. Ik zou hier kunnen overgaan tot een beschouwing van alle onze werken, vóór onze rechtvaardigmaking en na onze rechtvaardigmaking, en ik zou kunnen bezien of enigszins God kan bevredigen, wanneer Hij een volmaakte gerechtigheid van ons eist. Wat kunnen wij anders antwoorden, wat kunnen wij anders pleiten, dan op deze gerechtigheid van Christus? "De rechtvaardige zal door zijn geloof leven."

GEBRUIK

Eerste gebruik.

Zullen wij een recht gebruik van deze waarheden maken, dan moeten wij al zulke leerregelen verafschuwen welke een andere pleitgrond tot onze rechtvaardigmaking

voor God stellen, dan de toegerekende gerechtigheid van Christus. Indien wij ons niet aan die enige pleitgrond houden, zo maken wij ons eigen geloof, onze eigen gehoorzaamheid, onze eigen werken tot voorwaarden van onze rechtvaardigmaking. Dat betekent dat wij op deze dingen zullen pleiten als wij tot God komen om Hem te antwoorden wanneer wij van Hem bestraft worden. Menen wij dat zulke dingen ons zullen helpen, wanneer God de vloek der wet op ons legt? Zal ons geloof, onze gehoorzaamheid, ons werk een antwoord aan God kunnen zijn? Zullen wij vertrouwen wanneer wij zeggen: Wij hebben dit en dat gedaan, we hebben in ernst gehoorzaamd, wij hebben deze en die plichten volbracht? zullen de mensen, die zulke leerregels hebben opgesteld, er zelf op vertrouwen wanneer God komt om met hen te handelen? Kunnen hun handen sterk zijn, of hun hart vertrouwen op deze beginselen, wanneer God komt en hen aanspreekt in de toepassing van de wet op hun eigen ziel? Behalve het grote ongelijk dat Christus wordt aangedaan in het stellen van iets anders dan Zijn gerechtigheid tot onze rechtvaardigmaking, zo betekent het ook dat wij Hem niet willen toestaan onze Voorspraak te zijn. Zij zullen ondervinden dat zij niet voor God kunnen bestaan wanneer zij moeten sterven, of wanneer hun consciëntie onder een gevoel van Zijn toorn wegens hun zonden is gebracht.

Een tweede gebruik tot onze onderwijzing is, dat wij er naar moeten staan dit antwoord altijd gereed te hebben. Wij weten niet hoe spoedig God met bijzondere bestraffingen tot ons zal komen. Behalve de algemene wegen door de wet en door de prediking daarvan, gebruikt God menigmaal rampen en oordelen om ons persoonlijk te bestraffen en te overtuigen. Hoe spoedig kan Hij zo in onze consciëntie verschijnen. Wij weten het niet. Daarom is het goed en nodig een antwoord gereed te hebben.

Wij hebben gezien dat dit het enige antwoord is: *Heere, wij zijn arme, schuldige, verloren schepselen. Indien U met ons in het gericht wilt treden, kunnen wij U niet één op duizend antwoorden. Indien U onze ongerechtigheden gadeslaat, Heere wie zal bestaan?* - Zo wordt alle mond voor God gestopt.

Doch er is één pleitgrond, deze grote en sterke pleitgrond: "De rechtvaardige zal door zijn geloof leven." Wanneer Gods Geest de ziel bewerkt, zal zij zeggen: u Heere, hebt een nieuwe weg aangewezen tot rechtvaardigmaking, door het geloof in Christus. Dat is mijn pleitgrond waarop ik tot U kom. Nu, hebt deze pleitgrond gereed wanneer de schuld der zonde op uw ziel en consciëntie drukt, in alle uw moeiten en vrezen. Er is niets anders om God te antwoorden wanneer Hij uw schuld aan u toont. Ik meen dat ik u heb aangetoond wat in ons wordt vereist opdat wij op de rechte wijze op deze grond zullen pleiten.

Wij mogen niet komen met vermetelheid, maar als mensen, die zichzelf veroordelen zonder enig voorbehoud. Zo hebben wij te komen met verwachting en een gezicht op de verzoening door Christus teweeg gebracht, en Hem aan te grijpen, opdat Hij onze zaak bepleite.

7. Het nut van geloof onder vervolging.

Gepreekt in 1680

"De rechtvaardige zal door zijn geloof leven."

Habakuk 2 : 4.

Zoals u weet, heb ik enige tijd geleden gesproken over de woorden van de psalmist: *"Rondom Hem zijn wolken en donkerheid, gerechtigheid en gericht zijn de vastigheid Zijns troons."* Psalm 97 : 2. Daarin heb ik aanleiding gevonden om te beschouwen wat onze bijzondere plicht is, wanneer wolken en donkerheid rondom ons zijn, gelijk het is ten dezen dage. Sommigen van u weten, dat ik heb gesproken uit de vaste overtuiging, dat de wolken, die zich samentrekken, in hun eerste storm zullen vallen op het volk van God. Ik moet dit weder en wederom herhalen. Ik heb u jaren lang gewaarschuwd en ik heb u verteld, dat het zou komen.

De tegenwoordige gesteldheid, waarmee ik heb te worstelen in mijn eigen geest en de geestesgesteldheid, welke ik heb waargenomen in anderen, is een droevige gerustheid. Dit is de staat en toestand van alle kerken en belijders, zover ik het kan bezien. Ik spreek mijn hart uit en ik zeg wat ik weet, ten aanzien van onze tegenwoordige staat en van hetgeen God zal doen. Ik zeg, dat wij gevallen zijn in een ijselijke gerustheid. En dit bevestigt mij, dat de storm over ons zal komen en dat het niet lang meer zal duren of wij zullen het gewaar worden.

Mijn voornemen is derhalve, u te *tonen hoe wij ons behoren te gedragen onder de verwarring en de moeilijkheden, waarmee wij zullen hebben te worstelen in deze wereld.*

Ik heb nu niet neergezeten om zaken te bestuderen, die ik zal behandelen, maar ik wil u nu alleen vertellen de bevinding van mijn eigen hart en waarmee ik werkzaam ben. Ik heb u bij een vorige gelegenheid reeds aangetoond, wat onze plicht is onder het naderen van die droevige, benauwde tijden, die over ons komen en wat geloof zal doen in zo'n tijd.

Ik wens u nu aan te tonen, *hoe geloof het zal maken onder de ellenden, die er reeds zijn of nog over ons zullen komen.* Ik zal dan spreken over de volgende punten:

- I. Hoe wij mogen leven door geloof, onder de benauwdheden en vervolgingen, waaronder wij verkeren of die ons zullen overkomen, uit die gemeenschap van het Evangelie en door die dienst van God, welke wij belijden.
- II. Hoe wij mogen leven door geloof, onder vrees van grote en droevige afwijkingen in kerken, in kerkleden, in belijders van allerlei soort en onder de geleidelijke onttrekking van de heerlijkheid Gods van ons, vanwege onze zonden.

I. Wij zullen dan eerst stil staan bij de vraag:

Hoe wij zullen leven door geloof, in betrekking tot die benauwdheden, die verachting en vertreding, waaraan wij zullen bloot staan en die wij zullen ontmoeten in de wegen Gods, in de godsdienst waartoe wij ons verbonden hebben en om de eerbied die wij het Evangelie toedragen, met de vervolging die wij om deze redenen zullen moeten ondergaan.

Werkelijk, ik mag er van zeggen, wat de joden van de Christelijke godsdienst tegen Paulus zeiden: "Wat deze sekte aangaat, ons is bekend, dat zij overal wordt tegenge-

sproken," Hand. 28 : 22. De hele wereld schijnt samen te spannen om er voor te zorgen dat aan het Israël Gods niet meer gedacht worde en dat Zijn Naam van de aarde wordt verdaan. Er zijn sommigen onder ons, die zich niet druk maken over deze dingen, daar zij tevreden zijn over zichzelf, over huisgezin, familie, staat en erfenis. Laat de weg van God belasterd worden, wat betekent het voor hen? Zij schijnen er geen belang bij te hebben. Zij kunnen niet zeggen met de Psalmist, als hij spreekt als voorbeeld van Christus: "De smaadheden dergenen, die U smaden, zijn op mij gevallen," Psalm 69 : 9. Mogelijk zijn sommigen van ons meer gevoelig dan anderen over deze smaad, die gedurig op de weg Gods wordt geworpen, uit overweging dat zij meer bijzonder op hen vallen, doch ik wil tot hen, die zich weinig aantrekken van deze hoon en verachting, drie dingen zeggen:

- Ten eerste. Wat blijken hebt gij, dat u belang hebt in de ere Gods? Want deze dingen zijn het, waardoor God wordt verheerlijkt in deze wereld. Indien ge u zo weinig aantrekt van de smet die op de godsdienst geworpen wordt, zo vraag ik u, welke blijken hebt u van enig belang in de eer van God?
- Ten tweede. Wat bewijzen draagt gij, dat u liefde hebt tot deze dingen, daar u hoort dat zij worden gesmaad, veracht en belasterd en zijt er nooit onder bewogen? Een eerlijk en goed man zou verontwaardigd zijn, indien zijn vrouw of kinderen beledigd werden door leugens of schandelijke dingen, omdat hij ze liefheeft. Maar zij, die de godsdienst iedere dag kunnen horen smaden en daardoor niet worden gekwetst, zo lang als het maar goed baat met hen en met d, hunnen, die hebben geen blijken dat zij liefde hebben tot de dienst Gods. Nehemia roept bij zo'n gelegenheid uit.: "Hoor, o onze God! dat wij zeer veracht zijn en doe hun versmaadheid wederkeren op hun hoofd en geef ze over tot een roof in een land van gevangenschap," Neh. 4 : 4. God heeft bijzondere beloften gedaan aan zulken, die zo ontsteld zijn. God zegt: "Ik zal ze verzamelen," Zef. 3 : 18. En wie zal Hij verzamelen? Hen, die bedroefd zijn om der bijeenkomsten wil, zij zijn uit u. De beschimping is een last op hen." De heilige bijeenkomsten werden beschimpt en bespot en er waren sommigen onder hen, voor wie die smaad een last was. Deze, zegt God, zal Ik verzamelen. Ik zal hen verzamelen onder Mijn genadige bescherming.
- Ten derde. Om er nog een enkel woord aan toe te voegen: Indien u niet ontsteld zijt wegens de schimp, die geworpen wordt op de wegen Gods en op Zijn dienst, zo zal vervolging u doen ontwaken en zal één van beide doen: zij zal u belang leren stellen in uw belijdenis of een einde maken aan al uw belijdenis.

Nu is de vraag, hoe wij onder deze onderdrukking, waarmee wij zullen hebben te worstelen, God zullen verheerlijken en er zonder verlies doorheen zullen raken tot ons geestelijk voordeel.

De apostel bestuurt ons volledig in het 10^{de} hoofdstuk aan de Hebréeën, waar hij deze toestand, waarover ik heb gesproken, precies beschrijft. "Gij verdroogt," zegt hij, "veel strijd des lijdens, ten dele als u door smaadboden en verdrukkingen een schouwstiel zijt geworden en ten dele als u gemeenschap hebt gehad met degenen, die alsoo behandeld werden. Want u hebt ook over mijn banden meelijden gehad en u hebt de roving uwer goederen met blijdschap aangenomen," Hebr. 10 : 32-34. Maar hoe zullen wij onszelf gedragen onder deze omstandigheden? "Nu," zegt hij, "de rechtvaardige zal uit het geloof leven."

Wat is het werk des geloofs in deze toestand, opdat wij God mogen verheerlijken en er doorheen mogen raken met een goede en troostrijke uitslag voor onszelf? Onderzoek het in uw eigen hart en zie, hoe geloof werkzaam zal zijn om u versterking en

vertroosting te geven. Ik zal u zeggen, waarom ik werkzaam ben in mijn eigen hart. De Heere besture u om er achter te komen, wat u meest nuttig zal zijn!

Wat geloof zal doen in zulke tijden?

Ik antwoord:

(1.) Geloof zal ons zo'n bevinding geven van de kracht, de invloed, de zoetheid en het voordeel van de Evangelie-inzetting en van evangeliedienst, dat het ons zal doen licht achten alles wat de wereld kan doen, in ons tegen te staan. Hier wil ik mijn anker uitwerpen en u vermanen niet te vertrouwen op uzelf. Want niets anders dan de kracht van het Evangelie zal stand houden en u bewaren.

Een mening, een goed gefundeerde mening, zal u niet bewaren. u zult niet bewaard worden door uw bekwaamheid uw wegen te verdedigen. Besluiten, waaraan u zult vast houden, al zouden ook alle anderen afwijken, zullen ongenoegzaam zijn. Niets kan u bewaren dan een gevoel en bevinding van het nut en van de zoetheid van de Evangeliebediening overeenkomstig de inzetting van Jezus Christus, Het geloof alleen kan het u geven. "Zijt zeer begerig," zegt de apostel Petrus, "naar de redelijke en onvervalste melk," 1 Petrus 2 : 2. Weest begerig en arbeidt om op te wassen in de ordinantiën van het Evangelie en in de dienst van God, onder de bediening van het Woord. Op welke wijze? "Indien u anders gesmaakt hebt, dat de Heere goedertieren is," vers 3. Anders zult u ze nooit begeren.

Ik wil hopen, dat door de genade Gods, want daarbuiten ken ik geen grond van hoop, ik zal toenemen in de bevinding, dat in de uitdeling van het Woord geschonken wordt een vaste oefening des geloofs in God, blijdschap in Hem, liefde tot Hem. Indien ik gewaar word, dat ik kom tot het Woord, verwachtende van God te ontvangen een gevoel van Zijn liefde en een verheerlijking van Zijn genade, zo mag ik door genade goede hoop hebben, dat tien duizend beproevingen mij nooit zullen schokken in mijn voortgang in deze weg, Maar indien ik deze gewaarwording niet heb, dan zal er geen voortgang of standvastigheid zijn.

Deze dingen worden door mij genoemd, omdat in zover ik, arme worm, kan waarnemen, er een geweldige koelheid en onverschilligheid is gevallen op de geest der mensen, in het waarnemen van de dienst van God. Men hoort niet van het leven, de geest, de moed en de blijdschap, die men er in vroegere tijden in vond. God alleen weet, wat daarvan het einde zal zijn.

Hierin verandering te krijgen, is het eerste werk, dat geloof zal doen in deze omstandigheden, zo wij ons in de weg stellen om het geloof werkzaam te maken. Indien wij maar wilden arbeiden om het geloof wakker te schudden, opdat wij mochten verkrijgen die toediening van geestelijk leven en geestelijke kracht, in de weg van Zijn dienst en ordinantiën, indien wij wilden arbeiden om over vooroordelen heen te raken, om ons te verzetten tegen traagheid en verzuim, - zo zouden wij worden ontslagen van de banden, waarin wij zitten, waarin wij niets anders kunnen bedenken, dan wat de wereld ons kan aandoen. Dit is het, wat geloof voor ons kan doen in zo'n staat van zaken. En dit is het, waartoe ik wens te arbeiden, om mijn eigen hart op te wekken,

(2.) Geloof zal in zo'n tijd de ziel brengen tot zulle een bevindelijke kennis van het gezag van Jezus Christus, dat zij alle andere dingen licht zal achten. Indien het niet was om het gezag van Christus, zo zou ik al uw vergaderingen laten varen; buiten dat gezag zouden zij geen waarde of aangenaamheid hebben, zodat ze om zich zelf niet gewenst zouden zijn.

Maar een diepe eerbied voor het gezag van Christus, dat is het wat ons zal heenvoeren door alles wat ons overkomen mag. Indien namelijk onze boze harten niet zijn vervoerd door ongeloof en zwakheid.

Geloof zal in deze opzichten eerbied verwekken voor het gezag van Christus:

- a. Hij is het grote Hoofd en de Wetgever van de kerk, Die alleen alle macht ontvangen heeft van de Vader om alle godsdienst in te stellen. Al wie hier tracht in te dringen, tracht Hem Zijn kroon en waardigheid te ontwringen. Alle macht om de godsdienst te ordineren, is gegeven aan Christus, in de hemel en op de aarde. Wat dan? "Gaat dan henen," zegt Hij, "onderwijst alle de volkeren, lerende hen onderhouden, alles wat Ik u geboden heb," Matth. 28 : 18-20. Breng uw ziel tot deze oefening des geloofs, dat de dingen die wij doen, ons zijn geboden door Christus, Die is de soevereine Heere van onze consciëntie, Die soeverein gezag heeft over onze ziel. Wij moeten allen voor Zijn rechterstoel verschijnen en Hij zal onderzoeken of wij hebben gedaan en waargenomen wat Hij ons geboden heeft. Spreekt deze dingen niet alleen uit, maar werkt ernstig door geloof uw consciëntie onder besef te brengen van dit gezag van Christus en u zult bevinden, dat alle andere autoriteiten zullen verdwijnen tot niets, hoewel u van hen te lijden zult hebben.
- b. Geloof eerbiedigt het gezag van Christus, daar Hij is "De Heere der heren en de Koning der koningen;" daar Hij zit aan de rechterhand Gods, verwachtende dat alle Zijn vijanden zullen worden gesteld tot een voetbank Zijner voeten; daar Hij niet alleen een gouden scepter in Zijn hand heeft, "een scepter der rechtmatigheid," waarmee Hij Zijn kerk regeert, maar ook een ijzeren roede, om al Zijn vijanden in stukken te slaan als een pottenbakkersvat. Indien het geloof rust op deze macht en dit gezag van Christus over Zijne vijanden, zo zal het verachting uitstorten over alles wat de wereld kan doen. u kunt niet voor enige rechter getrokken worden of Christus is daar tegenwoordig en Hij is groter dan zij allen. Hij heeft hun adem in Zijn hand, hun leven en hun daden staan onder Zijn beschikking. Hij kan met hen doen wat Hem behaagt.

(3.) Geloof zal u, in zo'n tijd brengen in de tegenwoordigheid van Christus. Daar anders uw hart zou bezwijken van vrees en u overgegeven zoudt zijn aan uw eigen wijsheid, welke slechts dwaasheid is en u overgelaten zoudt zijn aan uw eigen kracht, welke slechts zwakheid is. Maar indien u slechts geloof hebt, werkzaam in het gevoel van dit gezag, zo zal het u gelijk maken aan die goed gestelde personen, waarvan wij lezen in Daniël. Verwonder u niet over de moed in hun antwoord en de gesteldheid van hun geest, toen zij aan de ene kant zagen op de vurige oven en aan de andere kant zagen op de vurige gedaante van vreeslijke majesteit. "Zal 't zo zijn," alzo spraken zij, "onze God, Die wij eren, is machtig ons te verlossen uit de oven des brandenden vuurs. Maar zo niet, - indien God ons deze tegenwoordige verlossing niet wil geven, - u zij bekend, o koning! dat wij uw goden niet zullen eren, noch het gouden beeld, dat u hebt opgericht, zullen aanbidden," Dan. 3: 17, 18.

- Geloof zal ons dezelfde standvastigheid en hetzelfde besluit geven. Wij zouden daardoor ondersteuning ontvangen in de moeilijkste omstandigheden, waarin wij kunnen geraken. Geloof zal in zo'n geval en in die omstandigheden ons voor de geest roepen en nuttig maken voor onze zielen; de voorbeelden van hen die ons zijn voorgegaan in het geven van hetzelfde getuigenis als wij geven in het ondergaan van veel lijden voor de waarheid. Toen de apostel aan de gelovige Joden had voorgesteld dat zij moesten leven door geloof, onder al hun beproevingen, verdriet

en lijden, Hebr. 10, mochten zij zeggen: "Welke bemoediging zullen wij door geloof ontvangen?" Wel, zegt hij: "Geloof zal u in gedachtenis brengen al de voorbeelden van hen, die u zijn voorgegaan, die hebben geleden, zijn gekweld en in ellende zijn geweest, evenals gij." De lijst van deze gelovigen vult het gehele elfde kapittel en het begin van het twaalfde. Het is iets groots, wanneer geloof een voorbeeld doet herleven.

- Laten wij dan door geloof in gedachtenis houden de voorbeelden van hen, die in de Schrift worden genoemd. Daar is het voorbeeld van Mozes; de apostel geeft het ons en het is een verheven voorbeeld: "Hij verkoos liever met het volk Gods kwalijk gehandeld te worden, dan voor een tijd de, genieting der zonden te hebben, achtende de versmaadheid van Christus meerdere rijkdom te zijn dan de schatten in Egypte." Hij verduurde de versmaadheid van Christus, onder de bewolkte belofte waarop hij had te leven.
- Mijn broeders, neem de profeten als een voorbeeld van degenen, die hebben geleden; overdenk hoe de apostelen ons zijn voorgegaan. Maar ga verder, want er is Eén, Die groter is dan Mozes, groter dan de profeten en de apostelen, zelfs groter dan een wolk van getuigen. Dat is niemand minder dan de Heere Jezus Christus. "Ziende op de oversten Leidsman en Voleinder des geloofs Jezus, Die voor de vreugde, die Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen en schande veracht." Hij heeft de tegensprekers verdragen, "en is gezeten aan de rechterhand van de troon Gods."
- Geloof, wanneer het ons deze grote voorbeelden voor de geest roept, zal ons grote ondersteuning geven onder alle beproevingen, waaronder wij gebracht kunnen worden en waarmee wij te worstelen zullen hebben.
- Op welke weg zijn wij? Waar hopen wij op? Wij wensen te zijn waar Mozes is en waar de profeten zijn. Doch hoe kwamen zij daar? Zij kwamen daar niet door het groeien van hun rijkdom en door groot te zijn in de wereld, maar, door lijden en kruis. Door vele beproevingen zijn zij het koninkrijk der hemelen binnengegaan.

(4.) Door geloof zullen wij ontvangen de versterkingen, die Christus voor Zijn volk heeft weggelegd, voor zo'n tijd. Christus heeft een bijzondere voorraad opgelegd voor lijdende heiligen. En zij bestaat in twee dingen: Ten eerste in Zijn bijzondere tegenwoordigheid bij hen. Hij zal bij hen zijn in het vuur en in het water. Ten tweede in de medeling van het gevoel van Gods liefde tot hen. Hun "verdrukking werkt lijdzaamheid en de lijdzaamheid bevinding en de bevinding hoop en de hoop beschaamt niet, omdat de liefde Gods in onze harten uitgestort is door de Heilige Geest die ons is gegeven," Rom. 5 : 3-5. Geloof zal alle deze dingen in de ziel brengen, maar u moet geestelijk zijn, daar u anders geen enkele daad des geloofs kunt oefenen, om uit deze bijzondere voorraad, die voor lijdende heiligen wordt bewaard, bediend te worden. Maar zeer weinigen zijn in deze geestelijke gesteldheid, waarin geloof de hand mag leggen op deze geestelijke vertroosting, die Christus bereid heeft voor zulke zielen. Dit is een weg, waarin wij door geloof mogen leven in zulke tijden. Doorzoek daarom uw hart en onderzoek, wanneer u onder verdrukking komt, welk gevoel geloof u geeft van de liefde Gods om u door deze beproevingen te dragen.

(5.) Geloof alleen kan ons verblijden in de verwachting van de genadige vergelding en het loon. Mozes "werd kwalijk gehandeld met het volk Gods; want hij zag op de vergelding des loons," Hebr. 11 : 25, 26. De lichte en vluchtige verdrukking welke wij in deze wereld ondergaan, "werkt ons een gans zeer uitnemend eeuwig gewicht der

heerlijkheid," 2 Kor. 4 : 17. Wie weet, binnen hoe weinige dagen sommigen van ons mogen zijn opgenomen in die onbegrijpelijke heerlijkheid, waar wij er ons eeuwig over zullen verwonderen dat wij ooit enig gewicht konden hechten aan de dingen, die beneden zijn? Geloof zal uw oog vestigen op de eeuwige vergelding des loons.

Wij hebben inderdaad nog te veel een geloof aan het werk, dat de gedachten der mensen vestigt op deze en die weg van bevrijding of op deze of die ongedachte uitkomst. Maar wij zullen bevinden dat het ware geloof al deze overleggingen als stoppels zal verbranden.

(6.) En ten zesde, geloof zal werken door lijdzaamheid. De apostel deelt ons mee, dat "wij lijdzaamheid van node hebben, opdat wij, de wil Gods gedaan hebbende, de beloftenis mogen wegdragen," Hebr. 10 : 36. Ook dat wij volgelingen hebben te zijn van hen "die door geloof en lankmoedigheid de beloftenissen beërven," Hebr. 6 : 12.

Dit is iets van hetgeen ik tot u had te zeggen, in opzicht van het eerste punt dat ik u genoemd heb: Hoe wij zullen leven door geloof, onder benauwdheden en vervolgingen, die ons zullen overkomen, omdat wij het Evangelie aanhangen en belijden. Ik hoop dat het woord tot u gesproken tijdig en nuttig was. Ik moest dit zeggen in deze tijden van verachting, schande en verdrukking, die wij ondergaan en in de verwachting van tijden van vervolging, die zullen komen.

Ik heb gezegd, dat geloof ons zal bekend maken met de invloed, de zoetheid, de kracht en het voordeel van de geestelijke rechten en inzettingen Gods, daar zij ons gewillig zullen maken daarvoor alles te ondergaan en te verdragen. Geloof zal onze zielen brengen in zo'n onderwerping aan het gezag van Christus, als Hoofd van de kerk en Heere over de gehele schepping, dat wij niet verschrikt zullen worden door alles wat mensen ons kunnen aandoen. Geloof zal ons voorzien van voorbeelden der heiligen Gods, die Hij heeft geholpen en bijgestaan in hun lijden en die nu gekroond zijn en de rust in de hemel hebben verkregen. Geloof zal ons helpen ons oog gevestigd te houden, niet op de dingen van deze wereld, maar op de eeuwige vergelding van een andere wereld en de heerlijkheid die wij zullen beërven. En geloof zal ook werken door geduld en lijdzaamheid wanneer de moeiten zich over ons zullen vermenigvuldigen.

II. Nu ben ik gekomen tot de behandeling van de tweede zaak, die ik u heb genoemd, namelijk:

Hoe wij zullen leven door geloof, onder de bevatting van een groot en droevig verval van kerken, kerkleden en belijders en onder de verberging van de heerlijkheid Gods voor ons, die ons deswege zal overkomen.

Ik zal over vier zaken spreken.

1. Dat het nu zo'n tijd is van verval in kerken, kerkleden en belijders onder ons volk, ja ook bij andere volken, waar sommigen zijn, die God vrezen.
2. Dat dit is en behoort te zijn een oorzaak van grote smart en droefheid voor allen, die ware belijders zijn.
3. Ik zal u voorstellen, hoe wij in zo'n tijd mogen leven door geloof, wat geloof zal doen onder zulke omstandigheden, om de ziel te ondersteunen.
4. Wat wij moeten doen als het Pausdom weer over ons zou komen.

1. Het is nu zo'n tijd van verval en daarvan zijn vele blijken. Ik zal een paar bewijzen noemen:

a. Een gevoel van die dorheid is gedrukt op de geest van alle meest verstandige en ijverige christenen, die het meest overvloedig zijn in zelfonderzoek of die het meest opmerkzaam leven in de wegen Gods. Ik heb reeds menigten daarvan getuigenis horen geven. Klaagliederen worden aangeheven van velen in dit land en in naburige landen, dat er is een groot verval wat betreft de kracht van genade en van het leven des geloofs, onder alle soorten van belijders.

Enkele van deze naarstige christenen gaan nog verder in het aanvoeren van bewijzen en vertellen ons, dat zij de uitwerking van het verval in zichzelf gewaar worden. Zij zeggen, dat zij het zeer bezwaarlijk vinden en er grote moeite mee hebben, waakzaam te blijven aan de poorten. Dat zij niet die kracht tot geestelijk leven ondervinden, die zij vroeger hadden. Dat zij, als, zij alles gedaan hebben, hun wens niet verkrijgen.

Om nog verder te gaan, wij allen zijn er van overtuigd, dat het zo is. Ik weet niet, hoe dikwijls ik deze droevige toestand in deze plaats heb horen noemen. Er is derhalve van God gegeven een overtuiging op de harten en in de ziel van geestelijke, nauwgezette gelovigen, dat kerken, kerkleden, belijders en zij zelf verkeren onder geestelijk verval en dorheid.

Dit is het eerste bewijs en daarom was het 't beste deel van de kerk, dat in zulke dagen dat droevig klaaglied opzond: "Heere, waarom doet u ons van Uwe wegen dwalen, waarom verstokt u ons hart, dat wij U niet vrezen?" Jesaja 63 : 17. Zij hadden er gevoel van, dat er een oordeel van de hand Gods op hen was.

b. Het openbare gebrek in liefde, dat er is tussen kerken, tussen kerkleden en tussen belijders, dat is een ander bewijs van verval. Ik wil niet eens spreken van gemis van liefde tussen kerken onderling. Maar wat betreft liefde onder kerkleden, nu daarvan is nauwelijks de schaduw overgebleven. Waar mensen aangename betrekkingen of, waar zij goede herinneringen hebben, waar oude vrienden zitten, waar zij overeenkomen in humeur en waar zij met elkander kunnen praten, daar is een schijn van liefde. Maar liefde uit de zuivere geestelijke grondslag van geloof en van kerkgemeenschap, ik herhaal, daarvan hebben wij nauwelijks de schaduw overgehouden.

Ik herinner er u aan, hoe het met ons was toen het een blijdschap des harten was elkanders aangezicht te zien; toen er liefde was, zonder geveinsdheid, hartelijke liefdeliefde vergezeld van meelijden, ontferming, minzaamheid, ja liefde met geestelijke blijdschap. Maar ze is dood in kerken en dood in belijders.

c. Een ander blijk van dit verval is, gemis van vermaak en naarstigheid in de ordinantiën van de evangelische godsdienst. Deze inzetten zijn gegeven om in blijdschap des harten waargenomen te worden door allen die God vrezen. Maar nu is er zo veel dodigheid, koelheid en onverschilligheid, zo veel onderschatting van het Woord zoveel zelfgenoegzaamheid en hoogmoed en zo'n verbeelding dat vrij alles weten, - zo weinig beven voor het Woord der waarheid, door welk middel het ook tot ons wordt gebracht, - dat er openbare bewijzen zijn van een droevig verval, waarover wij met weedom des harten behoorden te treuren. Dode predikanten! Dode hoorders! Alles zinkt weg in de Kerk van God en bij de belijders in dit land.

Deze dingen zijn vergezeld met twee geweldige zonden. Kort geleden werd ik op één daarvan opmerkzaam gemaakt. Daarna heb ik er bijzonder op gelet en heb bevonden dat deze zonde groter is dan ik eerst wel meende.

- Ik bedoel dit kwaad, dat mensen, menende te zien dat anderen niet worden verlevendigd en opgewekt onder de instelling der openbare godsdienst, terwijl zij in hun eigen hart ook geen vrucht gewaar worden, ja waarschijnlijk bevinden dat

zij dood en onnut worden. Ik zeg dat deze mensen vallen in de dwaling, dat er een eind is gekomen aan de instelling der openbare godsdienst en dat zij ze niet meer behoren bij te wonen. En dit overkomt sommigen die lange tijd ernstig en met grote naarstigheid in het gebruik van de ordinantiën hebben gewandeld. Sommigen in deze stad en in andere plaatsen zijn gekomen tot deze verkeerde gedachte, omdat zij voor zichzelf geen geest en leven, geen kracht van het Woord en van de instelling gewaar worden en zo zij menen, ook anderen niet. Een godzalige en geleerde predikant, die mij een verhandeling, die over dit onderwerp geschreven is, toonde, vertelde mij dat zo'n groot getal van mensen in deze dwaling gevallen is, dat ik niet had kunnen denken dat het mogelijk was. Dit is één van die zonden.

- De andere zonde, die hier aan vast is, bestaat hierin, dat deze dodigheid en onverschilligheid ten opzichte van de ordinantiën en dit nalaten van het brengen van onze hals onder het juk van Christus (tegen alle redenering van vlees en bloed), reeds zoveel invloed onder ons heeft en reeds zover is doorgedrongen, dat alle middelen tot herstel met onvruchtbaarheid zijn geslagen. Men verdeelt zich in groepen en ik zou niet kunnen zeggen wat men al poogt te doen. Maar dit kan ik wel zeggen, dat er geen herstel mogelijk is, dan alleen door wederkeren tot God met meer vermaak in Zijn dienst. Sommigen verzuimen de samenkomsten. Anderen komen wel, doch met grote onverschilligheid, hun vrijheid misbruikende tot hun eigen genoegen. Zijn deze tekenen geen bewijzen van een groot verval onder ons? Voor mij zijn zij het wel. Ik zeg dit niet speciaal tegen deze gemeente, maar ik noem de tekenen die in het algemeen kunnen worden waargenomen in de kerken in ons land. Ja, in alle kerken waarvan men hoort.

d. Het laatste bewijs, dat ik zal noemen als teken van het verval onder ons, is wereldsgezindheid, gelijkvormigheid aan de wereld, en daaronder een valse rust. Deze dingen zijn reeds zo dikwijls tegen u gezegd, zonder dat het enig teken van reformatie heeft bewerkt, dat het nu als alledaagse taal wordt beschouwd. Ik heb geen moed er verder over te spreken. Maar wees er van verzekerd, dat deze gelijkvormigheid aan de wereld en deze zorgeloosheid onder ons een duidelijk bewijs is, dat de eer van God van ons vertrekt. Leraars prediken tegen wereldsgezindheid en gerustheid, maar het maakt geen indruk op de zielen der mensen. Wij kunnen slechts zeer zelden een voorbeeld zien van enig herstel. Deze omstandigheden tonen duidelijk aan dat wij verkeren in een afgeweken toestand.

2 Een gevoel van dit algemeen verval onder kerken, lidmaten en belijders, behoorde werkzaamheid en indruk te geven in onze ziel. Indien wij denken dat alles wel met ons is, en wij zijn tevreden, daar wij vrij zijn van uitwendige moeilijkheden en wij zijn niet bekommerd over onze afwijkingen, zo wil ik niet zeggen, dat wij geveinsden zijn, maar het is inderdaad een bewijs, dat wij zijn arme, lage, dode, vleselijke, geesteloze christenen.

Ik had gedacht te spreken over de volgende drie punten:

- Ten eerste, hoe Gods eer wordt te kort gedaan, door dit algemeen verval.
- Ten tweede, hoe aan de wereld aanstoot en ergernis wordt gegeven.
- Ten derde, hoe de ondergang van kerken er door verhaast zal worden. En dit zal zeker overkomen, tenzij God ze ophelpt uit deze droevige staat.

Maar ik zal bij deze dingen niet stilstaan, doch voortgaan en ons derde stuk enigszins uitbreiden.

3. *Hoe zullen wij leven door geloof in een tijd als deze is.*

Wij klagen tegen elkander onder het verval, niet wetende wat de uitkomst zal zijn of waar wij zullen terecht komen, doch het is nodig te beschouwen, wat geloof kan en wil doen, onder deze droevige verschijnselen.

Wanneer dan onze toestand is zoals wij u hebben voorgesteld en ik wenste, dat iemand kon bewijzen dat ze niet zo is, doch aangenomen dat het zo is en onze zielen zijn bezwaard met een indruk van deze treurige omstandigheden, dan is het onze plicht te onderzoeken hoe geloof ons zal in staat stellen er door te raken en weer voor God te leven.

Ik zal u iets vertellen van wat God mij heeft laten zien. En indien God u niet helpt tot herstel, zoek dan nederig te zijn en zie uit naar Zijn hulp en genade, opdat u de eer aan God moogt geven, door te geloven onder deze omstandigheden, want:

a. Geloof zal de ziel er aan herinneren, niettegenstaande onze droeve staat, dat Christus Zijn Kerk nog op deze rots gebouwd heeft en dat ze niet zal overweldigd worden. "De belofte," zegt het geloof, "strekt zich zowel uit over de inwonende vijanden van onze ziel, ongelooft, dodigheid en dergelijke als over onze uitwendige vijanden." Christus heeft gezegd: "Op deze rots zal Ik Mijn gemeente bouwen en de poorten der hel zullen haar niet overweldigen." Matth. 16:18. Ofschoon wij ook allen waren dode, hulpeloze, levenloze arme schepselen, ofschoon wij bijna niets anders hadden overgehouden dan uitwendige vormen en hadden verloren de voorname kracht en de vrucht des geloofs en van gehoorzaamheid, evenwel zal de kerk van Christus blijven en stand houden en zij die er toe behoren zullen bewaard worden. Zulken en zulken zegt de apostel, zijn van de waarheid afgeweken, "evenwel het vaste fundament Gods staat, hebbende dit zegel: De Heere kent degenen, die de Zijnen zijn." Hier is mijn grond van hoop, niettegenstaande de een na de ander afvalt en de een na de ander afwijkt, -"evenwel het vaste fundament Gods staat" en het heeft een zegel op zich: "De Heere kent degenen, die de Zijnen zijn." Ieder, die Hij krachtadig geroepen heeft en gebouwd op de rots Jezus Christus, zal bewaard worden, wat er ook van de rest van de wereld worden mag.

Te zien zo'n samenloop van allerlei gevaarlijke kwalen, zonder welke deze treurige dagen niet over de kerk van God zouden zijn gekomen en terzelfder tijd te zien zo veel bewijzen van een dorre geesteloze toestand in belijders, zal het geloof niet kunnen terughouden te vertrouwen op deze belofte van Christus: "Op deze rots zal Ik Mijn gemeente bouwen en de poorten der hel zullen haar niet overweldigen."

Indien u te eniger tijd indruk hebt op uw zielen van de tegenwoordige omstandigheden en u nog geen begin van herstel kunt gewaar worden, zoek dan het geloof gevestigd te krijgen op deze belofte van Christus en op het vast staande fundament van God, dat Hij kent degenen die de Zijnen zijn en zo zal geloof u heendragen door alle drukkende omstandigheden en u veilig doen landen in de eeuwigheid.

b. Geloof zal er de ziel bij bepalen, dat God nog heeft de volheid van de Heilige Geest en dat Hij Hem kan uitstorten waar en wanneer het Hem behaagt om ons te herstellen uit deze droevige staat en toestand en ons te vernieuwen tot heilige gehoorzaamheid jegens God.

Er zijn meer beloften van God gegeven, waarin beloofd worden versterkingen van Zijn Geest, teneinde ons te verlossen van inwendig verval, dan de beloften van de openbaring van Gods macht, om ons te verlossen van onze uitwendige vijanden. God is machtig het inwendig werk te doen, de geest des geloofs te verlevendigen en te vernieuwen, de geest der liefde en der heiligheid te schenken, de geest der

zachtmoedigheid, nederigheid, zelfverloochening en gewilligheid tot het kruis te geven. Hij is machtig met één woord en daad van Zijn genade ons te vernieuwen. Zo machtig Hij is dit te doen zo machtig is Hij ook, door één daad van Zijn kracht alle vijanden te vernielen en ze te maken tot een voetbank van de voeten van Christus, wanneer het Hem behaagt. Leef in het geloof van deze Almacht.

De psalmist zegt: "Hij strooit de rijm als as" en de uitwerking is, dat de aarde bevriest, - hij brengt de dood op de aarde, Psalm 147 : 16,17. Maar ook zegt hij: "Zendt Gij Uwen Geest uit, zo worden zij geschapen en Gij vernieuwt het gelaat des aardrijks." Op gelijke wijze is er dodigheid op alle kerken en belijders, in onderscheiden mate, in deze dagen. Maar God heeft de volheid van de Geest, kan Hem uitzenden en het gelaat der ziel vernieuwen en aan belijders en belijdenis nieuwe kracht verlenen. Niet om ze te versieren en op te schikken, zoals nu gedaan wordt; niet zo hoog en aanmatigend, niet zo aards en werelds, gelijk wij tegenwoordig zien; maar nederig, heilig, ootmoedig en zelfverloochenend. God kan Zijn Geest uitzenden, wanneer het Hem behaagt en aan al onze kerken en belijders een nieuw aanzien geven, door het schenken van frisheid en bloei Zijner genade in hen.

Ik weet niet, wanneer God dit doen wil, maar ik geloof dat God dit doen kan. Hij is machtig het te doen, machtig om alle Zijn kerken te vernieuwen, door het verlenen van versterking door de Geest, Wiens volheid in Hem is, om hen te herstellen op de juiste en bestemde tijd.

Bovendien geloof ik waarlijk, dat wanneer God Zijn oogmerk met ons bereikt zal hebben en de heerlijkheid van alle vlees heeft teniet gedaan, Hij alsdan de kracht en heerlijkheid van de reine leer onder ons zal vernieuwen, zelfs in dit land. Ik geloof dit werkelijk, doch niet gelijk ik de andere dingen, die ik u genoemd heb, geloof. Want deze dingen geloof ik stellig en onvoorwaardelijk, namelijk, dat Christus Zijn Kerk eindelijk zal op een rots gebouwd heeft, en dat niets haar kan overweldigen, en dat God heeft de volheid van de Geest om ons weder te vernieuwen tot alle heerlijkheid van belijdenis en heilige gehoorzaamheid.

Deze dingen heb ik u voorgesteld als waarheden die onfeilbaar zijn, zij zullen niet missen en u moogt uwe zielen daarop wagen voor de eeuwigheid. En indien uw geloof in deze waarheden u geen ondersteuning en troost geeft, dan weet ik niet wat het dan zal moeten doen.

c. Wanneer uwe zielen in u verslagen zullen zijn over deze dingen, zo zal uw geloof tot u zeggen: "Wat buigt gij u neder, o mijn ziel en wat zijt u onrustig in mij. Hoop op God." Psalm 42 : 12. Zijn niet al deze dingen u voorgezegd? "Dat in de laatste tijden sommigen zullen afvallen van het geloof," 1 Tim. 4 : 1. "Dat in de laatste dagen zullen komen zware tijden," daar de mensen zullen hebben een gedaante van Godzaligheid, maar de kracht derzelve zullen verloochenen," 2 Tim. 3 : 1-5. Is het niet voorgezegd, dat kerken zullen afvallen en zullen verliezen haar eerste geloof en liefde en is het u niet door voorbeelden aangetoond? "Waarom zijt gij verbaasd?" zegt onze Zaligmaker, "deze dingen heb Ik tot u gesproken, opdat wanneer de ure zal gekomen zijn, gij aan dezelve moogt gedenken, dat Ik ze u gezegd heb."

Ik ben nooit dichter bij ontsteltenis geweest, dan hierdoor, hoe het mogelijk zou zijn, dat na zoveel onderwijs, na zoveel ontfermingen, verdrukkingen en vrezes, na zoveel jaren ons leven in onze hand gedragen te hebben en na zoveel heerlijke verlossingen er nog zulk verval onder ons zou worden aangetroffen en zo'n teruggang. Het moet grote verbazing opwekken bij iemand, die deze dingen recht overweegt. Doch bedenkende dat het is voorgezegd, dat het zo zijn zal, "laat ons door geloof leven." God

heeft er enig groot doel mee voor en dit zal alles wel maken. Wij lezen in Jesaja 10:12 "want het zal geschieden als de Heere een einde zal gemaakt hebben van al Zijn werk op de berg Sion en te Jeruzalem," dan zullen de afgoden verdwijnen.

d. En ten laatste. Geloof, als het werkzaam is, zal iedere ziel waarin het gevonden wordt, aanzetten tot een bijzondere waarneming van alle die plichten, waartoe God haar roept in zo'n tijd. Daardoor wordt het leven door geloof meer volmaakt en volkomen, als wij die plichten waarnemen in een tijd als wij nu beleven. Indien er geloof in ons is en het heeft oefeningen, zo zal het ons aansporen tot al deze plichten, die God van ons eist in onze dagen.

- Het zal ons aanzetten tot zelfonderzoek, in hoeverre wij zijn betrokken bij dit verval en in hoeverre wij ons de schuld daarvan op de hals hebben gehaald.
- Het zal ons brengen tot treurigheid, omdat God Zichzelf van ons onttrekt.
- Het zal waakzaamheid veroorzaken over ons eigen leven en over dat van anderen, opdat wij niet worden bevonden oorzaken te zijn van dit verval.
- Het zal ons geven ijver voor God en voor de ere van het Evangelie, opdat het niet gesmaad worde ter oorzaak van onze misdaging.

In één woord, geloof zal iets doen. Maar wat ons betreft, wij doen weinig of niets. Ik herhaal: geloof zal iets doen, waar het is, waar het is opgewekt tot werkzaamheid. Maar wat betreft deze bijzondere plichten, in betrekking tot deze bijzondere tijden van verval, die over alle belijders zijn gekomen, o hoe weinig doen wij, in welk opzicht ook! Wij behoorden met elkander raad te plegen wat te doen onder deze afwijkingen, om elkander op te wekken tot herstel!

Dit is het dan, waartoe wij geroepen worden en wat van ons gevorderd wordt - namelijk geloof in de getrouwheid van Christus, Die Zijn Kerk heeft gebouwd op de rots, zodat, hoe slecht het er ook voorstaat, zij niet zal worden overweldigd. Geloof in de volheid van de Geest en in de belofte, dat Hij zal worden gezonden om het aangezicht van de Kerk te vernieuwen. Geloof om de waarheid Gods te verstaan, waarin deze dingen voorzeggd zijn. En geloof om ons te zetten tot het waarnemen van die bijzondere plichten, welke God van onze handen eist in een tijd als deze is.

4. Ons onderzoek is, hoe wij mogen leven door geloof in de donkere tijden die wij beleven of zullen beleven, en hoe wij staande zullen blijven onder de verdrukkingen die over ons zullen komen.

Wij hebben de vraag behandeld, hoe wij mogen leven door geloof, onder al de smaad en hoon, waaraan wij blootgesteld zijn en die wij in komende tijden zullen moeten lijden, vanwege de belijdenis van het eeuwig Evangelie.

Ik ga nu voort en zal spreken over de verdrukking, welke wij zullen hebben te doorworstelen, indien het pausdom weer in ons land zou terugkeren.

Het gesprek van de halve wereld gaat over dit onderwerp. Ik laat dáár, welke gedachten onder ons gevoed worden, maar ik voor mij geloof, dat zij, die de leiding van de pauselijke, antichristelijke beweging in handen hebben, er naar snakken niet alleen ons land, maar de gehele wereld met hun leer te besmetten, en dezelve desnoods met geweld op te dringen. Ik herinner mij, wat Latimer zeide, toen hij door rooms geweld het leven op de brandstapel liet: "Ik heb gemeend dat de roomse godsdienst nooit in Engeland zou terugkeren, maar het is meer wensen dan geloven geweest." Ik vrees,

dat het ook zo is met velen onder ons. Waar ik over spreken wil is dit, hoe wij zullen leven door geloof, zowel met het oog op het dreigend gevaar als op de tijd, waarin die verdrukking over ons zou komen.

Het is mijn voornemen u een paar zaken te noemen, welke mij in dit opzicht bezig houden. Indien u meer troostrijke gedachten hebt of meer licht dan ik, zo bid ik dat God uw gedachten zal bevestigen.

1. De eerste zaak, waar mijn gedachten bij bepaald zijn en waar mijn geloof in rust, ten dezen aanzien, is dit, ***dat er een verordineerde, vastgestelde tijd, in de raad Gods, wanneer de antichrist en Babylon, afgoderij en bijgeloof, tezamen met die goddeloosheid welke zij binnen gebracht heeft, zal te niet gedaan worden.***

Deze tijd is zo zeker vastgesteld, dat zij niet veranderd zal worden. Al de wijsheid der mensen, al de zonden der mensen en al ons ongeloof zullen niet kunnen veroorzaken, dat één dag zal worden afgeweken van de bestemde tijd. Zij zal zeker komen op de dag die God bepaald heeft. Deze tijd is in de Schrift opgeteld in dagen, maanden, in jaren. Niet, opdat wij de juiste tijd zouden weten, doch opdat wij er de zekerheid van zouden hebben. Want indien, in de taal der Schrift, nog zoveel dagen, slechts zoveel maanden en jaren moeten verlopen, dan wijst dat op een begrensd tijdperk.

- Zo vinden wij ook de profetieën door het gehele oude Testament heen. God zeide tot Abraham: "Weet voorzeker, dat uw zaad vreemd zal zijn in een land, dat van hen niet is en zij zullen hen dienen en zij zullen ze verdrukken, vierhonderd jaar. Doch Ik zal het volk ook richten, hetwelk zij zullen dienen," Gen. 15 : 13, 14. Zij wisten niet het juiste begin of het juiste einde van deze vierhonderd. jaar. Maar zij wisten wel; dat aan het einde van deze tijd geschieden, zou, wat God had gezegd. "Zo is het juist op dezelfde dag geschied," Exodus 12 : 41.
- Zo ook dreigde God de Joden met een zeventigjarige ballingschap in Babylon. "Maar het zal geschieden als de zeventig jaren vervuld zijn, dan zal Ik over de koning van Babel en over dat volk, spreekt de Heere, hun ongerechtigheid bezoeken," Jer. 25:12. De kerk wist niet precies wanneer de zeventig jaar begonnen of wanneer zij zouden eindigen; maar dit wisten zij, dat op dezelfde dag waarop de tijd vervuld zou zijn, het alsdan zou zijn gelijk God had gesproken. En zo is geschied.

Het vaststellen en het bepalen van, de tijd van de "mens der zonde" of de antichrist, in dagen en maanden en jaren, dient om ons geloof in het onveranderlijke besluit Gods vast te stellen, maar niet om te voldoen aan onze nieuwsgierigheid wanneer het juiste tijdstip zal zijn. Maar de beschouwing hiervan, dat er zo'n tijd, voorzegd is, een bewijs, is een vaste grond van geloof en geduld. "De kleinste zal tot duizend worden en de minste tot een machtig volk. Ik de Heere zal zulks te zijner tijd snellijk doen komen," Jesaja 60 : 22. (Eng. vert.: verhaasten.)

Maar indien er een vastgestelde tijd is voor de vervulling van deze belofte, mag u vragen: "*Hoe kan het dan verhaast worden?*"

Wel, indien u leeft in de praktijk van geloof en geduld, zo zal het u verrassen. Het zal gebeuren, wanneer u niet denkt dat de tijd daar is en wanneer u het niet verwacht. "Ik de Heere zal zulks te zijner tijd snellijk doen komen." "Ik zal het niet doen vóór zijn tijd, of u geduldig of ongeduldig zijt; maar beoefen geloof en geduld en Ik zal het zó maken, dat het een zoete verrassing voor u zal zijn."

Wij vinden in Hab. 2 : 3: "*Indien het gezicht schijnt te toeven, verbeid Hem, want Hij zal gewisselijk komen.*" Als wij weten dat het zal komen, als wij weten dat er zo'n bestemde tijd is en dat het gewisselijk zal komen, dan is dat een vaste grond van

geduld om er op te wachten. Het is een vaste rond voor mij en ik laat ze aan u. Hier kan ik geloof oefenen zonder gissing of inbeelding, dat er vaste gestelde tijd in de raad van God, waarin Hij al Zijn oordelen en plagen zal uitstorten op de antichristelijke wereld, tot het antichristendom verdaan en uitgeroeid zal zijn.

2. Iets anders dat mijn hart opbeurt is dit: ***Het is niet minder heerlijk te lijden onder het beest en de valse profeet, dan het was te lijden onder de draak.*** Van deze twee vervolgingen van de kerk is het boek van de Openbaring van Johannes vol. De ene vervolging door de draak en hij is overwonnen; de andere door het beest en de valse profeet en zij zullen overwonnen worden.

De draak was de heidense macht van het Romeinse keizerrijk. Het was een doorluchtig werk te lijden onder die macht. Zij die dat lijden hebben ondergaan, worden alzo beschreven: "Dezen zijn het, die uit de grote verdrukking komen; en zij hebben hun lange klederen gewassen en hebben hun lange klederen wit gemaakt in het bloed des Lams. Daarom zijn zij voor de troon Gods en dienen Hem dag en nacht in Zijn tempel en Die op de troon zit, zal hen overschaduwten," Openb. 7 : 14, 15. Van hen, die leden onder het beest en de valse profeet, wordt gezegd: "Zij hebben hem overwonnen door het bloed des Lams en door het woord hunner getuigenis," Openbaringen 12 : 11.

Wij beschouwen hen als grote en heerlijke personen, die de vrijheid van het Evangelie en van de christelijke godsdienst wonnen, door hun lijden onder de heidense macht en die alle afgoderij verstrooiden door hun bloed, stervende en "doende alle de goden der aarde uitteren," Zef. 2 : 11. Nooit waren mensen roemrijker dan zij. Deze vormen de "Turba palmifera" de palmdragende schare, het gezelschap, dat met palmen in de hand en met een nieuw lied in de mond, Gode heerlijkheid geeft.

Ik herhaal, het is niet minder heerlijk te lijden onder het beest en de valse profeet, de tweede onderdrukkende macht, - dat is de pauselijke, antichristelijke macht -, dan het vroeger was onder de macht van het heidense Rome.

De kerk heeft gedurende eeuwen geworsteld met de pauselijke macht en moet daarin volharden, tot de tijd zal zijn gekomen dat zij een volledige overwinning, ook daarover zal behalen. Het zal een heerlijke overwinning zijn en ik wilde dat u de zekerheid daarvan in de Schrift mocht lezen. Indien er een tijd mocht aanbreken van weer te moeten gaan naar Smithfield, waar de brandstapels gerookt hebben, - indien het zou blijken Gods wil te zijn ons weder te brengen onder die vurige of een andere beproeving, welke het ook zijn mag, - houdt dan in gedachtenis, dat te lijden onder de antichrist even groot en heerlijk is, als te lijden onder een heidense macht.

3. ***Ofschoon onze personen vallen, onze zaak zal waarlijk, zeker en onfeilbaar overwinnen, want Christus zit aan de rechterhand Gods.*** Onder de heidenen offerden mensen van moed hun leven op, liever dan hun beginsel prijs te geven. Nu, hoewel uw persoon of mijn persoon mag vallen in de beproeving, de zaak waarbij wij betrokken zijn zal zeker overwinnen, daar Christus leeft en ten laatste de overhand zal hebben.

Van de eerste openbaring van het beest wordt gezegd: "En aan hetzelfde werd macht gegeven om de heiligen krijg aan te doen en om die te overwinnen," Openb. 13 : 7. De arme Waldenzen, ziende op zichzelf, geloofden dat zij tot het volk behoorden waarover dit geprofeteerd was en zeiden, toen de pauselijke macht een slachting onder hen aanrichtte: "Wij zijn het overwonnen volk van God, maar er zullen andere overwinnaars te voorschijn komen. Wanneer zij ter dood geleid werden, wisten zij en geloofden, dat hun zaak zou zegevieren. Nadat de antichrist heeft overwonnen en gedurende een tijd heeft gezegevierd over de mensen, zal het ten laatste tot een

beslissing komen. "Dezen zullen tegen het Lam krijgen en het Lam zal ze overwinnen, want het is een Heere der heren en een Koning der koningen en die met Hem zijn, de geroepenen en uitverkorenen en gelovigen," Openb. 17:14. Het Evangelie zal overwinnen. Dit is de derde zaak, die mij ten zeerste bemoedigd en versterkt.

Indien God mij zou verlenen de eer, de kracht en de genade voor het Evangelie te sterven, zo zal de zaak die ik dien, de overhand krijgen, zo zeker alsof ik de kroon reeds op mijn hoofd had.

4. De oordelen van God zullen over de antichristelijke wereld komen, ten tijde wanneer men het niet verwacht.

Wanneer de koningen der aarde ze niet verwachten, ja, wanneer de gelovigen zelf ze niet verwachten. De oordelen zullen plotseling komen. De Heilige Geest zegt zo uitdrukkelijk: "Daarom zullen hare plagen op één dag komen, namelijk, dood en rouw en honger en zij zal met vuur verbrand worden," Openb. 18 : 8. Hoe is het mogelijk, dat zij, gezien de staat en toestand waarin zij verkeert, haar plagen zal zien komen op één dag? De reden wordt er aan toegevoegd: "Want sterk is de Heere God, Die haar oordeelt." Almachtige kracht zal te voorschijn komen om het oordeel uit te voeren. En alsof dit niet genoeg ware, vertelt het 19e vers, dat het zal komen in "één ure." Ik geloof inderdaad, dat de verwoesting van deze antichristelijke staat of van het hoofd ervan, zal komen, niet door middelen, die wij zien en kennen, maar dat de sterke Heere God ze zal, verbreken en verwoesten door middelen, welke bij ons onbekend zijn. Dus, het kan morgen zijn; het kan over honderden jaren geschieden. Hijzelf, wanneer het geschieden zal, zal er niet op rekenen.. "Zoveel als zij zichzelf verheerlijkt heeft en weelde gehad heeft, zo grote pijniging en rouw doe haar aan. Want zij zegt in haar hart: Ik zit als een koningin en ben geen weduwe en zal geen rouw zien. Daarom zullen haar plagen op één dag komen," Openb. 18 : 7, 8. Wanneer zij zich beroemen zal, zal haar verwoesting komen. Het zal gebeuren, wanneer de koningen der aarde het niet zullen verwachten, want zij zullen uitroepen: "Wee, wee, de grote stad, die bekleed was met fijn lijnwaad en purper en scharlaken en versierd met goud en met kostelijk gesteente en met paarden; want in één ure is zo grote rijkdom verwoest," Openb. 18 : 16.

En *zelfs de gelovigen* zullen gelijk zijn aan de kinderen Israëls in Egypte, want toen Mozes kwam, konden zij niet geloven, vanwege de wrede onderdrukking, waaronder zij verkeerden. Zo zal het ook zijn in de dag, waarop Gods oordeel zal komen over de antichrist, de oude vijand van Jezus Christus.

5. Ik wil nu bezien de grootheid van de toorn Gods tegen hen, die maar enigszins zullen toegeven, aan het antichristendom, wanneer het over ons zou komen. In Openbaring 13 : 11 is sprake van "een beest, dat twee hoornen had, des Lams hoornen gelijk en het sprak als de draak," waarmee naar mijn mening de paus bedoeld wordt, "en het oefent al de macht van het eerste beest," dat is, het oefent een macht gelijk aan de heidense macht. En wat volgt? "En het maakt, dat het aan allen, kleinen en groten, en rijken en armen, en vrijen en dienstknechten, een merkteken geeft aan hun rechterhand of aan hun voorhoofden en dat niemand mag kopen of verkopen, dan die dat merkteken heeft," Openb. 13 : 16, 17. Het doet er niet toe, wat het merkteken is, doch iets van hem aan te nemen, dat is zijn merkteken te ontvangen. En óf het is aan het voorhoofd, waar wij het aan al de wereld zullen tonen óf het is in hun rechterhand, meer verborgen en bedekt, om het te tonen wanneer de gelegenheid het vereist, het is het merkteken. Wat volgt? "En ik zag een andere engel, vliegende in het midden des hemels en hij had het eeuwig evangelie om te verkondigen aan degenen, die op de aarde wonen en aan alle natie en geslacht en taal en volk, zeggende met een grote

stem: Vreest God en geeft Hem heerlijkheid, want de ure Zijns oordeels is gekomen en aanbidt Hem, Die de hemel en de aarde en de zee en de fonteynen der wateren gemaakt heeft," Openbaringen 14 : 6, 7. Wanneer de antichrist zijn merkteken zou geven op het voorhoofd en aan hun hand, dan zal God, door Zijn evangelie, mensen roepen zich af te wenden van hun godsdienst en afgoderij.

Doch wat, indien zij niet gehoorzaam zijn? Er wordt gezegd in vers 9 en 10, dat "een derde engel hen is gevolgd, zeggende met een grote stem: Indien iemand het beest aanbidt en zijn beeld en ontvangt het merkteken aan zijn voorhoofd of aan zijn hand, die zal ook drinken uit de wijn van de toorn Gods, die onvermengd ingeschonken is in de drinkbeker Zijns toorns; en hij zal gepijnigd worden met vuur en sulfer voor de heilige engelen en voor het Lam." Sommigen zullen geneigd zijn te zeggen: "Laat ons een eerlijke schikking treffen en enige toegevendheid gebruiken om een eind te maken aan het verschil." Neen, doe het op uw eigen risico. God zegt, dat u zult drinken van de wijn Zijns toorns, die onvermengd ingeschonken is in de drinkbeker van Zijn gramschap, en dat voor eeuwig. En ik geloof met heel mijn hart en ziel, dat dit het deel zal zijn van alle mannen en vrouwen in dit land, die enigszins zullen toestemmen in het wederkeren van antichristelijke afgodendienst onder ons. God zal Zijn toorn op hen uitstorten.

6. Houd in gedachtenis, dat indien de beproeving komt, het zal zijn een dag van strijd. Het zal u geen goed doen, wanneer u maar even in een gevecht gewikkeld zoudt zijn, u zoudt uitzien naar een of andere weg of list om te ontsnappen. Neen, het is moed en standvastigheid en geloof alleen, die werkzaam moeten zijn, want anders zult u niet bewaard worden. Al uw wijsheid en listen zullen u niet redden. Maar wanneer het zal komen tot een beslissing tussen Christus en antichrist, dan moet u "opschorten de lendenen uws verstands" en "ten bloede toe tegenstaan, strijdende tegen de zonde" en u daar bij houden, want dat is uw plicht en dat zal u bewaren. Niets zal u redden dan geloof, moed en standvastigheid.

7. Er worden in de Schrift toezeggingen gedaan, dat zij die op een bijzondere wijze God en Zijn dienst zullen aankleven met geloof, liefde en vermaak, zullen worden bewaard en gered. Ik stel u dit niet voor als een voorwerp voor uw geloof, maar ik zeg, dat er beloften zijn gegeven, die mij gerust stellen. Dat zij, die met een levendige en vaardige geest geloof oefenen en liefde en vermaak in God en Zijn dienst tonen, die aanbidders zijn in het binnenste tempelhof, onder bijzondere bescherming staan in zo'n tijd. Maar ik vrees dat weinigen van ons daaronder behoren. Want ik zie zo veel koelheid en dodigheid in het algemeen in ons toenemen en op de kerk van Christus, dat ik vrees dat de beproeving ons allen zal overkomen, daar wij ze nodig hebben.

Om te besluiten:

- Ten eerste. Laat geen geesteloos gesprek de gedachten aan de dingen die u gehoord hebt uit uw hart houden, want u zult door het antichristendom geplaagd worden eer u sterft. Wij spreken van nieuwe en grote gebeurtenissen, die plaats moeten hebben, want de antichrist zal verdelgd worden. Maar ik geloof dat hij ons eerst nog wreed zal verdrukken.
- Ten tweede. *Wacht u voor berekeningen.* Hoe droevig en ellendig zijn wij daarmee bedrogen! Wij weten, dat de tijd is vastgesteld, het begin en het einde is bekend bij God. Wij moeten leven door geloof tot de vervulling.

- Ten derde. Voor zoveel wij opnieuw het verbond met God hebben aangegaan, laten wij bedenken, dat wij "het merkteken van God op ons voorhoofd hebben." Het zal ons slecht bekomen, het merkteken van antichrist er bij te zetten.

Deze zaken heb ik u voorgesteld, opdat u zoudt leven door geloof in de verwachting van goddeloosheid en afgodendienst, welke de hel en de wereld, die samenwerken, over dit land dreigen uit te storten.

8. DE ZONDE EN HET OORDEEL VAN GEESTELIJKE ONVRUCHTBAARHEID

"Doch haar modderige plaatsen en haar moerassen zullen niet gezond worden, zij zijn tot zout overgegeven." Ezech. 47:11 .

Deze profetie bevat een gezicht van de heerlijke, heilige Evangeliestaat der kerk, onder de voorstelling van een allerheerlijkste tempel, welke onvergelijklijk overtreft die, welke vroeger door Salomo gebouwd is. Een verklaring daarvan hebben wij in 2 Kor. 3 : 6-8, enz. In het begin van het hoofdstuk worden ons voorgesteld de weg waarlangs en de middelen waardoor de Evangeliekerken, wier eredienst zo heerlijk zijn zal, geroepen en vergaderd worden, en wel in een gezicht van "wateren, welke uit het heiligdom uitvlieten", opdat alle plaatsen tot welke zij komen zullen, leven en gezond worden.

Met de hier gemelde wateren wordt de prediking van het Evangelie bedoeld. Hierin is opmerkelijk:

- Ten eerste, hun oorsprong, namelijk "het heiligdom";
- ten tweede, hun voortgang, - zij vermeerderden, totdat zij een beek werden, daar men niet kon doorgaan;
- ten derde, hun uitwerking of kracht, zij maakten alle wateren, tot welke zij kwamen, gezond, en zij maakten levend, of deden leven, de vissen, die daarin waren.

Ik zal mij niet lang met deze bijzonderheden ophouden.

Ten eerste. Het huis of de tempel, waaruit deze wateren vlieten, kan op tweeërlei wijze genomen worden:

1. Geheimduidend, alleen om de tegenwoordigheid Gods te beduiden. God woont in Zijn tempel; daarom komen deze wateren uit zijn tegenwoordigheid. Hij zendt het woord des Evangelies ter bekering en genezing der volkeren. Psalm 110 : 2.
2. Of figuurlijk, en dat óf voor de plaats, waar de tempel van ouds stond (dat is Jeruzalem), omdat de prediking van het Evangelie van Jeruzalem zou uitgaan en deszelfs geluid vandaar over de gehele wereld voortgeplant worden, Jesaja 41 : 27, 52 : 7; Hand. 1 : 4, 8; óf voor de gemeente van Christus en Zijn Apostelen, de eerste heerlijke, geestelijke tempel Gods, waaruit deze wateren vloten.

Ten tweede. Hun voortgang. Deze wordt beschreven bij trappen, zijnde eerst gering, - slechts weinig mensen predikten het Evangelie aan weinigen - doch daarna vermeerderende, tot het de gehele aarde vervulde.

Ten derde. De uitwerking, welke van deze wateren gemeld en eraan toegeschreven wordt, - leven geven en gezond maken. Hierover zal ik niet verder in het algemeen spreken, omdat ik dit in de opening van mijn tekst doen zal.

Leer: De woorden van de tekst behelzen de staat en toestand van die plaatsen, waarheen de wateren van het heiligdom komen, maar dat de tevoren beschreven uitwerking bij hen gemist wordt, want zo moeten de woorden gelezen worden: zij "zullen niet gezond worden."

Wij hebben hier een beschrijving van sommige landen of plaatsen, waarheen de heilige wateren komen.

- Ten eerste. Het zijn "modderige en moerassige plaatsen";
- ten tweede, de wateren komen wel tot haar, doch zij worden "niet gezond";
- ten derde, wat hiervan het gevolg is, zij zijn "tot zout overgegeven."

Ik zal u met een paar woorden de beeldspraak of gelijkenis verklaren.

- Ten eerste. Door de wateren van het heiligdom wordt, zoals ik reeds opmerkte, de prediking van het Evangelie bedoeld, - dat levendmakend en genezend Woord, hetwelk de Heere uitzendt, om zijn gemeente over de ganse wereld tot zich te vergaderen, om zijn heiligen te roepen tot die heerlijke, geestelijke Evangelie-eredienst, welke hier in het gezicht van een tempel beschreven wordt.
- Ten tweede. De "modderige en moerassige plaatsen", tot welke deze wateren komen zijn dezulke, waar personen onafscheidelijk en ongeneeslijk aan hun begeerlijkheden en zonden vasthouden, zodat zij niet door het Woord worden gezond gemaakt. Het genezend Woord des Evangelies komt, maar zij nemen het niet aan; het water vloeit over hen heen, maar zij drinken er niet van; zij worden er niet door levendgemaakt of genezen.
- Ten derde. "Tot zout overgegeven" is, aan onvruchtbaarheid overgelaten te zijn. Deut. 29:23; Richt. 9: 45; Jer. 17: 6.

De figuurlijke zin van de tekst dus uitgelegd, verschaft ons de volgende aanmerkingen:

- I. Het behaagt God dikwijls de wateren des heiligdoms te zenden tot "modderige en moerassige plaatsen", welke er "nooit door zullen gezond gemaakt" of vruchtbaar worden; of, het behaagt God in Zijn oneindige wijsheid de prediking des Woords tot sommige plaatsen te zenden, in welke het zijn levendmakende en heiligende kracht niet zal ontwikkelen in de zielen dergenen, die het horen.
- II. Alle plaatsen in de wereld zijn onvruchtbaar, ongezond en ziek, voordat de wateren uit het heiligdom tot haar komen; - of, de zielen van alle mensen zijn geestelijk dood en vol droevige ongesteldheden, zolang zij, niet zijn levendgemaakt en genezen door de bedeling van het Evangelie. Het Woord moet komen en ze genezen.
- III. De wateren van het heiligdom zijn gezondmakende wateren; - of, het Woord van het Evangelie is in zijn eigen natuur een levendmakend, genezend, heiligend, zaligmakend Woord voor hen die het aannemen.
- IV. Waar de wateren uit het heiligdom komen en het land niet gezond wordt; dat land is door de Heere voor goed overgegeven tot zout of onvruchtbaarheid; - of, waar het Woord des Evangelies door de oneindig wijze beschikking Gods in een plaats of aan personen gepredikt wordt en het niet zo ontvangen wordt, dat hun zondige ongesteldheden er door genezen worden, die worden gewoonlijk na een tijd, door het rechtvaardig oordeel Gods; overgegeven aan onvruchtbaarheid en het eeuwig verderf.

Deze laatste opmerking, zijnde de rechtstreekse bedoeling en het doel van de plaats, ben ik voornemens voornamelijk te verhandelen. Echter zal ik nog iets over de voorafgaande aanmerkingen spreken.

- I. Het behaagt God dikwijls in, zijn oneindige wijsheid de prediking des Woords tot sommige plaatsen te zenden, waarin het zijn levendmakende en heiligende kracht niet

zal ontwikkelen in de zielen dergenen, die het horen. De gehele Schrift en de ganse geschiedenis van de voorzienigheid Gods in het zenden van het Evangelie, allerwegen in de wereld, geeft getuigenis van deze waarheid. Zo ging het van de grondlegging der wereld en zo gaat het nog door tot op deze dag. Vandaar de klacht van de profeet, Jesaja 53: 1, "Wie heeft onze prediking geloofd en aan wie is de arm des Heeren geopenbaard?" Het Evangelie wordt gepredikt aan hen, die deszelfs getuigenis niet geloven. Zo ook in hoofdstuk 49 : 4. "Doch ik zeide: "Ik heb tevergeefs gearbeid, Ik heb mijn kracht onnuttelijk en ijdelijk toegebracht." Wij behoeven echter geen groter voorbeeld noch enig ander dan dat van onze Zaligmaker, die het grootste gedeelte van zijn bediening doorbracht met prediken tot degenen, die nooit gezond, nooit bekeerd noch geheiligd werden door Zijn woord. Hij geeft dat verslag van Zijn werk, Matth. 11 : 21-24., "Wee u Chorazin, wee u Bethsaida!" enz.

Nu, hoewel de diepten van de raad Gods niet te doorzoeken zijn, toch doen zich vele redenen voor, waarin Zijn wijsheid in deze bedeling helder te voorschijn treedt, als:

1. Hij doet het voornamelijk omdat in die plaatsen, waar het Woord door de grote hoop verworpen wordt, nog in het verborgen enige arme zielen kunnen zijn, die tot de verkiezing der genade behoren, die God tot zich wil vergaderen en roepen. Daarom zal om hunnentwil, al slaat de wereld op hen geen acht, het Woord tot menigten gepredikt worden. Amos 9: 9, "Ik zal het huis Israëls onder al de heidenen schudden: gelijk als (zaad) geschud wordt in een zeef; en niet één steentje (Eng. vert. korreltje) zal er ter aarde vallen." De korreltjes van Israël moeten bewaard worden onder alle volkeren der aarde zodat er niet één korreltje verloren ga. Zo predikt Paulus het Evangelie te Philippi, Hand. 16: 12, 13. En hoe wordt het ontvangen? Hij en zijn metgezel worden gegrepen en geslagen, en zwaar gekneusd en gewond in de gevangenis geworpen; vs. 22, 23. Maar waarom dan moest het Evangelie daar gepredikt worden? Wel, er was een vreemdelinge tot die stad gekomen, een arme vrouw, zekere Lydia, van de stad Thyatire, die bekeerd en tot God gebracht moest worden, vs. 14. Zo ook te Athene, hfdst. 17: 34. De Apostel verzekert, dat hij "alles verdraagt, om de uitverkorenen", 2 Tim. 2: 10. Hier en daar is een arm veracht mens, bestemd om geroepen te worden.
2. God doet het tot een getuigenis tegen hen, die het niet aannemen, zodat zij niet te verontschuldigen zullen zijn ten laatsten dage. Markus 7:11, "En zo wie u niet zullen ontvangen, noch u horen, vertrekkende van daar, schudt het stof af, dat onder aan uw voeten is, haar tot een getuigenis." Het Woord moet gepredikt worden en er zal, als het ware, getuigenis afgelegd worden, dat het gepredikt is, opdat de mensen ten laatsten dage geen verontschuldiging zullen kunnen inbrengen. Dat voerde de Heere Jezus aan omtrent zijn eigen prediken tot de Farizeeën, Joh. 15: 22, "Indien Ik niet gekomen ware en tot hen gesproken had, zij hadden geen zonde; maar nu hebben zij geen voorwendsel voor hun zonde." God wil, dat de mensen geen verontschuldiging zullen hebben, door dat aanbod van genade, dat hen in het Evangelie gedaan is. Het zal een getuigenis tegen hen zijn ten laatsten dage.

Gebruik.

Laten de mensen zich niet beroemen op het uitwendig genot van het Woord, noch daarin rusten. Het zou waarlijk goed zijn, indien allen gelovigen waren, aan wie het Woord gepredikt wordt, - indien alle landen gezond werden, waarheen de wateren van het heiligdom komen; maar de Heilige Geest zegt ons, dat het niet zo is, Hebr. 4: 2. "Het Woord der prediking deed hun geen nut." Kapérnaüm was "tot de hemel toe

verhoogd" in het gebruik der middelen, maar "tot de hel toe nedergestoten" wegens de verwaarlozing derzelve. Laten mensen voorzichtig zijn; God heeft verscheiden oogmerken in het zenden van het Evangelie. God weet, waartoe wij nu al zo lang in het genot zijn van het Evangelie. Droevige verschijnselen doen zich voor van een verschrikkelijk einde. Maar laat ik hierover later spreken.

II. De zielen van alle mensen zijn geestelijk dood en vol droevige ongesteldheden, zolang zij niet zijn levend gemaakt en genezen door de bedeling des Evangelies.

De wateren van het heiligdom moeten komen, om ze levend en gezond te maken. Voordat deze wateren komen, zijn zij droévig ongesteld en gekrenkt. Zo onderricht ons de Apostel, Titus 3: 3-5, "Want ook wij waren eertijds onwijs, ongehoorzaam, dwalende, menigerlei begeerlijkheden en wellusten dienende, in boosheid en nijdigheid levende, hatelijk zijnde en elkander hatende. Maar wanneer de goedertierenheid Gods onzes Zaligmakers en zijn liefde tot de mensen verschenen is, heeft Hij ons zalig gemaakt; niet uit de werken der rechtvaardigheid, die wij gedaan hadden, maar naar Zijn barmhartigheid, door het bad der wedergeboorte en vernieuwing des Heiligen Geestes." Dit is de staat des mensen voor de Evangeliegenade komt om hen te genezen en te reinigen, zoals het nog uitvoeriger door de Apostel beschreven wordt in Rom. 1 : 18 tot het einde.

Ik zal mij niet ophouden om al de bijzondere ongesteldheden te melden, welke in sommigen woeden, en in allen heersen en regeren eer het Evangelie komt, als duisternis, blindheid, onwetendheid, wereldsgezindheid, zinnelijkheid, haat tegen God, nijd en boosheid, welke in de zielen der mensen zetelen door vermetelheid en eigengerechtigheid. Er is in het minst geen geestelijk leven, heiligheid, reinheid of vurigheid van geest in hen, - niets, dat Gode welbehaaglijk of aangenaam is.

Maar om dit volkomen uit te werken, zou ik de gehele natuurstaat des mensen moeten beschrijven, hetwelk mijn tegenwoordig oogmerk niet is, en daarom zal ik dit punt niet verder behandelen.

III. Het Woord des Evangelies is in zijn eigen natuur een levendmakend, genezend, heiligend, zaligmakend Woord voor hen, die het aannemen.

Zij (de wateren van het heiligdom) brengen Christus met zich mee, de grote Heelmeester der zielen, die alleen machtig is een zonde-zieke ziel te genezen. Zij voeren ontferming met zich, om zondaren vergeving te schenken, zodat "de inwoners van het land niet meer zullen zeggen, dat zij ziek zijn; want zij zullen vergeving van ongerechtigheid hebben", Jesaja 33: 24. Zij voeren genade met zich, om alle ongesteldheden der begeerlijkheden te genezen. Jesaja 11: 5-7; Titus 2: 11, 12.

Deze dingen heb ik slechts aangestipt, om nu voort te gaan tot de vierde aanmerking, welke ik voornamelijk voorgesteld heb ter behandeling.

IV. *Waar de wateren uit het heiligdom komen en het land niet gezond wordt, dat land is door de Heere voorgoed overgegeven tot zout en onvruchtbaarheid;* - of, waar het Woord des Evangelies in een plaats of aan personen gepredikt wordt, en het niet zo ontvangen wordt, dat hun zondige ongesteldheden er door genezen worden, die zijn door het rechtvaardig oordeel Gods overgegeven aan onvruchtbaarheid en het eeuwig verderf.

Om deze stelling duidelijk te maken, zal ik aantonen:

1. Wat ik bedoel met het komen der wateren uit het heiligdom, of de prediking van het Evangelie, tot een plaats of personen.
2. Wat, door het gezondmaken of genezen van hun zondige ongesteldheden.

3. Wat, door het overgegeven worden aan onvruchtbaarheid en verderf.

1. Met het komen van de gezondmakende wateren uit het heiligdom, bedoel ik niet het bij gelegenheid prediken van een leerrede, hoewel dit voldoende is, om God te rechtvaardigen in de verwerping van een persoon of een volk. Bij de eerste prediking van het Evangelie verloren velen hun ziel tot in alle eeuwigheid door het verwerpen van een predikatie. Wanneer de Heere Jezus Zijn discipelen uitzond, om de boodschap van eeuwige vrede te prediken, gebod Hij hun de steden en dorpen door te gaan en de mensen door het Woord der waarheid vrede en ontferming aan te bieden; indien zij dit niet wilden aannemen, moesten zij ook het stof hunner voeten op hen afschudden. Matth. 10: 12-15; Lukas 10:8-12. O, de onuitsprekelijke lijdzaamheid van Christus omtrent velen in de wereld, die het Woord lange tijd achtereen genoten en de daarin aangeboden zaligheid veracht hebben! En dit is het, wat ik op het oog heb als de regel der gemelde bedeling, namelijk, wanneer God in Zijn voorzienigheid het Woord enige tijd achtereen doet prediken tot openbaring van de ganse raad Gods, zoals Paulus zegt gedaan te hebben te Efeze, Hand. 20 : 27, waar hij langer dan een jaar verbleef.

Ik bedoel ook geen andere wateren dan *de wateren uit het heiligdom*; niet elke prediking, maar de prediking van het Evangelie van Jezus Christus, dat Paulus plechtig verklaart zijn werk te zijn, Ef. 3: 8. Alle wateren zijn niet de wateren des heiligdoms; alle prediken is niet de prediking van het heiligdom. Er wordt veel gepredikt in de wereld, waarin God en de zielen der mensen niet meer belang hebben dan in een redevoering van een oude heiden. Velen matigen zich aan om te prediken, die nooit, zoals Hij klaagt, Jer. 33: 22 "in Gods raad stonden", die nooit de Geest van Christus ontvingen noch Zijn mening wisten, - blinde leidlieden der blinden. Het is de kinderen Sions onder het Evangelie beloofd, dat zij "allen van de Heere geleerd zullen zijn." Er zijn mensen, die zich uitgeven voor leraars, die zelf nooit iets van Christus leerden; - een goddeloos geslacht van ziele-moordenaars, voor welk vervloekt werk zij iedere dag nieuwe werktuigen uitvinden, - van wie de ziele des Heeren walgt. Ziet hun toestand en hun deel in Ezech. 34 : 3, 4, enz. Ik bedoel dus een bedeling van het Woord overeenkomstig de zin van Christus, - de behoorlijke ontsluiting der verborgenheid van het Evangelie. Dit is het komen van de wateren, dat ik bedoel.

2. Wat wordt bedoeld met het niet genezen worden van hun zondige ongesteldheden? Merkt op, wat de wateren uit het heiligdom komen doen: *indien dat niet uitgewerkt wordt, worden zij niet gezond*.

Hier worden twee uitwerkingen toegeschreven aan de wateren van het heiligdom.

- Zij maken levend en geven nieuw leven, vs. 9. Tevoren hadden zij een natuurlijk leven, maar deze geven een ander leven.
- Gezondmakend, evenals de wateren van Jericho door het woord van Eliza, 2 Kon. 2: 21.

Waar deze uitwerking niet wordt teweeggebracht, dit is de beschreven toestand, dát is de staat van deze "modderige en moerassige plaatsen"; - zij worden niet gezond.

- De mensen worden niet levend gemaakt; zij ontvangen geen nieuw geestelijk leven; zij worden niet gebracht tot de kennis Gods. Het is niet genoeg, dat de genegenheden der mensen worden opgewekt, of dat zij hun levenswijze enigermate hervormen; - tenzij zij worden levendgemaakt, tenzij zij een nieuw geestelijk leven ontvangen door het Woord, zijn zij als de niet gezond geworden plaatsen, over welke de hier gemelde vloek hangt.

- De gezondmaking van deze levendgemaakte zielen bestaat in het genezen en doden van hun zondige ongesteldheden. Dit volgt uit het andere. Waar leven is, daar zal gezondmaking zijn. Laat de mensen niet voorgeven, dat zij geestelijk leven, indien hun begeerlijkheden niet gezond gemaakt zijn. Indien mensen trots, werelds, zinnelijk zijn, dan zijn zij ook dood; de wateren van het heiligdom werken niets op hen uit. Indien de mensen niet heilig, nederig, gelovig, vurig van geest gemaakt zijn, indien zij geen geloof ontvingen en de geest des gebeds, zijn zij niet gezond geworden.

Dit is de toestand van de "modderige en moerassige plaatsen" welke hier gemeld wordt: God geeft, in zijn oneindige wijsheid en goedheid, dat het Evangelie onder een volk uitgedeeld wordt, om gepredikt te worden. De mensen horen het; zij mogen de prediking bijwonen, en behoren dat te doen; doch zij worden niet door het Woord bekeerd, noch erdoor geheiligd, maar, gaan in hun oude staat en toestand voort. Die vuil was is nog vuil; die onrechtvaardig was, is dat nóg; die in de modder der wereld en der zonde was; is er nóg in.

3. Wat is het deel of lot van zulke mensen?

Wel, *"zij zijn tot zout overgegeven"*, dat is, *tot dorheid, onvruchtbaarheid, verderf*.

Dit is de betekenis van het voorstel, en het is een vreselijk woord, hetwelk nochtans waarachtig is, en ten laatsten dage zal blijken dat te zijn. Wee de "modderige en moerassige plaatsen" der wereld! Wee de personen en plaatsen, tot wie de wateren uit het heiligdom gekomen zijn, en zij zijn niet gezond gemaakt!

Ik behoef mij niet langer op te houden, om deze stelling te bewijzen; de Schrift is overvloedig in getuigenissen daarvan. Doch, ik zal deze drie dingen doen:

1. Enige teksten opnoemen, welke dezelfde waarheid duidelijk uitspreken.
 2. De trappen aantonen, waarlangs God gewoonlijk in dit grote werk voortgaat, onvruchtbare hoorders aan het verderf over te geven.
 3. De gronden hiervan aanwijzen.
1. Neemt onder andere Schriftuurplaatsen, welke deze waarheid bevestigen, Spr. 1: 25-31. "Gij hebt al Mijn raad verworpen, en Mijn bestraffing niet gewild, zo zal Ik ook in ulieder verderf lachen, Ik zal spotten, wanneer uw vreze komt. Wanneer uw vreze komt gelijk een verwoesting, en uw verderf aankomt als een wervelwind; wanneer u benauwdheid en angst overkomt, dan zullen zij tot Mij roepen, maar Ik zal niet antwoorden; zij zullen Mij vroeg zoeken, maar zullen Mij niet vinden; daarom, dat zij de wetenschap gehaat hebben, en de vreze des Heeren niet hebben verkoren. Zij hebben in mijn raad niet bewilligd; al mijn bestraffingen hebben zij versmaad. Zo zullen zij eten van de vrucht huns wegs, en zich verzadigen met hun raadslagen." Spr. 29: 1, "Een man, die dikwijls bestraft zijnde, de nek verhardt, zal schielijk verbroken worden, zodat er geen genezen aan zij." Lukas 13:6, En Hij zeide deze gelijkenis: "Een zeker man had een vijgenboom geplant in zijn wijngaard, en hij kwam en zocht vrucht daarop en vond ze niet", enz. Zo ook Hebr. 10: 28-30; 2 Kor. 2: 15, 16.
 2. Ziet, wat de trappen van verwerping betreft, Ezech. 10:18; 11: 23; Hebr. 6:8: "Maar die doornen en distelen draagt, die is verwerpelijk en nabij de vervloeking, welke einde is tot verbranding." Zij zijn eerst verworpen, dan vervloekt, en worden tenslotte verbrand.

3. Wat ik voornamelijk zal behandelen is de wegen aan te tonen, waarlangs God gewoonlijk voortgaat zulke personen over te geven aan onvruchtbaarheid, en dus aan het eeuwig verderf.

Ten eerste.

Hij werpt hen uit zijn zorg; Hij wil geen moeite of kosten meer aan of omtrent hen besteden. Zoals in Hebr. 6: 8, het land is "verworpen"; de eigenaar wil aan zo'n onvruchtbaar stuk land geen zorg of moeite meer besteden; hij wil het niet meer beploegen, niet meer bereiden, maar hij geeft het aan zijn eigen onvruchtbaarheid over. God is de grote Landman, Joh. 15: 1. Wanneer een modderige plaats niet gezond geworden is, werpt Hij haar buiten Zijn akkerwerk. Zo ook Ezech. 24: 13, zij hebben hun tijd en hun gelegenheid gehad, en zijn "niet gereinigd", daarom "zullen zij niet finer gereinigd worden." Jer. 6: 29, 30, "De blaasbalg is verbrand; het lood is van het vuur verteerd: tevergeefs heeft de smelter zo vlijtiglijk gesmolten, dewijl de bozen niet afgetrokken zijn. Men noemt ze een verworpen zilver, want de Heere heeft hen verworpen." De Heere Christus verklaart, dat dit de wijze is, waarop Hij met hen handelt, Zach. 11: 8, 9. "Mijn ziel was over hen verdrietig geworden, en ook had hun ziel een walg van Mij. En Ik zeide: Ik zal ulieden niet meer weiden: wat sterft, dat sterve, en wat afgesneden is, dat zij afgesneden, en dat de overgeblevenen de een des anderen vlees verslinden." De Heere weet, wat een droevig afscheid dit is! Zij verlaten Christus, Christus verlaat hen. Hoe onuitsprekelijk zal het voor hen zijn, Hem weer te ontmoeten! Nu, de Heere doet dit op verscheiden wijzen.

a. Soms neemt Hij het Evangelie van hen weg. Hij wendt de beek der wateren van het heiligdom, zodat zij niet meer tot hen komen. Dit was zijn bedreiging aan de gemeente van Efeze, Openb. 2: 5: "Gedenkt dan waarvan u uitgevallen zijt ... en zo niet, Ik zal u haastiglijk bijkomen, en zal uw kandelaar van zijn plaats weren." Zij zullen het licht des Woords niet meer hebben; het zal verwijderd en van hen genomen worden. Ach! hoe vele plaatsen liggen heden ten dage onder dit vreselijk oordeel Gods, onder dit vonnis van voor eeuwig tot zout overgegeven te zijn! Er zijn plaatsen in de wereld die het Woord op Gods gezette tijd hebben genoten, of ten minste, het aanbod en de gelegenheid hadden, om het te genieten, maar die er onvruchtbaar onder bleven, en wat is nu haar staat en toestand? God heeft hen overgegeven aan dat droevig oordeel, dat zij zelf tot instrumenten werden gesteld, om het Woord uit hun midden uit te werpen, evenals de dwaze vrouw, het huis afbrekende met hun handen. Zodoende hebben zij duisternis gekregen voor een gezicht, en zij, die zich niet wilden verblijden in de waarheid en in het licht, menen te triomferen –onder het verschrikkelijk oordeel Gods, - in duisternis en een nietig ding. Het is waar, het Evangelie kan soms voor een tijd van een volk worden weggenomen ter beproeving en tot oefening, en niet als straf; - het kan van hen verdreven worden en niet volstrekt weg gezondigd.

Nu, daar de Heere veel heerlijke doeleinden heeft met zo'n bedeling, is het gemakkelijk te weten of men het Evangelie slechts voor een tijd verloren heeft ter beproeving, of bij wijze van straf, als een begin van overgegeven te zijn tot zout en onvruchtbaarheid. Zoals:

- Zij, die voor een tijd van het genot des Evangelies verstoken zijn tot hun beproeving en oefening, zijn gevoelig over het ongenoegen Gods in die bedeling en vernederen zich daarom ten zeerste onder Zijn hand. Zij zeggen met de kerk in Micha 7: 9: "Ik zal des Heeren gramschap dragen, want ik heb tegen Hem gezondigd: totdat Hij mijn twist twistte en mijn recht uitvoere." Zij beschouwen dit als de grootste ramp en beproeving, welke hun kan overkomen; terwijl zij, die het strafrechterlijk verliezen, er zich weinig over bekommeren, of er zich ten zeerste

in verheugen. Het Woord pijnigde hen, en zij zijn blij, dat zij er van verlost zijn. Openb. 11: 10, "En die op de aarde wonen, die zullen verblijd zijn over hen, en zullen vreugde bedrijven, en zullen elkander geschenken zenden, omdat deze twee profeten degenen, die op de aarde wonen, gepijnigd hadden." Sommigen bedrijven nooit meer vreugde, dan wanneer zij van het Evangelie af zijn; anderen weer zijn als Gallio. Nu, wanneer het Woord van de zodanigen is weggenomen, en zij in het minst niet gevoelig zijn over het ongenoegen Gods, dat daaruit blijkt, noch zich daarover voor Hem vernederen, is het een zeker bewijs, dat God hen tot een staat van zout overgeeft, dat is, tot onvruchtbaarheid en het eeuwig verderf.

- Zij, die er voor een tijd van beroofd zijn ter beproeving, hebben geen rust, maar houden bij de Heere aan, dat het moge wederkeren. 1 Sam. 7: 2. De Ark was weg; en hoewel zij vrede en overvloed, en alle andere dingen overvloedig hadden, toch kon dat alles hun niet voldoen; de Ark was afwezig, dat onderpand van Gods tegenwoordigheid, en zij klaagden Hem achterna. Zo is het met dezen; laten zij vrede hebben, of vrijheid, of voorspoed, het is alles hetzelfde; indien zij de Ark niet hebben, - indien zij het Evangelie en de goddelijke instellingen missen, dan kunnen zij niet rusten, maar zij klagen gedurig de Heere achterna; verlangen steeds naar de genieting van Zijn Woord. David drukt die gestalte des harten uitnemend uit in Psalm 63: 1, 2. "O God, Gij zijt mijn God! ik zoek U in den dageraad, mijn ziel dorst naar U, mijn vlees verlangt naar U; in een land, dor en mat, zonder water"; [om uw kracht en uw ere te zien, zoals ik U in het heiligdom aanschouwd heb (Eng. vert.)] Hij was verdreven van de instellingen Gods; de wateren uit het heiligdom kwamen niet tot hem. Doch zij van wie het Woord strafrechterlijk weggenomen is, zijn er volstrekt niet over ontrust; verlangen er ook niet naar; zij verheugen zich in wat zij ervoor in de plaats hebben; zij zijn zonder, hetzelfde best tevreden. Laat hun koren, wijn en olie maar vermeerderen, geeft hen hun begeerlijkheden en uitspanningen, hun uitwendige vormen en dwaasheden, en zij zullen er zich niet over bekommeren, of zij het Woord van het Evangelie ooit weer horen zullen. Zulke mensen zijn, zeker op weg naar een toestand van zout, van onvruchtbaarheid en verderf.
- Zij, die voor een tijd van het Woord verstoken zijn ter beproeving, achten en schatten zeer hoog de barmhartigheid bewezen aan, en het voorrecht van hen, die het genieten. Zij achten de hoogmoedigen niet welgelukzalig, noch benijden de voorspoed der goddelozen; zij buigen met hun harten niet voor de Hamans der aarde, maar, zij achten hen welgelukzalig, die het Woord en de tegenwoordigheid Gods daarin genieten. Onze Zaligmaker onderwijst hen, dat zij dit zullen hoogachten, Luk. 11: 28, "Maar Hij zeide: ja, zalig zijn degenen, die het Woord Gods horen, en datzelve bewaren." David stelt die gestalte des harten voortreffelijk voor in Psalm 84:5: "Welgelukzalig zijn zij, die in Uw huis wonen, zij prijzen U gestadiglijk. Sela. "Ik ben", zegt hij, "een arme verdrevene, verstoken van uw Woord en ordinantiën. O hoe gezegend is hun toestand, die in het genot van dezelve zijn! Laat ze, wat hun uitwendige staat betreft, zijn wat zij willen, maar zij, zijn in een zalige toestand, wanneer zij in uw huis mogen wonen; - de voorrechten van het geestelijk huis Gods en zijn dienst in het Evangelie genieten." Dit is de gestalte van zulke personen; die alleen achten zij gelukzalig, die door de wateren uit het heiligdom verkwikt' worden; maar niemand is meer veracht bij hen, die strafrechterlijk buiten het Evangelie gesloten zijn. Het zijn de groten, de rijken, de vleselijke mensen, die dezulken gelukkig achten, maar die anderen achten zij als slijk of modder.

Nu, zo kan God het Evangelie van een plaats wegnemen, ter zelfder tijd voor sommigen richterlijk en bij anderen tot beproeving; en er deze tegenstrijdige gevolgen door uitwerken. Sommigen worden onder de hand des Heeren vernederd; kermen om Zijn tegenwoordigheid, en achten degenen welgelukzalig die Zijn ordinantiën genieten; anderen triomferen en verheugen zich in hun toestand, beschouwen die als goed en gelukkig; ten minste, zij trekken zich weinig aan van deze straffende bedeling, waarin God met hen handelt.

En gelijk de Heere de eersten goed doet door deze beproeving waardoor Hij hen toebereidt voor verdere ontfermingen, tot een grotere hoogachting van zijn Woord, en meer nuttigheid onder het horen, zo is het voor de anderen de ingang tot hun verderf; zij zijn uitgeworpen uit de zorg van God, en u zult nooit zien, dat dezulken daarna barmhartigheid verkrijgen.

God doet dit soms, al geeft Hij, dat het Woord onder hen blijft, door de werking daarvan in te houden, zodat het hun geen nut doet. Het kan zijn, dat er mensen zijn, wier tijd, om daarin genezen te worden voorbij is, en dat God in die plaats, waar zij wonen, nog werk te doen heeft, zodat er het Woord moet gepredikt worden. Sommige arme zielen onder hen moeten levend of gezond gemaakt, geroepen of opgebouwd worden, zodat Hij de loop dier heilige wateren niet wil afwenden, maar de bediening van het Evangelie doen voortduren. Maar omtrent hen, die hun tijd van genezing hebben laten voorbijgaan en uit Gods zorg zijn uitgeworpen; zal God de dingen zo schikken, dat het Woord geen kracht op hen zal uitoefenen. Nu, hoewel het rechtvaardig oordeel Gods hier de hand in heeft, nochtans zijn onder Zijn toelating hun eigen begeerlijkheden de onmiddellijke oorzaak.

- a. Zij zullen enige vooroordelen hebben tegen hen, door wie het Evangelie in zijn kracht en zuiverheid bediend wordt; dat houdt hen terug van hun boodschap aan te horen of er voordeel uit te trekken. Zo waren er in de dagen van Achab vierhonderd predikanten, die hij lust had te horen, maar zij waren allen valse profeten, leugenleraars, afgodisch en bijgelovig. Er waren toen slechts twee profeten des Heeren, Elia, de Tisbiter, en Micha, de zoon van Jimla; die hij beiden als zijn vijanden beschouwde, als personen, die hem niet genezen waren; zodat hij niets van hetgeen zij predikten wilde geloven. Zie 1 Kon. 21: 20 en 22: 8. Zo zal het velen gaan, die God tot zout overgeeft, omdat zij de tijd, om gezond te worden hebben verzuimd; - hoewel het Woord gepredikt wordt, hebben zij vooroordelen tegen deszelfs bedienaars, zodat het hun geen nut zal doen. Weinig denken zij eraan, dat deze vooroordelen en harde gedachten ketenen en boeien zijn, waardoor zij bewaard worden tot het oordeel van de grote dag. Nog vele andere vooroordelen, welke de mensen hebben, zijn van deze aard.
- b. Hij zal toelaten dat zij onoverwinnelijk verhard worden door de liefde tot de een of andere zonde of begeerlijkheid, welke het Woord krachteloos maakt voor hun harten. Zo wordt hier van de grond, welke niet gezond wordt, gezegd dat die "modderig en moerassig" is; hij heeft zo'n mengsel van allerlei vuil in zich opgenomen, dat al de kracht der gezondmakende wateren uit het heiligdom er door afgeweerd wordt. Zo zien wij dagelijks, dat de mensen zo heftig hun begeerlijkheden; ontspanningen en wellusten najagen, dat zij haten en als met krankzinnigheid vervuld zijn en woeden tegen allen, die hen tot matigheid willen bewegen; veel meer nog pijnigt hen het Woord van het Evangelie. Zodat zij er zich met grimmigheid tegen kanten, en dit maakt dat het hun geen nut doet. "Zij zijn tot zout overgegeven."

- c. God onttrekt de werking van Zijn Geest aan de bediening van het Woord, zodat het op hen geen sterkte en kracht uitoefent als op anderen. God zendt het Woord tot de Zijnen uit kracht van een verbond; dan gaat het altijd met Zijn Geest gepaard, Jesaja 59: 21. En waar God met mensen handelt in verbondsgenade, daar werken zij samen. Maar wanneer Hij de mensen uit Zijn zorg verstoot; al wordt het Woord dan nog voor hun oren gepredikt, omdat er nog enige anderen zijn, voor wie Hij zorg draagt; aangaande hen heeft Hij nochtans gezegd, dat Zijn Geest niet meer met hen twisten zal. Daarom maakt het Woord geen indruk meer op hen; ten opzichte van hen wordt zijn gezondmakende kracht ingehouden.

Dit is het eerste; wat de Heere doet aan zulke arme schepselen, die Hij tot zout, onvruchtbaarheid en verderf overgeeft, omdat zij de tijd en de middelen van hun genezing verachten. *Hij onttrekt ze aan Zijn zorg, wat betreft de bediening van Zijn Woord.*

1^{ste} gebruik.

Verwonder u niet, indien u ziet, dat de uitwerking van de prediking van het Woord zo verschillend is. Sommigen ontvangen het met blijdschap; de meeste mensen verachten het als een nietig ding. Vanwaar dit verschil? Menigten zijn van God verworpen, - uit zijn zorg verstoten, - onvruchtbaar land; Hij wil ze niet meer bewerken. Een vervloekte staat!

Verwondert u niet, dat velen weigeren het Woord te horen, dat zij de leugen liefhebben; zij zijn door God overgegeven aan de begeerlijkheden van hun hart. Verwondert u niet, dat het Woord, dat zij horen, hun genegenheden niet meer aandoet; de kracht des Geestes wordt hun onthouden. Menigten zijn zo uit Gods zorg uitgeworpen, en de tekenen der plaag zijn op hen. Zij hebben hun toestand lief; zij verblijden zich en verheffen er zich op; zij achten niemand zo gelukkig als zichzelf, en verachten hen, die de wateren uit het heiligdom beminnen. Deze alle zijn tekenen van deze hevige plaag. Kunnen zij het Evangelie van de een of andere plaats verdrijven, of het licht ervan uitdoven, of over de wegen Gods triomferen, dan hebben zij, naar hun mening, een grote overwinning behaald. Dit is geen gewoon oordeel; zij zijn arme schepselen, die gewisselijk uit Gods zorg uitgestoten zijn; "zij zijn tot zout overgegeven", en het is een wonder van ontferming, indien ooit iemand onder hen gezond wordt.

O! het is een smartelijke zaak op een plaats, of op personen te zien, zoals er zovelen in deze natie zijn, die duidelijke blijken geven, dat zij de tijd hunner genezing in tegenstand laten voorbijgaan! Hoe was onze Zaligmaker er door aangedaan in betrekking tot Jeruzalem, Lukas 19: 41; 42. "En als Hij nabij kwam, en de stad zag, weende Hij over haar, zeggende: Och, of u ook bekendet, ook nog in deze uw dag, hetgeen tot uw vrede dient! Maar nu is het verborgen voor uw ogen." O, indien wij maar iets hadden van dat meelijden en meedogen, dat in Zijn heilige ziele woonde, hoe zouden wij dorpen en steden kunnen doorgaan, en zien en horen, en niet treuren?

2^e gebruik.

Neemt die raad van de Profeet aan, Jer. 13:16, "Geef eer de Heere, uw God, eer dat Hij het duister make, en eer uw voeten zich stoten aan de schemerende bergen; dat gij naar licht wacht, en Hij datzelve tot een schaduw des doods stelle, en tot een donkerheid zette."

De **tweede** zaak, welke God doet, wanneer Hij een ongezond land aan onvruchtbaarheid overgeeft, is, dat Hij de mensen richterlijk verhardt, of, ze in verharding en onboetvaardigheid laat liggen, om de mate van hun zonden te vervullen.

Hebr. 6: 8, "Maar die doornen en distelen draagt, die is verwerpelijk en nabij de vervloeking." Wanneer Gods zorg eenmaal van hen weggenomen is, zijn zij nabij de vervloeking. Het volgende, dat God hun doen zal, is ze te vervloeken, gelijk onze Zaligmaker de onvruchtbare vijgenboom deed. Dit droevig oordeel wordt in het brede voorgesteld in Jesaja 6: 9, 10. "Toen zeide Hij: Ga heen, en zeg tot dit volk: "Horende hoort, maar verstaat niet, en ziende ziet, maar merkt niet. Maakt het harte dezes volks vet, en maakt hun oren zwaar en sluit hun ogen, opdat het niet zie met zijn ogen, noch met zijn oren hore, noch met zijn hart versta, noch zich bekere, en Hij het geneze." Jesaja was een Evangelieprediker; "nochtans", zegt God, "zal dit de uitwerking zijn van uw prediken, voor hen, die hun tijd hebben laten voorbijgaan, en door het Woord niet zijn genezen." En Johannes zegt ons, dat juist, deze zaak vervuld werd, toen het Evangelie door onze Zaligmaker zelf gepredikt werd, Joh. 12: 40, 41. Gewis is de toestand allerdroevigst van hen, die door de prediking des Evangelies verhard worden, - die het enige middel verwoest.

Nu, er zijn vier dingen in dit geestelijk oordeel, dat God doet komen over zielen, die niet genezen zijn, die hun tijd, om gezond te worden, min of meer hebben laten voorbijgaan:

[1] Blindheid van gemoed en verstand. Hun natuurlijke blindheid en onwetendheid zal. vermeerderd en versterkt worden; en dat op tweeërlei wijze.

- God zal hun "een geest des diepen slaaps" [Eng: des sluimers] geven, Rom. 11: 8, dat is, een grote zorgeloosheid omtrent en veronachtzaming van de dingen des Evangelies, welke tot hen gesproken of hun gepredikt zijn. Zoals mensen, die sluimeren, weinig acht geven op hetgeen tot of over hen gesproken wordt; zij horen een geluid, en onderscheiden soms iets van hetgeen gesproken wordt, maar zij hebben er niets aan; zo is het ook met deze personen, over wie God richterlijk deze sluimergeest doet komen; zij horen het geluid van het Woord, en het kan zijn, dat zij somtijds acht geven op het een of ander, dat gesproken wordt, maar om er de bedoeling van op te nemen en te verstaan, om het te overwegen en er gebruik van te maken, dat kunnen zij niet; - zij liggen in een geestelijke sluimer. Wij kunnen elke dag menigten in deze toestand zien liggen. Het Woord heeft geen leven of kracht voor hen; zij bemerken er de zin Gods niet in; zij verstaan het niet. God heeft hun een "geest des diepen slaaps" gegeven, en zij sterven er onder.
- God zendt hen een geest van zwijmeling, welke hen doet dwalen in hun wegen. Jesaja 19: 14.: Wij hebben een aanmerkelijk voorbeeld van dit oordeel Gods in 2 Thess. 2: 10-12. De wateren uit het heiligdom kwamen tot hen, en zij werden niet gezond; het Evangelie werd hun gepredikt, maar zij lieten hun tijd voorbijgaan. Zij namen de liefde der waarheid niet aan; zij geloofden en gehoorzaamden niet, opdat zij gezaligd werden, omdat zij lust hadden in de ongerechtigheid. Hoe handelt God dan met hen? Hij zal hun een geest der zwijmeling of dwaling zenden, dat "zij de leugen zouden geloven"; valse leer, valse godsdienst, bijgeloof en afgoderij. Deze zullen zij geloven, daarin zullen zij vermaak hebben, tot het vreselijk einde, dat in vs. 12 gemeld wordt. Gelijk dit oordeel reeds over velen gekomen is, zo ligt het, naar ik vrees, bij de meesten voor de deur. Wij zien dagelijks mensen, die misschien gedurende enige jaren de prediking van het Evangelie genoten hebben, maar die er niet door geheeld, levendgemaakt en geheiligd zijnde, overgegeven zijn, om begerig enerzijds fabels, of anderzijds het

bijgeloof na te volgen; er is een geest, der zwijmeling van de Heere op hen. Door deze middelen wordt de duisternis in het verstand der mensen vermeerderd, wanneer God ze overgeeft aan onvruchtbaarheid.

[2] Hardnekkigheid in de wil; of eigenlijk zogenaamde *verharding des harten* is ook in dit oordeel Gods besloten. God zal de personen, die niet gezond worden aan verharding des harten overgeven. Dit wordt beschreven in Jesaja 6: 10, en komt overeen met wat de Apostel een "verworpen" of "een verkeerde zin" noemt, Rom. 1:28; dat is een gemoed en hart, welke nergens toe deugen ten opzichte van geestelijke zaken, waaromtrent zij losbandig en geheel ongevoelig zijn. Wanneer dit iemand overkomt, zal hij openlijk het Woord verachten en van zich werpen, het een of ander dwaas voorwendsel aanvoerende, waarom hij zo doet. Jer. 44: 16, 43: 2. Wanneer het Woord aan de zodanigen gepredikt wordt, en het hun vleselijke verbeeldingen of zinnelijke genegenheden, begeerlijkheden of ontspanningen dwarsboomt, komen hun harten er tegen in opstand, en woeden zij er tegen. Soms zullen zij aan de goddeloosheid van hun hart, door een of ander voorwendsel, een schone glimp geven, zeggende "dit is zo de manier, het humeur, de eigenaardigheid van de prediker." Soms zal hun woede hen rechtstreeks tegen het Woord doen uitvaren zonder iets, dat op een voorwendsel lijkt, alleen, omdat het hen niet zint, of, als zij niet zodanig tot hoogmoed en woede vervallen (wat gewoonlijk veroorzaakt worden door hun verzoeking), worden zij geheel gevoelloos, stomp en zorgeloos in de dingen Gods. Laat het Woord van de hemel donderen tegen hun zonden, zij achten het niet; laat de zachte, lieflijke stem van het Evangelie hen overreden tot verzoening, zij luisteren er niet naar; laten de oordelen Gods op aarde zijn, zij bekommeren er zich niet om, wanneer zij er maar van bevrijd blijven, en komen zij tot hen, dan worden zij grimmig en toornig en geërgerd, maar zij bekeren zich niet tot de Heere. Dit is blijkbaar de toestand van de meeste mensen in de wereld.

[3] Zinnelijke genegenheden zijn ook in dit oordeel begrepen. Rom. 1: 26, "Daarom heeft ze God overgegeven tot oneerlijke bewegingen"; dat is, hun genegenheden op lage, zinnelijke dingen te zetten. Personen, die niet genezen zijn, zullen dat doen. Onze straten, cafés, en vele andere plaatsen zijn vol van dezulken, wier genegenheden door en door verzot zijn op snode dingen; zij behagen er zich in, en denken er weinig om dat dit een deel is van het oordeel, waartoe zij door God zijn overgegeven, vanwege hun onvruchtbaarheid onder het Woord, - want zij werden niet gezond door de wateren van het heiligdom.

[4.] Een dichtgeschroeide consciëntie. Tim. 4: 2, "Hebbend hun eigen consciëntie als met een brandijzer toegeschroeid." Efeze 4: 19, "Ongevoelig geworden zijnde." Welke zonde zij ook begaan, of in welke toestand zij ook vervallen, de consciëntie zal haar plicht niet meer in hen vervullen.

Dit is de tweede zaak, welke God doen zal aan zulke ongeheelde mensen.

De **derde** opmerkelijke zaak is *de afloop van deze handeling Gods met hen, of wat bedoeld wordt met dit "tot zout overgegeven" worden.*

Zoals ik tevoren aantoonde, worden hiermee twee dingen bedoeld:

1. Onvruchtbaarheid in deze wereld.
2. Eeuwig verderf in de toekomstige wereld.

1. Onvruchtbaarheid. Zij zullen Gode nooit enige vrucht dragen. Dit was de vloek, welke onze Zaligmaker over de onvruchtbare vijgenboom uitsprak, "Uit u worde geen vrucht meer in der eeuwigheid." De mens is gemaakt om Gode vrucht te dragen; daartoe alleen kwam hij in de wereld. Wanneer God nu tot iemand zegt: "Ga uw eigen weg, u zult nooit meer iets voor Mij doen, zolang u in de wereld bent; u zult voor Mij nooit enige vrucht dragen"; welk zwaarder oordeel zou bij mogelijkheid over iemand kunnen komen? Ik zou u de ellende van deze toestand in vele bijzonderheden kunnen aarstonen: "Israël is een uitgeledigde wijnstok." Hoséa. 10:1.
2. Eeuwig verderf, en dat onherstelbaar. Spr. 29: 1, "Een man die, dikwijls bestraft zijnde, de nek verhardt, zal schielijk verbroken worden, zodat er geen genezen aan zij." Joh. 15: 6, "Zo iemand in Mij niet blijft; die is buiten geworpen gelijkewijs de rank, en is verdord; en men vergadert dezelve, en men werpt ze in het vuur, en zij worden verbrand." 2 Thess. 2: 12, "Opdat zij allen veroordeeld worden, die de waarheid niet geloofd hebben, maar een welbehagen hebben gehad in de ongerechtigheid." Hebr. 6: 8, "Maar die doornen en distelen draagt, die is verwerpelijk, en nabij de vervloeking, welker einde is tot verbranding." Zo zal het zeker aflopen met dat land, dat tot zout overgegeven is, omdat het niet gezond geworden is; met die personen, die, wijl hun tijd, om door het Woord te worden levendgemaakt en geheiligd, voorbij is tot onvruchtbaarheid en verderf. Het zal mij noch u goed doen u te vleien, en u iets beters te doen hopen, dan uw toestand zal toelaten. Ziet Ezech. 33:8, "Als ik tot de goddeloze zeg: o goddeloze, gij zult de dood sterven; en u spreekt niet, om de goddeloze van zijn weg af te manen, die goddeloze zal in zijn ongerechtigheid sterven, maar zijn bloed zal ik van uw hand eisen." Dit zal het einde zijn van de een en van de ander; wanneer zo gehandeld wordt. Zag ik niet allerwegen de tekenen van dit oordeel Gods, ik zou er niet zolang op aandringen als ik doe.

1^{ste} gebruik van vermaning.

Besteedt uw tijd wel, opdat u niet onder dit droevig en onuitsprekelijk oordeel valt. God geeft de mensen een tijd, om zich te bekeren, Openb. 2:21. Deze tijd en gelegenheid duurt niet dikwijls, zoals ik u tevoren getoond heb, al de tijd, dat u het Evangelie gepredikt wordt. Het Woord kan gepredikt worden, en nochtans deszelfs kracht van u worden ingehouden, omdat uw tijd en gelegenheid voorbij is. Zo gaat het dagelijks, en u weet niet hoe spoedig het uw deel en lot kan zijn, en u merkt er niet op. Daarom is de Apostel zo ernstig in de mensen te vermanen, dat zij toch hun dag zullen gebruiken, eer hun tijd voorbij is. Hebr. 3: 12, 13, "Ziet toe, broeders, dat niet te eniger tijd in iemand van u zij een boos, ongelovig hart, om af te wijken van de levende God. Maar vermaant elkander alle dagen, zolang als het heden genaamd wordt; opdat niet iemand uit u verhard worde door de verleiding der zonde." Alsof hij wilde zeggen, "Geef acht op uzelf; - wekt uzelf op, want indien uw dag eenmaal voorbij is, dan is het met u voor eeuwig gedaan; dan zal het te laat voor u zijn, om nog naar ontferming uit te zien." Zo ook in 2 Kor. 6: 2, "Ziet, nu is het de welaangename tijd, ziet, nu is het de dag der zaligheid." Indien u een of ander artikel, dat maar op één jaarmarkt te bekomen is, noodzakelijk hebben moet; - u zult die dag, die tijd, niet verzuimen. U hebt grote behoefte, ik ben er zeker van, aan genade, ontferming, vergeving, Christus, het leven, de zaligheid; u hebt alleen déze dag, deze gelegenheid, om ze te krijgen. O, dat u overreed wilde worden er naar uit te zien; voordat het voor u verborgen word. Zie Hebr. 10: 31, "Vreselijk is het te vallen in de handen des

levenden Gods." Zo ook, Hebr. 12 : 15. Toeziende, dat niet iemand verachtere van de genade Gods. Gebruik alle naarstigheid in deze zaak.

Om u hiertoe een weinig op te wekken, overweeg:

- (1) Dat indien u niet gezond wordt, terwijl het uw tijd is, u nooit gezond kunt worden. Indien het Evangelie u niet geneest, moet u in uw zonden sterven. De mensen vergissen zich ten zeerste, wanneer zij zich vleien, dat het nooit te laat voor hen zijn kan, zolang zij in de wereld zijn; - zij hebben de tijd wel, zolang zij leven. Helaas! u hebt slechts uw tijd, en die kan voorbij zijn, vele dagen, ja, vele jaren, eer u de wereld verlaat. Wij vinden overal grond, die blijkbaar tot zout overgegeven is, al is hij nog niet verbrand. Maakt gebruik van uw dag.
- (2) U weet niet, hoe uw dag voorbijgaat, noch wanneer hij voorbij zal zijn. De reiziger, die op weg is, die een reis moet maken, weet, hoe orde op zijn zaken te stellen. "Ik heb", zegt hij, "vanavond nog zoveel uren, en ik heb dus nog tijd genoeg over"; - zo doet ook de arbeider. Maar, helaas, met ons is het niet zo; u weet niet, hoe ras uw tijd voorbij zal zijn. Ik spreek niet over uw levenstijd, welke, de Heere weet het, zo onzeker is; de dag van het Evangelie kan voor u voorbij zijn, terwijl de dag van uw leven nog voortduurt. U kunt ook niet zeker zijn van de dag der prediking van het Woord, uw dag en uw tijd erin, kan, voor zover ik of u weet, vandaag of vanavond ten einde lopen, zodat uw belang in de zaak, die u voorgesteld is, onuitsprekelijk groot is. Gedenk de maagden die buitengesloten werden, ondanks hun geroep te middernacht!

U zult zeggen: "*Wat moeten wij dan doen, om te weten, wanneer het onze tijd is, opdat wij deze vermaning mogen ter harte nemen?*"

Ik antwoord: "De Heere alleen, die aller harten doorzoekt; weet, hoe het met u staat, en of er niet onder u zijn, wier dag en gelegenheid reeds voorbij is. Ik kan u slechts zeggen, wat een Evangelietijd is, waarin u zorg te dragen hebt, dat u er deel aan en aandeel in hebben moogt.

- (1) Daartoe wordt vereist, dat het Evangelie in zijn kracht en zuiverheid wordt gepredikt. Dit maakt in het algemeen "de welaangename tijd, de dag der zaligheid." Al is er anders niets, dan is dit voldoende, om een volk of persoon te doen weten, dat de dag des Heeren tot hen gekomen is; dat de wateren uit het heiligdom tot hen gekomen zijn. Overweegt nu bij uzelf, of u het Evangelie gepredikt wordt of niet; of u het zo waardeert als het zuiver gepredikt wordt, en u die bedeling nog mag genieten, en gij uw plicht vervult. Is dit zo, dan is dat een bewijs, dat het nog uw dag is.
- (2) Het is een bijzondere tijd, wanneer roepstemmen in de voorzienigheid samenkomen met de roepstemmen van het Evangelie, en die bevorderen; wanneer God aan een volk de bediening van het Evangelie geeft, en terzelfder tijd enige werken van Zijn voorzienigheid beschikt, die geschikt zijn, om de mensen wakker te schudden, om hun staat en toestand te overwegen, dan is het dé tijd van dat volk. Ik zal de verscheidene roepstemmen der voorzienigheid, welke tot ons gekomen zijn nu niet nagaan, om de wegen Gods te onderzoeken. Zijn al de veranderingen, welke onder ons hebben plaats, gegrepen, ontdekkende de grote onzekerheid van alle dingen, welke hier beneden zijn, geen roepstemmen? Was er geen roepstem in, dat het weer dit jaar was, alsof de getijden veranderd waren; geen roepstem in het gevaar van het Evangelie te verliezen, dat als op het punt schijnt te staan van ons te vlieden; in de grote onzekerheid, hoe lang u deze wateren uit het heiligdom nog zult genieten? Dit is zeker, dat, indien u uw tijd, uw

dag der genade nog niet verwaarloosd hebt, u nu in de tijd zijt, waarin gij zult beproefd worden.

- (3) Dan is het de tijd, wanneer God (gelijk Hij ook doet) op sommige tijden, onder de bediening van het Woord, krachtiger op uw hart en geest werkt, dan wel op andere tijden. Daar kunt u zelf alleen rekenschap van geven; u alleen weet, hoe dat bij u is. U kunt zeggen, of u onder het Woord niet meer bewogen, of er door overtuigd zijt dan voorheen; of er geen voornemens van verbetering en hervorming door in u gewerkt zijn; of u het niet meer moest liefhebben dan vroeger; of het bij tijden geen besluiten in u voortbracht, om te streven naar het leven en de onverderfelijkheid. Indien niet, dan is het zeer te vrezen dat de Heere u verlaat, om u tot zout over te geven, tot een staat van ondergang en eeuwig verderf. Indien het echter zodanig in u wrocht, weet dan zeker, dat het koninkrijk Gods tot u gekomen is; en indien u uw gelegenheid ongebruikt laat voorbijgaan, zijt u voor eeuwig buiten en verloren, tenzij u afdoend werk maakt, vóór deze bedeling voorbij is.
- (4) Wanneer u ziet, dat anderen in uw omgeving met ernst het Woord nalopen, is dat voor u Gods roeping en instelling om uw eigen toestand ter harte te nemen. Indien u nu door deze middelen bemerkt, dat de dag des Heeren, en de tijd, om gezond te worden, tot u gekomen is, o, dat dit die invloed op u mocht hebben, dat u wijs mocht worden ten opzichte van uw zielen, om het Woord des Evangelies te omhelzen, vóórdat de dingen, welke tot uw vrede dienen, verborgen zijn voor uw ogen!

Mijn voornemen was, u in de volgende plaats de tekenen voor te stellen van een vertrekkende Evangeliedag, en van bewijzen dat der mensen tijd voorbij is, en zij tot zout en onvruchtbaarheid zijn overgegeven; doch er zijn redenen, waarom ik hiervan afzie.

2^e gebruik.

Laat mij enige bijzonderheden aanstippen, ter ontdekking van de ellendige toestand van arme schepselen, die, terwijl zij hun tijd hadden, niet door de wateren uit het heiligdom gezond geworden, en nu door de Heere tot zout en onvruchtbaarheid overgegeven zijn. De ellende van zulke arme schepselen kan geen hart bevatten, en geen tong uitdrukken.

- (1) Zij weten niet, dat zij zo ellendig zijn. Zij bemerken niet; zij verstaan niet het droevig oordeel, waar zij onder liggen. Wanneer zij hoofdpijn hebben, of een koorts hen plaagt, gevoelen zij het dadelijk en zien uit naar middelen; maar in dit geval is de vloek Gods op hen, en zij bemerken er niets van, en zien daarom niet om naar hulp. Hoséa 7: 9, "Vreemden verteren zijn kracht, en hij merkt het niet; ook is de grauwigheid op hem verspreid, en hij merkt het niet." Zij zijn nabij het verderf en de verwoesting, en het is voor hen verborgen; zij slaan geen acht op de ellende, welke gereed staat hen te verslinden; of, indien zij er te eniger tijds iets van beginnen te zien, schudden zij de gedachte daaraan van zich af, hetwelk een groot deel hunner ellende is.
- (2) Zij zijn ingenomen met de toestand, waarin zij verkeren; zij roepen: "Het is vrede en zonder gevaar, wanneer een haastig verderf hun zal overkomen." 1 Thess. 5: 3: Zij vermaken zich in hun toestand; terwijl de wraak des Heeren op het punt is hen aan te grijpen. Wordt het Evangelie van hen weggenomen, en de stromen uit het heiligdom van hen afgewend; zij zijn er zo ver van af zich daarover te verontrusten, dat zij er zich in verheugen, zoals reeds verklaard is; zij menen, dat

zij nu hun lusten vrij mogen opvolgen en doen, wat hun goeddunkt; zij verachten anderen en zegenen zichzelf, alsof alles goed met hen stond. Of, blijft het Woord nog onder hen voortduren, terwijl zij aan ongevoeligheid en zout onder hetzelfde zijn overgegeven; zij zijn ingenomen met hun staat en verwonderen zich over dezulken, die onder het Woord verontrust worden, en verachten die ten zeerste. Alles is bij hen goed, en sommigen onder hen zijn dadelijk klaar, om alle anderen, in wie het werk des Heeren is, te bespotten. Dit is de reden, dat zij niet naar hulp of genezing uitzien, en dat ook niet willen.

- (3) Niemand kan ze helpen, of iets voor hen doen. De mensen mogen meelijden met hen hebben; zij kunnen hen niet helpen. De hele wereld kan een arm schepsel niet wegrukken van onder de vloek van de grote God. Want hun eeuwig verderf is gewis, zoals hiervoor reeds bewezen is. En dit verderf is zeer groot voor verachters van het Evangelie.

9. Vergankelijkheid een aansporing tot Godzaligheid.

"Dewijl dan deze dingen alle vergaan, hoedanigen behoort gij te zijn in heilige wandel en Godzaligheid." 2 Petrus 3 : 11.

Het is niet met zekerheid vast te stellen wat bedoeld wordt met "alle deze dingen," waarover in onze tekst wordt gesproken.

Ik zal alleen in het voorbijgaan opmerken, dat de apostel de wereld verdeelt in hemel en aarde en zegt, dat deze "met het water van de zondvloed bedekt zijnde, vergaan is." Wij weten dat noch de bouw, noch de stof van de hemel en aarde verwoest is, maar enkel de mensen die op de aarde leefden; en de apostel vertelt ons in vers 5 over de hemel en de aarde *die toen bestonden en door water vergaan zijn*, in onderscheid met *de hemel en de aarde die nú zijn*, en die door vuur zouden vergaan; maar toch waren het dezelfde hemel en aarde, zoveel de zichtbare makelij betreft, vóór de vloed zowel als in de tijd van de apostel; en zij duren nog voort tot heden. Hoewel het toch zeker is dat de hemelen en de aarde waarover wij spreken, in dat geslacht zouden worden verwoest en door vuur vergaan. Daarom moeten wij nader overwegen, om een goede grondslag voor onze vermaningen te leggen, wat de apostel bedoelt met "de hemelen en de aarde" in deze twee plaatsen.

1. Het is zeker dat, wat de apostel bedoelt met de "wereld", met zijn hemelen en aarde, vers 5 en 6, welke door water is vergaan, hetzelfde of zowat hetzelfde betekent als wat hij bedoelt met "hemelen en de aarde" die zouden worden verwoest en door vuur vergaan, vers 7. Anders was de samenhang weg in het betoog en was er helemaal geen betoog, maar enkel woordenspel.

2. Het is zeker, dat door de *zondvloed de wereld, of het maaksel van hemel en aarde, niet vergaan is maar alleen de bewoners van de wereld*; en daarom is de verwoesting, die naar aangekondigd wordt door vuur zal volgen, niet van het bouwsel van de hemelen en de aarde, welke niet vóór de jongste dag zullen vergaan, maar van personen of mensen die in de wereld leven.

3. Wij moeten dan bezien, in welk opzicht de mensen, die in de wereld leven, "wereld" heten en er de "hemelen en aarde" van zijn.

Ik zal maar één voorbeeld daartoe verklaren, al kunnen er veel worden gegeven, Jesaja 51: 15 en 16. De tijd, wanneer God het hier genoemde werk volbracht, *namelijk het planten van de hemel en het gronden van de aarde*, was toen Hij "de zee kliefde", vers 15 en de wet gaf, vers 16 en tot Sion zei: "Gij zijt Mijn volk." Dat is, toen Hij de kinderen Israëls uit Egypte leidde en hen in de woestijn tot een kerk en staat vormde. Toen plantte Hij de hemelen en grondde de aarde - *maakte de nieuwe wereld*; dat is, bracht orde en regel, regering en schoonheid voort uit de verwarring waarin zij tevoren waren. Dit is het planten van de hemel en het gronden van de aarde, op deze wereld. En vandaar komt het, dat wanneer melding gemaakt wordt van de ondergang van ene staat en regering, het in een taal gebeurd die "schijnt" te duiden op het einde van de wereld.

Zo in Jesaja 34:4, waar het maar gaat om de verwoesting van het rijk van Edom. Iets dergelijks wordt verkondigd van het Romeinse rijk in Openbaring 6:14, waarvan de Joden vast beweren, dat het verband houdt met Edom in de profeten.

En in de voorzegging van de verwoesting van Jeruzalem door onze Zaligmaker Christus, tekent hij die door uitdrukkingen van gelijke waarde, Mattheüs 24.

Het is dan ook duidelijk, dat in de profetische taal en spreekwijze door "hemel(en)" en "aarde" de **BURGERLIJKE en GODSDIENSTIGE STAAT EN SAMENLEVING VAN MENSEN IN DE WERELD EN VAN DIE DIENSEN DAARIN**, verstaan wordt. Zo werden de hemelen en de aarde, "de wereld die toen was", verdorven door de zondvloed.

4. Op deze grond beweert ik, dat de hemelen en de aarde, welke hier door Petrus zijn genoemd, in zijn profetie aangaande de toekomst van de Heere, de dag des oordeels en der verderving der goddeloze mensen ... niet het laatste en beslissende oordeel der wereld zijn, maar die **UITERSTE VERLATING EN VERWOESTING WELKE OVER DE JOODSE KERK EN STAAT KOMEN ZOU**.

Ik wil u een algemene verklaring van de woorden geven, welke er ongetwijfeld in opgesloten is, en dat is deze:

I. **"Dat alle dingen in en van de wereld aan verwoesting en ontbinding onderhevig zijn."** Alle dingen, onze dingen en die van andere mensen, het bezit van families en van het volk, in zover zij in en van de wereld zijn, zullen vergaan.

II. *En daarbij ben ik er van verzekerd, dat in onze tekstwoorden opgesloten ligt, dat bij naderende grote verwoestingen op alle belijders van het evangelie de dure plicht ligt, in zichtbare heiligheid en Godzaligheid te wandelen.* Indien zij zich van die plicht niet kwijten, zullen ook zij niet ontkomen aan de druk en het kwaad van de komende verwoesting.

I. Laten wij geloven dat er niets in de wereld is, dan alleen het evangelie van Christus, en Zijn belangen, en de genade en ontferming van God in het verbond, dat niet onderhevig is aan vergankelijkheid en ontbinding. Het is het vonnis der wet dat

gekomen is over alle dingen sedert de zonde in de wereld gekomen is. Alle veranderingen wijzen op ontbinding, en alle dingen in de wereld zijn onderworpen aan verwisseling. Iedere dag verandert er iets en het einde van alle verwisseling zal ontbinding zijn. De banden tussen onderlinge betrekkingen zullen verbroken worden. Er ligt een ontbinding aan de deur tussen u en uw bezit, tussen u en uw vrouw, tussen u en uw kinderen. Het zal niet alleen een scheiding, het zal een ontbinding zijn. "De dood zal ze afweiden," Psalm 49 : 15. Alle deze dingen zullen vergaan, en elke dag brengt ons dichter bij het einde.

Doch wat in Christus is, verandert niet en is niet onderhevig aan ontbinding. God heeft voorgenomen om in de bedeling van de volheid der tijden wederom alles tot één te vergaderen in Christus, beide dat in de hemel en dat op de aarde is, Ef. 1:10. Hij heeft alle eerstelingen met Zich verzoend, en tot Zich vergaderd in één Hoofd, dat is Christus. Wat tot Christus vergaderd is zal niet onbonden worden, al zou de gehele wereld er zich ook toe zetten. Zelfs de poorten der hel zullen niets tegen Hem kunnen uitrichten. Doch wat niet tot Hem vergaderd is, al zou de gehele wereld zich inspannen om het te bewaren, het zal haar niet gelukken, het zal onbonden worden en vergaan. Psalm 75:4 zijn woorden van Christus "Het land en alle zijn inwoners waren versmolten, maar Ik heb zijn pilaren vastgemaakt." Het heeft Christus behaagd pilaren te stellen, waarop Zijn kerk rust.

Wij moeten wel komen tot het besluit dat er veel onzinnigheid en dwaasheid in alle mensen is, door, zich te verheffen op dingen hier beneden. Dat vinden wij in de woorden die volgen: "Ik heb gezegd tot de onzinnigen: weest niet onzinnig, en tot de goddelozen: verhoogt de hoorn niet. Verhoogt uw hoorn niet omhoog, spreekt niet met stijven hals." Alle hoogmoed en opgetogenheid over aardse dingen is enkel onzinnigheid. Het is een gevolg van gemis van inzicht in de ontbinding die gaan zal over alles wat beneden is. Het is een gevolg van blindheid, waardoor de onzinnigen niet zien dat niets stand zal houden, dan alleen dat welks pilaren Christus heeft vastgesteld.

Zie deze wet: "Want het schepsel is der ijdelheid onderworpen, niet gewillig, maar om Diens wil, die het der ijdelheid onderworpen heeft," Rom. 8 : 20. En in vers 22 lezen wij: "Want wij weten, dat het ganse schepsel tezamen zucht en tezamen als in barensood is tot nu toe." Bij de intrede van de zonde is de wereld in een staat en toestand geraakt, welke omschreven wordt met de woorden: "Der ijdelheid onderworpen." IJdelheid, dat betekent, onderworpen te zijn aan veranderingen en verwisselingen, welke zullen eindigen in een vernietigende ontbinding.

Alles zucht om verlossing van deze wet der ontbinding. Alles wat u ziet in de wereld van ordening en kracht, is niets anders dan een poging in de schepping zichzelf te bevrijden uit deze staat der ijdelheid, om zichzelf zo lang het kan te bewaren voor ontbinding. Doch het zijn slechts vergeefse pogingen, daar "alle deze dingen zullen vergaan."

Sommige dingen zullen niet onbonden worden. Onze dingen zullen vergaan, ook de gedaante der dingen op de aarde en in de zichtbare hemelen zal veranderd worden. Doch er zal een nieuwe hemel en aarde zijn en deze heerlijke delen van de schepping zullen vast staan.

Wanneer David in Psalm 102 zegt: "Gij hebt voormaals de aarde gegrond en de hemelen zijn het werk Uwer handen, die zullen vergaan, maar u zult staande blijven: en zij alle zullen als een kleed verouden, u zult ze veranderen als een gewaad, en zij

zullen veranderd zijn; maar Gij zijt Dezelve, en Uw jaren zullen niet geëindigd worden," ziet hij op de vergankelijkheid der aardse dingen en op de onveranderlijkheid Gods.

Wanneer men die schone inleiding ziet in de woorden: "Gij hebt voormaals de aarde gegrond en de hemelen zijn het werk Uwer handen," is men geneigd te denken dat volgen zal: zij zullen vast staan. Doch de psalmist zegt het tegendeel: zij zullen vergaan. De zichtbare hemelen en de aarde zullen vergaan en alleen God zal staande blijven, en ons deel in God zal niet ontbonden worden.

Ga van de hemelen en de aarde tot de inwoners der aarde en zie wat hun staat en toestand is. Wij lezen in Jesaja 40 : 6-8, dat "een stem zegt: roept, en hij zegt: wat zal ik roepen?" Het antwoord is: "Alle vlees is gras en al zijn goedertierenheid als een bloem des velds. Het gras verdort, de bloem valt af, als de Geest des Heeren daarin blaast; voorwaar het volk is gras." Het wordt herhaald: "Het gras verdort, de bloem valt af." Er wordt tweemaal gezegd dat alles gras is. Het mag voor een korte tijd groen zijn, en de bloem des velds mag bloeien, doch het zal vergaan en ontbonden worden, wanneer de wind daarover zal zijn gegaan. "Alle vlees," alle levende mensen; al hun macht, al hun eer, al hun rijkdom, al hun schoonheid, al hun wijsheid, het is alles vlees, het is alles gras, en alles is onderhevig aan vernietiging en ontbinding, die aan de deur ligt.

U zult mogelijk zeggen: *Er zijn dingen in de wereld die zo vast en sterk staan, dat zij kunnen bewaard worden voor ontbinding.*

Doch wij vinden in Ezech. 21 : 26, 27 dit antwoord: "Alzo zegt de Heere HEERE: Ik zal die kroon omgekeerd, omgekeerd, omgekeerd stellen; ja zij zal niet zijn, totdat Hij kome Die daartoe recht heeft en Wien Ik dat geven zal." Ik zal ze omkeren zegt God, maar de mens zal ze weer oprichten. Ik zal ze weer omkeren zegt God, volmaakt omkeren. Alle pogingen der mensen zullen de dingen van de ene verwoesting in de andere slepen, tot het eindigt in Ene, Wiens het recht is, en dat is Jezus Christus.

In Hebr. 12 : 26 lezen wij: "Nog éénmaal zal Ik bewegen niet alleen de aarde maar ook de hemel." Paulus zegt: "Dit woord: Nog éénmaal, wijst aan de verandering der beweeglijke dingen als welke gemaakt waren, opdat blijven zouden de dingen die niet beweeglijk zijn."

Alles ligt opgesloten in dit woord: *Nog éénmaal.* Neem dit met u mee tot een herinnering, dat God in Zijn besluit omtrent tijdelijke dingen er op heeft geschreven: Nog éénmaal, hetwelk een teken is dat zij ontbonden zullen worden. Het betekent dat zij wankele, beweeglijke dingen zijn, die moeten vergaan. Onthoud dat God ten opzichte van alle dingen, behalve van het onbeweeglijk koninkrijk van Christus, gezegd heeft: "Nog éénmaal." Zij zullen een einde hebben, en dat merkteken is gezet op alle dingen, behalve op de dingen die het koninkrijk van Christus aangaan.

Volkeren zullen verbroken en ontbonden worden door verschillen die zij onderling of met anderen hebben. Men is geneigd te menen, dat er geen gevaar van ontbinding bestaat voor een rijk dat machtig en sterk is.

Doch ik vraag u: wat is geworden van het koninkrijk van Nebukadnézar hetwelk hij zag in zijn droom als zijnde van ijzer en alles verbrak? Wat is geworden van het Romeinse rijk, dat de wereld naar zijn welgevallen in stukken sloeg? Het is vernietigd en ontbonden. Het is neergeworpen en geworden als stof voor de wind.

Men mag menen dat dingen die zeer lang gehandhaafd worden en gedurende eeuwen bewaard worden van ondergang; niet zullen verbroken of ontbonden worden. Doch merk op dat er koninkrijken zijn geweest, die zeer lang stand gehouden hebben en

toch ten laatste zijn verbroken. Neem het koninkrijk van Israël als een voorbeeld. Leefden velen voor de zondvloed niet acht of negen honderd jaren, en heeft die leeftijd ze kunnen bewaren van het graf? Zelfs Gods eigen inzettingen onder de Oudtestamentische godsdienst zijn ontbonden. Schaduwen en ceremoniën zijn ontbonden, en Christus is verschenen om ze te vervullen. God ontbond Zijn eigen inzettingen welke Hij tot een heerlijke dienst had ingesteld onder de wet. Wees er dan van verzekerd dat alles zal ontbonden worden, behalve de dingen die onmiddellijk in de handen vare Christus zijn gesteld.

Laten wij nu opmerken hoe wij persoonlijk bij deze vergankelijkheid betrokken zijn, en welk gebruik wij daarvan hebben te maken. Het is in waarheid dit, dat indien alle onze eigen dingen, en alles waar wij belang bij hebben, - ons leven, onze betrekkingen, onze genoegens, onze belangstelling in publieke zaken, - indien zij onderhevig zijn aan vergankelijkheid en ontbinding, die op hen wachten, dan zal het onze wijsheid zijn uit te zien naar een deel in Hem, Die onveranderlijk is. Wij behoren ons hart te zetten op onveranderlijke dingen, op dingen die blijven.

Wij hebben reeds een paar schriftuurplaatsen aangehaald, die ons deze besturing geven. Laten wij nog eens bezien wat de psalmist in Psalm 102 zegt omtrent de loop der dingen in de tijd. Hij zegt: *"Hij heeft mijn kracht op de weg terneder gedrukt, mijn dagen heeft Hij verkort. Ik zeide: Mijn God, neem mij niet weg in het midden mijner dagen; Uw jaren zijn van geslacht tot geslacht."* In het midden zijner dagen zag hij verschijnselen van zijn eigen broosheid en sterfelijkheid. Hij zag dat hij zou wegteren en vergaan. Hij zag op de schepping en op de schepselen en hij zegt: "Die zullen vergaan, en zij alle zullen als een kleed verouderen." Waarheen neemt hij nu zijn toevlucht? Dat vertelt hij ons, als hij zegt: "Maar Gij zijt dezelfde, en Uw jaren zullen niet geëindigd worden. De kinderen Uwer knechten zullen wonen, en hun zaad zal voor Uw aangezicht bevestigd worden." Onder indrukken van zijn eigen vergankelijkheid en van alle dingen waarbij hij betrokken was, neemt hij de toevlucht tot de onveranderlijke God. Er is niets bestendig, duurzaam en onveranderlijk dan God alleen. "Maar Gij zijt dezelfde." Buiten Hem is er niets waar van gezegd kan worden: u zijt dezelfde. Wij zijn het volgende ogenblik niet dezelfde als een ogenblik tevoren. Niets is hetzelfde dan alleen God. "Gij zijt dezelfde." Welk gebruik maakt de psalmist hiervan, temidden van alle veranderingen? Hij zegt: "De kinderen Uwer knechten zullen wonen, en hun zaad zal voor Uw aangezicht bevestigd worden." Hij zegt daarmee, dat indien wij een deel hebben bij God, wij voor ons en voor ons zaad een onveranderlijk goed zullen hebben. "Zijn ziel zal vernachten in het goede, en zijn zaad zal de aarde beërven," Psalm 25 : 13.

In Jesaja 40 vinden wij dezelfde zaken, en dezelfde besturing, *"Het gras verdort, de bloem valt af, als de Geest des Heeren. daarin blaast; voorwaar het volk is gras. Het gras verdort, de bloem valt af."*

Waarheen moeten wij ons dan wenden?

Het antwoord volgt: "Maar het woord onzes Gods bestaat in der eeuwigheid." De apostel verklaart wat dat woord is: Het is het evangelie. "En dit is het Woord dat onder u verkondigd is," 1 Petrus 1 : 25.

Indien gij in de verdwijnende toestand van alle dingen, wilt komen tot iets dat bestendig is, zo moet u komen tot de vastheid van Gods Woord, dat tot in der eeuwigheid bestaat. Dit nu is de inhoud van alles wat ik tot u gezegd heb, dat er een vernietigende ontbinding te verwachten is voor alle dingen, alleen uitgezonderd het koninkrijk van Christus en Zijn evangelie.

De Heere beware ons voor dat verwijt, dat de psalmist deed horen voor sommigen: "Ik heb gezegd tot de onzinnigen: weest niet onzinnig." Kan er iets meer onzinnig en dwaas gedaan worden, dan ons hart en genegenheden te zetten op dingen waarvan God gezegd heeft, dat het gras is? Uw staat, uw rijkdom, uw wijsheid, uw vrouw en kinderen, zijn gras. Zij zullen verdorren, afvallen en sterven. Gijzelf zijt gras. "Voorwaar," zegt de profeet, "het volk is gras."

Laten wij niet zo dwaas zijn ons hart te zetten op dingen die verdorren en vergaan. Als wij straks onze woning weer opzoeken, hebben wij geen enkele zekerheid, dan alleen dat "het Woord Gods bestaat tot in der eeuwigheid." Wanneer wij deze plaats verlaten kunnen man, vrouw of kinderen gestorven zijn, ons huis kan verbrand en verteerd zijn. Er blijft alleen dit over: het Woord Gods bestaat tot in der eeuwigheid. De beloften Gods falen niet. Al het andere is tot ontbinding en vernietiging opgeschreven, hoeveel u er ook mee op hebt.

Mensen hebben een wonderlijke bekwaamheid zich vast te zetten op tijdelijke dingen. De psalmist spreekt in Psalm 49 over dezulken en geeft er deze beschrijving van: "*Want hij ziet dat de wijzen sterven, dat tezamen een dwaas en een onvernuftige omkomen, en huil goed aan anderen nalaten.*" Hier wordt gesproken over mensen die overtuigd zijn dat hun bezit van tegenwoordige dingen zal vergaan. Zij weten en zien dat zowel wijze als dwaze mensen sterven. Niemand zal zijn ziel bevrijden van het geweld des grafs, van wat staat of waardigheid hij ook zij. Zij weten dat ook zij sterven moeten, doch nu hebben zij iets uitgevonden, waardoor zij zich evenwel vastzetten op uitwendige, aardse dingen. Zij lopen in hun gedachten tot in de toekomst, en zij verbergen die gedachten zoveel mogelijk. Doch de psalmist vertelt wat zij denken: "Hun binnenste gedachte is, dat hun huizen zullen zijn in eeuwigheid, hun woningen van geslacht tot geslacht; zij noemen de landen naar hun namen." Ofschoon zij hun bezit niet kunnen voortzetten voor zichzelf, toch willen zij het voortzetten in hun nageslacht. Dat zijn "hun binnenste gedachten."

Zo, beuren zij zichzelf op, tegen hun overtuiging aan, dat alle dingen hier beneden onzeker zijn, en dat zij niet waard zijn ons hart er op te zetten. Welk oordeel spreekt de Heilige Geest daarover uit? Dat vinden wij in vers 17: "Want hij zal in zijn sterven niet met al meenemen, zijn eer zal hem niet nadalen."

Helaas arme man! Waarom maakt ge u bezorgd over dingen die na u zullen zijn? Wanneer u in het graf ligt, zult u geen belang kunnen hebben bij de dingen die op aarde zijn. "Hij zal komen tot het geslacht zijner vaderen; tot in eeuwigheid zal hij het licht niet zien."

Hierin ligt een les voor ons, en het zou goed voor ons zijn, deze les nog heden te leren, dat wij ons een aandeel in onvergankelijke dingen moeten verzekeren. Deel te hebben in het goed dat nimmermeer vergaat, zal de wereld onder uw voeten brengen, en zal een oorzaak zijn dat u menigmaal verlost wordt van zorgen omtrent uw tijdelijk goed. Zoek daarom uw hart te zetten op die dingen die niet bewogen zullen worden, en die nooit onderhevig zijn aan een vernietigende ontbinding. "*Het Woord van God bestaat tot in der eeuwigheid.*" De dingen van het koninkrijk van Christus zullen blijven omdat zij niet beweeglijk zijn. Die weldaden vloeien voort uit het eeuwigdurende verbond, en betekenen eeuwige zaligheid. Hoewel alle andere dingen zullen vergaan, "God is Dezelfde, en Zijn jaren zullen niet geëindigd worden," Psalm 102 : 28,

II. Wij komen nu tot een tweede opmerking. Het is deze, dat bij 't naderen van verwoestende oordelen van alle belijders geëist wordt te leven in zichtbare

Godzaligheid. *"Dewijl dan deze dingen alle vergáán, hoedanigen behoort u te zijn in heilige wandel en Godzaligheid."*

Ik bedoel met een naderende ontbinding en verwoesting niet de gewone verbreking die wij ondervinden in wat wij ondernemen, maar ik heb het oog op de oordelen Gods die in de wereld zijn, en oordelen en gerichten die God zendt over een land en volk.

Ik wens daarom over twee dingen te spreken.

1. Wat zijn duidelijke bewijzen waaruit wij hebben te besluiten dat verwoestende oordelen in aantocht zijn?
2. Welke redenen kunnen wij aangeven dat het nodig is om bij naderende oordelen een heilige wandel en Godzaligheid te tonen?

Ten eerste.

Er is een voornaam bewijs dat oordelen naderen, en dat is onbezorgdheid en zekerheid. Dat rust en onbezorgdheid vooraf gaat aan vernietiging en ontbinding, wordt ons duidelijk gezegd in 1 Thess. 5 : 3, waar wij lezen: "Want wanneer zij zullen zeggen: het is vrede en zonder gevaar, dan zal een haastig verderf hen overkomen, gelijk de barensood een bevruchte vrouw, en zij zullen het geenszins ontvlieden."

U hebt nooit gelezen van enig volk of land dat verwoest werd door ontbindende oordelen, of u zult kunnen opmerken, dat zij gerust waren eer de oordelen kwamen. Het is niet gemakkelijk te verklaren wat bedoeld wordt met die rust en zekerheid. Het wil niet zeggen dat men bij het naderen van gerichten en oordelen er niet over denkt of er niet over spreekt. De blijken van een naderende verwoesting zijn dikwijls zo duidelijk waar te nemen, dat men in het algemeen overtuigd is, dat er een oordeel nadert, en dat het niet afgewend zal kunnen worden, zo er geen wonder geschiedt. Wanneer men niet meer heeft dan deze overtuiging, zal nochtans het verderf onverwacht en haastig komen.

Wij willen daarom drie dingen noemen, waarin die gerustheid bestaat.

- (1) Ze bestaat in een algemene, bijzondere bezorgdheid voor tijdelijke dingen, zowel in weldaden als in beproevingen van dit aardse leven. Wanneer een volk verdeeld is in twee soorten, sommigen die zeer staan naar de gunsten van het leven en anderen die zich zeer geraakt voelen door tijdelijke tegenheden, zo'n volk leeft in een algemene rust en zekerheid. Zo was het vóór de zondvloed. De Zaligmaker vertelt ons van hen: "Zij waren in de dagen vóór de zondvloed, etende en drinkende, trouwende en ten huwelijk uitgevende, tot de dag toe, op welke Noach in de ark ging," Matth. 24 : 38. Zij waren ingenomen met de genoegens van het leven, en anderen waren verstrikt in verzoeking, tot brassen, zwelgen en geweld bedrijven. Laten wij denken wat wij willen, laten wij praten wat wij willen, indien een volk in deze twee soorten kan verdeeld worden, het ene gedeelte overgevoelig voor een vermakelijk leven, en het andere gedeelte overheerst door verzoeking, zonde en goddeloosheid, zo kunnen wij besluiten dat zo'n volk in rust en zekerheid verkeert.
- (2) Wanneer men onder de verwachting van naderende oordelen en gerechten zich niet zet tot het gebruik van de middelen, zoals de zonde af te breken en God aan te lopen, maar door blijft gaan in het vergeten en verlaten van God, ik zeg u, dat zo'n volk in zekerheid leeft. In Jesaja 22 vinden wij een groot en vreeslijk gezicht op een verwoesting die zou komen over Jeruzalem. In vers 2 lezen wij: "Gij die vol van groot gedruis waart, u vrolijk huppelende stad, uw verslagenen zijn niet verslagen met het zwaard, noch gestorven in de strijd." Zo ver was het nog niet,

doch de dag komt waarop men zal uitroepen: "Want het is een dag van beroering en van vertreding en van verwarring van de Heere, de Heere der heerscharen, in het dal des gezichts, een dag van ommuring des muurs en van geschreeuw naar het gebergte toe," vers 5. De profeet toont ons verder dat het volk middelen wilde aanwenden om deze verwoesting, die over hen stond te komen, af te wenden. Zij gingen aan het werk want wij lezen: "Te dien dage zult u zien naar de wapenen in het huis des wouds, en gijlieden zult bezien de reten des stads Davids, omdat zij vele zijn. Gij zult huizen afbreken om de muren te bevestigen." Zij braken zelfs huizen af, om muren tegen de vijanden op te richten. Dit volk was niet gerust, daar zij alle mogelijke moeite deden, en alle middelen die onder hun bereik waren in het werk stelden, om het gevaar te ontgaan.

Doch er is ook een volk in de wereld, dat geen gebruik maakt van de middelen, waartoe wij worden geroepen om aan de verwoesting te ontkomen. Zij slapen terwijl de oordelen voor de deur staan. Deze mensen zijn in zekerheid en rust, en de profeet vertelt wat de oorzaak daarvan is, daar hij in vers 11 zegt: "Maar u zult niet opwaarts zien op Dien, Die zulks gedaan heeft, noch aanmerken Die, Die dat van ver tijden geformeerd heeft." Zij verwachtten uitkomst van hun voorbereidingen, en niet van God, tot Wien alleen zij hadden behoren op te zien.

Laten wij daarom onze harten onderzoeken wat wij meest geneigd zijn te doen om aan verwoesting te ontkomen. Hebben wij geen heimelijke hoop, dat wij het gevaar zullen ontgaan, of dat de slagen niet hier maar elders zullen neerkomen? Dit is een teken van gerustheid.

- (3) Een volk leeft gerust en in zekerheid wanneer Gods waarschuwingen, die Hij in hun midden geeft, worden veracht. Ik ben er van overtuigd, dat er zo'n goedheid en teerheid bij God is over mensenkinderen, en dat Hij zo weinig vermaak heeft in droevige oordelen over hen te brengen tot hun ondergang en verwoesting, dat Hij zelfs de meest goddeloze en afgodische volken gewoonlijk niet heeft verdelgd zonder hen eerst gewaarschuwd te hebben. Zelfs aan volkeren die Hem niet kenden, en die vreemdelingen waren van Christus, heeft hij ernstige waarschuwingen gegeven, opdat zij van hun toestand en gevaar bewust mochten worden. Dit is te bewijzen uit de geschiedenis. Hij handelde zo met de heidenen vanouds, zoals met de inwoners van Ninevé. Er kwam geen grote verwoesting over enig volk of er gingen waarschuwingen aan vooraf. Wanneer de waarschuwingen worden veracht en versmaad, dan leeft een volk zorgeloos en gerust. In Jesaja 26:11 lezen wij: "Heere, is Uw hand verhoogd, zij zien het niet." Het opheffen van de hand is een waarschuwend teken, dat er een slag zal komen. Vele lichtere oordelen, die voorafgaan, zijn maar als het opheffen van de hand.

Ofschoon zij op zichzelf beschouwd slagen zijn, evenwel zijn zij vergeleken met hetgeen zal volgen, slechts een opsteken van de hand, het zijn slechts waarschuwingen. Jesaja zegt: "Heere, is Uw hand verhoogd, zij zien het niet, maar zij zullen het zien." Hoe is dat? Zij willen niet zien, maar zij zullen zien. Het betekent dat zij niet willen zien, wanneer Uw hand slechts opgeheven is, maar zij zullen zien, wanneer Uw hand neerkomt. Wanneer zij onder waarschuwingen zijn, willen zij niet zien, maar wanneer de waarschuwingen worden uitgevoerd, zullen zij zien.

Het mag zijn dat wij niet willen zien, wanneer plagen, vuur en zwaard op aarde zijn, maar wij zullen het zien, wanneer het vuur der vijanden ons zal verteren. "Het vuur van Uw vijanden," kan betekenen het vuur waarmee God zijn vijanden wil verdelgen. Het mag zijn, dat de vurige moordzucht van een volk dat vijand van

God is, op ons zal losbreken als een rechtvaardig oordeel van God. Het is dikwijls gebeurd, dat God van een volk dat meer vijandig tegenover Hem staat dan een ander volk, gebruik heeft gemaakt om dat andere volk te straffen, om een kastijdend of een verwoestend oordeel over hen te brengen.

In de dagen vanouds was er onder de hemel geen volk dat zo vijandig tegenover God stond als de Babyloniërs. Het is bekend, hoe zij eerst tot een openbare afval van God kwamen, hoe zij door het onderhouden van een gruwelijke afgodendienst al hun dagen tegen God streden. En toch heeft God de Babyloniërs gebruikt om Zijn oordelen uit te voeren. Soms maakt een volk door godloochening, afgoderij of vervloekte vervolging zichzelf tot een instrument in Gods hand tot straf van andere volken, vóór het zelf verdelgd wordt.

Gods hand is opgeheven in ons land. Ik behoef het niet te bewijzen. Het zal goed zijn zo de besten onder ons door Gods waarschuwingen zijn ontwaakt uit hun rust en zekerheid. Helaas, het schijnt niet zo te zijn, maar dit staat vast, dat er zekerheid en zorgeloosheid genoeg onder ons is overgebleven om een verwoestend oordeel op ons los te laten.

- (4) De hoogste graad waarin deze zorgeloosheid zichzelf openbaart, is het spotten met waarschuwingen die God in Zijn Woord ons geeft. Wij lezen: *"Dit eerst wetende, dat in het laatste der dagen spotters komen zullen, die naar hun eigen begeerlijkheden zullen wandelen,"* 2 Petrus 3 : 3. Dit zal geschieden in de laatste dagen van de wereld en het is geschied in kerken wier tijd gekomen was, die vol waren van deze soort van mensen: in de laatste dagen van enige kerkstaat mag het zijn dat er nog een naam van leven is, en goede gebruiken worden onderhouden, doch dat er een soort van mensen onder zit, die spotters zijn. De apostel zegt, u kunt ze hieraan kennen, dat zij "naar hun eigen begeerlijkheden wandelen." Zij hebben geen wet dan hun begeerlijkheden, zij geven zichzelf daar geheel aan over. Doch waarom worden zij spotters genoemd? De apostel zegt het in vers 4: "Waar is de belofte Zijner toekomst?" Zeggen zij. Welke belofte van Zijn toekomst? Wel, de arme vervolgde christenen hadden gezegd dat Christus zou komen en wraak op hen zou nemen wegens al hun bloedige wreedheid en vervolging. Doch de tijd is uitgesteld, en zij hebben voorspoed terwijl zij wandelen naar hun begeerlijkheden en ten laatste durven spotten: "Waar is de belofte Zijner toekomst?" Doch de dag zal komen, en de toekomst van Christus zal zijn gelijk toen God kwam en de oude wereld door de zondvloed verdelgde.

Wanneer leidende personen spotten met de beloofde toekomst van Christus, om Zijn volk te verlossen, en wraak te nemen op hun vijanden, dan hebben wij de grootste hoogte van gerustheid en zorgeloosheid bereikt. Waar sommigen jagen naar de genoegens van dit leven, en sommigen zijn onder de macht van verzoeking, waar, in verwachting van naderende oordelen, wij onze hulp niet van God alleen verwachten; waar Gods waarschuwingen geen bekering werken, en waar Gods waarschuwingen in de wind worden geslagen; - daar leeft een volk in gerustheid en zekerheid. Dit is het besluit dat wij moeten trekken uit Gods Woord.

Ten tweede.

Welke redenen en oorzaken kunnen wij aangeven, waarom een volk zo gerust en zorgeloos leeft?

1. Wij hebben reeds gezegd dat de verwoesting gewoonlijk niet komt over alle volken, maar over een volk dat zeker en gerust is. De verwoesting wordt als een rechtvaardig oordeel door God gezonden en de duivel wordt losgelaten om te verwoesten.

A. God geeft menigmaal mensen over aan verharding. Dit is een richterlijke daad Gods. Hoewel God besloten heeft verwoesting over hen te brengen, gebruikt Hij nochtans Zijn eigen tijd, weg en wijze.

Doch kan het oordeel niet worden afgewend? Zal het zekerlijk uitgevoerd worden?

God zegt: Ik Zelf zal er voor zorgen dat het geschiedt. God zeide tot de profeet: "Ga henen, maak het hart van dit volk vet, en maak hun oren zwaar, en sluit hun ogen; opdat het niet zie met zijn ogen, noch met zijn oren hore, noch met zijn hart versta, noch zich bekere en Hij het geneze. Toen zeide ik: Hoe lang Heere? En hij zeide: Totdat de steden verwoest worden zodat er geen inwoner zij, en de huizen zodat er geen mens zij, en het land met verwoesting verstoord worde," Jesaja 6.

God laat hen nu onder een richterlijke verharding in hun dodelijke zorgeloosheid. Geen preken, geen alarm van de hemel, geen plotselinge oordelen, geen armoede, ellende, vrees en benauwdheid zal zo'n volk doen ontwaken. "Maak het hart dezes volks vet, en maak hun oren zwaar." Tot hoelang? Tot het land met verwoesting verstoord wordt.

Doch de tijd is nog niet gekomen. God zegt: Ik moet nog een weinig uitstellen, om Mijns volks geloof, geduld en gehoorzaamheid te beproeven en te oefenen, en om andere dingen die Ik doen wil, uit te werken. Doch zij, die Mijn ongenoegen hebben opgewekt, zullen het oordeel niet ontkomen. Zij willen en zullen niet letten op de oordelen, die voorafgaan, want Ik heb het hart van dit volk vet gemaakt, zodat zij niet zullen opmerken en verstaan, tot dat het land verwoest is.

Een verstandig mens kan soms verwonderd en verbaasd staan, als hij ziet dat het mensdom zo gerust is, terwijl de oordelen hen van alle kanten omringen en bedreigen. Indien het Woord van God waar is, en er zijn zichtbare tekenen van de toorn en het ongenoegen Gods, hoe kunnen dan mensen zo onbezorgd en gerust leven. Dit komt voort uit een rechtvaardig oordeel onder de oordelen, daar God vanwege hun hardheid heeft gezegd: *Sluit de ogen van dit volk, opdat het niet zie.*

B. Satan heeft hier zijn hand in. Hij is een zeer geslepen opmerker, en bemerkt dadelijk dat er oordelen naderen. Hij was een mensenmoorder van de beginne, en vermaakt zich in niets dan bloed en onheil. Het zou hem spijten indien een dreigend oordeel van een volk werd afgewend. Wanneer hij verdiende oordelen ziet naderen, weet hij dat hij slechts één ding heeft te doen, opdat het oordeel niet wordt afgekeerd. Hij weet dat hij niets anders heeft te doen dan een volk gerust en zorgeloos te maken.

Nu begint hij te werken met allerlei verzoeking, meer dan op enige andere tijd in de wereld. Dit is zijn dag, de ure en macht der duisternis, nu stelt hij zijn eeuwenoude ervaring te werk, en hij zal zien wat hij kan bereiken. Indien hij slechts het volk gerust en zorgeloos kan houden, zo weet hij dat oordelen zullen volgen. Hij vermaakt zich in bloed en vuur, als zijnde een moordenaar en verwoester van de beginne.

Nu, ik meen dat iemand wel heel weinig opmerkt, zo hij niet ziet, dat in deze dagen de grote verleider druk bezig is om het oordeel zeker te maken, door het mensdom af te leiden door hun begeerlijkheden, door zorgvuldigheden van dit leven en door genoegens van de tijd, opdat hij het volk in rust houde, zodat, zij zeggen: Vrede, vrede en geen gevaar.

Dit zijn de eerste tekenen van een naderende verwoesting waarover ik in de brede gesproken heb, daar de Schrift ons daarbij gedurig bepaalt, en ons roept om te letten op dit teken van dreigende oordelen, namelijk een algemene zekerheid en gerustheid.

2. Een ander teken is een algemene verdorvenheid in het leven van allerlei soort van mensen. De Heilige Geest deelt ons mee, dat voor de komst van de zondvloed "al het vlees zijn weg verdorven had op de aarde," Gen. 6 : 12. De weg van het vlees is nooit goed, maar wanneer mensen het tezamen eens worden om hun weg te verderven, dan betekent dat, de weg te openen voor het inlaten van een zondvloed.

Zo'n staat en toestand is beschreven door de profeet Jesaja in Kap. 3 : 1-5, "De Heere HEERE der heirscharen zal wegnemen de held en de krijgsman; de richter en de profeet en de waarzegger en de oude; de overste van vijftig en de aanzienlijke en de raadsman. En Ik zal jongelingen stellen tot hun vorsten, en kinderen zullen over hen heersen. En het volk zal gedrongen worden, de één zal zijn tegen de ander, en een iegelijk zal zijn tegen zijn naaste; de jongeling zal stout zijn tegen de oude, de verachte tegen de geëerde." Er was een algemene verwarring en verdorvenheid in het leven en de zeden. De profeet beschrijft wat hun staat en toestand was in het oog van God, en dat daarom vernietigende oordelen zouden komen over het gehele volk, gelijk daarna ook geschied is.

3. Het is een ander teken van de verwoesting die komt, wanneer de algemene verdorvenheid samengaat met vervolging van de Kerk. De Zaligmaker zegt dat "het ene volk tegen het andere zal opstaan, en het éne koninkrijk tegen het andere koninkrijk; en daar zullen zijn hongersnoden en pestilentiën en aardbevingen in verscheidene plaatsen. Doch alle die dingen zijn maar een, begin der smarten. Alsdan zullen zij u overleveren in verdrukking, en zullen u doden." Men zou denken dat zij in zulke dagen wel wat anders te doen hadden, wanneer volk tegen volk en koninkrijk tegen koninkrijk opstaat, en er pestilentiën en hongersnoden en aardbevingen zullen zijn. Zullen zij dan in deze algemene gevaren en ellenden nog tijd vinden om de Kerk te verdrukken? Ja, "dan zullen zij u overleveren in verdrukking, en zullen u doden." Wat is de reden hiervan. Deze, dat ook dit teken van een naderende verwoesting op aarde moet zijn om ons te waarschuwen.

Ik zou nog vele andere tekenen kunnen noemen, zoals zichtbare afval, verkouding van de liefde van velen en het wegnemen van vele getrouwe dienstknechten tot de eeuwige rust; zij worden op een opmerkelijke wijze door God opgeroepen, vóór de dag des kwaads. Doch genoeg hiervan.

III. Het is mijn doel nu enkele woorden te spreken over de redenen waarom onder zulke naderende oordelen belijders zich van de wereld behoren te onderscheiden door een "heilige wandel en godzaligheid."

In de eerste plaats wil ik u opmerken dat in elke plaats, bijzonder daar waar het evangelie is gebracht, Jezus Christus op een bijzondere wijze is in elk oordeel dat over zo'n plaats of land wordt uitgevoerd. Christus is er in, of wij Hem zien of niet. De apostel Jakobus zegt: "Zijt dan lankmoedig, broeders, tot de toekomst des Heeren," Jac. 5 : 7.

Nu, hoe kan het geslacht aan hetwelk hij negentien honderd jaren geleden schreef, "lankmoedig zijn tot de toekomst des Heeren" daar hij heden nog niet gekomen is?

Laten wij bedenken dat het niet de laatste komst van Christus is, die door de apostel werd bedoeld, maar dat hij in deze tekst zag op Zijn komst om het onboetvaardige, verstokte volk der Joden te straffen. Wanneer de apostel in de volgende teksten zegt: "Zie de Rechter staat voor de deur", en "de toekomst des Heeren genaakt", kunnen wij daaruit besluiten dat Hij zal komen om wraak te nemen over Zijn vijanden. Hij zal ko-

men in grote en vreselijke oordelen tot schrik van onboetvaardige mensen en volken, en eindelijk zal Hij komen tot verdelging van alle goddelozen in het algemene oordeel. Wij behoren te leven in de verwachting van de komst van Christus. Velen onder ons leven niet in die verwachting, in heilige wandel en godzaligheid, evenmin als de Joden in de tijd van Jakobus.

In Mal. 3 vinden wij een belofte voor hen, die Hem zoeken. Wij lezen daar: "de Heere, Dien gijlieden zoekt, te weten de Engel des verbonds aan Welken u lust hebt, zie, Hij komt, zegt de Heere der heirscharen." Hij zal komen, Hij zal plotseling komen. Wat kan meer welkom wezen voor Zijn volk? Wij verlangen niets in deze wereld dan dat Hij mag komen.

Doch de profeet roept uit: "Wie zal de dag Zijner toekomst verdragen, en wie zal bestaan als Hij verschijnt?" Het is een gewichtige zaak dat Christus zal komen. Het zal een grote zaak zijn voor Hem te staan, wanneer Hij verschijnt. Ik bid u, wat denkt u dat Christus van ons verwacht, wanneer Hij komt?

Het is grote dwaasheid, om onder de verwachting van ontbinding of van de komst van Christus, bezig te zijn in aardse dingen, in zover onze plicht ons daartoe niet roept. Het is een teken van zorgeloosheid en goddeloosheid, zo wij niet voorbereid zijn op Zijn komst. Er is geen enkele verwoesting die over ons komt, in onze personen of in onze betrekkingen, of Christus is er in. En zijn wij voorbereid om deze grote Gast te onthalen wanneer Hij komt?

Ik ben bevreesd dat voor velen, die hoog opgeven van de komst van Christus het duisternis zal zijn en geen licht, wanneer Hij komt. Hij komt niet om der mensen begeerlijkheden goed te keuren; Hij komt niet om hen groot te maken in de wereld, of hen te doen heersen over hun vijanden.

Christus komt om ons meer heilig, meer nederig, meer verloochend aan de wereld te maken. Indien wij daardoor niet voorbereid zijn, kunnen wij Christus niet ontmoeten in Zijn komst. O hoe behoorde de gesteldheid van onze harten te zijn indien wij leefden onder indrukken dat Christus, de Heerlijke, de Heilige, iedere dag tot ons komt in het evangelie, en zal komen in de voleinding der eeuwen.

Hoedanigen behoren wij dan te zijn? Indien Christus komt om ons te oordelen, om onze belijdenis te oordelen, zo zal Hij ook komen in de kerk, en de ene met de andere valse belijder verwerpen. Heeft niemand van ons reeds zulke oordelen gezien, hoe God in Zijn voorzienigheid reeds velen verworpen heeft?

God zal hier mee doorgaan. Hij zal geveinsde belijders ontdekken, en hun verborgen werken der duisternis aan de dag brengen. Hij zal anderen berispen wegens hun wereldsgezindheid en onvruchtbaarheid onder het evangelie. Hoe zal Hij dat doen? Het mag zijn, door alles wat zij in de wereld hebben, te verteren en hen te brengen in grote armoede en ellende. Hij zal ze oordelen over hun afwijkingen. "Gij hebt de wereld liefgehad, en u zult niets in de wereld overhouden."

Verwacht niet dat de dag des Heeren voor allen licht zal zijn. In de voorafgaande oordelen zal in de komst van Christus kastijding zijn voor Zijn eigen volk, want Hij zal komen met vernietiging en ontbinding. Christus zal komen. Daarom is het nodig dat ge u voorbereidt op Zijn komst, en laten wij bedenken *"hoedanigen wij behoren te zijn in heilige wandel en Godzaligheid."*

10. Tekenen van het naderend gericht.

Dewijl dan deze dingen alle vergaan, hoedanigen behoort gij te zijn in heilige wandel en Godzaligheid. 2 Petrus 3 : 11.

Gods grote en zichtbare gerichten op aarde zijn te beschouwen als voorlopers van het eindgericht op de laatste dag. In de zendbrief van Judas wordt ons gezegd, dat in de verwoesting van Sodom en Gomorra een voorbeeld gesteld voor hen, die de straf des eeuwigen vuurs zullen dragen. Petrus noemt de zondvloed als een teken, dat "de hemelen en de aarde ten vure bewaard worden tegen de dag des oordeels en der verderving der goddeloze mensen," 2 Petrus 3. De wijze waarop God werkt in de grote gerichten op aarde voorspelt ons een grote dag, een dag des oordeels.

In de oordelen, die aan het eindoordeel voorafgaan, wordt reeds veel gerichten geoefend. Dit wordt ons gezegd in Dan. 12 : 10, "Velen zullen er gereinigd en wit gemaakt en gelouterd worden, doch de goddelozen zullen goddelooslijk handelen, en gene van de goddelozen zullen het verstaan, maar de verstandigen zullen het verstaan." Dat zijn dagen van verzoeking en verharding, doch ook van reiniging en onderwijzing.

In zulke dagen worden grote werken door Christus uitgevoerd in de zielen en consciënties der mensen, zowel als in hun uitwendige omstandigheden, doch alles in de weg van gerichten.

- I. Ik zal enkele van de richterlijke handelingen, die Christus gewoonlijk in zulke dagen uitvoert, noemen.
- II. Uit deze beschouwingen moeten gevolgtrekkingen gemaakt worden om te geraken tot "*een heilige wandel en Godzaligheid.*"

1. Hij twist met *alle vlees* dat betrokken wordt bij de verwoestingen en ellenden die Hij op aarde zendt. Een van de daden Gods in Zijn richten is dat Hij met mensen twist. In Zijn oordelen twist Hij met mensen over hun zonden. Christus twist in zulke dagen met allen, die bij de oordelen betrokken zijn. Er is een stem in Zijn handelingen, een twistende, bestraffende stem. Indien de mensen niet ten uiterste verblind en verhard zijn, zoals met de meesten het geval is, zo horen zij in Zijn grote en machtige werken Zijn stem, met hen twistende over hun zonde en ongeloof, en zij horen Zijn dreiging met de dag van het rechtvaardig oordeel, dat komen zal. Hoewel mensen nu om een of andere reden Zijn bedreiging verwerpen, daar zij vervuld zijn met begeerlijkheden, boosheid en nijdigheid of met rust, zinnelijkheid en wereldsgezindheid, waardoor zij menen dat de oordelen hen niet raken, zal toch de dag komen, waarin zij zullen weten dat de Heere Christus door Zijn machtige daden met hen in een weg van gerichten getwist heeft over hun zonde en dwaasheid.

2. In zo'n dag oordeelt Christus en maakt openbaar *de valse belijdenis van vele huichelaars*, die nu de Kerk en Gods volk bedriegen. Eén groot werk van de laatste dag zal de ontdekking van geveinsden zijn. Het zal een dag zijn, waarop „de gedachten van vele harten zullen geopenbaard worden." Velen die in de wereld een schone belijdenis hebben gehad, zullen bevonden worden vijanden van Christus en het Evangelie geweest te zijn.

Dit is bij aanvang reeds geschied bij de komst van Christus in het vlees. De Joden waren krachtig in hun belijdenis, dat zij uitzagen naar Zijn komst, en dat zij er zeer naar verlangden. Maar wat was de uitslag toen Hij kwam? Hoe weinigen hebben Hem aangenomen! De valse, geveinsde, eigenlievende harten wierpen openlijk het masker van hun belijdenis af en toonden in het openbaar dat zij vijanden waren van God en Zijn zoon, toen zij bemerkten dat Hij arm in de wereld kwam, en in Zijn leven veracht was. Zo handelt de Heere Christus met velen tot op deze dag. Door de razernij van hun eigen begeerlijkheden, door de verzoekingingen waarin zij komen en waardoor zij worden overwonnen, wordt hun geveinsdheid ontdekt, en zij zelf laten hun belijdenis los.

Wij hebben in de tegenwoordige bedeling merkwaardige gevolgen gezien van de richterlijke handelingen van Christus.

- Hij heeft sommigen geoordeeld door het vonnis van Zijn gemeente. Hoe vele valse belijders zijn uit de kerk geworpen, die onder het oordeel zijn doorgedaan, en niet zijn wedergekeerd.
- Hij heeft anderen, die niet wandelden volgens de voorschriften die Hij aan Zijn Kerk gesteld heeft, door het Woord zelf geoordeeld.
- Hij heeft sommigen, die in zonde en dwaasheid zijn uitgebroken, door de wereld zelf laten oordelen, daar de openbare wereld hen als een van de hunnen heeft ontvangen. Velen zijn afgetrokken door de dwalingen en gruwelen van deze dagen, en hebben zich afgekeerd van de eenvoudigheid van het Evangelie.

Nu, alle dezen die uitgeworpen zijn en hun belijdenis hebben verworpen, zijn tekenen dat Christus nog heden handelt in een richterlijke weg. Wij kunnen daaruit zien dat Christus op aarde richt, en eens zal richten in de dag des oordeels.

3. Christus voert Zijn oordeel uit *door het verblinden en verharden van goddeloze mensen*, doch zij worden niet gewaar dat het Zijn oordeel is. Zij hebben vele gelegenheden om goddeloos te handelen, en zij maken er gretig gebruik van omdat zij verblind zijn. Wij lezen: "De goddelozen zullen goddelooslijk handelen, en gene van de goddelozen zullen het verstaan," Dan. 12 : 10.

Er zijn twee delen in het oordeel dat Christus oefent in Zijn gericht met de goddelozen. Hij geeft hen over en verblindt hen.

- Ten eerste. Hij geeft hen over aan hun eigen begeerlijkheden. "De goddelozen zullen goddelooslijk handelen." Zij zijn goddeloos en het komt in hun wandel openbaar. In Openb. 16 lezen wij van de gerichtten op aarde, dat "zij lasterden de God des hemels." Christus zal in Zijn voorzienigheid hun gelegenheden doen voorkomen, waaruit zij aanleiding nemen om goddeloos te handelen. Zij zullen dagelijks gelegenheid vinden om te vloeken, ontevreden te zijn, God te lasteren, Christus en Zijn belangen tegen te staan, en op andere tijden zullen zij zichzelf zoeken en de bevrediging van hun begeerlijkheden. Maar in welke omstandigheden zij ook verkeren, hoog of laag, rijk of arm, machtig of onmachtig, zij zullen goddelooslijk handelen, overeenkomstig de gelegenheden die zij krijgen. Nu, zij die overgegeven zijn aan hun harten goeddunken, staan voor de deur van het oordeel van de grote dag, wanneer zij zullen worden overgegeven aan zonde en satan tot in eeuwigheid.
- Ten tweede. Hij verblindt hen: "Gene van de goddelozen zal het verstaan." Vreemd! Wie schijnt zo wijs en verstandig te zijn als zij? Wie verstaat de tijden en de gelegenheden beter dan zij? Wie is meer berekend om zijn zaken te behartigen dan zij? Maar de waarheid is, niemand van hen, niet een van hen zal verstaan of kunnen verstaan. Dat is, zij verstaan het werk van Christus niet. Zij begrijpen niet wat Hij doet, en zij zien hun eigen belangen niet. Er zijn vele wegen waarin Christus, wanneer hij met Zijn oordelen op aarde is, der goddelozen ogen verblindt, zodat zij niet verstaan dat Zijn hand is in alles wat op aarde geschiedt.
- Sommigen zijn zo vol van vooroordeel tegen de werken Gods, dat zij niet kunnen begrijpen, dat wat Christus doet in de regering van de wereld, Zijn eigen werken zijn. Hoevelen zijn in de dagen waarin wij leven, door hun hardnekkige vooroordelen die een gevolg zijn van een oud bijgeloof, verhinderd om iets te verstaan van het werk van Christus in de wereld. Zij willen liever sterven dan geloven dat de hand des Heeren dit doet. "Zij zullen niet verstaan." Wanneer ze zien op de personen door wie de Heere Zijn raad uitvoert, dan is dat voor hen een verhindering om te geloven, dat de Heere er achter staat. Zij zeggen: "Zullen deze mensen ons redden?" Dezen die zij beschouwen als het uitvaagsel van de wereld. Zij menen, dat indien God enig werk op aarde te doen had, Hij gebruik zou maken van andere instrumenten om dat werk uit te voeren. Zij zijn niet minder geërgerd wegens de personen die het werk doen, dan wegens het werk zelve. Maar dit is ook een van de gezichten van Christus op aarde, eer dat de grote dag van het gericht komt, dat Hij mensen laat voortgaan in hun verblinding, zodat "zij niet zullen verstaan."
- Soms zendt Christus een geest van verdwazing in hun midden, zodat zij zullen afwijken en dwalen in alle hun wegen, en de dingen die geschieden niet kunnen onderscheiden, noch wat God er door tot hen te zeggen heeft. "Gene van de goddelozen zal het verstaan."

Door deze en vele zulke wegen voert Christus voorafgaande gezichten op aarde uit over goddeloze mensen. En daarbij komen dikwijls uitwendige verwoesting en ondergang.

4. *In zulke tijden oefent Hij zelfs gericht over de heiligen.* "Hij oordeelt in het midden der goden." Doch in dit gericht twist Christus met Zijn volk over hun gebrek in gehoorzaamheid. Christus twist met Zijn volk in de dagen wanneer Hij Zijn oordelen uitstort over de goddelozen.

Wij zullen twee vragen stellen:

De eerste vraag is: *Wat wil het zeggen dat Christus met Zijn eigen volk twist?*

Ik antwoord:

Wanneer Christus komt om Zijn wijngaard te bezien, en Hij bevindt dat er enige geheime begeerlijkheden worden gekoesterd, waardoor Zijn volk zich verontreinigt, omdat zij er aan toegegeven hebben of ze niet hebben tegengestaan zoals hun trouw aan Christus vereiste, dan twist Hij met Zijn volk. Tijden van vrede en van uitwendige voorspoed zijn gewoonlijk tijden, waarin, door menigvuldige verzoeken, zelfs de heiligen geneigd zijn hun consciëntie te bezoedelen, en een breuk te maken in hun oprechtheid, soms bewust en in andere gevallen onbewust, omdat zij niet opmerken. In deze omstandigheden handelt Christus met hen. Zij zitten onder stof en vuil. De Geest des oordeels en der uitbranding moet aan het werk gezet worden. Hoewel *de Heilige Geest* zo wordt genoemd, omdat Hij de gelovige inwendig reinigt, zal Hij ook, bijzonder in een tijd van gericht en beproevingen, dat werk dadelijk en krachtadig uitvoeren. In deze moeilijke en zware tijden spreekt Christus de consciëntie van Zijn volk aan, en herinnert hen aan een of andere dwaasheid en aan hun wangedrag, en handelt daarover met hen. Hij vraagt hun of zij daaraan niet schuldig staan, of zij zich niet zo bezoedeld hebben, en of hun hart nu wel in een toestand is, om met Hem om te gaan? Hij handelt met hen en zal niet rusten tot hun droesem verteerd is.

- Christus twist met Zijn volk over verkeerde wegen die zij gaan uit onverstand, of door verzoeking of omdat zij Hem niet om raad gevraagd hebben. Zij kunnen op paden geraakt zijn waarin Christus geen behagen heeft, soms in hun ondernemingen of in hun beroep, of in het algemeen in het werk dat zij in deze wereld te doen hebben. Zelfs de heiligen kunnen door de algemene zonden van de dagen waarin zij leen, verdwaald raken in wegen, die niet zijn naar de wil van Christus. Zij kunnen zover weg raken dat' zij zich onderwerpen aan verplichtingen die de goddeloze wereld hen oplegt. Zij worden daarvoor gewaarschuwd, waar wij lezen: "Gijlieden zult niet zeggen: een verbintenis, van alles waar dit volk van zegt: het is een verbintenis. Vreest gijlieden hun vreze niet en verschrikt niet," Jesaja 8 : 12. Nu in zulke dagen, wanneer Christus met Zijn gericht op aarde is, spaart Hij de zielen van Zijn volk en vergeeft hun zonden, maar "Hij doet wrake over hun daden," Psalm 99 : 8. Hij zal alle hun afgoden neerwerpen en alle dingen waarmee zij van God zijn afgeweken, verteren. De een zal afgebracht worden van een weg van bijgeloof en van afwijking van de reine leer; een ander van hoogmoed en eerezucht; een derde van omgang met de mensen van de wereld en van dingen waarin God geen behagen scheidt. Christus zal, wanneer hij met Zijn gericht op aarde komt, over alle afwijkingen van Zijn volk wrake doen. Doch voor hen zal Hij zijn als "het vuur eens goudsmid en als zeep der vollers," Mal. 3:2.
- Christus zal met Zijn volk twisten over hun onmatige liefde tot de onbestendige en voorbijgaande dingen van de wereld. Hun gehechtheid aan een wegvliedende wereld zal een bijzondere twist uitmaken tussen Christus en Zijn duurgekochte

volk. Doch wanneer Hij zal komen om Zijn volk te louteren, zullen er te velen gevonden worden die aan deze afzwerpingen schuldig staan.

Ik zou ook nog kunnen stilstaan bij hun ongeloof, waarmee zij God beledigen en vertoornen, en bij andere bijzonderheden, doch wij gaan voort.

De tweede vraag is: *Welke wegen en middelen gebruikt Christus om met Zijn volk te twisten en hen terecht te brengen?*

Wanneer Hij komt om gericht te oefenen op aarde, handelt Hij met Zijn volk in wegen van verdrukking, beproeving en moeiten. De smeltkroes wordt gebruikt om de droesem weg te nemen, en God zendt aan Zijn volk beproevingen en druk om de zonde weg te nemen. Dit is de vrucht van de oven van verdrukking. In Dan. 12 : 1 lezen wij, dat de tijd van Christus' komst een tijd der benauwdheid zal zijn, zoals er niet geweest is. En wat zal de uitslag zijn? "Velen zullen er gereinigd en wit gemaakt en gelouterd worden." Hun beproevingen en moeiten, hun grote verdrukking, zal hen zuiveren en reinigen. Het is het voornemen van Christus, om ter bestemder tijd vrede en verlossing aan Zijn heiligen te geven. Doch in Zijn handelingen met hen die tot hun vrede zal leiden, kunnen grote beproevingen en zware verdrukkingen op hen vallen, zo zelfs dat sommigen van hen gedood worden. Gods volk zal eindelijk ingaan in de eeuwige rust, en zij die daartoe bewaard worden zijn gezegenden des Heeren. Doch wanneer de dagen van oordelen en gerichten op aarde zijn, zal het een tijd zijn van grote benauwdheid. In die dagen zal "de hand des heiligen volks verstrooid worden," onder veel kruis en druk. Nu, in zulke wegen zal Christus met Zijn volk twisten, opdat hun lust zal vergaan, hun wereldsgezinde gedachten zullen verbroken worden en opdat zij zullen worden gereinigd en gezuiverd. Dit is in zulke dagen het doel van Christus, dat Zijn volk zal gelouterd worden door beproevingen, druk, moeiten en teleurstellingen.

Christus twist met Zijn volk door Zijn Geest te zenden om hen te overtuigen, te oordelen en hen te reinigen. Wanneer Hij komt, "en Hij zal zitten, louterende en het zilver reinigende," zal dit geschieden door de bediening van Zijn Geest. Hij zal dit werk uitvoeren door Zijn Geest. De Heilige Geest, Die de grote Pleiter is in de heiligen, twist met hen ten dage van oordelen en gezichten, door overtuiging, overreding, verwijten en door toepassing van het Woord. Daarom worden zij, die niet gelouterd zijn, gezegd op een bijzondere wijze de Heilige Geest Gods te bedroeven, of zoals wij lezen in Jesaja 63 : 10, "Maar zij zijn wederspanning geweest en zij hebben Zijn Heiligen Geest smarten aangedaan." Het voornemen des Geestes is een voornemen van liefde, en dan te worden afgewezen, tegengestaan en geweigerd, in zijn bewegingen en handelingen, dat bedroeft en beledigt Hem, De mensen weten niet wat zij doen in het verwaarlozen van de werkingen van de Heilige Geest, en dat te meer omdat die werkingen gewoonlijk worden aangedrongen door bijzondere roepstemmen in de werken der Voorzienigheid. Daar God groot is in de wereld, in de werken van Zijn voorzienigheid, in oordelen en gezichten, in slagen, verwondingen, ontbindingen, in het schudden van de fondamenteën, wanneer Hij tegelijkertijd Zijn Geest zendt om de harten der mensen te doen ontwaken, en men wordt daardoor niet bewogen, zo betekent het een grote mate van verharding. Er is overeenstemming in de werken Gods buiten, en in de stem Gods van binnen, zodat Hij de mens luid en duidelijk aanspreekt. En dan nog de werkingen van de Heilige Geest te verwaarlozen, dat brengt de mens in de toestand waarvan wij lezen in de profeet Ezechiël: "Omdat Ik u gereinigd heb en u niet gereinigd zijt, zo zult u van uw onreinheid niet meer gereinigd worden, totdat ik Mijn grimmigheid op u zal hebben doen rusten," Hoofdstuk 24 : 13.

Wij mogen opmerken, dat in zulke tijden, wanneer Christus enig groot en in het oog vallend werk in de wereld doet, Hij het doet door Zijn Geest, om met de harten en consciënties van de goddelooste en snoodste mensen te handelen. Dezen zullen in de laatste dag, wanneer de gedachten uit veler harten zullen geopenbaard worden, gedwongen worden om de heerlijkheid van Gods wijsheid, geduld, goedheid, heiligheid en rechtvaardigheid te erkennen. Zo heeft Hij ook met hen gehandeld vóór de zondvloed. Toen een uiterste verwoesting stond te komen, heeft Hij gezegd, dat Zijn Geest niet meer met hen twisten zou over hun zonde en opstand. Dat deze Geest was de Geest van Christus, en dat het werk van de handelingen met deze goddeloze mensen het werk van Christus was, en dat dit werk van Christus een werk van lankmoedigheid was, wordt ons door Petrus verklaard: "In dewelke Hij ook, henen gegaan zijnde, de geesten die in de gevangenis zijn, gepredikt heeft, die eertijds ongehoorzaam waren, wanneer de lankmoedigheid Gods eenmaal verwachtte in de dagen van Noach, als de ark toebereid werd," 1 Petrus 3 : 19, 20. Nu, als Hij zo handelt met een ondergaande wereld, hoeveel te meer doet Hij dat dan in de harten van de Zijnen. Het is de Geest die tot de Kerk spreekt in alle haar beproevingen.

Door deze middelen twist Christus met Zijn heiligen. In zulke wegen oefent Hij gericht over hun begeerlijkheden, verdorvenheden, gebreken en afwijkingen en Hij handelt zo met hen op een verborgen en krachtdadige wijze, dat eindelijk hun afgoden zullen worden verteerd en verbrand. Hij begint dat werk in Zijn volk door het geven van menigvuldige waarschuwingen, en laat hen geen rust in hun afkeren van Hem. Daarna ontdekt Hij hen de schoonheid van heiligheid, de uitnemendheid van de liefde van Christus, de ijdelheid en dwaasheid van alle dingen, die oorzaak zijn van het verbreken van gemeenschap met Hem. Zo vervult Hij hem met oprechte droefheid, en leert hen afstand te doen van hun zonden en de Heere aan te hangen.

Zoals Hij werkt door de inwendige, persoonlijke en krachtdadige handeling van Zijn Geest, zo ook maakt Hij de bediening van Zijn Woord nuttig voor Zijn volk. Christus brengt zelden grote veranderingen in de wereld, of Hij kondigt Zijn komst aan door licht dat Hij door Zijn Woord doet schijnen.

- Vóór de eerste verwoesting van Jeruzalem door de Babyloniërs, zond Hij Zijn Woord, gelijk wij lezen: "En de Heere, de God hunner vaders, zond tot hen door de hand Zijner boden, vroeg op zijnde om die te zenden, want Hij verschoonde Zijn volk en Zijn woning."
- En vóór de volkomen ontbinding van de Joodse kerk en staat preekte Hijzelf tot hen in het vlees. Een heerlijk licht!
- Voor de ondergang van de antichristelijke wereld zendt Hij de engel met het eeuwig Evangelie en Zijn twee getuigen om het licht van het Evangelie te verspreiden.
- Nu, ook wij moeten in ons geslacht getuigenis geven aan deze Zijn wegen wijsheid. En nu zijn er vele opstandigen tegen dat licht, en er zijn velen wier begeerlijkheden razen tegen de schoonheid en de luister van de waarheid, ja velen zijn verbijsterd door het licht en slaan wegen van dwaling en dwaasheid in, en "gene van de goddelozen zal het verstaan." Doch het zal bij Gods volk anders zijn, want van hen mag gezegd worden: *hoe meer licht, hoe meer heiligheid, want hun licht leidt tot reformatie.*

Dit dan is een ander middel, waardoor Christus in zulke dagen de begeerlijkheden en lusten van de Zijnen verteert. Hij voert dat uit door het licht dat Hij krachtdadig doet schijnen in de bediening van Zijn Woord.

Nu, indien de tijd die wij beleven zo'n dag van oordeel is, waarin Christus met alle mensen twist, en met de Zijnen op een bijzondere wijze, zo meen ik dat de aansporing tot algemene heiligheid ingang behoort te hebben op de harten en de gedachten van allen, die er bij betrokken zijn.

II. Uit deze beschouwingen moeten gevolgtrekkingen gemaakt worden om te geraken tot "een heilige wandel en Godzaligheid."

Ik zal enkele bijzonderheden noemen.

Ten eerste. Wij moeten onszelf onderzoeken en doorzoeken ten opzichte van onze staat en toestand. Vreeslijk zijn de handelingen van Christus in zulke dagen op de zielen en consciënties van valse, en oprechte belijders. Indien er nu iemand is die in zo'n toestand bevonden wordt, zo is zijn dag van oordeel gekomen, en zijn verwoesting is verzegeld. Doch de apostel stelt daartegen over: "Indien wij onszelf oordeelden, zo zouden wij niet geoordeeld worden," 1 Kor. 11 : 31. Ons zelf oordelen in betrekking tot onze staat en toestand, wegen en werken, is een voornaam begin van een heilige wandel en Godzaligheid. Wanneer Christus komt om te oordelen, zullen wij zekerlijk onszelf behoren te oordelen. Overvloedig in dat werk te zijn is een krachtig middel tot bewaring van de verzoeking, waardoor wij in onze dagen omringd zijn.

Ten tweede. Wij moeten de wereld en haar begeerlijkheden verzaken. De komst van Christus is een bewijs dat alle deze voorbijgaande dingen ijdelheid zijn. Dit is zekerlijk vervat in onze tekst: "Dewijl dan deze dingen alle vergaan, hoedanige behoort u te zijn in heilige wandel en godzaligheid." Op zijn best genomen zijn zij ledige, voorbijvliegende, onzekere dingen. In zulke tijden als waarvan wij gesproken hebben, zijn zij onderhevig aan vergankelijkheid en vele van onze tijdelijke dingen zullen zekerlijk verdwijnen en weggenomen worden. Waarom zal dan het hart van iemand daarop gezet zijn? Waarom zouden wij onze zielen niet vestigen op meer nuttige, meer duurzame dingen? Het zal geen kleine zaak zijn, Christus in Zijn komst te ontmoeten. "Wie zal de dag Zijner toekomst verdragen, en wie zal bestaan als Hij verschijnt?" Mal. 3 : 2. Zij, van wie de profeet Maleáchi hier spreekt, konden de dag van Christus' toekomst niet verdragen. Zij waren allen verlangend naar Zijn komst. Zij zochten om Hem, want wij lezen dat Hij genoemd wordt: "Die Heere Die gijlieden zoekt," vers 1. Zij dachten met vermaak aan Hem, want er staat: "Aan welke gij lust hebt." Welnu, Hij kwam, hun verlangen werd vervuld, en die Heere Die zij gezocht hadden, werd gevonden. En wat was de uitslag? Wel, zeer weinigen van hen konden de dag van Zijn komst verdragen, en weinigen konden bestaan, toen Hij verscheen, want Hij had een werk te doen, dat zij niet konden verdragen. Zij verlangden naar de dag van de toekomst des Heeren, maar toen Hij kwam werd het woord van de profeet vervuld: "Wee dengenen die des Heeren dag begeren! Waartoe toch zal ulieden de dag des Heeren zijn? Hij zal duisternis wezen en geen licht," Amos 5 : 18. Dat was de persoonlijke komst van Christus tot Zijn tempel. En het zal niet anders zijn in andere dagen van Zijn komst, wanneer Hij met Zijn wijngaard moet twisten, en het zal niet anders zijn in Zijn komst ten oordeel. Vele mensen verlangen ernaar, zij hebben er lust in en het is onze plicht zo gesteld te zijn. Doch wat is de uitslag? De een is verhard in zonden en begeerlijkheden. Een ander heeft zichzelf verheven alsof hij iets was,

terwijl hij niets is. Een derde struikelt bij de komst van Christus en valt. "Wee dengenen, die des Heeren dag begeren! Die dag zal duisternis voor hen zijn en geen licht."

Wij zullen besluiten *met te onderzoeken hoedanigen wij zijn, en hoedanigen wij behoren te zijn in heilige wandel en Godzaligheid.*

1. De apostel wekt ons op om te beschouwen hoe dit werk in praktijk moet worden gebracht: "Hoedanigen behoort gij te zijn!" Beschouw voor uzelf het betamelijke van de zaak, het gewicht van de beweegreden en de wegen waarin u er aan moogt beantwoorden. Dit werk moet niet een gewoon onderwerp zijn van uw gedachten, maar het moet een zaak worden van ernstige overweging en onderzoek, hoe u daartoe zult kunnen geraken. Dit werk moet ter harte genomen worden met wijsheid en overleg. Beschouw de woorden: "Hoedanigen behoort gij te zijn!" Ik spreek niet over heiligheid in het algemeen, maar over die heiligheid die ons betaamt in een tijd als wij beleven.

Dit is dan het eerste deel van deze vermaning, - dat wij, tot bevordering van heiligheid, die beantwoorden moet aan onze verwachting van de komst van Christus, heilig behoren te zijn in al onze wandel. Wij moeten zelfverloochening vertonen in ons leven, in ons gesprek en in bedaard overleg.

2. Niet alleen wijzelf behoren te arbeiden om heilig te zijn, maar wij moeten pogingen in het werk stellen om het werk van heiligheid in anderen te bevorderen, voor zover onze gebeden, vermaningen en ons voorbeeld hen kan bereiken. De apostel dringt daarop aan: "Vermaant elkander te allen dage, zolang als het heden genaamd wordt, opdat niet iemand uit u verhard wordt door de verleiding der zonde," Hebr. 3 : 13. Ook zien wij de praktijk daarvan beschreven in Mal. 3. Het was zo'n tijd als die waarover wij gesproken hebben. Christus was op komst tot Zijn tempel. De wereld was vol van goddeloosheid en men verachtte de heilige dingen. Wat deden de kinderen Gods? Stelden zij zich tevreden met het uitvoeren van hun gewone plichten? Bepaalden zij zich bij zichzelf? Nee, zij komen samen, zij houden raad, zij overleggen en dat menigvuldig, hoe, waarin en waardoor zij waardiglijk mogen leven in de verwachting van hun komende Heere. Paulus zegt in Rom. 13, dat er redenen zijn "om nu uit de slaap op te waken," en hij voegt er aan toe: "dit zeg ik te meer, dewijl wij de gelegenheid des tijds weten." De tijd eiste het, er is haast bij het werk, de verzoeken zijn vele, de gebreken zijn groot, en de toekomst des Heeren genaakt.

Laten dan gelovigen samenkomen, en laten zij pogingen in het werk stellen, om zovelen als mogelijk bijeen te doen komen, om overleg te plegen. Zoek het eens te worden over de plicht van deze tijd, van deze dag, om in een heilige wandel en godzaligheid te leven. Zulke samenkomsten zouden als een middel in Gods hand de wereld overhoop kunnen werpen. Zulke vergaderingen zouden de listen van de wereld verijdelen, haar raad vernietigen, haar belangen verteren, ja hemel en aarde bewegen. Laat iedereen zijn beste raad, zijn beste genade, zijn beste belang in de hemel en het uiterste van zijn zelfverloochening toebrengen, om tezamen Gods eer te zoeken.

3. Mij dunkt, wij hebben lang genoeg gezien op eens anders fouten, wij zijn lang genoeg onvruchtbaar geweest, en hebben lang genoeg onszelf op het oog gehad. De wereld is ook vol van zulke werken. O, dat onze pogingen nu een andere richting mochten nemen. O, dat God sommigen wilde opwekken, die mochten opstaan en uitroepen: "Wie is voor God? Wie van ulieden is met ons voor heiligheid?" Zo leraars in hun dienst, en christenen in hun samenkomsten, hiervan werk wilden maken en zo

allen mochten overeenstemmen, dat zij hun begeerlijkheden wilden opofferen, hun zelfliefde en hun bijeinden in dit werk wilden vaarwel zeggen, o, welk een heerlijkheid zou daaruit aan Christus worden toegebracht en welk een zaligheid zou het reeds op aarde geven.

Waarom liggen sommigen te zuchten? Laten wij opstaan en de handen aan het werk slaan. Wij behoeven er niet aan te twijfelen, of er een vraagstuk van te maken of het nodig is. Het is onze traagheid waarom Christus met ons blijft twisten. Wij moeten de handen ineenslaan en zo wij het niet doen, zal Hij ons te gronde laten gaan en ons laten omkomen met de wereld.

Leraars komen samen. Wat doen zij? Een woordje bidden, en hun tijd passeren in en omtrent verschillen en strijdpunten, hoe zij dit of dat kunnen doen, wat ik nu niet zal noemen. Christenen ontmoeten elkander, en bidden en vertrekken zoals zij gekomen zijn. Begeerlijkheden worden niet opgeofferd, zonden worden niet aan elkander beleden; op waarschuwingen waarbij allen belang hebben wordt geen acht geslagen en er wordt geen gebruik van gemaakt. Er is geen opwekking tot heiligheid of Godzaligheid, maar de dingen blijven gelijk zij waren, of worden iedere dag erger. Op zijn best genomen, de belijdenis stijgt, en de kracht van de godsdienst valt en verval.

Ik wens met mijn gehele hart dat belijders overreed werden om samen te komen, raad te plegen voor God, voor de heerlijkheid van Christus en het evangelie, en voor hun eigen belang bij deze zaken.

Ik wens dat zij zullen beschouwen door welke gevaarlijke verzoeken zij zijn omringd in de dagen waarin wij leven. Dat zij zullen zien welke verdorvenheden en begeerlijkheden meest geschikt zijn om te worden aangezet en in daden omgezet, door deze verzoeken, tengevolge van het verval in ons midden. Dat zij zullen opmerken welke plichten verzuimd worden, en welke de gewone, zichtbare zonden en schandalen van belijders zijn, waartoe zij door verzuim of zelfliefde zijn vervallen.

Ik wens dat zij samen vergaderen om raad te zoeken en te bidden om de genezing van alle deze kwalen.

Ik wens dat zij wakker geschud worden en elkander vermanen om met alle macht de strijd te voeren tot kruisiging van alle hun heimelijke begeerlijkheden en boezemzonden, en dat zij zullen strijden om reinheid des harten en gelijkvormigheid aan Christus in alle dingen.

Ik wens dat zij anderen aansporen en zovelen als hun mogelijk is in hun vergadering brengen; in alle delen van het land. Wij moeten niet blijven stilstaan in onze plaats, en verwachten dat anderen het werk zullen beginnen. Hoe geringer, armer en onbekwamer wij zijn; hoe meer op ons de plicht rust om op te staan en de handen aan het werk te slaan. Er is roering des waters, genezende onderwijzing is er in, en wij strijden niet om eerst af te dalen, doch wij blijven staan, twistende met anderen dat zij moeten voorgaan.

Laten wij het groot belang van heiligheid en Godzaligheid, die ons betaamt, ziende op de komst van Christus, maken tot een werk van overleg en van gemeenschap. Dit is onze heilige verplichting. Daartoe mag een ieder toebrengen naar het talent dat God hem gegeven heeft. *"Zalig is die dienstknecht, welke zijn Heere komende, zal vinden. alzo doende."* Amen.